

עיר וקדיש מן שמיא נחית

זיג תשבת מפי זרען

ספר תורת הזוהר

והוא ספר הזוהר שחבר התנא האלוקי
רבן שמעון בר יוחאי זיע"א
בלשון הקודש למען ירוץ הקורא בו
מנוקד ומחולק ללמוד יומי

חלק ג'

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים ייהוו כזוהר הרקיע

עֲזָרִי מֵעַם ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר תּוֹרַת הַזֵּהָר חֵלֶק ג'

וְהוּא סֵפֶר הַזֵּהָר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרָא בּוֹ
מִנְקֵד וּמַחֲוֹלֵק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' בְּרֵאשִׁית דָּף לו עַד דָּף נו

וּמִצּוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכֻּלָּל, 2. תְּפִילַת הַדֶּרֶךְ 3. תְּפִילַת הַיּוֹדִיָּה
לְבוֹרָא עוֹלָם, 4. תְּפִלָּה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג, 6.
תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֱלִיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מִטְרַת רוּחַ כָּלָל – לְקִירוּב הַגָּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכָךְ נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"י

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בְּעִיה"ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב"א
שִׁבְט תִּשְׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות
ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד
תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים
צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי
תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכ"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"

**מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם**

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

**גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: 0527-651911**

מה זה לך? בגללך היא דומיה ושותקת
שהסתלק ממנה קול.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ה)

ובלוא מחיר יין וחלב (ישעיה נה). מהו יין וחלב?
מה ענין זה אצל זה? אלא מלמד
שהיין הוא פחד, וחלב הוא חסד. ומפני מה
הזכיר יין תחלה? מפני שהוא קרוב אלינו
יותר. יין וחלב עולה על דעתך? אלא אמר,
דמות יין וחלב: ע"כ.

ותקח מפריו, הרי שנינו שסחטה ענבים ונתנה
לו, וגרמו מות לכל העולם. שהרי אילן
זה בו שורה המות, והוא אילן ששולט בלילה.
וכשהיא שולטת, כל בני העולם טועמים טעם
מות. אלא אותם בני האמונה מקדימים ונותנים
לה נפשם בפקדון. ובגלל שהוא בפקדון, חוזרות
הנפשות למקומם, ועל זה (תהלים צב) ואמונתך
בלילות כתוב.

ותפקחנה עיני שניהם. רבי חיא אמר, שהרי
נפקחו לדעת רעות העולם מה
שלא ידעו עד עכשו. כיון שיידעו ונפקחו לדעת
רע, אז ידעו כי עירמם הם, שאבדו זהר עליון
שהיה מכסה עליהם והסתלק מהם, ונשארו

עֲרָמִים מִמֶּנּוּ. וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תְּאֵנָה – נִדְבָקוּ
 לְהִתְכַּסּוֹת בְּאוֹתָם צִלָּמִים שֶׁל אוֹתוֹ אֵילָן שֶׁאָכְלוּ
 מִמֶּנּוּ שֶׁנִּקְרָאִים עָלִים שֶׁל הָאֵילָן. וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם
 חֲגוּרָת – רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כִּיּוֹן שֶׁיָּדְעוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה
 וְנִדְבָקוּ בוֹ, רָאוּ שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה מְנַהֵג עַל יְדֵי
 אוֹתָם עָלִים שֶׁל הָאֵילָן, וַעֲשׂוּ לָהֶם חֲזֵק לְהִתְחַזֵּק
 בָּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִזּוֹ יָדְעוּ כָּל מִינֵי כִשְׁפִים שֶׁל
 הָעוֹלָם, וְרָצוּ לַחֲגוֹר כָּלֵי זֶיץ בְּאוֹתָם עָלִים שֶׁל
 הָאֵילָן כְּדֵי לְהִגֵּן עֲלֵיהֶם.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִזּוֹ נִכְנָסוּ שְׁלֹשָׁה בְּדִין וְנִדְוֹנוּ,
 וְהָעוֹלָם הִתְחַתֵּן הִתְקַלֵּל וְלֹא עָמַד בְּקִיּוּמוֹ
 בְּגִלְל זְהֻמַּת הַנֶּחֱשׁ, עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינִי.
 אַחֵר כָּךְ הִלְבִּישׁ אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּלְבוּשִׁים שֶׁהָעוֹר נִהְיָה מֵהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב כְּתָנוֹת
 עוֹר. בְּתַחֲלָה הָיוּ כְּתָנוֹת אוֹר שֶׁהָיוּ מִשְׁתַּמְשִׁים
 בָּהֶם בְּעֵלְיוֹנִים שְׁלֹמַעֲלָה, מִשּׁוֹם שֶׁמֶלֶאכִי הַשָּׂרֵת
 הָיוּ בָּאִים לְהִנּוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם ח)
 וַתַּחֲסֶרְהוּ מֵעֵט מַאֲלֵהִים וְכְבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ.
 וְכַעַת שֶׁחָטְאוּ – כְּתָנוֹת עוֹר, שֶׁהָעוֹר נִהְיָה מֵהֶם
 וְלֹא הִנָּפֵשׁ.

אַחֵר כָּךְ הוֹלִידוּ בֶּן רֹאשׁוֹן. בֶּן שֶׁל הַזְּהֻמָּה הָיָה.
 שְׁנַיִם בָּאוּ עַל חוּהָ וְהִתְעַבְּרָה מֵהֶם

וְהוֹלִידָה שְׁנַיִם, זֶה יֵצֵא לְמִינוֹ וְזֶה יֵצֵא לְמִינוֹ,
 וְרוּחַ שְׁלָהֶם נִפְרְדּוּ זֶה לְצַד זֶה וְזֶה לְצַד זֶה. זֶה
 דּוֹמָה לְצַד שְׁלוֹ, וְזֶה דּוֹמָה לְצַד שְׁלוֹ. מִצַּד שֶׁל
 קִין כָּל הַמְדּוּרִים שֶׁל צַד שֶׁל הַמִּינִים הָרָעִים
 וְרוּחוֹת וְשָׂדִים וּכְשָׁפִים בָּאִים, וּמִצַּד שֶׁל הַבֵּל שֶׁל
 רַחֲמִים יוֹתֵר וְלֹא בְשִׁלְמוֹת. יֵין טוֹב בֵּינָן רַע. וְלֹא
 נִתְקַן עָמוּ עַד שֶׁבָּא שֵׁת וְהִתְיַחֲסוּ מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָם
 דּוֹרוֹת שֶׁל צַדִּיקֵי עוֹלָם, וּבּוֹ נִשְׁתַּל הָעוֹלָם. וּמִקֵּין
 בָּאוּ כָּל אוֹתָם חֲצוּפִים וְרָשָׁעִים וְרָשָׁעֵי הָעוֹלָם.
אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, בְּשַׁעָה שֶׁחָטָא קִין, הָיָה פּוֹחַד,
בְּגִלָּל שֶׁרָאָה לְפָנָיו מִיָּנִי מַחֲנוֹת מְזִינִים
וּבָאִים לְהָרֵג אוֹתוֹ. וּכְשֶׁחָזַר בְּתִשְׁבּוּבָה, מָה אָמַר?
 הֵן גִּרְשָׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וּמִפָּנֶיךָ
 אֶסְתֵּר. מָה זֶה וּמִפָּנֶיךָ אֶסְתֵּר? אֲלֹא אֶהְיֶה נִסְתָּר
 מִהַבְּנִין שְׁלִי. רַבִּי אַבָּא אָמַר, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים
 כב) וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ. (שמות ג) וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה
 פָּנָיו. וְעַל זֶה וּמִפָּנֶיךָ אֶסְתֵּר, מֵאוֹתָם הַפָּנִים שֶׁלָּךְ
 אֶהְיֶה נִסְתָּר שְׁלֹא יִשְׁגִּיחוּ בִּי. וְעַל זֶה וְהָיָה כָּל
 מִצְאֵי יְהִרְגֶנִּי.

וַיֵּשֶׁם ה' לְקִין אוֹת לְבִלְתִּי וְגו'. מָה זֶה אוֹת?
 אוֹת אַחַת מֵעֲשָׂרִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת
 הַתּוֹרָה נָתַן עָלָיו לְהִגֵּן עָלָיו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה

זֶה שְׁכָתוֹב וַיְהִי בַּהֲיוֹתָם בְּשָׂדֶה, מַה זֶה בְּשָׂדֶה?
זוֹ הָאִשָּׁה. וְעַל זֶה קָם וַהֲרִג אוֹתוֹ. שֶׁהָרִי מֵצֵד זֶה
יִרְשׁ לַהֲרִיג מֵצֵד שֶׁל סמא"ל שְׁגָרָם מוֹת לְכָל
הָעוֹלָם. וְקָנָא קִין בְּהֶבֶל עַל הַנִּקְבָּה שָׁלוֹ. רַבִּי
חֲזִיָּא אָמַר, הָרִי רָאִינוּ שְׁכָתוֹב וַיַּחַר לְקִין מְאֹד
וַיִּפְּלוּ פָּנָיו, עַל שֶׁלֹּא הִתְקַבֵּל קָרְבָּנוֹ. אָמַר לוֹ, כֶּף
הוּא, וְהַכֵּל הִיָּה לְנִגְדּוֹ.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה שְׁכָתוֹב הֲלֹא אִם
תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח
חֲטָאֵת רִבִּץ? אֲלֹא כֶּף אָמַר, הֲלֹא אִם תִּיטִיב
מִמַּעֲשֵׂיךָ, אִזְ שְׂאֵת. מַה זֶה שְׂאֵת? כְּמוֹ שְׁכָתוֹב
(בראשית מט) יִתֵּר שְׂאֵת. שֶׁהָרִי לְבַכּוֹר יֵשׁ שְׂבַח יִתֵּר
בְּכָל תָּמִיד, וְתִלּוּי בְּמַעֲשָׂיו. וְעַל זֶה אִם תִּיטִיב
שְׂאֵת, וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח חֲטָאֵת רִבִּץ.

מַה זֶה לִפְתַּח? זֶהוּ פְתַח שְׁלִמְעֵלָה שְׁמִמְנוֹ
יוֹצְאִים דִּינִים עַל מַעֲשִׂים רָעִים שֶׁל
הָעוֹלָם. פְּתַח, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי
שַׁעֲרֵי צֶדֶק. וְלֹאֹתוֹ פְּתַח – חֲטָאֵת רִבִּץ, זֶה
מִלֶּאךְ הַמּוֹת, וְהוּא עֲתִיד לְהַפְרֵעַ מִמֶּךָ.

בֹּא רְאֵה, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נוֹלַד אָדָם. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
וַדַּאי סוּד לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה. רֹאשׁ הַשָּׁנָה

לְמַעַלָּה. רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַטָּה. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֲקָרוֹת
נִפְקָדוֹת. מִנִּין לָנוּ שֶׁבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶה הִיָּה?
שְׁכָתוֹב (בראשית כא) וְה' פָּקַד אֶת שָׂרָה. וְה' דּוֹקָא
זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וּמִשּׁוֹם שְׂאָדָם יֵצֵא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
[וְיֵצֵא] בְּדִין, וְהָעוֹלָם עוֹמֵד בְּדִין, וּמִשּׁוֹם כֶּף
לִפְתָּח וּדְאִי. חֲטָאת רִבֵּץ – כִּדִּי לְהַפְרֵעַ מִמֶּךָ.
וְאַלִּיף תְּשׁוּקָתוֹ – עַד שֶׁתִּשְׁמַד.

וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ – סוֹד הוּא, שְׁכָתוֹב (נחמיה ט)
וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כָּלָם. מִכָּאן אָמְרוּ, לֹא
שׁוֹלֵט הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלָּא בְּזִמְן שִׁישְׁמְדוּ
רְשָׁעֵי הָעוֹלָם. וְעַל זֶה, כִּיּוֹן שֶׁמִּלֵּאף הַמּוֹת יִשְׁמִיד
אוֹתָם, אֲזִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלֵט עָלָיו שֶׁלֹּא
יֵצֵא לְהִרְעֵ לָעוֹלָם, שְׁכָתוֹב וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ
(בְּתִשְׁבָּה). וְאַתָּה דּוֹקָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בִּקְשָׁר שֶׁל
הַמַּחֲלֶקֶת הַמוֹשֵׁל מְצוּי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, וְאַתָּה
תִּמְשָׁל בּוֹ – בְּתִשְׁבָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשֶׁהָיוּ אוֹתָם דּוֹרוֹת שֶׁל קִין
הוֹלְכִים בָּעוֹלָם, הָיוּ מַחֲלָקִים אֶת הָאָרֶץ,
וְהָיוּ דוֹמִים לְעֵלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲזָ"א וְעֲזָ"ל, כְּשֶׁנִּפְּלוּ מִמָּקוֹם
קָדְשָׁתָם מְלַמְעָלָה, רָאוּ בְּנוֹת בְּנֵי אָדָם

וְחָטְאוּ וְהוֹלִידוּ בָּנִים. וְאַלֶּה הָיוּ נְפִילִים, שְׁכָתוּב
וְהַנְּפִלִים הָיוּ בְּאַרְץ.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, בְּנֵי קִין הָיוּ בְּנֵי אֱלֹהִים, שְׁהָרִי
כְּשָׁבָא סמא"ל עַל חֲוָה, הִטִּיל בָּהּ זֶה־מָה
וְהִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה אֶת קִין, וְהִמְרָאָה שָׁלוּ לֹא
הָיָה דוֹמָה לְשָׂאֵר בְּנֵי אָדָם, וְכָל אוֹתָם שְׁבָאוּ
מִהֲצַד שָׁלוּ, לֹא הָיוּ נִקְרָאִים אֲלָא בְּנֵי הָאֱלֹהִים.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, וְאַפְלוּ אוֹתָם [בְּנֵי] נְפִילִים כֶּף
נִקְרָאִים, הֵמָּה הַגְּבֻרִים. שְׁשִׁים הָיוּ בְּאַרְץ
כַּח־שְׁבוּן שְׁלֹמֶעֱלָה. כָּתוּב כָּאן הֵמָּה הַגְּבֻרִים אֲשֶׁר
מַעוֹלָם, וְכָתוּב שָׁם (שיר ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב
לָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מַעוֹלָם
מִמֶּשׁ. מַעוֹלָם דּוֹקָא. אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם, מִהוּ שֵׁם זֶה?
הוּא עוֹלָם שְׁאֻמְרָנוּ. אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם דּוֹקָא. כָּתוּב כָּאן
אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם, וְכָתוּב שָׁם (ויקרא כד) בְּנִקְבוּ שֵׁם,
וְכָתוּב (שם) וַיִּקָּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ו)

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, מַעוֹלָם זֶה הָיוּ, וּגְבֻרִים גְּבוּרִים
שֶׁל צַד הָרַע הָיוּ, שְׁכָתוּב (בראשית ו) אֲנָשֵׁי
הַשֵּׁם. אֲנָשֵׁי שֵׁם לֹא כָתוּב, אֲלָא אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם. כְּמוֹ
זֶה כָתוּב (תהלים כה) זָכַר רַחֲמֶיךָ ה' וַחֲסִדֶיךָ כִּי

מַעוֹלָם הֵמָּה. מַעוֹלָם וְדַאי לָקַח אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם הָאֲבוֹת הָרַאשׁוֹנִים לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה
קְדוּשָׁה לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַעוֹלָם – זֹהִי
מִטָּתוֹ שֶׁלְשִׁלְמָה, שֶׁכָּתוּב וְכוּ': ע"כ.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, מַעוֹלָם מִמָּשׁ הָיוּ, וּמַעוֹלָם
שֶׁלְמָטָה לָקַח אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר [זֶה הָיוּ, וּגְבָרִים גְּבוּרִים שֶׁל צַד
הָרַע הָיוּ, שֶׁכָּתוּב אֲנָשִׁי שֵׁם, וְלֹא כָתוּב אֲנָשִׁי
הַשֵּׁם, אֲלֵא אֲנָשִׁי שֵׁם. כְּמוֹ זֶה כָּתוּב] (תהלים כה)
זְכוֹר רַחֲמֶיךָ ה' וַחֲסִדֶּיךָ כִּי מַעוֹלָם הֵמָּה. מַעוֹלָם
וְדַאי. וּמַעוֹלָם שֶׁלְמָטָה לָקַח אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. וְהֵם אֲבוֹת רַאשׁוֹנִים לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה
קְדוּשָׁה לְמַעְלָה. גַּם כָּאן הֵמָּה הַגְּבָרִים אֲשֶׁר
מַעוֹלָם. מַעוֹלָם וְדַאי לָקַח אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מַעוֹלָם [וּמַהוּ?] זֶה מִטָּתוֹ
שֶׁלְשִׁלְמָה, שֶׁכָּתוּב (שיר ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב
לָהּ. רַבִּי אַחָא אָמַר, כָּלֶם נִקְרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
[שֶׁהָרִי עֲדִין לֹא הִתְבַּשְׁמָה].

תוספתא

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּה, בְּשַׁעָה שֶׁבָּרָא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, בָּרָא אוֹתוֹ
בְּגֵן עֵדֶן וְצִוָּה אוֹתוֹ עַל שֶׁבַע מִצְוֹת. חָטָא וְגֵרַשׁ

מִגֶּן עֶדֶן, וּשְׁנֵי מַלְאָכֵי שָׁמַיִם, עֲזָא וְעִזָּא"ל, אָמְרוּ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵלֹהֵי הָיִינוּ אֲנוּ בְּאֶרֶץ, הָיִינוּ צַדִּיקִים. אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וְכִי אַתֶּם יְכוּלִים עַל יֵצֵר הָרַע? אָמְרוּ לִפְנֵינוּ: יְכוּלִים. מִיַּד הַפִּיל אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּפְלִים הָיוּ בְּאֶרֶץ, וְכַתוּב הַגִּבֹּרִים. וּבִשְׁעָה שִׁירְדוּ לְאֶרֶץ נִכְנַס בָּהֶם יֵצֵר הָרַע, שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ. חָטְאוּ וְנִעְקְרוּ מִקִּדְשָׁתָם. ע"כ הַתּוֹסַפְתָּא.

בא רָאָה, כָּל הַנְּטִיעוֹת הָיוּ נִסְתָּרִים רְשׁוּמִים דִּקְיָקִים בְּמָקוֹם אֶחָד. אַחֵר כֶּךָ עָקַר אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשָׁתַל אוֹתָם בְּמָקוֹם אֶחָד וְהִתְקִימוּ. רַבִּי יִיסָא שָׁאֵל, מֶה זֶה שֶׁכַּתוּב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אוֹתוֹ זָכָר וְנִקְבָּה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם? אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא, זֶה סוּד עֲלִיּוֹן. שְׁנִינוּ, שְׁלֹשָׁה סִפְרִים נִפְתָּחִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֶחָד שֶׁל צַדִּיקִים גְּמוּרִים וְכו'. סֵפֶר עֲלִיּוֹן שֶׁהָרִי מִמֶּנּוּ יוֹצֵא הַכֹּל, מִמֶּנּוּ יוֹצֵאת כְּתִיבָה. סֵפֶר אֲמֻצְעֵי כָלְלוֹת שֶׁל מַעֲלָה וּמִטָּה [סֵפֶר שֶׁהוּא כָלְלוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה וּלְמִטָּה וְאוֹחֵז לְכָל הַצְדָּדִים סוּד וְכו'] [וְאוֹחֵז לְכָל הַצְדָּדִים סוּד שֶׁל אָדָם הָרֹאשׁוֹן, סֵפֶר שְׁלִישִׁי

שֶׁנֶקְרָא [נ"א וְנִקְרָא] תּוֹרָה [שְׁתּוֹרָה שֶׁבְּכָתָב אָדָם
הָרָאוּשׁוֹן. סֵפֶר שְׁלִישִׁי שֶׁנֶקְרָא תּוֹלְדוֹת אָדָם, וְזֶהוּ
שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת
אָדָם, זֶה צְדִיק (יסוד), וְדָאִי שְׁעוּשָׁה תּוֹלְדוֹת.

בְּיוֹם בְּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים, שְׁהָרִי
וְדָאִי אִזְ נִתְקַן הַכֹּל לְמַעְלָה וּמַטָּה,
וְהִתְקַיְמוּ בְּדִגְמָה אַחַת. זָכַר וְנִקְבָּה בְּרָאָם, סִתָּם
אֶחָד נִכְלָל בְּאַחַד.

מִשְׁנָה. כָּתוּב (משלי יח) מִגִּדֵּל עֹז שֵׁם ה' בּוֹ יֵרוּץ
צְדִיק וְנִשְׁגָּב. זֶהוּ סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם
שֶׁרָץ בָּאוֹתוֹ מִגִּדֵּל. הַמִּגִּדֵּל הַזֶּה מֶה מַעֲשֵׂהוּ?
אֵלָּא זֶהוּ מִגִּדֵּל דְּדוּד, וְזֶהוּ מִגִּדֵּל עֹז שֵׁם ה', וְהַכֹּל
אֶחָד. כָּאֵן יָדוּעַ לְבַנֵּי הָאֱמוּנָה זֶהוּ וְדָאִי סֵפֶר
תּוֹלְדוֹת [(יש שלא גורסים) אָדָם. לְבַנֵּי הָאֱמוּנָה סוּדוֹ
מִגִּדֵּל עֹז שֵׁם ה' בּוֹ יֵרוּץ צְדִיק וְנִשְׁגָּב. יְהו"ה
צְדִיק] אָדָם לְבַנֵּי הָאֱמוּנָה. (ראה ציור למעלה).

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, סֵפֶר וְדָאִי יָרַד לוֹ לְאָדָם
הָרָאוּשׁוֹן, וּבּוֹ הָיָה יוֹדֵעַ חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה.
וּסְפָר זֶה הִגִּיעַ לְבַנֵּי אֱלֹהִים חֲכָמֵי הַדּוּר, וּמִי
שִׁזְכָּה לְהִתְבּוֹנֵן בּוֹ, יָדַע בּוֹ חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה.
וּמִתְבּוֹנְנִים בּוֹ וְיוֹדְעִים בּוֹ. וְסֵפֶר זֶה הוֹרִיד אוֹתוֹ

בַּעַל הַסּוּדוֹת וּשְׁלֶשָׁה שְׁלִיחִים מִמֵּנִים לְפָנָיו.
וּבִשְׁעָה שִׁיצָא אָדָם מִגֶּן עֵדֶן, אָחַז בְּאוֹתוֹ סֵפֶר.
כְּשִׁיצָא [מִמֶּנּוּ] טַס מִמֶּנּוּ [לְשַׁעַר], הִתְפַּלֵּל וּבָכָה
לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, וְהִשִּׁיבוּ לוֹ אוֹתוֹ כְּמוֹ מִקֶּדֶם, כְּדִי
שֶׁלֹא תִשָּׁכַח חֻכְמָה מִבְּנֵי אָדָם וַיִּשְׁתַּדְּלוּ לְדַעַת
אֶת רַבּוֹנָם.

וְכֵן שְׁנִינּוּ, סֵפֶר הָיָה לוֹ לְחֲנוּךְ, וְזֶה סֵפֶר מִמָּקוֹם
שֶׁל סֵפֶר שֶׁל תּוֹלְדוֹת אָדָם הָיָה, וְזֶהוּ סוּד
הַחֻכְמָה, שֶׁהָרִי מֵהָאָרֶץ נָטַל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַאֲיֵנּוּ
כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. וְהוּא הַנֶּעַר, שְׁכָתוֹב (מִשְׁלִי כב)
חֲנוּךְ לַנֶּעַר עַל פִּי דְרָכּוֹ.

וְכָל גִּנְזִים עֲלִיּוֹנִים נִמְסְרוּ בְיָדוֹ. וְזֶה מָסֹר וְנָתַן
וַעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹת, וְאֶלֶף מִפְתָּחוֹת נִמְסְרוּ
בְיָדוֹ. וּמֵאָה בְּרָכוֹת לוֹקַח בְּכָל יוֹם וְקוֹשֶׁר קְשָׁרִים
לְרַבּוֹנוֹ. הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָקַח אוֹתוֹ מִהָעוֹלָם
לְשִׁמּוֹשׁ אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים.

וּמִזֶּה נִמְסֵר סֵפֶר שֶׁנִּקְרָא סֵפֶר שֶׁל חֲנוּךְ. בְּשַׁעָה
שֶׁאָחַז אוֹתוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִרְאָה לוֹ
כָּל גִּנְזִים עֲלִיּוֹנִים. הִרְאָה לוֹ עֵץ הַחַיִּים בְּאֻמְצָע
הַגֶּן וְהָעֵלִים שָׁלוּ וַעֲנַפּוּ, וְהַכֹּל רָאִינוּ בְּסִפְרוֹ.
אֲשֶׁרִי אוֹתָם חֲסִידִים עֲלִיּוֹנִים שֶׁחֻכְמָה עֲלִיּוֹנָה

הַתְּגַלְתָּהּ לָהֶם וְלֹא נִשְׁכַּחַה מֵהֶם לְעוֹלָמִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כה) סוֹד ה' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לַהֲדוּיָעָם.

**וַיֹּאמֶר ה' לֹא יִדּוֹן רוּחִי בְּאָדָם לְעֵלִם בְּשִׁגָּם הוּא
בְּשָׂר וְגו'.** רַבִּי אֲחָא אָמַר, בָּאוּתוּ זְמַן
הָיָה אוֹתוֹ נָהָר שֶׁשׁוּפֵעַ וַיּוֹצֵא, מוֹצִיא רוּחַ עֲלִיּוֹנָה
מֵעֵץ הַחַיִּים וּמוֹרִיק בְּאֵילָן (שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמָּוֶת) (מֵעֵץ
הַמָּוֶת), וְנִמְשְׁכוֹת רוּחוֹת לְתוֹךְ בְּנֵי אָדָם יָמִים (זְמַנִּים)
רַבִּים, עַד שֶׁעָלוּ רָעוֹת וְהִתְיַצְּבוּ לַפֶּתַח. אַז
הִסְתַּלֵּקָה רוּחַ עֲלִיּוֹנָה מֵאוֹתוֹ אֵילָן בְּשַׁעַר שֶׁפָּרְחוּ
נִשְׁמוֹת בְּבָנֵי [מִבְּנֵי] אָדָם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב לֹא יִדּוֹן
רוּחִי בְּאָדָם לְעֵלִם. לָתֵת לְעוֹלָם בְּשַׁעַר שֶׁפָּרְחוּ
נִשְׁמוֹת בְּבָנֵי אָדָם.

בְּשִׁגָּם הוּא בְּשָׂר, רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, (בִּישִׁיכְתּוֹ שֶׁל רַבִּי
אֶלְעָזָר אָמְרוּ) בְּשִׁגָּם זֶה מַעֲשֶׂה, שֶׁהוּא מֵאִיר
לְלִבָּנָה, וּמִכַּח זֶה עוֹמְדִים בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם יָמִים
(זְמַנִּים) רַבִּים. וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה – רָמַז
לְמַעֲשֶׂה, שֶׁעַל יָדוֹ נִתְּנָה תוֹרָה. וְאִזּוֹ מוֹרִיק [זוֹרֵק]
חַיִּים לְבָנֵי אָדָם מֵאוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים. וְכֵן הָיָה.
אֲלֵמָּלָא שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת לב)
חֲרוֹת עַל הַלַּחְוֹת. חֲרוֹת מִמֶּלֶךְ הַמָּוֶת. שֶׁהָיָה עֵץ
הַחַיִּים הָיָה מוֹשֵׁךְ לְמָטָה.

וְעַל בְּשָׁגָם שֶׁהוּא בָּשָׂר עוֹמֵד הַדָּבָר לְהַרְיֵק (לְהַרְחִיק) רוּחַ שֶׁל חַיִּים. בְּשָׁגִם אַחוּז לְמִטָּה, אַחוּז לְמַעְלָה. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ מֹשֶׁה לֹא מֵת, אֲלֵא הִתְכַּנֵּס מִן הָעוֹלָם וְהָיָה מֵאִיר לְלִבָּנָה, שֶׁהָרִי הַשָּׁמַשׁ, אֵף עַל גֵּב שְׁמֵתְכֵנִס מִן הָעוֹלָם, לֹא מֵת, אֲלֵא נִכְנָס וּמֵאִיר לְלִבָּנָה, כֵּן מֹשֶׁה. דָּבָר אַחֵר בְּשָׁגִם הוּא בָּשָׂר – בְּמַשִּׁיכַת הָרוּחַ בְּכַנֵּי אָדָם זְמַן רַב, חוֹזֵר לְהִיּוֹת הַבָּשָׂר לְהַמָּשֵׁךְ אַחֵר הַגּוֹף וּלְהַשְׁתַּדֵּל בְּמַעֲשֵׂי הָעוֹלָם הַזֶּה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל (הַדּוֹרוֹת שֶׁנִּתְקַנּוּ מִשֵּׁת, כֻּלָּם צַדִּיקִים וְחַסִּידִים. אַחֵר כֵּן הִתְפַּשְׁטוּ וְהוֹלִידוּ, וְלִמְדוּ אֲמָנוּת [וְחִכְמָה]) הָעוֹלָם לְהַרְגַּ בְּרַמָּחִים וּבִחְרָבוֹת. עַד שֶׁבָּא נֹחַ וְהִתְקִין לָהֶם תְּקוּנָה הָעוֹלָם וְלַעֲבֹד וּלְתַקֵּן אֶת הָאָרֶץ. שֶׁהָרִי בִּהְתַּחֲלָה לֹא הָיוּ זוֹרְעִים וְקוֹצְרִים, אַחֵר כֵּן הִצְטַרְכוּ אֶת זֶה, שֶׁכָּתוּב עוֹד כָּל יְמֵי הָאָרֶץ וְגו'.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַקֵּן עוֹלָם וּלְהִתְקִין רוּחַ בְּכַנֵּי אָדָם כְּדִי שִׁיאֲרִיכוּ יָמִים לְעוֹלָמִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה סה) כִּי כִימֵי הָעֵץ יְמֵי עֵמִי וְגו'. וְכָתוּב (שם כה) בְּלַע הַמָּוֶת לְנֹצֵחַ וּמִחָה ה' אֱלֹהִים דִּמְעָה מֵעַל כָּל פָּנִים וְחִרְפַּת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי ה' דִּבֶּר.

עַד כֵּאֵן נִתְקַנּוּ הַדְּבָרִים. מִכֵּאֵן וְהִלָּאָה תְּקוּן הַפִּרְשָׁה.

בְּרֵאשִׁית

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִי שְׁנִינוּ, שְׁכַשְׁבְּרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, חָקַק בְּחֻקִּיקוֹת שֶׁל סוּד הָאֱמוּנָה תוֹךְ אִוְרוֹת בְּסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְחָקַק לְמַעַלָּה וְחָקַק לְמַטָּה, וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד. וַעֲשֵׂה עוֹלָם תַּחְתּוֹן כְּמוֹ שְׁעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְזֶה עוֹמֵד כְּנֶגֶד זֶה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד בְּיַחֲוֵד אֶחָד. וְלִכְּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָקַק חֻקִּיקוֹת שֶׁל אוֹתִיּוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וּבָהֶם בָּרָא אֶת הָעוֹלָמוֹת.

וּבֵא וּרְאֵה, כְּמוֹ שְׁעֲשֵׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, כֹּךְ גַּם בָּרָא אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן. פָּתַח וְאָמַר, (הוֹשַׁע ו') וְהִמָּה כְּאָדָם עֲבְרוּ בְרִית. שֶׁהָרִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָטַר אוֹתוֹ בַּעֲטָרוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וּבָרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁשֶׁה צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם לְהִיּוֹת שָׁלֵם בְּכֹל, וְכֻלָּם זָעוּ וּפָחַדוּ מִלְּפָנָיו. שֶׁהָרִי כְּשֶׁנִּבְרָא אָדָם, נִבְרָא בְּדַמּוֹת עֲלִיוֹנָה, וְהָיוּ מִסְתַּכְלִים בְּאוֹתָהּ דְּמוֹת וְזָעִים וּפּוֹחַדִּים מִלְּפָנָיו. וְאַחַר כֹּךְ הִכְנִיסוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגֵן עֵדֶן לְהַתְעֵדֶן שָׁם בְּעֵדוּנִים עֲלִיוֹנִים, וְהָיוּ מְלֹאכִים

עֲלִיּוֹנִים מְשַׁמְשִׁים לְפָנָיו וְסוֹבְבִים אוֹתוֹ, וְסוּדוֹת רַבּוֹנָם הֵיוּ מוֹדִיעִים לוֹ.

בא רֵאָה, בְּשַׁעָה שֶׁהַכְּנִיס אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגֵן עֵדֶן, הָיָה רוֹאֶה וּמִסְתַּכֵּל מִשָּׁם כָּל הַסּוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְכָל הַחֲכָמָה כְּדִי לְדַעַת וּלְהַסְתַּכֵּל בְּכַבּוּדוֹ רַבּוֹנוֹ.

שְׁבַעָה הֵיכָלוֹת מְדוּרִים הֵם לְמַעְלָה, שֶׁהֵם סוּד הָאֱמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְשְׁבַעָה הֵיכָלוֹת הֵם לְמַטָּה [כְּמוֹ שֶׁהֵם אֶחָד כְּנֶגֶד אֶחָד. שְׁבַעָה מְדוּרִים שֶׁל הֵיכָלוֹת הֵם לְמַטָּה] כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה. וְהֵם שֹׁשֶׁה כְּדִגְמָא עֲלִיּוֹנָה, וְאֶחָד טְמִיר וְגִנוּז הוּא לְמַעְלָה. וְכָל אֵלֶּה הֵם בְּסוּד עֲלִיּוֹן, מִשּׁוּם שֶׁכָּל הַהֵיכָלוֹת הִלְלוּ יֵשׁ בָּהֶם כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה, וַיֵּשׁ בָּהֶם כְּמוֹ שֶׁלְמַטָּה, לְהִיּוֹת כּוֹלֵל בְּדַמּוֹת שֶׁל הַסּוּד שֶׁלְמַעְלָה וּבְדַמּוֹת שֶׁל הַסּוּד שֶׁלְמַטָּה, וּבָהֶם הָיָה דִּיּוּרוֹ שֶׁל אָדָם.

וְלְאַחַר שֶׁגִּרַּשׁ מִגֵּן עֵדֶן, הִתְקִין אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים לְהַשְׁתַּעֲשֹׁעַ בָּהֶם כְּרֹאֵי מִזִּי שֶׁל הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד הִתְתַּקֵּן כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה וּכְמוֹ שֶׁלְמַטָּה כְּמוֹ שֶׁפִּרְשְׁנוּ.

היכר ראשון – מקום שהוא נתקן למטה להיות כמו שלמעלה. והרי העירו החברים הנהגות גן עדן כמו שהוא בסוד עליון [שהוא נתקן לבפנים תוך סתר של הסוד שלמטה גנוז ונסתר מכל] [נ"א והוא נתקן לבפנים ונסתר מהכל] ולא שולטת בו העין, פרט לנשמות הצדיקים, להיות חקוקים למעלה ולמטה ולהסתכל משם בסוד רבונם ובענוג שלמעלה.

ואלה אותם צדיקים שלא החליפו כבוד רבונם בשביל יראה אחרת. כתוב (משלי יב) אשת חיל עטרת בעלה, סוד האמונה להדבק בן אדם [ברבונם] ולפחד ממנו תמיד ולא יסטה לימין ולשמאל. והרי בארנו שלא ילך בן אדם אחר יראה אחרת שנקראת אש"ת זנוני"ם. ולכן כתוב (שם ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה.

היכר זה עומד בדמות של סוד עליון, היות ששנשמות הצדיקים יוצאות מן העולם הזה, נכנסים לתוך ההיכלות הללו שבגן עדן שלמטה, ושם [נכנסים] יושבים כל אחד ואחד כל אותו זמן שצריכה הנשמה לשבת שם.

וּבְכָל הֵיכַל וְהֵיכַל יֵשׁ דְּמִיּוֹת כָּמוֹ [עֲלִיּוֹן]
שְׁלֹמֶעֱלָה וּדְמִיּוֹת כָּמוֹ [לִמְטָה] שְׁלֹמֶטָה.
וְשֵׁם מִתְלַבֶּשֶׁת הַנְּשָׁמָה בְּלְבוּשִׁים כָּמוֹ שֶׁל
הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִתְעַדֶּנֶת שֵׁם כָּל אוֹתוֹ זְמַן
שְׁצָרִיכָה, עַד שְׁמַגִּיעַ הַזְּמַן לַעֲלוֹת לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן
כָּמוֹ שְׁצָרִיךְ. וּמִתּוֹךְ אוֹתוֹ בְּגֵד שֶׁהַתְּלַבָּשָׁה בּוֹ,
רוֹאֶה דְּמִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת לְהִסְתַּכֵּל בְּכָבוֹד רַבּוֹנָם.

בְּהֵיכָל הַזֶּה יֵשׁ מְאֻרוֹת עֲלִיוֹנִים לְהִסְתַּכֵּל,
וְנִשְׁמוֹת אוֹתָם הַגָּרִים שֶׁהַתְּגִירוֹ
עוֹמְדוֹת שֵׁם וְנִכְנָסוֹת שֵׁם לְהִסְתַּכֵּל בְּכָבוֹד
הָעֲלִיּוֹן, וּמִתְלַבָּשׁוֹת שֵׁם בְּלְבוּשׁ אֶחָד שֶׁל אֹר
שְׁמַאִיר וְלֹא מַאִיר. וְאוֹתוֹ הֵיכַל מְצַפֶּה מֵאֲבָן
טוֹבָה וְזָהָב.

וְשֵׁם הוּא פֶּתַח אֶחָד שְׂיֻרֵּד כְּנֶגֶד פֶּתַח הַגִּיָּהֲנָם.
מִשֵּׁם מִסְתַּכְלִים בְּכָל אוֹתָם רִשְׁעִים [שֶׁל
יִשְׂרָאֵל] [שֶׁל עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה] שֶׁלֹּא נִכְנָסוּ
בְּבֵרִית הַקְּדוּשָׁה וְגִרְשׁוּ בְּאוֹתָם מִלְּאֲכֵי חִבְלָה
שְׁטוּרָדִים אוֹתָם בָּאֵשׁ שְׂדוּלָקֶת. וְהֵם רוֹאִים
וְשִׁמְחִים עַל שֶׁהַתְּגִירוֹ.

וְשֵׁלֵשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם מוֹאֲרִים מִתּוֹךְ אֹר עֲלִיּוֹן
וּמִשְׁתַּעֲשָׁעִים שֵׁם. וּמַעֲלִיָּהֶם עוֹבְדֵיהָ

וְאוֹנְקְלוֹס הָגֵר וּשְׁאָר הַגֵּרִים שֶׁהִתְגִּירוּ. כְּמוֹ זֶה
לְמַעַלָּה כְּשִׁזְכִּימִים לְהַעֲלוֹת נִשְׁמָתָם לְהַתְעַטֵּר שָׁם.

הֵיכָל שְׁנִי. הֵיכָל זֶה עוֹמֵד לְפָנִים מִהֵיכָל
הָרִאשׁוֹן הַזֶּה, וְזֶה [הַפֶּתַח הוּא סְמוּךְ
לְתוֹךְ הַמַּעֲרָה] [נ"א הֵיכָל סְמוּךְ לְמַעֲרָה] שֶׁל
הָאֲבוֹת. וְהֵיכָל הַזֶּה מֵאִיר יוֹתֵר מִהָרִאשׁוֹן. כָּאֵן
יֵשׁ כָּל אַבְנִים יְקָרוֹת שֶׁמַּצְפוֹת אוֹתוֹ.

**בְּתוֹךְ הֵיכָל הַזֶּה יֵשׁ אוֹר אֶחָד כָּלוּל מִכָּל
הַגְּוִנִים, וְהוּא מֵאִיר מְלִמְעָלָה לְמַטָּה.
בְּהֵיכָל הַזֶּה עוֹמְדִים [כָּל] אֵלּוּ שֶׁסָּבְלוּ יְסוּרִים
וְחִלָּאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי לְהַתְתַּקֵּן, וְהָיוּ מוֹדִים
וּמִשְׁבָּחִים לְרַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם, וְלֹא הָיוּ מִבְטָלִים
תְּפִלוֹתֵיהֶם לְעוֹלָמִים.**

לְפָנִים מִהֵיכָל הַזֶּה עוֹמְדִים כָּל אֵלּוּ
שֶׁמְקַדְּשִׁים [בְּכָל יוֹם] בְּכָל הַכַּחַשׁ שֶׁם
רַבּוֹנָם, וְעוֹנִים אִמֵּן יְהִי שְׁמִיהּ רַבָּא מְבָרַךְ בְּכָל
הַכַּחַשׁ. וְאֵלָּה הֵם עוֹמְדִים לְפָנֶי וּלְפָנִים בְּהֵיכָל
הַזֶּה. וְאוֹתוֹ אוֹר שְׁכוּלִל כָּל הַגְּוִנִים מֵאִיר לָהֶם.
מֵאוֹתוֹ הָאוֹר עוֹמְדִים וְרוֹאִים מְאוֹרוֹת אַחֲרֵים
שֶׁנֶּאֱחָזִים וְלֹא נֶאֱחָזִים בְּתוֹכָם. וּמַעֲלִיָּהֶם מְשִׁיחַ,
שֶׁהוּא נִכְנָס וְעוֹמֵד בִּינֵיהֶם וּמִנְחָם אוֹתָם.

הוא נוסע מההיכל הזה ונכנס. בהיכל השלישי, ושם כל אותם בני חללים וכאבים קשים, וכל אותם תינוקות של בית רבן שלא השלימו ימיהם, וכל אותם העצובים על חרבן בית המקדש [ושפכו] והיו שופכים דמעות. כלם עומדים באותו היכל, והוא מנחם אותם.

ונוסע מההיכל הזה ונכנס. בהיכל הרביעי, ושם כל אותם אבלי ציון וירושלים וכל אותם שנהרגו על ידי שאר העמים עובדי עכו"ם. והוא שוהה ובוכה. ואז כל אותם נשיאים של זרע דוד, כלם אוחדים בו ומנחמים אותו.

מתחיל פעם שניה ובוכה, עד שיוצא קול, ונאחז באותו קול ועולה למעלה ושוהה שם עד ראש חודש. וכשיוֹרד, יורדים עמו כמה אורות וזוים מאירים לכל אותם היכלות ורפואה ואור לכל אותם ההרוגים ובני חללים ומכאובים שסבלו עם המשיח.

ואז לובש לבוש מלכות. ושם חקוקים ורשומים כל אותם הרוגים של שאר העמים עובדי עכו"ם באותה פורפירה, ועולה אותה פורפירה למעלה, ונחקק שם תוך הפורפירה העליונה של

הַמֶּלֶךְ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד לְלַבֵּשׁ אוֹתָהּ
 פּוּרְפִירָה וְלָדוֹן עַמִּים, שְׁכָתוֹב (תהלים קי) יִדִּין
 בְּגוֹיִם מְלֵא גִּוִּיּוֹת. עַד שֶׁבֹא וּמְנַחֵם אוֹתָם,
 וַיּוֹרְדִים עִמּוֹ (כמה) מְאֻרוֹת וְעִדּוּנִים לְהַתְעִידָן,
 וְכִמָּה מְלֹאכִים וּמְרַכְבוֹת עִמּוֹ. כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 בְּמַלְבוּשׁ [נ"א וּבִיד כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַלְבוּשׁ]
 לְהַתְלַבֵּשׁ בָּהֶם כָּל אוֹתָם נִשְׁמוֹת הַהֲרוּגִים, וְשֵׁם
 מִתְעַדְנִים כָּל אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא עוֹלָה וַיּוֹרֵד.

לְפָנֵינוּ מֵהַהִיכָל הַזֶּה עוֹמְדִים תוֹךְ דִּרְגָה עֲלִיוֹנָה
 אוֹתָם עֲשָׂרָה גְּדוֹלִים מְמַנִּים (כמו) רַבִּי
 עֲקִיבָא וַחֲבֵרָיו. וְכֻלָּם עוֹלִים בַּעֲלִיָּה תוֹךְ
 אֶסְפֵּקְלָרְיָה שְׁלֹמֶעֱלָה וּמְאִירִים בְּזִיו כְּבוֹד עֲלִיוֹן.
 עֲלִיָּהֶם כָּתוּב (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים
 זוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

בְּהִיבָל הַחֲמִישִׁי קִיָּמִים כָּל אוֹתָם בַּעֲלִי
 הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁשָּׁבוּ מִחַטָּאֵיהֶם
 וְהַתְּנַחֲמוּ בָהֶם וְנִשְׁמָתָם יִצָּאָה בְּטַהֲרָה, (וְכָל אוֹתָם
 בַּעֲלֵי תְשׁוּבָה) וְכָל אֵלּוּ שֶׁקִּדְּשׁוּ שֵׁם רַבּוֹנָם וְקִבְּלוּ
 עֲלֵיהֶם מוֹת. וּבִשְׁעַר הַהִיכָל הַזֶּה (פֶּתַח) עוֹמֵד
 מְנַשֶּׂה מֶלֶךְ יְהוּדָה שֶׁקִּבְּלוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וַחֲתָר לוֹ חֲתִירָה לְקִבְּלוֹ.

וּלְפָנִים מְהִיכֵל זֶה עוֹמְדִים כָּל אוֹתָם בְּעָלִי
 תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שֶׁנִּשְׁמַתָּם יִצְאָה
 בְּשַׁעַה שֶׁהִתְמַרְמְרוּ עַל מַעֲשֵׂיהֶם. וְאֵלּוּ מִתְעַדְנִים
 בְּעֵדוֹן עֲלִיוֹן בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְשֹׁלֵשׁ פַּעֲמִים בְּיוֹם
 אֶחָד נִכְנָס בְּאוֹתוֹ הֵיכָל שְׁמִתְעַדְנִים בּוֹ כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד כָּרְאוּ לוֹ, וְכָל אֶחָד נִכְוֶה מֵאוֹר שֶׁל הַחֲפָה
 שֶׁל חֲבֵרוֹ, בֵּין לְמִטָּה בֵּין לְמַעְלָה. הֵהִיכֵל הַזֶּה
 עוֹמֵד עַל אוֹתָם הֵיכָלוֹת תַּחְתּוֹנִים, וְאֶפְלוּ צַדִּיקִים
 גְּמוּרִים לֹא יְכוּלִים לְהִכָּנֵס לְתוֹךְ (הַהוּא) הֵהִיכֵל הַזֶּה
 וְלַעֲמֹד בּוֹ. וְזוֹהֵי דְרָגָה עֲלִיוֹנָה עַל הַכֹּל (בו), פָּרֹט
 לְדְרָגַת הַחֲסִידִים שֶׁהִיא דְרָגָה עֲלִיוֹנָה עַל הַכֹּל.
הֵיכָל שְׂשִׁי הֵיכָל זֶה הוּא הֵיכָל הַחֲסִידִים.
 הֵיכָל זֶה הוּא עֲלִיוֹן עַל הַכֹּל. וְזֶהוּ הֵיכָל
 שְׁעוֹמֵד עַל הַכֹּל. הֵיכָל הַיָּמִין אֵין מִי שִׁיעֵמֵד
 בּוֹ, אֲלָא אוֹתָם חֲסִידִים קְדוּשִׁים וְכָל אוֹתָם
 שְׁאוּהָבִים אֶת רַבּוֹנָם בְּאַהֲבָה רַבָּה. וּלְפֶתַח
 הֵהִיכָל הַזֶּה עוֹמְדִים כָּל אֵלּוּ שְׁמִיחָדִים יַחַד שֶׁל
 רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם. וְאֵלֶּה נִכְנָסִים בְּהֵיכָל הַזֶּה
 וְעֵתִידִים לַעֲלוֹת בְּרֹאשׁוֹנָה.

וּמַעַל הִפְתַּח הַזֶּה אֲבָרָהֶם, יָמִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וּלְפֶתַח אַחֵר עוֹמֵד יִצְחָק שֶׁנַּעֲקָד עַל
 גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה קָרְבַּן שָׁלֵם לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

הוא. ולפתח אחר לבפנים עומד יַעֲקֹב הַשָּׁלֵם,
 ושנים עשר שבטים סביבו, ושכינה על ראשיהם.
 וּבְשִׁישִׁי־רֵאָל בַּצָּרָה, מתעוררים שלשת האבות
 ומעוררים את השכינה להגן
 עליהם. ואז היא עולה ומתעטרת למעלה ומגנה
 על ישראל. וכמו שיש היכלות למטה בגן עדן,
 כך גם למעלה יש היכלות מתקנים שהם סוד
 האמונה. וְכָל [אותם] ההיכלות הללו מתקשרים
 ומתעטרים בהיכל אחד שהוא:

הַיִּכָּל הַשְּׁבִיעִי. והיכל זה גנוז ונסתר מכל שאר
 ההיכלות. באמצע ההיכל הזה עומד
 עמוד אחד שהוא בגונים רבים: ירק, לבן, אדם,
 שחר. וכשנשמות עולות, הן עולות לתוך ההיכל
 הזה. מי שראוי לגנון הזה עולה בו, כל אחד
 ואחד כראוי לו.

וְיִשְׁשֵׁת הַהִיכָלוֹת הַלְלוּ הֵם לַמְדוֹר כְּפִי שְׁאֻמְרָנוּ,
 והשביעי אינו למדור. ושש הכל בסוד
 של שש. ועל זה כתוב בְּרָא שֵׁית. שש דרגות
 למעלה ושש דרגות למטה, והכל סוד אחד

בֹּא רֵאָה, בְּרֵאשִׁית. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שְׁנֵי בָתִּים
 הֵיוּ, בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. זֶה עֲלִיוֹן וְזֶה

תחתון. שְׁנֵי הַיָּיִן הֵם. זֶה עֲלִיּוֹן וְזֶה תַּחְתּוֹן,
וְכָלֶם אֶחָד. ב' הַעֲלִיּוֹן פּוֹתַח שְׁעָרִים לְכָל צַד.
שָׁכַךְ הוּא – שְׁכּוֹלֵל זֶה בְּזֶה. רֵאשִׁית. אֵז הוּא
רֵאשִׁית לְהַכֵּס בְּחֶשְׁבוֹן הַבִּנְיָן.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּרֵאשִׁית זֶה
כָּלִלוֹת הַדְּמוּת (שֶׁל הַדְּמוּת) שְׁכָל הַדְּמוּת
כָּלִלוֹת בּוֹ. זֶהוּ סוּד הַכְּתוּב (יחזקאל א) הוּא
מֵרָאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. מֵרָאֵה שְׁנֵרָאִים בּוֹ שְׁשֶׁה
אַחֲרִים. וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית בָּרָא שֵׁית.

בֵּא רֵאֶה, כְּשֶׁנִּכְנָסִים בְּמֵרָאֵה הַזֶּה שְׁשֶׁה גִּוְנִים,
הֵיא מִתְקִינָה עֲצָמָה לְגִלוּתָם וּלְפַעַל בָּהֶם
אֲמָנוֹת הָעוֹלָם. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהָאֲמָנוֹת הַזֹּאת שֶׁל
הָעוֹלָם הֵיא מִדְּרָגָה זו – כְּתוּב בָּרָא שֵׁית. שְׁבַח
שֶׁל הַשֵּׁשֶׁה הוּא שְׁעוֹשִׁים אֲמָנוֹת בְּזֶה.

סדר הלימוד ליום יד תשרי (יום 14 בשנה)

רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (שם ב) הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ עֵת
הַזְמִיר הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאֶרְצָנוּ.
הַנִּצָּנִים (נִרְאוּ בְּאֶרֶץ) – זֶהוּ סוּד שֶׁל שֵׁשׁ דְּרָגוֹת
[עֲלִיָּה וְהֵיא שְׁבִיעִית. וְאֵלּוּ הֵם שֵׁשׁ דְּרָגוֹת: דְּרָגַת
אַבְרָהָם, דְּרָגַת יִצְחָק וְדְרָגַת יַעֲקֹב, וְיִכְיָא וְבַע"ז
וְיוֹסֵף. כֵּלָן נִרְאוּ בְּאֶרֶץ, שְׁכָתוּב נִרְאוּ בְּאֶרֶץ.

בְּאֶרֶץ – זוּהי קִרְיָה קְדוֹשָׁה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
 נִרְאוּ בְּאֶרֶץ – מִשּׁוּם שְׁאוּתָן דְּמִיּוֹת לְהַגְלוֹת
 בְּדִרְגָּה הַזֹּאת. עַתָּה הַזְמִיר הִגִּיעַ – שְׁהָרִי אֲזַי מִשְׁבַּח
 וְחוֹזֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ל) לִמְעַן יִזְמְרָךְ כְּבוֹד
 וְלֹא יִדָּם. וְלָכֵן נִקְרָא מִזְמוֹר, כְּמוֹ שֶׁשָּׂנִינוּ שְׁכַתוֹב
 מִזְמוֹר לְדָוִד, שֶׁשָּׁרְתָה עָלָיו שְׂכִינָה בְּרָאשׁ. וְזֶהוּ
 עַתָּה הַזְמִיר הִגִּיעַ. רַבִּי חֵיִיא אָמַר, שְׁהָרִי אֲזַי הִגִּיעַ
 זְמַן לְשִׁבַּח.

רַבִּי אָבָא אָמַר, עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן נִסְתָּר וְכָל דְּבָרָיו
 נִסְתָּרִים, מִשּׁוּם שֶׁעוֹמֵד בְּסוּד עֲלִיּוֹן יוֹם שֶׁל
 כָּל הַיָּמִים [הָרוֹם שֶׁל כָּל הָרוֹמִים]. וְכִשְׁבָּרָא
 וְהוֹצִיא, הוֹצִיא אֶת הַשֵּׁשֶׁה הָאֵלּוּ. וּבִגְלָל שֶׁהוּא
 נִסְתָּר, שְׁכָל דְּבָרָיו נִסְתָּרִים, אָמַר בְּרָאשִׁית, בָּרָא
 שֵׁשֶׁה יָמִים עֲלִיּוֹנִים. וְלֹא אָמַר מִי בָרָא אוֹתָם,
 מִשּׁוּם שֶׁהוּא עוֹלָם עֲלִיּוֹן נִסְתָּר.

וְאַחֵר כֵּךְ גָּלָה וְאָמַר [לָהֶם] הִמְעָשָׂה הַתַּחְתּוֹן,
 וְאָמַר מִי בָרָא אוֹתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא עוֹלָם
 שֶׁעוֹמֵד בְּהַתְּגַלּוּת. וְאָמַר, בָּרָא אֱלֹהִים אֶת
 הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְלֹא כְּתוּב בָּרָא נִסְתָּר [בְּדִרְךְ
 נִסְתָּר] בָּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא עוֹלָם
 בְּהַתְּגַלּוּת. וְאָמַר בָּרָא אֱלֹהִים, אֱלֹהִים וְדָאֵי שֵׁם
 בְּהַתְּגַלּוּת. הָרָאשׁוֹן בְּנִסְתָּר שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן. הַתַּחְתּוֹן

בְּהִתְגַּלּוּת. לִהְיוֹת תָּמִיד מַעֲשֵׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִסְתָּר וְנִגְלָה. וְסוּד שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כִּף הוּא
נִסְתָּר וְנִגְלָה. אֵת הַשָּׁמַיִם – לְרַבּוֹת שָׁמַיִם
תַּחְתּוֹנִים לְמַטָּה. וְאֵת הָאָרֶץ – לְהַכְלִיל אֶרֶץ
שְׁלֹמֹמָה וּלְרַבּוֹת כָּל מַעֲשֵׂיהָ כְּמוֹ שְׁלֹמֹעֲלָה.

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תִּהְיוּ וְבָהּ, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וְהָאָרֶץ
– זוֹ אֶרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה שְׂאִין לָהּ אֹר מִשָּׁל
עֲצָמָה. הִיְתָה – בְּהִתְחַלָּה כְּבֵר הִיְתָה כְּרָאוֹי,
וְעַכְשָׁיו תִּהְיוּ וְבָהּ וְחִשָּׁן. הִיְתָה דִּוְקָא. אַחֵר כִּף
הַקְטִינָה אֵת עֲצָמָה וְהַקְטִינָה אֵת אֹרָה. תִּהְיוּ
וְבָהּ וְחִשָּׁן וְרוּחַ – אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת הָעוֹלָם
שֶׁנִּתְקַנּוּ בָּהּ.

דְּבַר אַחֵר וְאֵת הָאָרֶץ – כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ, לְרַבּוֹת
אֶרֶץ שְׁלֹמֹמָה שֶׁהִיא נַעֲשֵׂתָה בְּכַמָּה
מְדוּרִים [אֹרֹת] הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֹמֹעֲלָה. וְזֶהוּ וְהָאָרֶץ
הִיְתָה תִּהְיוּ וְבָהּ וְחִשָּׁן וְרוּחַ. אֵלּוֹ אוֹתָם מְדוּרֵי
הָאָרֶץ: אֶרֶץ, אֲדָמָה, גִּיָּא, נִשְׂיָה, צִיָּה, אֲרָקָא,
תִּבְל. וְגָדוֹל שְׁבַכְלָם תִּבְל, שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים ט) וְהוּא
יִשְׁפֹּט תִּבְל בְּצֶדֶק.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִהִי צִיָּה? אָמַר לוֹ, זֶהוּ מְקוֹם
הַגִּיָּהֶנָּם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר צִיָּה וְצִלְמוֹת. וְסוּד

זֶה כָּתוּב [שְׁכָתוּב] (בְּמִלָּת) וְחֻשֶּׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם. זֶה
סוּד מְקוֹם הַגִּיּוֹנָם. זֶהוּ צִיָּה, הַמְּקוֹם שֶׁל מְלֶאךָ
הַמּוֹת, כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ, שֶׁהוּא מַחֲשִׁיךְ אֶת פְּנֵי
הַבְּרִיּוֹת. וְזֶהוּ מְקוֹם שֶׁל חֻשֶּׁךְ עֲלִיּוֹן.

תַּח"ו זֶה נִשְׁי"ה שֶׁלֹא נִרְאָה בָּה מְרֹאָה כָּלֵל עַד
שֶׁנִּשְׁכַּח מֵהַכֵּל, וְעַל זֶה נִקְרְאת נִשְׁיָה.
וּבְהוּ זוֹ אֲרֻקָּא, מְקוֹם שֶׁלֹא נִשְׁכַּח. רַבִּי חֲזִיָּא
אָמַר, זֶה גִּיָּא. וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת – זֶה כְּנֻגָּד
תֵּבֵל שֶׁנִּזְדוֹן מְרוּחַ אֱלֹהִים, וְהַכֵּל הוּא כְּאֶחָד.

כְּמוֹ זֶה יֵשׁ לְאֶרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה, שְׂבָעָה מְדוּרִים הֵם
לְמַעְלָה דְּרָגָה עַל דְּרָגָה, וּבְכָל הַמְּדוּרִים
מְלֶאכִים עֲלִיּוֹנִים אֵלָה עַל אֵלָה. כֵּךְ גַּם לְמַטָּה.
וְהַכֵּל אֶחָד זֶה בָּזָה לְהִיּוֹת הַכֵּל אֶחָד. שְׂבָעָה
מְדוּרִים הֵם לְמַעְלָה, וְהָרִי אֶרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה אוֹחוֹזָת
אוֹתָם וְכֻלָּם עוֹמְדִים בָּהּ, וּבְכֻלָּם נִמְצְאוּ תִשְׁבָּחוֹת
לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְּרָגוֹת נִפְרָדוֹת זֹו מִזֹּו,
וּמְקוֹמוֹת נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה.

מְדוּרָא רֵאשׁוֹן לְמַטָּה הוּא מְקוֹם בֵּית חֻשׁוֹךְ שֶׁלֹא
מֵאִיר, וְהוּא מִתְקַן לְמְדוּרֵי רוּחוֹת וּסְעָרוֹת
חֲזָקוֹת שֶׁלֹא נִרְאִים. וְאֵין בּוֹ אוֹר וְלֹא חֻשֶּׁךְ וְלֹא
דְמוּת כָּלֵל. וְשֵׁם לֹא יוֹדְעִים בּוֹ יְדִיעָה כָּלֵל, שְׂאֵין
בּוֹ צוּרָה תוֹךְ כָּלֵל הַכֶּסֶּא [הַרְשָׁם].

וַעֲלֵה אוֹתוֹ מִקּוֹם מְמִנָּה מִלְּאָךְ אֶחָד וְשֵׁמוֹ טְהִרְיָא"ל. וְעֲמוּ שְׁבָעִים מְמָנִים מְעוֹפְפִים. וְנִמְחִים מִזִּיקֵי הַשְּׁלֵהבוֹת [שְׁעָלֵיהֶם] וְלֹא עוֹמְדִים וְלֹא נִרְאִים וְלֹא נִמְצָאִים. וְכִשְׁבָּא הַבֶּקֶר, כָּלֶם מִתְחַדָּשִׁים וְלֹא עוֹמְדִים. כְּשִׁמְגִיעִים לְאוֹתוֹ מִקּוֹם, אוֹבְדִים וְלֹא נִמְצָאִים, וְנִכְנָסִים בְּנֶקֶב אֶחָד שֶׁל הַתְּהוֹם וְלֹא נִרְאִים. כְּשִׁנְחָשָׁךְ הַלֵּילָה, נִמְחִים מֵאוֹתָן שְׁלֵהבוֹת עַד שְׁמִגִּיעַ הַבֶּקֶר.

מְדוֹר הַשְּׁנִי הוּא מִקּוֹם שְׁמַאִיר יוֹתֵר וְהוּא חָשׁוּךְ, אֲבָל לֹא חָשׁוּךְ כָּמוֹ אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן. וְהוּא מִתְקֵן לְמְדוֹרִים שֶׁל מִלְּאָכִים עֲלִיוֹנִים שְׁמִמָּנִים עַל מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָאָדָם וְלִהְסִיטָם [לְהִסְטוֹתָם] בְּאוֹתָהּ דֶּרֶךְ רָעָה שֶׁהֵם הוֹלְכִים. וְאוֹתוֹ מִקּוֹם נִרְאָה יוֹתֵר מִן הָרֵאשׁוֹן. וְלִמְלָאָכִים הִלְלוּ יֵשׁ קָרֵב [קִרְבָּה] עִם בְּנֵי אָדָם וְנִזְזוֹנִים [וְנִהְנִיִּים] מִרִּיחַ וּבִשָּׁם שְׁלֵמָטָה לַעֲלוֹת בְּתוֹעֵלָתָהּ וְלִהְאִיר יוֹתֵר.

וַעֲלִיָּהֶם מְמִנָּה אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ קְדוּמִיָּא"ל. וְאַלֶּה פּוֹתָחִים בְּשִׁירָה וְשׁוֹכְכִים וְהוֹלְכִים לָהֶם, וְלֹא נִרְאִים עַד שִׁשְׁרָאֵל לְמָטָה פּוֹתָחִים וְאוֹמְרִים שִׁירָה, וְאִזְ עוֹמְדִים בְּמִקּוֹמָם וְנִרְאִים מֵאִירִים יוֹתֵר. שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם מְקַדָּשִׁים

קִדְשָׁהּ. וּכְשֵׁי־שְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, כָּלֶם טָסִים
וּמַעֲיָדִים [הֵם] עֲדוֹת לַמַּעֲלָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוא מְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

מִדּוֹר שְׁלִישִׁי הוא מְקוֹם שֶׁל לְהַבּוֹת וְתַמְרוֹת
עֶשֶׂן, וְשֵׁם הַשְּׁפָעָה שֶׁל נֶהַר דִּינּוֹר
שְׂשׂוּפֶּעַ וְיוֹצֵא, שֶׁהוא בֵּית הַמוֹקֵד לְנִפְשׁוֹת
הָרָשָׁעִים, שֶׁמִּשָּׁם יוֹרֶדֶת אֵשׁ עַל רָאשֵׁי הָרָשָׁעִים,
וְשֵׁם מְלֶאכִי חֲבֵלָה שְׂטוּרִידִים אוֹתָם.

וְשֵׁם נִמְצָאת לְשׁוֹן הָרַע עַל יִשְׂרָאֵל לַפְעָמִים
וְלַהֲסָטוֹת אוֹתָם, פָּרֹט לְזִמְן שְׁלוֹקָחִים
רְפוּאָה לְדַחוֹת אוֹתוֹ. וּמִמֶּנָּה אֶחָד עֲלֵיהֶם מִצַּד
הַשְּׂמָאל, כָּלֶם מִצַּד הַחֲשֵׁן, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַחֲשֵׁן
עַל פְּנֵי תְהוֹם. וְסָמָא"ל הָרָשָׁע נִמְצָא שָׁם.

מִדּוֹר רְבִיעִי הוא מְקוֹם שְׂמֵאִיר, וְשֵׁם הוא אוֹר
לְמֶלֶאכִים עֲלִיוֹנִים שֶׁבְּצֵד יְמִין, וּפּוֹתָחִים
בְּשִׁירָה וּמְסִימִים, וְלֹא הוֹלְכִים לַעֲבוֹר כְּאֵלוֹ
רֵאשׁוֹנִים שְׁפוֹתָחִים בְּשִׁירָה וְנִשְׁרָפִים וְעוֹבְרִים
בְּאֵשׁ דּוֹלָקֶת, וְשָׁבִים וּמִתְחַדָּשִׁים כְּמִקְדָּם. וְאַלֶּה
עוֹמְדִים בְּמִקְוָם וְלֹא מִתְבַּטְּלִים. וְאַלֶּה מְלֶאכִי
רַחֲמִים שֶׁלֹּא מִשְׁתַּנִּים לַעוֹלָמִים.

וְעֲלֵיהֶם כָּתוּב (תהלים קד) עֲשֵׂה מְלֶאכִיו רוּחוֹת
וְגו'. וְאַלֶּה עוֹשִׂים שְׁלִיחוֹתָם בְּעוֹלָם

וְלֹא נִרְאִים לְבָנֵי אָדָם, פָּרַט לְמַרְאָה אוֹ בְּצַד אַחֵר
בְּשֹׁכֵל רַב. וּמִלֶּאךָ אֶחָד מִמֶּנָּה עָלִיהֶם, שֶׁשְּׁמוֹ
פִּדְא"ל. וּבּוֹ פּוֹתְחִים מִפְּתָחוֹת הַרְחָמִים לְאוֹתָם
שֶׁשָּׁבִים לְרַבּוֹנָם, וּפּוֹתְחִים שְׁעָרִים לְהַעֲבִיר
תְּפִלוֹתֵיהֶם וּבִקְשׁוֹתֵיהֶם.

מְדוּרָה חֲמִישִׁי הוּא מְדוּרָה שְׁמַאִיר בְּאוֹר יוֹתֵר
מִכָּל הַקּוֹדְמִים, וַיֵּשׁ בּוֹ מִלְּאָכִים, מֵהֶם
אֵשׁ וּמֵהֶם מַיִם. לְפַעֲמִים הֵם נִמְצָאִים בְּרַחֲמִים,
וּלְפַעֲמִים נִמְצָאִים בְּדִין. אֵלֶּה בְּצַד זֶה וְאֵלֶּה בְּצַד
זֶה. לְפַעֲמִים אֵלֶּה מְאִירִים וְאֵלֶּה חֲשׁוּכִים, וְאֵלֶּה
מִמְּנִים לְזִמְרָה לְרַבּוֹנָם. אֵלֶּה בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה,
וְאֵלֶּה כְּשֶׁעוֹלָה הָאוֹר. וּמִמֶּנָּה אֶחָד עָלִיהֶם
שֶׁשְּׁמוֹ קִדְשִׁיא"ל.

כְּשֶׁנֶּחֱלָק הַלֵּילָה בְּחֻצוֹת וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ צָפוֹן
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְהַשְׁתַּעֲשֹׁעַ
עִם הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן, אִזּוֹ רוּחַ צָפוֹן מְקִישָׁה
וּמְגִיעָה לְאוֹתָם הַמִּמְּנִים בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה לְזִמְרָה,
וְכָלֶם מְזֻמְרִים וּפּוֹתְחִים בְּשִׁירָה. וְכִשְׁמַגִּיעַ
הַבִּקְרָה וּמִתְחַבֶּרֶת קִדְרוֹת הַבִּקְרָה בְּאוֹר, אִזּוֹ כָּל
הָאַחֵרִים אוֹמְרִים שִׁירָה, וְכָל כּוֹכְבֵי הָרָקִיעַ וְכָל
שְׂאֵר הַמִּלְּאָכִים [שְׁלֵמָטָה] מְסִיעִים לָהֶם, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (איוב לח) בָּרֶן יַחַד כְּכִבִּי בִקְרָה וַיִּרְיעוּ כָּל

בְּנֵי אֱלֹהִים. עַד שִׁשְׁרָאֵל נוֹשְׂאִים שִׁירָה
וְתִשְׁבַּחוֹת אַחֲרֵיהֶם.

מְדוֹר שְׁשִׁי הוּא מְדוֹר עֲלִיּוֹן קְרוֹב לְמַלְכוּת
הַשָּׁמַיִם, וּבֵין אַנְיוֹת וּנְהָרוֹת וּנְחָלִים
שֶׁנֶּחֱלָקִים מִן הַיָּם וְכַמָּה דָּגִים הֵם שְׁמֵרְחָשִׁים
לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם. וּמַעֲלִיָּהֶם שָׂרִים מְמַנִּים,
וּמְמַנֶּה אֶחָד עֲלֵיהֶם וְשְׁמוֹ אוֹרִיא"ל, וְהוּא מְמַנֶּה
עַל כָּל אֵלֶּה הַתַּחְתּוֹנִים.

וְכָלֵם נוֹסְעִים בְּשָׁעוֹת וּרְגָעִים כְּשֶׁנוֹסְעוֹת אַנְיוֹת
לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה. כְּשֶׁנוֹסְעוֹת אַנְיוֹת לְצַד
[דְּרוֹם] מְזַרְח, הַמְּמַנֶּה שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְאוֹתוֹ צַד
הוּא מִיכָא"ל שֶׁבֶא מִיָּמִין. וְכְשֶׁנוֹסְעוֹת אַנְיוֹת לְצַד
צָפוֹן, הַמְּמַנֶּה שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶן לְאוֹתוֹ צַד הוֹש
גְּבִרְיָאֵל שֶׁבֶא מִצַּד הַשְּׂמָאל. וְכְשֶׁנוֹסְעוֹת אַנְיוֹת
לְצַד [מְזַרְח] דְּרוֹם, הָרִי שֵׁם הוּא הַמְּמַנֶּה שְׁעוֹמֵד
עֲלֵיהֶם לְאוֹתוֹ צַד רְפָא"ל [נ"א אוֹרִיא"ל] שְׁמוֹ,
וְהוּא לְיָמִין. וְכְשֶׁנוֹסְעוֹת אַנְיוֹת לְצַד מַעְרָב,
הַמְּמַנֶּה שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְאוֹתוֹ הַצַּד הוּא אוֹרִיא"ל
[נ"א רְפָא"ל] וְהוּא לְאַחֲרוֹנָה.

מְדוֹר שְׁבִיעִי הוּא מְדוֹר עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל, וְשֵׁם לֹא
נִמְצָאִים, רַק נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שְׁשָׁם

מִתְעַדְנִים בְּאוֹתוֹ זֶהָר עֲלִיּוֹן, וּמִתְעַדְנִים בְּעֵדוֹנִים
וּתְפִנּוּקִים עֲלִיּוֹנִים. וְשֵׁם לֹא נִמְצָאִים, רַק אוֹתָם
זָכָאִים, וְגִנְזֵי שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וּנְדָבָה. הַכֹּל הוּא כְּגוֹן
עֲלִיּוֹן, וְהָרִי אָמְרוּ הַחֲבֵרִים.

אז הוּא בְּאֶרֶץ שְׁלֵמָטָה בְּשִׁבְעָה מְדוּרִים, וְכֻלָּם
כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה. וּבְכֻלָּם יֵשׁ מִיָּנִים כְּמֵרָאָה
בְּנֵי אָדָם, וְכֻלָּם מוֹדִים וּמִשְׁבָּחִים לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְאֵין מִי שְׁיֹדֵעַ אֶת כְּבוֹדוֹ כְּאוֹתָם שֶׁהֵם
בְּמְדוּר הָעֲלִיּוֹן. וְאֵלָה רוֹאִים אֶת כְּבוֹדוֹ כְּרָאוּי
לְעִבְדוֹ וּלְשִׁבְחוֹ וּלְהַפִּיר אֶת כְּבוֹדוֹ.

וְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה, שֶׁהוּא תָּבֵל, לֹא עוֹמֵד
בְּקִיּוּמוֹ, אֲלֹא רַק בְּשִׁבִּיל הַצְּדִיקִים
שֶׁהֵם גּוֹפִים קִדּוּשִׁים כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה לֹא עוֹמֵד
אוֹתוֹ מְדוּר שְׁבִיעִי אֲלֹא לְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים. כִּךְ
גַּם הַמְדוּר הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה לְמָטָה לֹא עוֹמֵד אֲלֹא
לְגוֹפִיָּהֶם שֶׁל הַצְּדִיקִים, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד זֶה
כְּמוֹ זֶה.

בא רָאָה, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁבְעָה מְדוּרִים הֵם
שְׁאֲמַרְנוּ, וּבִתּוֹכָם יֵשׁ שִׁבְעָה הֵיכָלוֹת מְאוֹתָם
סוּדוֹת הָאֱמוּנָה כְּנֶגֶד שִׁבְעָה רְקִיעִים עֲלִיּוֹנִים.
וּבְכֹל הֵיכָל וְהֵיכָל יֵשׁ רוּחוֹת עֲלִיּוֹנוֹת.

היכל ראשון, כָּאן יֵשׁ רוּחַ שֶׁהִתְמַנֶּה עַל
נִשְׁמוֹת הַגִּירִים שֶׁהִתְגִּירוּ וּשְׁמוֹ
רַחֲמִיא"ל, וְהוּא נוֹשֵׂא אוֹתָם וְנִהְנִים מִזִּיו
הַכְּבוֹד שֶׁלְמַעְלָה.

היכל שְׁנִי, יֵשׁ רוּחַ אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ אֱהִינָא"ל, וְזֶה
עוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם נִשְׁמוֹת הַתִּינוּקוֹת
שֶׁלֹּא זָכוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, וְהוּא עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם וּמְלִמֵּם אוֹתָם.

בְּהִיכָל הַשְּׁלִישִׁי יֵשׁ רוּחַ אֶחָד בְּשֵׁם
אֲדֶרְהִינָא"ל, וְהוּא עוֹמֵד עַל נִשְׁמוֹת
אוֹתָם שֶׁחֲזָרוּ בַּתְּשׁוּבָה וְלֹא חֲזָרוּ. כְּגוֹן שֶׁחָשְׁבוּ,
וּבִטְרָם חֲזָרוּ בָּהֶם מֵתוֹ. אֲלֵה טוֹרְדִים אוֹתָם
בְּגִיחָנָם, וְאַחֵר כֶּף מַעֲלִים אוֹתָם לְרוּחַ הַמְּמַנֶּה
הַזֶּה וְנוֹשֵׂא אוֹתָם. וְחוֹמְדִים לְהַנּוֹת מִזִּיו כְּבוֹד
רְבוּנָם וְלֹא נִהְנִים. וְאַלֵּה נִקְרָאִים בְּנֵי בָשָׂר,
וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ
וּמִדֵּי שָׁבַת בְּשַׁבְּתוֹ יָבֹא כָּל בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָיו
אָמַר ה'.

היכל רְבִיעִי, כָּאן עוֹמֵד רוּחַ אֶחָד וּשְׁמוֹ
גִּדְרִיָּהא"ל [נ"א גִּדְרִיָּהא"ל]. זֶה עוֹמֵד
עַל כָּל אוֹתָן נִשְׁמוֹת שֶׁל הַרוּגִי שְׁאָר הָעַמִּים

[עובדי עכו"ם] להעלותם לתוך לבוש מלכות
של המלך, ונרשמים שם עד היום שינקם אותם
הקדוש ברוך הוא, שכתוב (תהלים קי) ידין בגוים
מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

היכל חמישי, כאן עומד רוח אחד שנקרא
אדירא"ל, וזה עומד על כל הנשמות
הללו.

[נ"א] של חסידים שאחזו בפתשוכה] שעמדו
באותו הצד, ואלה הם מעל כלם שבמדור
הזה העליון על הכל, ומיכא"ל [שמו] ממנה
גדול [עליהם] על כלם עומד [שעומדים] בו.
וכמה אלפים ורבבות כלם עומדים תחתיו באותו
הצד. ושם מתעדנות אותן נשמות החסידים
באותו אור עליון ששופע מהעולם הבא.

בא ראה, אמר רבי שמעון, מיהו שיודע לסדר
תפלת רבונו כמו משה? בשעה שהצטרף לו
לסדר תפלתו באריכות – סדר. ובשעה שהצטרף
לו לקצר – גם כן.

אמר רבי שמעון, הרי מצאנו בספרי הקדמונים
סדור של סודי הסודות בקשר אחד.
לפעמים שצריך לסדר תפלתו כראוי ולקשר

קָשָׁרִים לְבֶשֶׁם אֶת רַבּוֹנוֹ כְּרָאוּי, וְלִדְעַת לִיחַד
יַחְדוֹ שָׁלֵם לְקָרַע רְקִיעַיִם וְלִפְתּוֹחַ שְׁעָרִים וּפְתָחִים
שְׁלֵא יִהְיֶה מִי שְׁיִמְחָה בִּידּוֹ.

אַשְׁרֵיהֶם הַצְדִּיקִים שְׂיֻדְעִים לְפִתּוֹת אֶת רַבּוֹנָם
וּלְבָטֵל גְּזֵרוֹת וּלְהַשְׁרוֹת שְׂכִינָה
בְּעוֹלָם וּלְהוֹרִיד בְּרָכוֹת, וּלְהַסִּיר אֶת בְּעָלֵי הַדִּין
שְׁלֵא יִשְׁלְטוּ בְּעוֹלָם. קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים
קו) מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת ה' וְגו'. מִי יִגְלֶה עֶפְרַיִם מֵעֵינֶיהָ
אַבְרָהָם הַחֲסִיד, יִמִּין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁגִלָּה
לָךְ סוּד הַסּוּדוֹת וְהַתְּחִלָּתָּ תַּפְלוֹת בְּעוֹלָם, וְהַתְּגַלּוּ
לָךְ הַיִּכְלוֹת הַמְּלָךְ הָעֶלְיוֹן.

שְׁבַעַה הַיִּכְלוֹת קְדוֹשִׁים הֵם, וְהֵם עוֹמְדִים
בְּשְׁעָרִים בְּקִיּוֹם. וּבְכָל אֶחָד וְאֶחָד
נִכְנָסֶת תְּפִלַּת הַיַּחְדוֹד [שֶׁל רַבּוֹנוֹ] שֶׁל מִי שְׂיֻדְעַ
לְבֶשֶׁם לְרַבּוֹנוֹ וּלְיַחְדּוֹ יַחְדוֹ בְּשִׁלְמוֹת, שְׂיֻדְעַ
לְהַכְנִס בְּכָל הַיִּכְלוֹת וּלְקָשֶׁר קָשָׁרִים אֵלָיו בְּאֵלּוֹ,
רוּחַ בְּרוּחַ, רוּחַ תַּחְתּוֹנָה בְּרוּחַ עֲלִיוֹנָה. כָּתוּב
(ישעיה כו) ה' בָּצַר פְּקֻדּוֹתָ צָקוֹן לַחֹשׁ מוֹסְרָךְ לָמוֹ.

הַיִּכָּל הָרָאשׁוֹן. כָּתוּב (שמות כד) וַתַּחַת רַגְלָיו
כִּמְעָשָׂה לְבַנְתָּ הַסִּפִּיר וּכְעָצָם הַשָּׁמַיִם
לְטֹהַר. סוּד הַסּוּדוֹת רוּחַ שְׁנִקְרָאת סִפִּיר. כְּסִפִּיר

שֶׁל אֶבֶן טוֹבָה נּוֹצֵצַת לְשֵׁנֵי צְדִידִים. אור אֶחָד
עוֹלָה וַיּוֹרֵד. וְאוֹתוֹ אור לִבָּן נּוֹצֵץ לְכָל צַד
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבַּעַת צְדֵי הָעוֹלָם. אורו
תְּלוּי נִסְתָּר וְגָלוּי.

מהאור הַזֶּה נִפְרָדִים אַרְבָּעָה אִוֹרוֹת לְאַרְבָּעָה
צְדִידִים, וְכֻלָּם מְאִירִים אור אֶחָד
כַּמְנוֹרֶת הַנֵּר שְׂדוּלֶק וְנוֹצֵץ אִוֹרוֹת לְמַרְאֵה עֵינֵי
בְּנֵי אָדָם. וְאוֹתָם אִוֹרוֹת הַנֵּר עוֹלִים וַיּוֹרְדִים,
הוֹלְכִים וְשׁוֹבִים מִתּוֹךְ אוֹתָהּ אֵשׁ שֶׁל אור הַנֵּר
שְׂדוּלֶק, וְכֻלָּם אור אֶחָד. כִּךָּ גַם אֱלֹהִים. וְכָל
הַמְּאִוֹרוֹת נּוֹצֵצִים כְּמוֹ מַרְאֵה שֶׁל נְחֹשֶׁת מְלֻטָּשֶׁת
בְּאָדָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל א) וְנִצָּצִים כְּעֵין נְחֹשֶׁת
קָלִל. זֶהוּ לְיָמִין.

וְלִשְׂמֹאל יֵשׁ רוּחַ שֶׁנִּקְרָא לְבָנָה, וְזֶה נִכְלָל בְּרוּחַ
הָרֹאשׁוֹן וְנִכְנָס זֶה בָּזֶה. אורו אֵדָם
וְלִבָּן כְּאַחַד, מְשׁוּם שִׁיּוּצָא מֵאוֹתָם מְאִוֹרוֹת
רִאשׁוֹנִים. כְּשֶׁבָּאִים הַמְּאִוֹרוֹת שֶׁל זֶה, מְגִיעִים
בְּאִוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים וְנִכְלָלִים בּוֹ וְהֵם אֶחָד.
וְנִרְאִים הַמְּאִוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים לְבָדָם, וְלֹא מִתְגַּלִּים
הָאַחֲרִים הֵלָלוּ וְלֹא נּוֹדְעוּ שֶׁנִּכְנָסוּ לְתוֹכָם
וְנִסְתָּתְרוּ בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מא) וְלֹא נּוֹדַע כִּי
בָּאוּ אֶל קַרְבָּנָה וְגו'. וְזֶהוּ רוּחַ בְּרוּחַ שֶׁהֵם אֶחָד.

מַאֲוֹרוֹת בְּמַאֲוֹרוֹת שֶׁהֵם אֶחָד. וְכֵאן הֵם שְׁנֵי
שְׁעָרִים [רְקִיעִים] תַּחְתּוֹנִים מֵאוֹתָם רְקִיעִים
שֶׁנִּקְרְאוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם [רְקִיעַ].

מִשְׁנֵי הָרוּחוֹת הַמִּנְצְנִצִּים הִלְלוּ נִבְרָאוֹ אוֹתָם
הָאוֹפָנִים שֶׁהֵם קְדוּשִׁים, שְׁדֵמוֹתָם
כְּדֵמוֹת הַחַיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל א) מֵרָאָה
הָאוֹפָנִים וּמַעֲשֵׂיהֶם וְגו'. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב וּדְמוֹת
הַחַיּוֹת מֵרָאִיָּה כְּגַחְלֵי אֵשׁ בַּעֲרוֹת כְּמֵרָאָה
הַלְפָּדִים הֵיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת. מִי הֵיא? זֶה
רוּחַ קְדוּשָׁה, מְקוֹם שֶׁיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ וְהֵיא מְאִירָה
לָהֶם, שֶׁכָּתוּב וְנָגַהּ לְאֵשׁ וּמִן הָאֵשׁ יוֹצֵא בָרֶק.

כְּשֶׁנִּכְלָל רוּחַ בְּרוּחַ, יוֹצֵא מֵהֶם אוֹר שֶׁל חַיָּה
אֶחָת רְמוֹז [מָטֵל] עַל אַרְבָּעָה
אוֹפָנִים. וְהָרִי דְמוּתוֹ כְּאִרְיָה שׁוֹלֵט עַל אֶלְף
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת רַבּוֹא שֶׁל אוֹפָנִים אַחֲרִים. כְּנִפִּי
הַנֶּשֶׁר הַזֶּה הִתְמַנֶּה עַל כָּל אוֹתָם אוֹפָנִים.
בְּאַרְבָּעָה גִלְגָּלִים נוֹסְעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאוֹתָם
אַרְבָּעָה. בְּכָל גִּלְגָּל וְגִלְגָּל שְׁלֹשָׁה עֲמוּדִים. וְהֵם
שְׁנַיִם עָשָׂר עֲמוּדִים בְּאַרְבָּעָה גִלְגָּלִים. רוּחַ זֶה
שׁוֹלֵט עַל הַכָּל. מִכָּאן יֵצְאוּ. וְרוּחַ זֶה עוֹמֶדֶת
לְכֻלָּם, וְהָרִי מְמַנֶּה נְזוֹנִים.

אַרְבַּעָה [הַאֲוִפְנִים] הִלְלוּ, אַרְבַּע פָּנִים לְכָל
 אֶחָד וְאֶחָד. וְכָל אוֹתָם פָּנִים
 מִסְתַּכְּלִים לְאַרְבַּעָה צַדִּים שֶׁל אוֹתָהּ הַחִיָּה
 שְׁעוֹמֶדֶת עָלֶיהֶם. כְּשֶׁנוֹסְעִים הָאַרְבַּעָה הִלְלוּ תַּחַת
 אוֹתָהּ הַחִיָּה, נִכְנָסִים זֶה בְּזֶה וּמִשְׁלָבִים זֶה בְּזֶה,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כו ולא) מִקְבִּילַת הַלָּאֵת אִשָּׁה
 אֶל אַחֶתָּה, לְהִתְכַּלֵּל אַחַת בְּאַחַת וּלְהַכְנִס זֶה בְּזֶה.
 כְּשֶׁנוֹסְעִים אוֹתָם גִּלְגָּלִים, נִשְׁמָע קוֹל נְעִימוֹת
 בְּכָל אוֹתָם צְבָאוֹת שְׁלֵמֻטָּה לְמִינֵיהֶם.

תַּחַת הֵיכַל זֶה נִפְרָדִים צְבָאוֹת הַחוּצָה לְכַמָּה
 צַדִּים שֶׁל רְקִיעִים שְׁלֵמֻטָּה, עַד
 שְׁמַגִּיעִים לְכוֹכַב שֶׁל שַׁבְּתָאִי. כָּלֵם מִסְתַּכְּלִים
 לְהֵיכַל זֶה. מִשָּׁם נִזְוָנִים. כָּל אֱלֹה שֶׁבְּהֵיכַל זֶה
 כָּלֵם מִסְתַּכְּלִים לְאוֹתָהּ רוּחַ, שְׁכָתוֹב (יחזקאל א) אֶל
 אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לְלַכֵּת יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ
 בְּלִכְתָּן. וְזֶהוּ הֵיכַל שֶׁנִּקְרָא לְבֵנֵת הַסְּפִיר.

רוּחַ זֶה הַכוֹלֵלֶת רוּחַ אַחֶרֶת שְׁנֵי עוֹלָה וַיּוֹרֶדֶת,
 אוֹרָה שֶׁלֹּא שׁוֹכֵךְ [עוֹזֵב] לְעוֹלָמִים כְּאוֹר
 הַשֶּׁמֶשׁ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. אֵין מִי שְׁעוֹמֵד עָלֶיהָ, פָּרַט
 לְרָצוֹן שֶׁל אִישׁ צָדִיק בְּאוֹתָהּ תִּפְלָה שֶׁנִּכְנָסֶת
 בְּאוֹתוֹ הֵיכַל וְעוֹלָה לְקֶשֶׁר קֶשְׁרִים בְּשִׁלְמוֹת
 בְּתַחֲלָה שֶׁל הָרוּחַ [הָאוֹר] הַזֶּה כְּרָאוּי. אַז הָאוֹר

מתעטר בזה ושמח בזה, ועולה עמה להתקשר
בקשר של ההיכל השני, להתפלל רוח שכלול
ברוח אחרת עליונה שעליו.

ורוח זו שכוללת, כוללת בזה אותה חיה וכל
אותם אופנים וגלגלים, ונאחזים בו כמו
שנאחזים אש במים ומים באש, דרום בצפון,
צפון בדרום, מזרח במערב, ומערב במזרח. כך
נאחזים כלם זה בזה ונקשרים זה בזה. אותה רוח
עולה להתקשר, ואותה חיה מסתכלת למעלה אל
ההיכל השני, ומסתכלים זה בזה.

באמצע ההיכל הזה נעוץ עמוד אחד שעולה
עד אמצע ההיכל האחר, והוא נקוב
ונעוץ [נ"א נתיב נעוץ] מלמטה למעלה להדבק
רוח ברוח, וכן עד למעלה מכלם להיות כלם רוח
אחת, שנאמר (קהלת ג) ורוח אחד לכל.

היכל שני. כתוב (שמות כד) וכעצם השמים לטהר.
כאן הוא אותו רוח שנקרא זהר, ועומד
בלבן תמיד שלא יתערבו גוניו באחר, והוא
עצם שלא משתנה לעולמים. זה אינו בהתגלות
כך להתנוצץ כמו האחר. זה קשה להתגלות.
כמו סתר העין שכשמתגלגלת, זוהרת ונוצצת

בגלגול. וגם זה כף. משום שפשאותו רוח ראשון עולה, מגלגל בגלגל ומגלה אותו, ונקשר יחד אתו בקשר של לבן העין תוך גון אחר שהוא דקיק ממנו ששורה עליו.

רוח זו מתגלגלת מתוך רוח שלמטה. האור שלמטה סובב לגלגל [וגלגל] האור הזה ומאיר. ולא יכול להאיר עד שאוחז בו התחתון ונקשר עמו ואז מאיר, ואוחז באור שלמטה [שהיה מאיר] שהוא כלול ולא משתנה בכלל, אלא מתגלה בגלגל בגלגול שלו. וכשאור זה מתגלגל, נוטל אור אחר לצד שמאל ומתגלגל עמו ומסתובב עמו. וזה סוד הכתוב (שיר ז) חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן. אשרי מי שיודע לגלות [לגלגל] מאורות. רוח אחרת נכללת עמו ומסתובב [ומאיר] ומאיר סביבו בגון תכלת ולבן. אותו לבן נקשר בלבן הזה, ואותו תכלת נקשר באדם של האור התחתון שלצד שמאל, ונכללים זה בזה ונהיים אחד, ונקראים עצם השמים. וכל מה שלמטה ואותו היכל שלמטה, הכל נכלל כאן. והיות שהכל נכלל כאן, נקרא עצם השמים.

מכָּלֵל שאורות הללו נבראו אותם שרפים של
 יש כנפים, כמו שנאמר (ישעיה ו) שרפים
 עמדים ממעל לו יש כנפים יש כנפים לאחד.
 כלם בשש, משום שכלם מעצם השמים. אלה
 הם ששורפים את אלה שלא חוששים על כבוד
 רבונם. וסוד שהשתמש בכתר חולף. מי
 שקורא ושונה ששה סדרי משנה, זהו מי שיודע
 לסדר ולקשר קשור של יחוד של רבוננו כראוי.
 אלה אותם שמקדשים השם הקדוש של רבונם
 בכל יום תמיד.

בשמתגלגלים האורות, יוצא מהם אור של
 חיה אחת, שהיא עומדת
 ומטלת על ארבע חיות השליטות על הראשונות
 שכוללות אותם בתוכם. ובאלה כשנוסעים,
 כופים השרפים תחתונים נחשים שיוצאים מתוך
 אותו נחש שרף שגורם מות לכל העולם.

אלה החיות פני נשר, מסתכלות אל אותה חיה
 הנשר עליון שעליהם, כמו שנאמר (משלי ל)
 דרך הנשר בשמים. רוח זו שולטת על הכל. אותו
 החיה שרומזת [נ"א שמטלת] על כלם, מסתכלת
 למעלה, וכלם אליה [נ"א אצלה].

כַּשֶּׁכֶּלֶם נוֹסְעִים, מִזְדַּעְזְעִים כִּמָּה צְבָאוֹת. מִהֶם
מְאִירִים, מִהֶם מְשִׁתְּבָרִים [נ"א
מִסְתְּבָרִים מִלְפָּנֵיהֶם] מְקִיּוּמָם [מִימֵיהֶם]
וְשׁוֹרְפִים אוֹתָם בָּאֵשׁ, וּבָאִים וּמִתְחַדָּשִׁים
כְּמִקְדָּם. כֻּלָּם נִכְנָסִים תַּחַת אוֹתָהּ חַיָּה,
וּמִסְתַּתְרִים תַּחַת כְּנָפֶיהָ לְהַכְלִילָם לְמַעַלָּה.

אוֹתָן אַרְבַּע חַיּוֹת עוֹלוֹת כְּשֶׁרוּחַ זוֹהָרָת לְתוֹךְ
אוֹתָהּ הַחַיָּה. אַרְבָּעָה גִלְגָּלִים לְכָל אַחַת
וְאַחַת. גִּלְגָּל אֶחָד מִסְתַּכֵּל לְצַד מִזְרָח, וְשִׁלְשָׁה
עֲמוּדִים נוֹשָׂאִים אוֹתוֹ וּמִסְתַּכָּלִים לְאַמְצֵעַ. וְגִלְגָּל
אֶחָד מִסְתַּכֵּל לְצַד מַעְרָב, וְשִׁלְשָׁה עֲמוּדִים
נוֹשָׂאִים אוֹתוֹ וּמִסְתַּכָּלִים לְאַמְצֵעַ. וְגִלְגָּל אֶחָד
מִסְתַּכֵּל לְצַד דָּרוֹם, וְשִׁלְשָׁה עֲמוּדִים נוֹשָׂאִים
אוֹתוֹ וּמִסְתַּכָּלִים לְאַמְצֵעַ. וְגִלְגָּל אֶחָד מִסְתַּכֵּל
לְצַד צָפוֹן וְשִׁלְשָׁה עֲמוּדִים נוֹשָׂאִים אוֹתוֹ
וּמִסְתַּכָּלִים לְאַמְצֵעַ. וְכָל שְׁנַיִם עָשָׂר הָעֲמוּדִים
נוֹשָׂאִים מִתּוֹךְ הָאֲמָצֵעַ, וְאוֹתוֹ הָאֲמָצֵעַ סָגוּר
וּפְתוּחַ. וְכָל גִּלְגָּל וְגִלְגָּל כְּשֶׁנוֹסֵעַ, קוֹל נִשְׁמָע
בְּכָל הָרְקִיעִים.

אֵלֶּי הָאֲרְבַּע חַיּוֹת [שְׁלֹמֶעֱלָה] כֻּלָּם מִתְּלַבְּשׁוֹת
[מְשִׁתְּלַבּוֹת] זֶה בָּזוּ, וְנִכְנָסִים אוֹתָם אוֹפְנִים
שְׁלֵמָטָה לְתוֹךְ הַחַיּוֹת הַלָּלוּ שְׁלֹמֶעֱלָה כָּלוּלִים

אֵלָה בְּאֵלָה. רוּחַ זֶה שֶׁנִּכְלָלָה בְּאוֹתָן רוּחוֹת,
לוֹהֶטֶת וְעוֹלָה לְהֶאָחֵז לְמַעַלָּה וְעוֹמֶדֶת לְהִתְאַחֵד
וְלִהְתַּקְשֹׁר בְּרִצּוֹן הָאִישׁ הַצַּדִּיק בְּאוֹתָהּ תִּפְלָה
שְׁמִתָּפִּיל. שֶׁשְּׁעוֹלָה וְנִכְנָסֶת בְּאוֹתוֹ הֵיכַל, לוֹקַח
הַכֹּל, וְכֻלָּם נוֹטְלִים יַחַד עִמָּה וְנִכְלָלוּ זֶה בָּזֶה עַד
שֶׁנִּכְלָלִים בְּאוֹתָהּ רוּחַ.

וְאוֹתָהּ רוּחַ נוֹטֶלֶת בְּרִצּוֹן שֶׁל קָשֶׁר הַיַּחְוּד שֶׁל
הַתִּפְלָה שְׁמִיחָתָה הַכֹּל, עַד שֶׁכָּלִם
מַגִּיעִים לְהֵיכַל הַשְּׁלִישִׁי כְּלוּלִים זֶה בָּזֶה, כְּמוֹ
הָרָאוּשׁוֹנִים אֵשׁ בְּמִים, וּמִים בְּאֵשׁ, רוּחַ בְּעָפָר,
וְעָפָר בְּרוּחַ. מְזַרְחַת בְּמַעְרָב, מַעְרָב בְּמְזַרְחַת, צָפוֹן
בְּדָרוֹם, וְדָרוֹם בְּצָפוֹן. וְכֵן כָּל הֵלְלוֹ מִתְקַשְּׁרִים
זֶה בָּזֶה, וְנֶאֱחָזִים זֶה בָּזֶה וּמְשַׁלְּבִים זֶה בָּזֶה. וְכֵן
כְּמָה צְבָאוֹת וּמַחְנֹת שֶׁנֶּאֱחָזוּ [נ"א שִׁירְדוּ]
לְמַטָּה וְהִתְעַרְבוּ בְּאוֹתָם תַּחְתּוֹנִים עַד שֶׁהִגִּיעוּ
לְכוֹכַב צֶדֶק, וְשָׁם כְּמָה מְמַנִּים עַל הָעוֹלָם.

וּבְשִׁירוֹחַ זֶה שֶׁנִּכְלָל מִכָּלִם וְכָלִם כְּלוּלִים בּוֹ,
עוֹלָה וְנֶאֱחָז וְנִכְנָס לְתוֹךְ הֵיכַל
הַשְּׁלִישִׁי עַד שֶׁנֶּאֱחָז בְּרוּחַ שֶׁל שָׁם בְּתוֹךְ אוֹתוֹ
הָעֲמוּד שֶׁעוֹמֵד בְּאַמְצֵעַ, וְאֵז הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת עַד
כָּאֵן כְּרָאוּי. וְכֻלָּם רוּחַ אֶחָד כְּלוּל מֵהַכֹּל וְשָׁלֵם

מֵהַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְרוּחַ אֶחָד לְהִנָּה (לכל). כָּאֵן
הַכְרִיעָה לְהִדְבֵּק בְּרַבּוֹנוֹ.

הַיֵּכָל שְׁלִישִׁי. הַיֵּכָל זֶה הוּא הַיֵּכָל שֶׁל אוֹתוֹ
רוּחַ שֶׁנֶּקְרָא נִגְהָ. רוּחַ זֶה הוּא טָהוֹר,
בְּרוּר מְכֻלָּם. אֵין בּוֹ גִּזְוֹן שֶׁנֶּרְאָה בּוֹ, לֹא לְבָן
וְלֹא יָרֵק וְלֹא שָׁחַר וְלֹא אָדָם, וְלִכֵּן נִקְרָא
טָהוֹר. טָהוֹרָה בְּרוּרָה מְכֻלָּ הַתַּחְתּוֹנִים הִלְלוּ.
וְאַף עַל גַּב שֶׁהוּא טָהוֹר מֵהַכֹּל, לֹא נִרְאָה עַד
שֶׁהַתַּחְתּוֹנִים הִלְלוּ מִתְגַּלְגָּלִים וְאוֹחֲזִים [נ"א
וְכוֹרִים] בּוֹ וְנִכְנָסִים בְּתוֹכּוֹ [בּוֹ]. כִּיּוֹן
שֶׁנִּכְנָסִים בְּתוֹכּוֹ, אֵז מֵרָאָה אֶת אוֹרוֹ, וְלֹא גִזְוֹן
אֶחָד מְכֻלָּם.

כְּשֶׁנִּשְׁלָם רוּחַ זֶה מְכֻלָּ הַתַּחְתּוֹנִים, יוֹצֵא מִמֶּנּוּ
אוֹר שֶׁכֻּלּוֹ בְּשִׁלְשָׁה מְאוֹרוֹת.
אוֹתָם שְׁנֵי מְאוֹרוֹת עוֹלָם וְיוֹרְדִים וְנוֹצְצִים.
בְּאוֹתוֹ נִצְנוֹץ נִרְאִים עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם אוֹרוֹת
מִשְׁנֵים זֶה מִזֶּה, וְכֻלָּם אוֹר אֶחָד. וְנִכְנָסִים
בְּאוֹתוֹ הָאוֹר הָאֶחָד.

וְאוֹתוֹ הָאוֹר כּוֹלֵל אוֹתָם, וְלֹא מֵאִיר פָּרֵט לְזִמֵּן
שֶׁהָאוֹרוֹת הִלְלוּ שְׁלֵמֻטָה עוֹלָם. וְאוֹתוֹ
רְצוֹן שֶׁל הַתְּפִלָּה נוֹשֵׂא אֶת כָּלָם. אֵז אוֹתוֹ אוֹר

יוצא מתוך אותה רוח. מאיר אותו האור ומוציא שני האורות הנוצצים הללו, ונראים כחשבון עשרים ושתים אותיות התורה. אחר כך חוזרים ונכללים באותו האור.

כל אותם האורות תחתונים [באותם אורות], כלם כלולים באורות הללו [תחתונים], וכלם באור הזה. האור הזה כלול בתוך אותו הרוח, ואותו הרוח עומד בהיכל השלישי הזה, ולא עומד להתישב אלא בתוך ההיכל הרביעי שהשתוקקותו לעלות לתוכו.

המאורות הללו שיצאו מתוך אותה הרוח, כשנוצצים מתחברים כל המאורות הנוצצים. בשעה שיוצאים מתוך אותו אור אחד ודוחקים ודוחים להתנוצץ. יוצאת מהם חיה אחת קדושה גדולה, דמותה כמראה של כל אלו שאר החיות. דמות אריה ודמות נשר כלולים באחד, ונעשו בה דמות אחת מהם.

תחת החיה הזאת יש ארבעה אופנים עליונים כמראה תרשיש מרקם בכלילות כל הגונים. ושש מאות אלף רבוא [גדולים] כלם בתוכם. וארבעה האופנים הללו כלם בשמונה

כְּנָפִים, וְכָל־מִיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ אֹרֹתָהּ הַחֲזִיהַ
שֶׁשּׁוֹלֶטֶת עָלֵיהֶם. בְּשַׁעַה שְׁנוֹצֵץ אוֹתוֹ הָאֹרֹר,
מוֹצִיָּאָה צְבָאוֹת צְבָאוֹת הַלָּלוּ.

וְאַרְבַּעָה אֵלֶּה שֶׁתַּחֲתֶיהָ עוֹמְדִים בְּאַרְבַּעַת
צְדָדֵי הָעוֹלָם בְּאַרְבַּע פָּנִים כָּל אֶחָד
וְאֶחָד. שְׁתֵּי פָנִים מְסַתְּכֵלוֹת לְאוֹתָהּ הַחֲזִיהַ,
וְשְׁתֵּי פָנִים מְכַסּוֹת בְּכַנְפֵיהֶם מֵאוֹתָם אֹרוֹת
שְׁנוֹצְצִים שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְהִסְתַּכֵּל.

בְּכָל פַּעַם שְׁנוֹסְעִים אֵלֶּה בְּאַרְבַּעָה גִלְגָּלִים [ד"א
וְשָׁנִים עָשָׂר] [וְשָׁנִים] עֲמוּדִים כְּרָאשׁוֹנִים
נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָהּ הַזֵּעָה שֶׁלָּהֶם כִּמָּה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת
שֶׁכָּל־מְשַׁבְּחִים וּמְזַמְּרִים שֶׁלֹּא שׁוֹקֵטִים
לְעוֹלָמִים. וְלֹאֲלֵה אֵין לָהֶם שַׁעוֹר.

אַרְבַּעָה פְּתָחִים יֵשׁ לְהִיכָל הַזֶּה לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם. עֲשָׂרָה מַמְנִים בְּכָל פְּתַח
וּפְתָח. וּבְזִמָּן שֶׁכָּל־שֶׁבֶתוֹךְ הַהִיכָלוֹת שֶׁלְמִטָּה,
וְאוֹתָם הִיכָלוֹת עוֹלָם בְּרָצוֹן שֶׁל תְּפִלָּה זָכָה, כָּל־
פּוֹתָחִים פְּתָחִים עַד שְׁנִכְלָלִים כָּל־אֵלֶּה בְּאֵלֶּה,
וּמְשַׁלְּבִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, וְנִכְנָסִים כָּל הַמַּמְנִים לְתוֹךְ
מַמְנִים, מַחְנוֹת בְּתוֹךְ מַחְנוֹת, אוֹפָנִים בְּחִיּוֹת
וְחִיּוֹת בְּאוֹפָנִים. בְּאוֹפָנִים הַלָּלוּ מֵאוֹרוֹת
בְּמֵאוֹרוֹת, רוּחַ בְּרוּחַ, עַד שְׁנִכְנָסִים בְּרוּחַ זוֹ.

בְּהִיכָל הַזֶּה יֵשׁ מָקוֹם אֶחָד כְּמֵרָאָה זֶהָ
שְׁנוּצִץ, וְשֵׁם גְּנוּזִים כְּמָה צְבָאוֹת
וּמַחֲנוֹת שְׁלֹא עוֹלִים וְלֹא מַתְעַטְרִים לְמַעַלָּה,
אֲלֵא רַק בְּשַׁעַה שְׁכָל אֱלֹה קוֹשְׁרִים קְשָׁרִים,
וְהַהִיכָל נוֹסֵעַ לְהַתְעַטֵּר. כָּלֵם יוֹצְאִים מְלֵאִים
בְּדִין, וְנִקְרָאִם מַחֲזִיקֵי מַגְנִים. שְׁלוּחִים בְּעוֹלָם
מִתּוֹךְ בַּעֲלֵי הַדִּין שְׁבַהִיכָל הָרְכִיעִי. בְּמָקוֹם זֶה
תְּלוּיִים בְּאַרְבָּעָה צְדָדִים שֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רְבוּא
מַגְנִים שֶׁל זֶהָ לְכָל צֶד וְצֶד. וְכֵן לְמִטָּה מֵהֶם
חֹמוֹת מְקִיפּוֹת, וְהֵם שְׁשִׁים.

וְכָל הַמַּגְנִים הִלְלוּ נִלְחָמִים קְרִבּוֹת בְּחִרְבוֹת
וּרְמָחִים, פָּרֹט לְכָל אוֹתָם שְׁלוּחֵי הַדִּין
שֶׁל הָעוֹלָם, עַד שְׁמַגִּיעִים דְּרָגוֹת בְּדִרְגּוֹת
לְכוֹכֵב מְאֹדִים. וְאִזּוֹ הַהִיכָל עוֹלָה וּמַתְעַטֵּר
בְּאוֹתָהּ רוּחַ בְּכָל אוֹתָם צְבָאוֹת, וְנִשְׁאַר אוֹתוֹ
מָקוֹם בְּמִקְוֹמוֹ. וְאוֹתוֹ מָקוֹם נִקְרָא תָא הָרְצִים.
אוֹתָם הַשְׁלוּחִים רָצִים לְהַשְׁלִים דִּינִים וּפְרַעְנִיּוֹת
בְּכָל צְדָדֵי הָעוֹלָם.

בְּשַׁעוֹלָה תִּפְלָה, נוֹשֵׂאת כָּל הַמְּאוֹרוֹת הִלְלוּ
וְהַמַּחֲנוֹת, וְקוֹשֶׁרֶת קְשָׁרִים וְנִכְלָלִים
כָּלֵם כְּאַחַד, עַד שֶׁנִּקְשָׁר רוּחַ בְּרוּחַ וְהֵם אֶחָד.
וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ אוֹתוֹ עֲמוּד לְהַכְלִיל בְּרוּחַ שֶׁל

ההיכל הרביעי. אשרי חלקו של מי שיוֹדֵעַ סוד רבונו ומרים דגלו במקום שצריך.

ובא וראה, הכל צריך זה לזה וזה לזה להשלים זה עם זה ולהאיר זה בזה, עד שעולה הכל למקום שצריך שלמות. מלמטה בהתחלה, ואחר כך מלמעלה, ואז השלמות היא בכל הצדדים ונשלם הכל כראוי. מי שיוֹדֵעַ הסודות הללו ועושה שלמות, זהו שמתדבק ברבונו ומביטל כל הגזרות הקשות, והוא מעטר את רבונו ומושיף ברכות על העולם. וזהו אדם שנקרא צדיק עמוד העולם, ותפלתו לא חוזרת ריקם, וחלקו בעולם הבא, והוא בחשבון בני האמונה.

בא ראה, כל ההיכלות הללו וכל החיות הללו וכל הצבאות הללו וכל האורות הללו וכל הרוחות הללו צריכים זה לזה, כדי להשתלם מלמטה ולהשתלם אחר כך מלמעלה. ההיכלות הללו הם מתדבקים זה בזה.

וכך כמו הגונים שלמעלה [של העין] דבוקים זה עם זה. כל מה שבתוכם הם כאותו מראה שנראה בסתר כשמתגלגלת העין ונראה אותו זהר נוצץ. ואותו מה שלא נראה באותו

גלגול, הוא אותה רוח ששולטת על הכל. ולכן עומד זה בזה דרגות על דרגות עד שמתעטר הכל כראוי.

ובא וראה, אלמלא כל אותם גונים של העין שנראים, כשנסתמת העין ומתגלגלת בגלגל, לא נראים אותם הגונים שזוהרים, ואלמלא אותם גונים לא נדבק אותו הנסתר ששולט עליהם. נמצא שהכל תלוי זה בזה ונקשר זה בזה כשנכלל הכל כאחד בהיכל השלישי. ורצון התפלה עולה להתעטר בהיכל הרביעי. ואז הכל אחד ורצון אחד וקשר אחד. כאן השתחוואה להתרצות לרבנו.

סדר הלימוד ליום טו תשרי (יום 15 בשנה)

היכל הרביעי. היכל זה הוא משנה מכלם. ארבעה היכלות לזה, זה לפנים מזה, וכלם היכל אחד. כאן הוא רוח שנקרא זכות. במקום זה מתהפך הזכות של כל העולם. רוח זו נושאת הכל. ממנה יוצאים שבעים אורות כלם נוצצים. וכלם בעגול שלא מתפשטים כמו האחרים הללו. מתדבקים זה בזה ומאירים זה בזה, אחוזים זה בזה. כל זכיות העולם עומדות

לפני המאורות הללו. מכלם יוצאים שני מאורות שקולים כאחד שעומדים לפניהם תמיד.

בנגד אלה שבעים ממנים גדולים שבחוץ שסובבים את כל ארבעת ההיכלות הללו. שבעים אורות אלו ושני אורות שעומדים לפניהם, כלם פנימיים לפנים ולפנים, וזה סוד הכתוב (שיר ז) בטנף ערמת חטים סוגה בשושנים.

לפני האורות הללו נכנסים כל הזכויות ועל כל מעשי העולם להדון. שני האורות הללו מעידים עדות, משום [שהם] שיש שבע עיני ה' שמשוטטים בכל הארץ, [כן כל] וכל מה שנעשה בעולם נרשם באותו מעשה ממש ואותה זכות ממש ועומדים בקיומם. ושני האורות הללו רואים בהם ומסתכלים ומעידים לפני שבעים אורות האלה. אלה שבעים גוזרי גזרות ודינים דינים, הן לטוב הן לרע. וכאן הוא מקום הזכות.

רוח זו בה נרשמו שלש אותיות שהם יה"ו. שפשהאותיות הללו נדבקות במקום הזה בהדבקות של זכר ונקבה, אז נרשמים בו ולא מסתלקים משם. אחר כך יוצא אור אחד שמאיר לארבעה צדדים. האור הזה מוציא שלשה

אַחֲרֵים שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה בְּתֵי דִין שְׁדָּנִים דִּינִים
אַחֲרֵים בְּדִבְרֵי הָעוֹלָם – בְּעֶשֶׂר, בְּעֵנִי, בְּמַחֲלוֹת,
בְּשִׁלְמוֹת בְּכָל אוֹתָם שָׂאָר דְּבָרִים שֶׁהָעוֹלָם נִדּוֹן
בָּהֶם. הֵיכַל אֶחָד לְאוֹתָם שְׁבַעִים רָאשׁוֹנִים לְפָנִים.
שְׁלֹשָׁה לְאוֹתָם שְׁלֹשָׁה הָאַחֲרִים.

עוֹלָה הַרוּחַ הַזֶּה וְכוּלְלָת כָּל אֵלֹה שְׁלֵמָה,
וּמוֹצִיָּאָה חַיָּה קְדוֹשָׁה אַחַת מְתַלֶּהֶטֶת,
וַיֵּשׁ לָהּ עֵינַיִם כָּמוֹ עֵינֵי אָדָם לְהַשְׁגִּיחַ בְּאֶלֶף
אַלְפִים וָרִבּוֹא רַבְבוֹת צְבָאוֹת בְּעֲלֵי הַדִּין. כָּלֵם
לוֹקָחִים פְּתָקִים וּפּוֹתָחִים וְסוֹגְרִים בְּעוֹלָם
וּמִשְׁלִימִים דִּין.

תַּחַת הַחַיָּה הַזֶּה אַרְבָּעָה שְׂרָפִים לוֹהֵטִים, כָּלֵם
כְּכִפְתּוֹר וּפָרַח וּשְׁבִיבִי אֵשׁ. עוֹלִים
שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם גִּלְגָּלִים לְכָל אֶחָד מְלַהֲטִים בְּאֵשׁ.
כְּשִׁנוּסָעִים, נַעֲשֶׂה נֶהָר אֶחָד שֶׁל אֵשׁ. אֶלֶף
אַלְפִים מְשַׁמְשִׁים לְאוֹתָהּ הָאֵשׁ, וּמִשָּׁם יוֹצְאִים
כְּמָה צְבָאוֹת. כְּשֶׁהַגִּלְגָּלִים נוֹסְעִים, כְּמָה הֵם
רַבּוֹא רַבְבוֹת שִׁיעֲמָדוֹ מֵהֶם בְּתוֹךְ אוֹתָהּ הָאֵשׁ.
תַּחַת הַהֵיכַל הַשְּׁנִי יוֹצְאִים צְבָאוֹת שְׁמוֹזְמָרִים
וּבָאִים לְהִתְקַרֵּב כָּאֵן וְכָלֵם נִשְׂרָפִים.

כָּל אוֹתָם מִמְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁהִתְמַנּוּ לְשִׁלְטַן, מִכָּאֵן
יוֹצֵא דִינָם לְשִׁלְטַן מִתּוֹךְ אוֹתָהּ הַרוּחַ

שְׁנֵי שָׁמָּה בְּשֵׁלֶשׁ אוֹתִיּוֹת. וּמִכָּאן מַעֲבִירִים
קִיּוּמָם מִהָעוֹלָם וְנִדְוָנִים בְּאֵשׁ הַזֶּה שֶׁשׁוֹפָעַת
וְיוֹצֵאת. הַכֹּל נִמְסָר בְּהִיכָל הַזֶּה. מִשּׁוּם
שְׁנֵי שָׁמוֹ בְּשֵׁלֶשׁ אוֹתִיּוֹת כָּאן, הָרוּחַ הַזֶּה נִכְלָלָת
בָּהֶם. אוֹתָהּ הַחַיָּה מוֹצִיָּאָה צְבָאוֹת וּמַחֲנוֹת
שְׂאִין לָהֶם חֶשְׁבוֹן.

כ דִּינֵי הָעוֹלָם יוֹצְאִים מִהִיכָל הַזֶּה, הֵן טוֹב
וְהֵן לָרַע, פָּרֵט לְשִׁלְשָׁה – בָּנִים, חַיִּים
וּמְזוֹנוֹת, שְׁלֹא נִתְּנָה רְשׁוּת בַּמָּקוֹם הַזֶּה. שְׁהָרִי
בְּאוֹתוֹ נָהָר עָלִיוֹן שֶׁכָּל הָאוֹרוֹת שׁוֹפְעִים מִמֶּנּוּ
הַדָּבָר עוֹמֵד. בְּאֶמְצֵעַ הִיכָל הַזֶּה הוּא מָקוֹם
מִתְקֵן כְּנֶגֶד הָרוּחַ שֶׁלְמַעְלָה בְּתוֹךְ הָרוּחַ הַזֶּה, וְזוֹ
עוֹלָה בָּהֶם.

שְׁנֵי עֶשֶׂר פְּתָחִים הֵם לְהִיכָל הַזֶּה. בְּכָל פֶּתַח
וּפְתָח כָּל אוֹתָם שָׂרִים וּמַמְנִים שֶׁמְכַרְיִזִים
לְהוֹדִיעַ לְמִטָּה כָּל אוֹתָם הַדִּינִים הָעֲתִידִים לָרֶדֶת
לְמִטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּנִיאל ד') קוֹרָא בְּחִיל וְכֵן אוֹמֵר
קֶצֶצוּ הָאֵילָן.

וּמִתּוֹךְ הַכְּרוּזִים הִלְלוּ לוֹקָחִים דָּבָר כָּל בַּעֲלֵי
הַכְּנָפִים, עַד שֶׁמוֹדִיעִים הַדָּבָר לָרִקִּיעַ
שֶׁל חֲמָה. וּמִשָּׁם, כְּשִׁיוֹצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ, יוֹצֵא דָבָר

וּמְשׁוּטְט בְּעוֹלָם עַד שְׁמַגִּיעַ לְאוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ שֶׁל
הָרָקִיעַ שֶׁכָּל כּוֹכְבֵי הָרָקִיעַ קְפוּאִים בּוֹ, שֶׁהוּא
בְּאֻמָּצֵע הָרָקִיעַ.

וְיִשְׁמְעִים הַדָּבָר, וְלוֹקְחִים אוֹתוֹ הַשָּׁרִים שֶׁתַּחַת
[הַשָּׁמַיִם] הַשָּׁמֶשׁ, וְאוֹתָם שְׁמַמְנִים
עַל אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ, וּמִשָּׁם זֶה מִתְפַּשֵּׁט לְעוֹלָם.
וְאֶפְלוּ רוּחוֹת וְשָׂדִים וְאֶפְלוּ עוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם
מוֹדִיעִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם. הַכְּרוּזִים שָׂבִים וְסוֹתָמִים
פְּתָחִים. לֹא עוֹלָה [לְהַסְתַּלֵּק] רוּחַ בְּרוּחַ עַד שֶׁכָּל
הָרוּחוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת כָּלֵם אֶחָד יַחַד עִם [הָרוּחַ
אַחֲרֵי] הָרוּחַ הַזֶּה, וְכָלֵם נִכְלָלִים וְנִכְנָסִים זֶה בְּזֶה
עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה הַכֹּל אֶחָד.

כְּשֶׁבֶן אָדָם נִמְצָא בְּבֵית חָלִיו, כָּאֵן גִּדּוֹן הֵן
לְחַיִּים הֵן לְמוֹת. הַחַיִּים תְּלוּיִים לְמַעְלָה.
אִם גִּדּוֹן כָּאֵן לְחַיִּים – נוֹתְנִים חַיִּים מְלַמְעָה.
וְאִם לֹא – אִזּוֹ לֹא נוֹתְנִים. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי
שֶׁנִּדְבֵּק בְּרַבּוֹנוֹ וְנִכְנָס וְיוֹצֵא. כָּאֵן קִידָה עַל אִפִּים
בְּאֶרֶץ לְהַתְגַּבֵּר עַל הַדִּין. עַל הַהִיכָל הַזֶּה נֶאֱמַר
(דְּבָרִים ל"ב) אֵל אֲמוֹנָה וְאֵין עוֹל וְגו'.

הַיִּכָּל הַחֲמִישִׁי. הַיִּכָּל זֶה הַיִּכָּל הַבָּרָק שֶׁזוּהַר,
שֶׁהוּא רוּחַ שְׁמִזְהִיר וּמֵאִיר לְאוֹתָם

התחתונים. רוח זו היא כלולה ופוחתת וסוגרת, מאירה ונוצצת לכל הצדדים. מנצנץ זה מאיר אור אחד כעין הארגמן. האור הזה כולל כל [כלל] הגונים שמאירים. אור לבן ושחר, אדם וירק. נכללים אלה באלה. נרקם לבן באדם, שחר בירק. אחר כך לבן בשחר. ונעשית חיה אחת מרקמת, ונכלל בה ירק ואדם. דמותה כדמות אדם שכולל כל הדמיות.

ממנה יצאו ארבעה עמודים שהם חיות גדולות על אלה שלמטה. אחד נקרא אופן שהוא שנים. משום שכשנראה זה, מאיר אחר בתוכו. דבוק זה בזה. נכנס זה בזה. אחר כך נכנס אחר זה בזה, ונראים ארבעה ראשים לארבעה רוחות העולם, וכלם גוף אחד. ואלה הם שכתוב בהם (יחזקאל א) כאשר יהיה האופן בתוך האופן. וכל אלה קשורים זה בזה, כמראה החיות העליונות שלא נפרדות לעולמים. החיה הזו של ארבעה גונים מרקמים אחוזים אלה באלה לארבעה רוחות. מכאן שכשנוסעת החיה הזו, היא נוסעת לשני רוחות.

הרוח הזו של הברק נכללת בשתי רוחות. רוח זו של הברק מוציאה חיה אחת וכל

אותם האורות. רוח אחרת מאירה ממנה, שנקראת רוח מלהטת, מאירים ממנה שני אורות שהם ארבעה. והאורות הללו מתהפכים בגונים. וכאן הוא (בראשית ג) להט החרב המתהפכת. אלו אותם מאורות שמהפכים שנינות החרב, [ואלה חוקקים] ואלה עומדים על ההיכל שלמטה, משום שלהט החרב הזאת עומדת על אותם שבעים אורות של בית הדין. מכאן, כל אותם דינים שדינים דין, חרב תלויה על ראשם מלמעלה.

להט החרב הזו של אלה הם אותם אורות שלצד שמאל הוציאו חיה אחת אחרת שעומדת על ארבע שלא עומדים בקיומם, שנים מימין ושנים משמאל. כשרוח החיה הזו נכנסת באלה, נוצץ מהם שני ניצוצות לוחטים, ויוצאים מההיכל הזה החוצה ומתהפכים תמיד. הניצוצות הללו לוחטים. לפעמים נקבות לפעמים זכרים. לפעמים רוחות ולפעמים מלאכים קדושים.

מה הטעם? משום שכשנכללת החיה הזו בחיה הראשונה, מתוך החזק שנכללים זה בזה יוצא ניצוץ אחד לוחט תמיד שלא

דוֹעַף לְעוֹלָמִים, וְשֵׁט וְהוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם שֶׁל אוֹתָם
שְׁנֵי נִיצוּצוֹת.

וְעַכְשָׁיו הֵם זְכָרִים וְעוֹשִׂים שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם. וְעַד
שֶׁלֹּא מְסִימִים, מְתַדַּעְכִּים [אז], וְהַנִּיצוּץ
הַזֶּה מְכָה בָהֶם וּמְאִיר לָהֶם, וּמְתַחַדְשִׁים כְּמִקְדָּם,
וְהֵם נִקְבּוֹת, וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת. וְטָרֵם
שְׁמִסִּימוֹת הֵן דוֹעֲכוֹת. וְנִיצוּץ זֶה מְכָה בָהֶם
וּמְאִיר לָהֶם וְחוֹזְרִים כְּמִקְדָּם, מְשׁוּם שְׁאוֹתוֹ
נִיצוּץ כָּלוּל מֵהַכֹּל, כָּלוּל מֵאַרְבָּעָה גּוֹנִים, וְלִכְן
הֵם מְתַהַפְּכִים לְכָל הַגּוֹנִים הָלָלוּ.

רוּחַ זֶה נִכְלָל בְּרוּחַ אַחֵר, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ, וְנִרְאִים
שְׁנַיִם כְּאַחֵד, וְלֹא כְּאַחֲרִים הָרְאוּשׁוֹנִים
שֶׁכְּשֶׁנִּכְלָלִים זֶה בְּזֶה לֹא נִרְאִים פָּרֵט לְאַחֵד. וְכֵאֵן
נִרְאִים שְׁנַיִם, וְעוֹמְדִים בְּחִיבוֹת כְּלוּלִים מְכָל
הַתַּחְתּוֹנִים. וְאֵף עַל גַּב שְׁהֵם שְׁנַיִם, הֵם אֶחָד.
כְּאֲשֶׁר מְתַפְּשֵׁט [פָּרֵט כְּשֶׁהַתַּפְּשֻׁט] רוּחַ בְּרוּחַ
וְנִרְאִים בְּחִיבוֹת כְּלוּלִים מְכָל הַתַּחְתּוֹנִים, וְזֶהוּ
[וְזֶה] סוּד שְׁכֵתוֹב (שִׁיר ד') שְׁנֵי שְׂדִיף כְּשֶׁנִּי עֶפְרַיִם
תְּאוֹמִי צְבִיָּה הָרַעִים בְּשׁוֹשְׁנִים.

וּכְשֶׁשְׁנֵי רוּחוֹת מְתַפְּשִׁים זֶה בְּזֶה בְּחִיבוֹת,
אֵז חוֹזֵר הֵיכָל זֶה וְנִקְרָא הֵיכָל אֶהְבָּה,

היכל האהבה. היכל זה עומד תמיד בקיומו, ונגנז בסוד הסודות למי שצריך להתדבק בו. וכאן כתוב (שם ט) אתן את ידי לך. אחר כך, כאשר מאירים שני רוחות שהם אחד, יוצאים כמה צבאות לכמה רוחות, אלפים ורבבות שאין להם שעור. מהם נקראים דודאים, מהם גפנים, מהם רמונים, עד שמגיעים כמה צבאות החוצה עד אותו כוכב שנקרא נגה. וכלם בחביבות שלא נפרדים לעולמים. וכאן כתוב (שם ח) אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו. כאן [כתוב] השתחוואה ופרישת ידים להתדבק באהבת רבונו.

היכל ששי. כאן הוא רוח שנקרא חו"ט השני, סוד הכתוב (שם ד) כחוט השני שפותתו. ההיכל הזה [היכל שנקרא] נקרא היכל הרצון. כאן רוח שהוא רצון שכל הרוחות התחתונות הללו רצים אחריה להתדבק בה בנשיקה באהבה.

רוח זה נכלל בשש, ועומד בשש. נכלל בשש שלמטה יחד עמו, ועומד בשש עליונים. ולכן רוח זה מוציא שנים עשר אורות כלולים כלם מלמטה ומלמעלה. שנים עשר האורות

הָלָלוּ הֵם שְׁמַחִים לַעֲלוֹת לְמַעַלָּה וּלְקַבֵּל כָּל
אֱלוֹ שְׁלֵמֻטָּה.

הֵיכָל זֶה שֶׁהוּא רָצוֹן, רָצוֹן הַכֹּל, מִי שְׁקוּשָׁר
קְשָׁרִים וּמַעַלָּה אוֹתָם לְכָאן, זֶהוּ שְׁמַפִּיק
רָצוֹן מֵה' בְּחִיבוֹת. בְּתוֹךְ הֵיכָל הַזֶּה נֶאֱסָף
מֹשֶׁה בְּאַהֲבָה, שְׁנוּשָׁק נְשִׁיקוֹת אֲהָבָה. זֶהוּ
הֵיכָל שֶׁל מֹשֶׁה. רוּחַ זֶה רוּחַ הָאֲהָבָה. הָרוּחַ שֶׁל
הַיְחוד שְׁמַמְשִׁיף אֲהָבָה לְכָל הַצְּדִידִים.

וְאוֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר אִוְרוֹת עוֹלָם וְלוֹהֵטִים.
מֵהֶנְצִנּוּץ שֶׁלָּהֶם יוֹצְאוֹת אֲרָבַע חִיּוֹת
קְדוֹשׁוֹת אוֹהֲבֵי הָאֲהָבָה. אֵלֶּה נִקְרָאִים חִיּוֹת
גְּדוּלוֹת לְהִתְחַבֵּר אוֹתָם קְטָנוֹת לְהַכִּלֵּל בָּהֶם,
שְׁכָתוֹב (תהלים קד) חִיּוֹת קְטָנוֹת עִם גְּדוּלוֹת.

אֵלֶּיךָ אֲחוּזוֹת זוּ בָּזוּ לְאַרְבָּעָה צְדָדִים, כְּמוֹ אֲגוּז
שְׁמַחֲבֵר לְאַרְבָּעָה צְדָדִים, וְלָכֵן נִקְרָא הֵיכָל
זֶה גִּנַּת אֲגוּז, שְׁכָתוֹב (שיר ו) אֶל גִּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי.
מָה זֶה אֶל גִּנַּת אֲגוּז? מִשּׁוֹם גִּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי,
שֶׁהוּא הֵיכָל הָאֲהָבָה לְהִתְדַבֵּק זָכָר בְּנִקְבָּה.

אֵלֶּיךָ הָאֲרָבַע נִפְרָדִים לְשְׁנַיִם עָשָׂר, שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ
לְכָל צֶדֶד. כָּל אוֹתָם תַּחְתּוֹנִים כָּלוּלִים בָּהֶם.
וּבָהֶם קִיָּמִים רוּחוֹת עִם רוּחוֹת, אִוְרוֹת עִם אִוְרוֹת.

כֻּלָּם אֵלֶּה עִם אֵלֶּה עַד שְׁנַעֲשִׂים אֶחָד. וְאִזּוֹ רוּחַ זֶה שְׁכָלוֹל מְכֻלָּם עוֹלָה לְהַתְעִיטָר [לְהַתְעוֹרֵר] בְּרוּחַ שֶׁל מַעְלָה, אוֹתוֹ שְׁנַקְרָא שָׁמַיִם, וּמִזְמִין אוֹתוֹ לְהַתְחַבֵּר עִמּוֹ. כִּיּוֹן שְׁנַקְשְׁרוּ כֻּלָּם שְׁלֵמֻטָּה יַחַד עִמּוֹ, אָמַר (שם א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. וְאִזּוֹ הַחֲדוּדָה הִיא לְהַתְקַשֵּׁר רוּחַ בְּרוּחַ וּלְהַשְׁתַּלֵּם זֶה בָּזֶה, וְאִזּוֹ הִיא הַשְׁלֵמוֹת בְּחִבּוּר אֶחָד.

כִּיּוֹן שְׁרוּחַ זֶה מִתְחַבֵּר עִמּוֹ וְנִשְׁלָמוֹ זֶה בָּזֶה וּמֵאִירִים זֶה בָּזֶה בְּכֹל הַשְׁלֵמוֹת כְּרָאוּי בְּרָצוֹן זֶה שְׁמַתְפַּלֵּל בֵּין אָדָם צָדִיק שְׁמַעְלָה הַכֹּל כְּרָאוּי עַד אוֹתוֹ מָקוֹם לְחִבֵּר אֶהְבֵּה זֶה בָּזֶה, אִזּוֹ [שָׁמַיִם מִתְחַבֵּר בְּרוּחַ זֶה בְּאֶהְבֵּה בַּשְׁלֵמוֹת בְּהֶאָרָה מִתְדַבְּקִים זֶה בָּזֶה, וְאִזּוֹ] כָּל אוֹתָם הַיְכָלוֹת וְכָל אוֹתָם רוּחוֹת שְׁנִכְלָלוּ בָּזֶה, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאוֹתָם רוּחוֹת וְהַיְכָלוֹת שֶׁהֵם בְּכָלֵל שֶׁל שָׁמַיִם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נוֹטֵל אוֹתוֹ הַיְכָל וְאוֹתוֹ רוּחַ שְׁרָאוּי לוֹ לְהַתְחַבֵּר עִמּוֹ וּלְהַשְׁתַּלֵּם עִמּוֹ כְּרָאוּי.

[מִשּׁוּם] שֶׁהָרוּחַ הַשְּׂשִׁי הַזֶּה שְׁנַקְרָא שָׁמַיִם רוּחַ קָדוֹשׁ לְמַעְלָה, נוֹטֵל הַיְכָל זֶה, הָרוּחַ הַזֶּה שְׁנַקְרָא רָצוֹ"ן מַעְלָה אוֹתָם אֲלֵיהֶם בְּאוֹתוֹ יַחֲדוּ, וְכֵן מִתְחַבְּרִים רָצוֹן לְהַתְנַשֵּׁק [נ"א מִשּׁוּם

שְׁאוּתוֹ רוּחַ שְׁשִׁי שְׁנִקְרָא רְצוֹן מַעְלָה אוֹתָם
 אֲלֵיהֶם בְּאוֹתוֹ יְחִיד, וְכֵךְ מִתְחַבְּרִים שְׁמַיִם, שֶׁהוּא
 רוּחַ קְדוֹשׁ לְמַעְלָה, נוֹטֵל הֵיכַל זֶה רוּחַ זֶה שְׁנִקְרָא
 רְצוֹן לְהִתְנַשֵּׁק [זֶה בְּזֶה, לְהִתְחַבֵּר זֶה בְּזֶה,
 לְהִשְׁתַּלֵּם זֶה בְּזֶה. וְזֶה סוּד (בראשית כט) וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב
 לְרַחֵל וְגו'.

אֲבָרָהָם שֶׁהוּא יָמִין לְמַעְלָה נוֹטֵל [הֵיכַל
 שְׁאֲמַרְנוֹ] [הֵיכַל אֲהָבָה] רוּחַ שְׁנִקְרָא
 אֲהָבָה לְהִתְקַשֵּׁר זֶה בְּזֶה, לְהִתְחַבֵּר זֶה בְּזֶה
 לְהִיּוֹת אֶחָד, וְסִימָן לְדַבֵּר – (שם יב) הִנֵּה נָא יִדְעָתִי
 כִּי אִשָּׁה יָפֶת מֵרְאָה אָתָּה. וַיְפִי שֶׁל הָאִשָּׁה
 בְּאוֹתָם שְׂדִים.

יִצְחָק שֶׁהוּא שְׂמָאל, נֹטֵל אוֹתוֹ הֵיכַל [שֶׁל בֵּית
 דִּין שְׁכַל הַדִּינִים מִתְעוֹרְרִים. מִשֵּׁם הָרוּחַ
 שְׁנִקְרָאת זְכוּת לְהִתְחַבֵּר זֶה בְּזֶה וּלְהִשְׁתַּלֵּם זֶה
 בְּזֶה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד כְּרֹאוֹי. שְׁאֵר הַנְּבִיאִים נֹטְלוּ
 שְׁנֵי הֵיכָלוֹת (שְׁלִמְטָה)]. שְׁנֵי רוּחוֹת נִגְ"ה וְזֶה"ר,
 בְּסוּד הַכְּתוּב (שִׁיר ז) חֲמוּקֵי יִרְכִיף וְגו', לְהִתְקַשֵּׁר
 אֶלֶּה בְּאֵלֶּה לְהִיּוֹת אֶחָד.

יוֹסֵף הַצַּדִּיק עֲמוּד הָעוֹלָם נֹטֵל הֵיכַל שֶׁל סְפִיר,
 הָרוּחַ שְׁנִקְרָאת לְבַנַּת הַסְּפִיר, וְאֵף עַל גַּב

שְׁכָתוֹב (שמות כד) וְתַחַת רַגְלָיו, בְּשָׁבִיל כְּבוֹד
הַמֶּלֶךְ. וְכָךְ הוּא בּוֹדְאִי. וְאַחֵר כֶּךָ הָעֲמוּד הַזֶּה
נָטַל יוֹתֵר, שֶׁהוּא סוּד הַסּוּדוֹת, בַּמָּקוֹם שֶׁל
הַהִיכָל הַשְּׁבִיעִי. עַד כָּאן מִתְחַבְּרוֹת דְּרָגוֹת
וּמִתְחַבְּרִים זֶה בָּזֶה לְהַשְׁתַּלֵּם זֶה עִם זֶה לְהִיּוֹת
כֻּלָּם אֶחָד. הַכֹּל כָּרְאוּנִי. וְאָז ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְגו'.

אֲשֶׁרִי חָלְקוּ בַּעוֹלָם הַזֶּה וּבַעוֹלָם הַבָּא מִי שְׂיֻדַּע
לְקַשְׁרָם וּלְהַדְבִּיק בְּרַבּוֹנוּ.

כָּאן הַכְרִיעָה [בְּהַכְרָעָה כָּאן וּמוֹסִיף הַנּוּי"ן]
וְהַשְׁתַּחֲוָּאָה וְקִידָה וּפְרִישַׁת כַּפִּים וּנְפִילַת
אֶפֶסִים לְהַמְשִׁיךְ רִצּוֹן הָרוּחַ הָעֲלִיוֹן, נִשְׁמַת כָּל
הַנִּשְׁמוֹת, שֶׁתְּלוּי לְמַעְלָה עַד אֵין סוֹף, שֶׁמֶמְנוּ
יוֹצְאִים אוֹרוֹת וּבִרְכוֹת לְהַשְׁלִים הַכֹּל מְלֻמְעָלָה
כָּרְאוּנִי וּלְהִיּוֹת הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת מְלֻמָּטָה וּמְלֻמְעָלָה,
וְכָל הַפָּנִים מְאִירוֹת בְּכָל הַצְדָדִים כָּרְאוּנִי. וְאָז
מִתְבַּטְּלִים כָּל גְּזֵרֵי הַדִּין, וְכָל הָרִצּוֹן נַעֲשֶׂה
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְעַל זֶה כָּתוּב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי
עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בִּךָ אֶתְפָּאֵר. וְכָתוּב (תהלים
קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו.

הִיכָל שְׁבִיעִי. בְּהִיכָל זֶה אֵין בּוֹ דְּמוּת מִמֶּשׁ,
הַכֹּל הוּא בְּנִסְתָּר וְגו' [תוֹךְ] סוּד הַסּוּדוֹת,
הַפְּרֻכָּת שֶׁפְּרוּסָה [פְּרוּסָה], כָּל הַהִיכָלוֹת עוֹמְדִים

שלא יתראו שני כרובים [ד"א זה מזה עומדים].
 לפנים מזה עומדת כפרת, דמות של קדש
 הקדשים, ולכן היכל זה נקרא קדש הקדשים.
 קדש הקדשים הזה מקום מתקן לאותה נשמה
 עליונה, כלל של כל העולם הבא לגבי [עולם]
 העליונים הללו.

שְׁהָרִי כשמתחברים כל הרוחות זה בזה
 ונשלמים זה בזה כראוי, אז מתעורר
 רוח עליון נשמת הכל כלפי מעלה נסתר כל
 הנסתרים, להתעורר על הכל ולהאיר להם
 מלמעלה למטה, ולהשלים אותם להדליק נרות.
ובשֵׁהבֵּל [נ"א הוא] בשלמות באור של הכל
 ויורד אור עליון, אז ההיכל השביעי
 הזה הוא היכל נסתר בסתר הכל, לקבל את אותו
 קדש הקדשים אור שיוֹרֵד, ולהתמלא משם כמו
 נקבה שמתעפרת מן הזכר ומתמלאת, ולא
 מתמלאת אלא מהיכל זה שמתקן לקבל אותו
 אור עליון. וזה סוד ההיכל השביעי, הוא מקום
 של חבור הזווג להתחבר שביעי בשביעי, להיות
 הכל אחד שלמות [אחת] כראוי.

ובמי שיוֹדֵעַ לקשר יחוד זה – אֲשֶׁרִי חִלְקוּ, אֶהוּב
 לְמַעַלָּה וְאֶהוּב לְמַטָּה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

גִּזְרָה וְהוּא מְבַטֵּל. הִיעָלָה עַל דַּעְתָּךְ שֶׁהוּא
מְקַטְרֵג בְּרַבּוֹנוֹ? לֹא כֵן! אֲלֵא מִשּׁוֹם שֶׁכָּשֶׁהוּא
קוֹשֵׁר קִשְׁרִים וְיוֹדֵעַ לִיַּחַד יַחַד וְכָל הַפָּנִים
מְאִירוֹת, וְכָל הַשְּׁלֵמוֹת נִמְצְאוּ, וְהַכֹּל מִתְבָּרֵךְ
כְּרֵאוֹי, כָּל הַדֵּינִים מְסִתְּלָקִים וּמִתְבַּטְּלִים וְלֹא
נִמְצָא דִין בַּעוֹלָם. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ בַּעוֹלָם הַזֶּה
וּבַעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ לְמַטָּה, שֶׁכָּתוּב בּוֹ (מְשִׁלִּי י')
וְצִדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם. זֶהוּ קִיּוֹם הָעוֹלָם. בְּכָל יוֹם
קוֹרֵא עָלָיו הַכְּרוֹז, (יִשְׁעִיָּה מֵא) וְאַתָּה תִּגִּיל בָּהּ
בְּקִדּוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל.

כְּמוֹ זֶה קָרַבְנָן [זֶה] עוֹלָה עֶשֶׂן, וּמִסְתַּפְּקִים [בוֹ]
כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוֹי לוֹ, וְכַהֲנִים בְּרִצּוֹן,
וְלוֹוִים בְּנַעֲמִימוֹת הַשִּׁירָה. זֶה נִכְלָל בָּזֶה, וְנִכְנָסִים
הֵיכַל בְּהֵיכַל, רוּחַ בְּרוּחַ, עַד שֶׁמִּתְחַבְּרִים
בְּמִקּוֹמָם כְּרֵאוֹי לוֹ אֵיכָר בְּאֵיכָר וּמִשְׁתַּלְּמִים זֶה
בָּזֶה, וּמִתְיַחֲדִים זֶה בָּזֶה, עַד שֶׁהֵם אֶחָד [וְנִאֲוָרִים]
וּמְאִירִים זֶה בָּזֶה.

אִזּוֹ הַנִּשְׁמָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל הַכֹּל בָּאָה מִלְּמַעְלָה
וּמְאִירָה לָהֶם, וְכָל הַנֵּרוֹת מְאִירִים בְּשִׁלְמוֹת
כְּרֵאוֹי, עַד שֶׁאוֹתוֹ אֹר עֲלִיוֹן מִתְעוֹרֵר, וְהַכֹּל נִכְנָס
אֶל קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים, וּמִתְבָּרֵךְ וּמִתְמַלֵּא כְּבָאֵר שֶׁל

מִים נוֹבְעִים וְלֹא פּוֹסְקִים, וְכֻלָּם מִתְבָּרְכִים
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

בְּאֵן סוּד הַסּוּדוֹת אוֹתוֹ שְׁלֹא נוֹדַע וְלֹא נִכְנָס
בְּחֶשְׁבוֹן, רְצוֹן שְׁלֹא נִתְפָּס לְעוֹלָמִים
מִמַּתִּיק לְפָנֶי וּלְפָנִים בְּתוֹכָם. וְלֹא נוֹדַע אוֹתוֹ רְצוֹן
וְלֹא נִתְפָּס לְדַעַת [לָנוּ]. וְאִזּוֹ הַכֹּל רְצוֹן אֶחָד עַד
אֵין סוּף, וְהַכֹּל הוּא בְּשִׁלְמוֹת מְלֻמָּטָה וּמְלֻמָּעָה
וּמְלֻפְנֵי וּלְפָנִים, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה הַכֹּל אֶחָד. הַרְצוֹן
הַזֶּה לֹא נִכְנָס פְּנִימָה, אֶף עַל גַּב שְׁלֹא נוֹדַע, עַד
שֶׁהַכֹּל נִשְׁלָם וּמֵאִיר בְּהִתְחַלָּה בְּכָל הַצְדָדִים. אִזּוֹ
מִמַּתִּיק אוֹתוֹ רְצוֹן [לְכָל] וְלֹא [שְׁלֹא] נִתְפָּס לְפָנֶי
וּלְפָנִים בְּנִסְתָּר. וְאִזּוֹ אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁנִּדְבַּק
בְּרַבּוֹנוֹ בְּאוֹתָהּ שַׁעָה, אֲשֶׁרִי לְמַעַלָּה וְאֲשֶׁרִי
לְמַטָּה, עָלָיו כְּתוּב (מְשָׁלִי כג) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ
וְתִגַּל יוֹלְדֹתֶיךָ.

בִּא רֵאָה, כִּיּוֹן שְׁכֻלָּם נִתְקַנּוּ זֶה בְּזֶה וְנִקְשְׁרוּ זֶה
בְּזֶה בְּקֶשֶׁר אֶחָד, וְהַנִּשְׁמָה הָעֲלִיוֹנָה מְאִירָה
לָהֶם מַצַּד שֶׁל מַעַלָּה, וְכֹל הָאוֹרוֹת הֵם נִרְ אֶחָד
בְּשִׁלְמוֹת, אִזּוֹ רְצוֹן אֶחָד שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה
[בְּמַחְשָׁבָה] נִתְפָּס [ד"א לְפָנֶי וּלְפָנִים, שְׁאוֹר
שְׁעוֹלָה עַל הַכֹּל וּבְפָנֶי לְפָנִים בְּאוֹתוֹ רְצוֹן נִתְפָּס
בְּמַחְשָׁבָה] אוֹר שְׁלֹא נִתְפָּס וְלֹא נוֹדַע, פָּרֻט

לְאוֹתוֹ רְצוֹן שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה תּוֹפֶסֶת וְלֹא יוֹדַעַת מֶה
תּוֹפֶסֶת, אֲלֹא שְׂמֵאִיר וּמִתְמַתֵּק אוֹתוֹ רְצוֹן
הַמַּחֲשָׁבָה. וְהַכֹּל מִתְמַלֵּא וְהַכֹּל נִשְׁלֵם וּמֵאִיר
וּמִתְבַּשֵּׂם הַכֹּל כְּרָאוּי. וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים קמד)
אֲשֶׁר־יִהְיֶה הָעָם שֹׂכֵכָה לוֹ וְגו'.

מִי שֶׁזּוֹכָה לְהִדְבֵּק בְּרַבּוֹנוֹ כְּמוֹ זֶה, יוֹרֵשׁ אֶת כָּל
הָעוֹלָמוֹת. אֱהוּב לְמַעֲלָה וְאֱהוּב לְמַטָּה.
תְּפִלָּתוֹ לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם. זֶה מִתְחַטֵּא לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ
כְּמוֹ בֶּן לִפְנֵי אָבִיו וְעוֹשֶׂה לוֹ רְצוֹן בְּכָל מֶה
שֶׁצָּרִיךְ, וְאֵימָתוֹ שׁוֹלֵטת עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת. הוּא
גּוֹזֵר וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם. עָלָיו כָּתוּב (איוב
כב) וְתִגְזֹר אָמַר וַיִּקָּם לָךְ וְעַל דְּרִכֶּיךָ נִגָּה אֹר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר וְגו'. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, מִכָּאן שֶׁעָקַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת הַנְּטִיעוֹת הֵלְלוּ וְשִׁתְּלוּ אוֹתָם, מִמַּשְׁמַע שִׁכְתוּב
יְהִי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֹר שֶׁכָּבַר הָיָה שְׁנִינּוּ,
מִמַּשְׁמַע שִׁכְתוּב וַיְהִי אֹר. לֹא כָתוּב וְהָיָה אֲלֹא
וַיְהִי. וּכְשֶׁהִסְתַּכַּל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָם
דּוֹרוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, גָּנְזוּ לְצַדִּיקִים. זֶהוּ שִׁכְתוּב
(תהלים צו) אֹר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב שִׁמְחָה. וְהָרִי
נֶאֱמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר. זֶהוּ שִׁכְתוּב (ישעיה
מא) מִי הָעִיר מִמְּזֶרַח וְגו'.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, מָה רָאָה? אָמַר
 רַבִּי חֵיִיא כִּפִּי שְׁאִמְרֵנוּ, רָאָה בְּמַעֲשֵׁי
 הַרְשָׁעִים וַגָּזוּ אוֹתוֹ. רַבִּי אָבָא אָמַר, וַיֵּרָא אֱלֹהִים
 אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב לַגָּזוּ אוֹתוֹ. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
 הָאוֹר, [נ"א וְשָׁתַל אוֹתָם, שְׁכָתוֹב וַיְהִי אוֹר. מָה
 מְשַׁמֵּיעַ אוֹר? שְׁכָכֵר הָיָה אוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר,
 אוֹר לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא וַיְהִי, לוֹמַר שְׁכָכֵר הָיָה,
 וְכָתוֹב אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְגו', וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב מִי
 הָעִיר מִמְּזֶרֶח וְגו'. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר וַיִּבְדֵּל,
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק כִּמוֹ שְׁאִמְרֵנוּ, שְׁרָאָה בְּמַעֲשֵׁי
 הַרְשָׁעִים וַגָּזוּ אוֹתוֹ. רַבִּי אָבָא אָמַר רָאָה] שְׁסַלֵּק
 אוֹרוֹ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וְכִי טוֹב
 הוּא לַגָּזוּ כְּדִי שְׁלֹא יִהְיוּ מִמֶּנּוּ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי
 טוֹב, שְׁלֹא יִמָּצֵא בּוֹ רְתָחָה. כָּתוֹב כָּאֵן כִּי
 טוֹב, וְכָתוֹב שֵׁם (במדבר כד) כִּי טוֹב בְּעֵינֵי ה' לְבָרֶךְ
 אֶת יִשְׂרָאֵל, וְסוּף הַפָּסוּק [מוֹכִיחַ] – וַיִּבְדֵּל
 אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וְלִכְּן לֹא נִמְצְאָה
 בּוֹ רְתָחָה, וְאֵף עַל גִּב שֶׁשִּׁתַּף אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא כְּאַחַד.

בֵּא רָאָה, הָאוֹר עֲלִיוֹן לְהִיּוֹת מְאִיר הָאוֹר הַזֶּה,
 וּמֵאוֹתוֹ אוֹר שְׁמָחָה לְכָל בּוֹ. וְהוּא יְמִין

לְהִתְעַטֵּר חֻקֵּי קוֹתֵינוּ [חֻקֵּי קוֹנוֹ] חֻקֵּי קוֹמָה יַחַד אֶתּוֹ,
וַהֲרִי נֹאמֵר. כְּתוּב (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר
צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ פְּעֻלָּתְ לַחֲוֹסִים בָּךְ. מָה רַב טוֹבָךְ –
זֶה אֹרֶךְ רֵאשׁוֹן שְׁגָנָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. לִירְאֶיךָ
– לְצַדִּיקִים, שֶׁהֵם יֵרָאִי חֲטָא כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ז)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ. וַאֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁנֵי
אוֹרוֹת הַגְּדוּלִּים הָיוּ, שְׂכָתוֹב וַיְהִי אֹרֶךְ,
וְעָלָיו נֹאמֵר כִּי טוֹב. וְלִקְחַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הָאֶחָד וּגְנָזוֹ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא, שְׂכָתוֹב
(תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ
פְּעֻלָּתְ לַחֲוֹסִים בָּךְ נִגְדַּת בְּנֵי אָדָם. מְלַמֵּד שְׂאֹר
הָרֵאשׁוֹן אֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ,
שְׂכָתוֹב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב, וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וַהֲנִיחָה טוֹב מְאֹד. רָאָה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, רָאָה טוֹב
מְאֹד מִזְהִיר וּבְהִיר.

וְלִקְחַת מֵאוֹרֵי הַטוֹב, וְכָלֵל שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם
נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה, וּנְתַנּוּ לְעוֹלָם הַזֶּה,
וַהֲנִיחוּ שְׂכָתוֹב (משלי ד) כִּי לִקְחַת טוֹב נְתַתִּי לָכֶם
תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ. הֵנִי אוֹמֵר: אוֹצְרָה שֶׁל תּוֹרָה
שְׂבָעֵל פֶּה. וַאֲמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם יִשְׁמְרוּ

זאת המדה בעולם הזה, שזאת המדה נחשבת בכלל העולם הזה, והיא תורה שבעל פה, יזכו לחיי העולם הבא שהוא הטוב הגנוז.

ומה הוא עזו של הקדוש ברוך הוא? שכתוב (חבקוק ג) ונגה כאור תהיה. עתיד הנגה שנקח מהאור הראשון להיות כאור, אם יקימו בני התורה והמצוה אשר כתבתי להורותם. וכתוב (משלי א) שמע בני מוסר אביך ואל תטש תורת אִמֶּךָ, וכתוב (חבקוק ג) וקרנים מידו לו, ושם חביון עזה. ומהו חביון עזה? אלא אותו האור שגנוז והחביא, שנאמר צפנת ליראיך. וזה שנשאר לנו – פעלת לחוסים בך, אותם שחוסים בצלך בעולם הזה ושומרים תורתך ומקימים מצוותיך, ומקדשים שמך הגדול ומיחדים בסתר ובגלוי, שנאמר נגד בני אדם.

אמר רבי רחומאי, מלמד שהיא אורה לישראל, ותורה אורה, שנאמר (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור. ואמר נר – זו מצוה, ומצוה – זו תורה שבעל פה. אור – זה תורה שבכתב. אלא מתוך שכבר נתקיים האור, קורא לו אור. משל למה הדבר דומה? לאדם צנוע בספי הבית, אף על פי שיום הוא ואור גדול בעולם, אין אדם

רואה בתוך ביתו אלא אם כן הכניס בו נר. נר – תורה שבעל פה. אף על פי שהיא נר, צריכה לה תורה לפרק קשיותיה ולבאר סודותיה, ומי הוא? יראת ה', זה האור הראשון.

שְׁאֵמַר רבי מאיר, מהו שכתוב ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור, ולא אמר לו ויהי כן? מלמד שהאור ההוא גדול, ואין כל בריה יכולה להסתפל בו, גנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים לעתיד לבא, והיא מדת כל סחורה שבעולם, והוא כח אבן יקרה שקורין סחרת ודר. ועל מה היא מדת דר? אלא מלמד שלקח הקדוש ברוך הוא מזיוה אחת מאלפים, ובנה ממנה אבן יקרה נאה ומקשטת, וכלל בה כל המצוות.

בֵּא אברהם ובקש כחו לתת לו, נתנו לו אבן יקרה זו ולא רצה אותה. זכה ונטל מדתו, שְׁנֵאמַר (מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. בֵּא יצחק ובקש כחו, ונתנו לו ולא רצה בה. זכה ונטל מדתו, שהיה מדת הגבורה, דהינו הפחד, שכתוב (בראשית לא) וישבע יעקב בפחד אביו יצחק.

בֵּא יעקב ורצה בה ולא נתנוהו לו. אמר לו, הואיל ואברהם מלמעלה ויצחק למטה,

אֶתָּה תִּהְיֶה בְּאֻמָּצֵעַ וְתִכְלֹל שְׁלֹשָׁתָם, שְׁכָתוֹב
 תִּתֵּן אֶמֶת לִיעֶקֶב. וּמֵהוּ הָאֻמָּצֵעַ? הֵינוּ שָׁלוֹם,
 וְהָרִי כְּתוֹב תִּתֵּן אֶמֶת לִיעֶקֶב? אֶמֶת וְשָׁלוֹם הֵם
 אֶחָד, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אסתר ט) דְּבָרֵי שָׁלוֹם וְאֶמֶת,
 (ישעיה לט) כִּי יִהְיֶה שָׁלוֹם וְאֶמֶת בְּיָמֵי, וְהֵינוּ שְׁכָתוֹב
 (שם נח) וְהָאֲכַלְתִּיךָ נֶחֱלֵת יַעֲקֹב אֲבִיךָ. דִּהְיִינוּ נֶחֱלֵה
 גְּמוּרָה שֵׁשׁ לוֹ הַחֹסֵד וְהַפֶּחֶד וְהָאֶמֶת וְהַשָּׁלוֹם.
 וּלְפִיכָף אָמַר (תהלים קיח) אָבֵן מֵאִסּוֹ הַבּוֹנִים הִיתָה
 לְרֹאשׁ פִּנָּה.

אָבֵן מֵאִסּוֹ – אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק, שֶׁבָנוּ אֶת הָעוֹלָם,
 הִיתָה עֲתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה. וְלָמָּה מֵאִסּוֹ בָּה,
 וְהֵלֵא נֶאֱמַר (בראשית כו) עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבָרָהֶם
 בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמֵרָתִי מִצּוֹתֵי חֻקּוֹתַי וְתוֹרָתִי? מֵה
 זֶה מִשְׁמֵרָתִי? אָמְרָה מִדַּת חֹסֵד: שְׁכָל יָמֵי הַיּוֹת
 אֲבָרָהֶם בָּעוֹלָם לֹא הִצְרַכְתִּי אֲנִי לַעֲשׂוֹת מְלָאכָתִי,
 שֶׁהָרִי אֲבָרָהֶם עָמַד שָׁם בְּמִקּוֹמִי. וַיִּשְׁמֹר
 מִשְׁמֵרָתִי – בְּמִדָּה זֹו הִיתָה מְלָאכָתִי, שֶׁאֲנִי מְזַכֶּה
 אֶת הָעוֹלָם כָּלוּ, וְאֶפְלוּ נִתְחַיְּבוּ אֲנִי מְזַכֶּה אוֹתָם.
 וְעוֹד מְשִׁיבָם וּמְבִיא בְּלִבָּבָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
 אֲבִיהֶם. כָּל זֶה עָשָׂה אֲבָרָהֶם, וְכָתוֹב (שם כא) וַיִּטַּע
 אֲשֶׁל בְּבֶאֱר שָׁבַע. סֵדֶר לַחֲמוֹ וּמִיָּמִיו לְכָל בָּאֵי
 עוֹלָם, וְהִיא מְזַכֶּה וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם: לְמִי אַתָּם

עוֹבְדִים? עֲבָדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ!
וְהָיָה דֹרֶשׁ לָהֶם, עַד שֶׁהָיוּ בָּאִים וְשָׁבִים.

וּמִנֵּינִן לָנוּ שְׂאֵף הַחֲיִבִּים הָיָה מִזְכָּה? שֶׁנֶּאֱמַר (שם
יח) הַמִּכְסָּה אָנִי מֵאַבְרָהָם, וְאַבְרָהָם הָיוּ
יְהִיָּה וְגוֹמֵר. אֲלֹא אֲזַכֵּהוּ שְׂיִבְקֶשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים
וְיִזְכָּה. וְכִי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁלֹּא יָדַע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא שֶׁלֹּא יָכֹלוּ לְהִנָּצֵל? אֲלֹא זָכוּתוֹ הוּא אָמַר.
מִכָּאֵן אָמְרוּ, בָּא לְטָהֵר – מְסִיעִין אוֹתוֹ. בָּא
לְטַמֵּא – פּוֹתְחִים לוֹ. מַה זֶה פּוֹתְחִים לוֹ? אוֹתָם
הַפְּתוּחִים תָּמִיד. מִצּוֹתֵי חֻקּוֹתֵי וְתוֹרֹתֵי – אָמַר,
הוֹאִיל וְלֹא חִפְצָתִי בָּהּ, אֲשַׁמֵּר מִצּוֹתֶיהָ. מַה זֶה
תּוֹרָתִי? אֲלֹא אֶפְלוּ הוֹרָאוֹת וּפְלִפּוּלִים שְׁמוּרִים
לְמַעַלָּה הוּא יִדְעֵם וּפְלִפֵּל וְקִיָּמָם.

וּמַה זֶה מִשֵּׁם רוּעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל? הָיָה אוֹמֵר, צִדִּיק
הָעֶלְיוֹן. וּמַה הָאֹר הַגָּדוֹל הַצָּפוֹן? וְהִינוּ
סִחְרָת. וְהָאֲבָן שֶׁדָּרָה לְמַטָּה הִימָנָה נִקְרָאת דָּר,
וּמַה הוּא? מִידּוֹ לוֹ, הִינוּ חֲמֵשׁ אֲצָבָעוֹת שֶׁל יָד
יָמִין: ע"כ מַהֲהַשְׁמָטוֹת.

וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד. וַיְהִי עָרֵב – מִצַּד
הַחֲשֶׁךְ. וַיְהִי בֹקֶר – מִצַּד הָאוֹר. וּמִתּוֹךְ
שֶׁהֵם מְשִׁתְּפִים כָּאֶחָד, כָּתוּב יוֹם אֶחָד. רַבִּי

יְהוּדָה אָמַר, מָה הַטַּעַם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כָּתוּב וַיְהִי
עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר? לָדַעַת שְׁהָרִי אֵין יוֹם בְּלִי לַיְלָה
וְאֵין לַיְלָה בְּלִי יוֹם, וְלֹא צָרִיכִים לְהַפְרֹד.

סדר הלימוד ליום טז תשרי [יום 16 בשנה]

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׂיֻצָא אוֹר רֵאשׁוֹן,
הַתַּפְּשֻׁט בְּכָל הַיָּמִים, שְׂכָתוּב בְּכָלֵם יוֹם.
אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזָר, מִשְׁמַע שְׂכָתוּב בְּכָלֵם בֹּקֶר,
וְאֵין בֹּקֶר אֲלֹא מִצַּד שֶׁל אוֹר רֵאשׁוֹן. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אָמַר, יוֹם רֵאשׁוֹן הוֹלֵךְ עִם כָּלֵם, וְכָלֵם
בוֹ, כְּדִי לְהִרְאוֹת שְׂאֵין בָּהֶם פְּרוּד וְהַכֵּל אֶחָד.
וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר, תְּהִיָּה הַתַּפְּשֻׁטוֹת הָאוֹר
הַזֶּה לְמַטָּה, וְאֵלֶּה הֵם הַמְּלָאכִים
שֶׁנִּבְרְאוּ בַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן, יֵשׁ לָהֶם קִיּוֹם לְהִתְקִים
לְצַד יָמִין. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, אֵת –
לְכָלֵל אֵת הָאֶסְפֶּקְלָרִיָּה שֶׁלֹּא מְאִירָה עִם
אֶסְפֶּקְלָרִיָּה מְאִירָה, שְׁנֶאמַר [בוֹ] כִּי טוֹב. אָמַר
רַבִּי אֱלֻעָזָר, אֵת – לְכָלֵל [לְהַכְלִיל] וּלְרַבּוֹת אֵת
כָּל הַמְּלָאכִים שֶׁבָּאִים מִצַּד הָאוֹר הַזֶּה, וְכָלֵם
מְאִירִים כְּבַתְחִלָּה בְּקִיּוֹם שְׁלָם.

יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּזֶה
נִפְרְדוּ מַיִם עֲלִיוֹנִים מִמַּיִם תַּחְתּוֹנִים. רָקִיעַ

– הַתַּפְשֻׁטוֹת הַמַּיִם, וְהָרִי נֶאֱמַר. וַיְהִי מִבְּדִיל –
בֵּין מַיִם עֲלִיוֹנִים לַתַּחְתּוֹנִים.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרָקִיעַ – בַּמַּעֲלָה עֲלִיוֹנָה. וַיְהִי
רָקִיעַ לֹא כְּתוּב, אֲלָא וַיַּעַשׂ, שֶׁהַגְּדִיל אוֹתוֹ
בְּגִדְלוֹת רַבָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּשָּׁנִי נִבְרָא גִיְהֵנָם
לְרַשְׁעֵי הָעוֹלָם. בַּשָּׁנִי נִבְרָא מַחְלָקֶת. בַּשָּׁנִי לֹא
נִשְׁלַם בּוֹ הַמַּעֲשֶׂה, וְלָכֵן לֹא כְּתוּב בּוֹ כִּי טוֹב, עַד
שֶׁבָּא יוֹם שְׁלִישִׁי וְנִשְׁלַם בּוֹ הַמַּעֲשֶׂה. מִשּׁוּם כֶּךָ
כִּי טוֹב פְּעָמִים, אֶחָד עַל הַשְּׁלֵמַת הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל
יוֹם שְׁנִי, וְאֶחָד לְעֶצְמוֹ. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הִתְתַּקֵּן
הַיּוֹם הַשָּׁנִי וְנִבְדְּלָה בּוֹ מַחְלָקֶת, וּבּוֹ הִשְׁתַּלְּמוּ
רַחֲמִים עַל רַשְׁעֵי הַגִּיְהֵנָם. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
מִשְׁתַּכְּכִים שְׁלֵהָבוֹת הַגִּיְהֵנָם. מִשּׁוּם כֶּךָ נִכְלָל בּוֹ
שָׁנִי וְנִשְׁלַם בּוֹ.

רַבִּי חֲזִיָּא הָיָה יוֹשֵׁב לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
אוֹר זֶה בַּיּוֹם רֵאשׁוֹן, וְחֹשֶׁךְ בַּיּוֹם שְׁנִי,
וְנִפְרְדּוּ הַמַּיִם וּמַחְלָקֶת הָיְתָה בּוֹ, לָמָּה לֹא נִשְׁלַם
בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהָרִי יָמִין כּוֹלֵל אֶת הַשְּׂמָאל?
אָמַר לוֹ, עַל זֶה הָיְתָה מַחְלָקֶת, וּשְׁלִישִׁי רָצָה
לְהַכְנִס בִּינֵיהֶם לְהַכְרִיעַ וּלְהַרְבוֹת בָּהֶם שָׁלוֹם.
תַּדְרָשׁ הָאֲרֵץ דָּשָׂא – הִתְחַבְּרוֹת שֶׁל מַיִם
עֲלִיוֹנִים בַּתַּחְתּוֹנִים לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת. מַיִם

עֲלִיּוֹנִים [ד"א פָּרִים וְרָבִים] וְעוֹשִׁים פְּרוֹת,
וְהַתְּחוּנִים קוֹרְאִים לָהֶם לְעִלְיוֹנִים כְּנִקְבָּה לְזָכֹר,
מִשּׁוּם שְׁמַיִם עֲלִיּוֹנִים זְכָרִיִּים, וְהַתְּחוּנִים נִקְבִּיִּים.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּל זֶה הוּא לְמַעַלָּה וְהוּא
לְמַטָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, אֱלֹהִים
שְׂאֵמְרָנוּ [ד"א אָמַר] מִי הָאֱלֹהִים? [ד"א אֵלָא
אֱלֹהִים סֵתָם] אֱלֹהִים חַיִּים לְמַעַלָּה. וְאִם תֹּאמַר
אֱלֹהִים לְמַטָּה סֵתָם, אֵלָא לְמַטָּה הוּא תוֹלְדוֹת,
כְּמוֹ שְׁנֵאמַר אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהִבְרָאָם. וְאֵמְרָנוּ בְּה' בְּרָאָם. וְאוֹתוֹ [שְׁלַמְעֵלָה]
לְמַעַלָּה אֲבִיהֶם שֶׁל הַכֹּל הוּא, הִיא הָעֲשִׂיָּה, וְעַל
זֶה הָאָרֶץ עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת, שֶׁהָרִי הִיא מִתְעַבְּרַת
כְּנִקְבָּה מִן הַזָּכֹר.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כָּל הַצָּבָאוֹת הֵיוּ בָּאָרֶץ, וְלֹא
הוֹצִיָּאָה אֶת כָּחָה, וְהֵם תוֹלְדוֹתֶיהָ, עַד יוֹם
[חֲמִישִׁי] הַשָּׁשִׁי, שֶׁכָּתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה.
וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כָּתוּב וְתוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא?
אֵלָא הוֹצִיָּאָה תְּקוּן כַּחוֹתֶיהָ כְּדִי לְהַתִּישֵׁב כְּרָאוּי,
וְהַכֹּל הָיָה גָּנוּז בָּהּ עַד שֶׁהִצְטָרַךְ. שֶׁהָרִי
בְּהַתְּחָלָה כָּתוּב שׁוֹמֵמָה וְרִיקָה כְּתַרְגוּמוֹ, אַחֵר
כֵּן נִתְקַנָּה וְהַתִּישְׁבָּה וְקִבְּלָה זֶרַע וּדְשָׁאִים
וְעֹשְׁבִים וְאִילָנוֹת כְּרָאוּי, וְהוֹצִיָּאָה אוֹתָם אַחֵר

כך. והמאורות גם כן לא שמשו אורות שלֵהם
עד שהצטרף.

יהי מארת ברקיע השמים [מארת כתוב חסר],
להכליל נחש הרע שהטיל זהמה ועשה
פרוד שהשמש לא משמש עם לבנה. מארת –
קללות. ועל זה גרם שהתקללה הארץ, שכתוב
ארוהה האדמה. ולכן מארת כתוב אחד. יהי
מארת – זו הלבנה. רקיע השמים – זו השמש.
ושניהם בכלל אחד להזדווג להאיר העולמות
למעלה ולמטה. ממשמע שכתוב על הארץ ולא
כתוב בארץ, שמשמע למעלה ולמטה, חשבון
של הכל בלבנה הוא.

רבי שמעון אמר, גימטריאות וחשבון תקופות
ועבורים – הכל הוא בלבנה, שהרי למעלה
אינו. אמר לו רבי אלעזר, ולא?! והרי כמה
חשבונות ושעורים עושים החברים? אמר לו, לא
כן! אלא החשבון עומד בלבנה, ומשם יכנס
האדם לדעת למעלה. אמר לו, והרי כתוב והיו
לאתת ולמועדים? אמר לו, לאתת כתוב חסר.
אמר לו, הרי כתוב והיו? אמר לו, הויות כלם
שיהיו בו, כאוצר זו שמתמלא מהכל. אבל
החשבון של הכל הוא בלבנה.

בֹּא רֵאָה, יֵשׁ נִקְדָּה אַחַת וּמִשָּׁם הִרְאֵשִׁית לְמִנּוֹת,
 שֶׁהָרִי מֵה שְׁלֹפָנִים שֶׁל אוֹתָהּ נִקְדָּה לֹא נֹדַע
 וְלֹא נָתַן לְמִנּוֹת, וַיֵּשׁ נִקְדָּה לְמַעַלָּה נִסְתַּרְתָּ שֶׁלֹּא
 הִתְגַּלְתָּה כָּלֹל וְלֹא נֹדַעָה, וּמִשָּׁם הִרְאֵשִׁית לְמִנּוֹת
 כָּל נִסְתָּר וְעֵמֶק. כֵּךְ גַּם יֵשׁ נִקְדָּה לְמִטָּה
 שֶׁהִתְגַּלְתָּהּ, וּמִשָּׁם הוּא רֵאֵשִׁית לְכָל חֲשָׁבוֹן וְלְכָל
 מִנִּין, וְעַל זֶה כָּאן הוּא הַמָּקוֹם לְכָל הַתְּקוּפוֹת
 וְהַגִּימָטְרִיאוֹת וְהַעֲבוּרִים וְהַזְמִנִּים וְחֻגִּים
 וְשִׁבְתוֹת. וַיִּשְׂרָאֵל שְׂדֵבָקִים בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 עוֹשִׂים חֲשָׁבוֹן לְלִבָּנָהּ, וְהֵם דְּבָקִים בּוֹ וּמַעֲלִים
 אוֹתוֹ לְמַעַלָּה, שִׁכְתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהּ
 אֱלֹהֵיכֶם וְגו'.

יִשְׂרָאֵל הַמִּים שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 הָרִי פֶרֶשׁוֹהָ שְׂאוֹתָם מִים רַחֲשׁוּ וְהוֹלִידוּ
 כָּמוֹ שֶׁלְמַעַלָּה, וְהָרִי נֶאֱמַר. וְעוֹף יַעֲוֹפֵף עַל הָאָרֶץ
 – יַעֲוֹף צָרִיךְ לְכַתֵּב, מֵה זֶה יַעֲוֹפֵף?

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, סוּד הוּא, וְעוֹף זֶה מִיכָא"ל,
 שִׁכְתוּב (יִשְׁעִיָּה ו) וַיַּעַף אֵלַי אֶחָד מִן
 הַשְּׂרָפִים. יַעֲוֹפֵף – [ד"א יַעֲוֹף צָרִיךְ לוֹ, אֶלָּא] זֶה
 גְּבִרְיָא"ל, שִׁכְתוּב (דְּנִיָּאל ט) וְהָאִישׁ גְּבִרְיָאֵל אֲשֶׁר
 רָאִיתִי בְּחִזּוֹן בְּתַחֲלָה מַעַף בִּיעֵף. [ד"א וְזֶהוּ
 יַעֲוֹפֵף]. עַל הָאָרֶץ – [זֶה אֵלֶיהוּ שְׁנִמְצָא תָמִיד

בְּאֶרֶץ וְלֹא מִצַּד שֶׁל אָבָא וְאִמָּא הוּא. נִמְצָא
 שֶׁהוּא (טס אַת הָעוֹלָם) בְּאֶרְבַּע טִיסוֹת, שְׁכָתוּב וְרוּחַ ה'
 יִשְׂאֵף עַל אֲשֶׁר לֹא אֵדַע. וְרוּחַ ה' – אַחַת. יִשְׂאֵף
 – שְׁתֵּים. עַל אֲשֶׁר – שְׁלֹשׁ. לֹא אֵדַע – אֶרְבַּע. עַל
 פְּנֵי – זֶה מִלְאָךְ הַמּוֹת] שֶׁהוּא [מַחְשִׁיף הָאֶרֶץ. עַל
 פְּנֵי – מַחְשִׁיף פְּנֵי הָעוֹלָם, וְכָתוּב בּוֹ וַחֲשֹךְ עַל
 פְּנֵי תְהוֹם] רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם – כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ עוֹלָה
 וּמִסְטִין וְכו'.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְהָרִי מִלְאָךְ הַמּוֹת בִּשְׁנֵי נִבְרָא?
 אֵלֹא עַל הָאֶרֶץ זֶה רַפָּא"ל, שֶׁהוּא מְמַנֶּה
 עַל רְפוּאָת הָאֶרֶץ, שֶׁבִּגְלָלוֹ נִרְפָּאת הָאֶרֶץ, וְקִיָּם
 בֶּן אָדָם עָלֶיהָ וּמִרְפָּא לְכָל כַּחוֹ. עַל פְּנֵי רְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם – זֶה אוֹרִיא"ל. וְהַכֹּל הוּא בִּפְסוּק.

וְלִבְנֵי כְּתוּב אַחֲרָיו וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִם
 הַגְּדֹלִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר [ד"א הָרִי
 בְּאֶרְנוּ אֱלֹהִי, לְוִיתָן וּבֵת זִוְגוֹן] אֵלֶּה הֵם שְׁבַעִים
 מְמַנִּים גְּדוֹלִים עַל שְׁבַעִים הָעַמִּים, וְלִכְן נִבְרָאוּ
 כָּלָם לְהִיּוֹת שׁוֹלְטִים עַל הָאֶרֶץ. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ
 הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׁת – אֵלֶּה הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם נֶפֶשׁ וְדַאי
 שֶׁל אוֹתָהּ חַיָּה, וְנִקְרָאִים גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. אֲשֶׁר
 שָׂרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם – שֶׁהֵם מְשִׁתְּדִלִים בַּתּוֹרָה.
 וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ – אֵלֶּה הַצְּדִיקִים

שְׁבָהֶם, וּלְכֵן הֵם נִפְשׁ חַיָּה. דְּבַר אַחֵר, וְאֵת כָּל
 עוֹף כָּנָף – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הֵעֱלִימוּ
 אֶת־רִבִּי אַבְרָהָם, נִפְשׁ חַיָּה שֶׁהֵם [הֵם] יִשְׂרָאֵל,
 מְשֻׁמֵּם שֶׁהֵם בְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא [ד"א
 בְּנִים לַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא] וְנִשְׁמֹת הַקְּדוֹשׁוֹת
 שֶׁלָּהֶם בָּאוֹת מִמֶּנּוּ. נִפְשֹׁת שְׁאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי
 עֲכוּ"ם מֵאִיזָה מָקוֹם הֵם? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 מֵאוֹתָם צְדִיקֵי הַשָּׁמַיִם שֶׁמִּטְמָאִים אוֹתָם יֵשׁ
 לָהֶם נִשְׁמֹת, וּלְכֵן כָּלֵם טְמֵאִים וּמִטְמָאִים מִי
 שֶׁקָּרַב עִמָּם.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נִפְשׁ חַיָּה וְגו' – כָּל
 שְׁאֵר הַחַיּוֹת הָאֲחֵרוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת
 כְּפִי מִינָהּ. וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה מְסִיעַ לְמָה
 שֶׁאֲמַרְנוּ שֶׁנִּפְשׁ חַיָּה אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם נִפְשׁ חַיָּה
 קְדוֹשָׁה עֲלִיוֹנָה. בְּהִמָּה וְרֶמֶשׂ וְחִיתוֹ אָרֶץ – אֵלּוּ
 שְׁאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה שְׁאִינָם נִפְשׁ חַיָּה,
 אֵלָּא [ד"א עֲרָלָה] כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ.

השלמה מההשמטות (סימן כה)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב
 זֶרַע זֶרַע – כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה שֶׁל בִּינָה
 שֶׁנִּקְרָאת אֱלֹהִים. שְׁכִינָן שֶׁהֵאֵם הָעֲלִיוֹנָה רָאֲתָה

אותם שלמים, נתנה להם תפנוקים מלמעלה
להתקים בעולם.

בא ראה, לאדם הראשון נתן הקדוש ברוך הוא
כל עשב זרע זרע, ולא נתן לו רשות לאכל
בהמות ועופות השמים, משום שגלוי לפניו
שהיה עתיד להתפתות באותו נחש שהוא (בראשית
א) ערום מכל חית השדה. אמר הקדוש ברוך הוא,
ארחיק אותו ממנו, ולא יהיה לו עסק עמו ולא
עם הבהמות ולא עם העופות, משום שהקדוש
ברוך הוא הרים לאדם מכשול מלפניו אולי
יתקים בעולם.

אבל כשבא נח, שנקרא צדיק, מה כתוב בו?
(בראשית ח) ויבן נח מזבח לה'. הרי פרשנו
אותו המזבח שבו הקריב אדם הראשון. ומה
הטעם ויבן? משום שרשעי העולם עשו בה פגם,
בא נח והקריב אותו מזבח לבעלה. זהו שכתוב
ויעל עלת במזבח, חסר. כשראה הקדוש ברוך
הוא שנקרב אותו מזבח והקריב אותם בהמות
טהורות, נתן לו רשות לאכל כל הבהמות, מה
הטעם? משום שהוא החזיק באותו ברית עץ
החיים וקרב אותו לעץ הדעת, ועשה יחוד
כבראשונה, אלא שאחר כך התפתה שרצה לבדק

את אותו החטא ולא לדבק בו, אִפְלו כֶּף לא נצל
מִמֶּנּוּ וְהָצִיב אוֹתוֹ כָּרֶם.

בא ראה, אדם שעתיד להתפתות באילנות, לא
נתן לא אילנות והרחיק אותם ממנו, שהרי
לא הזכירם, אלא שעשה את עצמו חל, ונטע
אותו כרם שנקרא בית ישראל. בתחלה נשלם בו
וכסה עליו נצל [ונצל] בו. ומי היא בית ישראל?
זו תבה שנקראת ארון הברית. ועכשו כשרצה
לבדק מה כתוב? (בראשית ט) וַיִּשֶׁת מִן הַיֵּין, כמו
שנאמר ותקח מפיו. אחר כך ויתגל בתוך
אהלה, גלה אותה פרצה כבראשונה בתוך
משכנו לפני ולפנים. ואם לא אותו מזבח שהגן
עליו משום שנדבק בו בתחלה, היה נתפס מיד.
ועם כל זה, כשלא עשה אותו רק לבדק, כסתה
עליו התורה ולא פרסמה אותו כמו שפרסם את
האדם, ואותו מזבח כפרה עליו.

בא ראה, מזבח של בית עולמים היה שלשים
ושתיים על שלשים ושתיים אמה, והיא
רמוזה בשלשים ושנים נתיבות פליאות חכמה,
שהרי חכמה תחתונה נקראת. עלה אמה נכנס
אמה – זהו יסוד, כנגד [צדיק] צדק שלמעלה,

שְׁהִירִי כְּמוֹ שֵׁישׁ בָּהּ אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת וְכָל־סָרְסָרִים
בָּהּ, שְׁהִירִי נִקְרָאת מִרְאָה.

עֲלֵה חֲמֵשׁ וְכִנֹּס אִמָּה – זֶהוּ סוֹבֵב, כְּנֻגַּד אוֹתָהּ
דְּרָגָה שְׁנֵדֶבֶק בָּהּ, שֶׁהִיא סוֹבֶבֶת אֶת אוֹתוֹ
הַמְּזֻבָּח. זֶהוּ שְׁכֶתוֹב (שִׁיר ב) וַיִּמְנֹו תַחֲבִקְנִי, שְׁהִירִי
מִיסוֹד עַד אוֹתָהּ דְּרָגָה חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת הֵן.

עֲלֵה שְׁלֹשׁ וְכִנֹּס אִמָּה – אֵלּוּ קִרְנוֹת, כְּנֻגַּד
אוֹתָן שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת שָׂרְאוּ לָהּ מֵהֶם הַתִּקְוָה
הָעֲלִיּוֹן וְשֹׁפֵעַ, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ דָּוִד שְׁנַמְשַׁח בְּקֶרֶן,
נִמְשָׁכָה מִלְכוּתוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא בְּאוֹתָן קִרְנוֹת
הַמְּזֻבָּח, תִּקְוָה הַמְּזֻבָּח הָעֲלִיּוֹן.

בֹּא רֵאָה, אַרְבַּע קִרְנוֹת אִמָּה עַל אִמָּה יֵשׁ
בַּמְּזֻבָּח, מִשּׁוֹם שֶׁהִיא כֶּסֶף דָּוִד, יוֹם
הַרְבִּיעִי לִתֵּת לָהּ שֹׁפֵעַ מֵאוֹתָן שְׁלֹשׁ אֲמוֹת לְאוֹתָן
אַרְבַּע קִרְנוֹת. וְכִשְׁהִיוּ מִקְרִיבִים הַכֹּהֲנִים מֵהֶצֶד
שֶׁל חֹסֶד עוֹלֵת הַתִּמִּיד אֶצֶל הַמְּזֻבָּח, הָיוּ
מִקְרִיבִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שְׁנִקְרָא מְזֻבָּח
(מִלְכוּת). וְכִשְׁהִיוּ עוֹשִׂים מִתְּנוּת מִדֶּם הָעוֹלָה, הָיוּ
עוֹלִים וְהָיוּ הוֹלְכִים בְּאוֹתוֹ הַסּוֹבֵב שֶׁהוּא הַדְּרָגָה
שְׁלֵמָה וְחֵלֶק אֲבִיהֶם, וְנוֹתְנִים שְׁתֵּי מִתְּנוּת שֶׁהֵן
אַרְבַּע כְּנֻגַּד אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא עוֹלָה.

וּכְנָגַד שְׁתֵּי מִתְּנוּת שֶׁל אוֹתוֹ בְּכוֹר שְׁנוּטֵל שְׁנֵי
 חֻלְקִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב
 אִישׁ תָּם יָשָׁב אֲהָלִים, רַחֲמִים וְדִין, וְלָקַח אוֹתוֹ
 צַדִּיק שְׁנֵי חֻלְקִים שָׁלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דברי הימים-א
 ה) נִתְּנָה בְּכֹרְתוֹ לְבָנֵי יוֹסֵף, וּשְׁנֵי חֻלְקִים שֶׁל
 אָבִיו, וְלָקַחְהָ הַכֹּל כֹּל הַזֹּאת, וּמִמֶּלֶא אוֹתוֹ
 מְקוֹם שְׁנִקְרָא יָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (קהלת א) כָּל
 הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם.

זֶה מִזְבֵּחַ הָעוֹלָה הָיָה אֶצְלוֹ. תִּשַּׁע אֲמוֹת הִלָּלוּ
 כְּנָגַד תִּשַּׁע דְּרָגוֹת שֵׁישׁ עַד הַצַּדִּיק הַתְּשִׁיעִי
 שֶׁל הַכֹּל, טוֹב וְדַאי, וְהִיא כְּבָנִין אוֹצֵר, רַחֲבָה
 מִלְמֶטֶה וּקְצָרָה מִלְמַעְלָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ב)
 וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם
 לְאִשָּׁה. וְהַמִּזְבֵּחַ הָעֲלִיוֹן הַזֶּה הוּא אִשְׁתּוֹ שֶׁל
 אָדָם שְׁלִמַעְלָה, וְלָכֵן נִקְרָא מִזְבֵּחַ הָעוֹלָה, כְּמוֹ
 שְׁנֶאמַר (יהושע ג) אֲרוֹן הַבְּרִית, וְזוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
 וְנִקְרָאת מִזְבֵּחַ. מָה הַטַּעַם נִקְרָאת כֵּן? מִשּׁוּם
 שְׁכָאֲשֶׁר בְּנֵי הָעוֹלָם אֵין מַעֲשִׂיהֶם כְּשֵׁרִים, הִיא
 זוֹבַחַת אוֹתָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא כו) וְהִכִּיתִי אֶתְכֶם
 אֶף [גַּם] אֲנִי, שֶׁהָרִי כָּל כְּלֵי הַקֶּרֶב שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 נִמְסְרוּ בְיָדָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר א) הִנֵּה מִטָּתוֹ
 שְׁלִשְׁלֹמָה שֹׁשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ. וְלָכֵן הַקְדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא נָתַן לְיִשְׂרָאֵל תּוֹרָה שְׁלֵמָה לְזִכּוֹת בָּהּ
לְחַיֵּי עוֹלָם וּלְהַנְצִיל מְדִין אוֹתוֹ הַמְּזִבֵּחַ, מֵה שְׂאִין
רְשׁוֹת לְאִישׁ אַחֵר לְקָרֵב אֵלָיָהּ.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי רָאִינוּ שֶׁמֶשֶׁה קָרֵב אֵלָיָה שְׁבָעָה
יָמִים בַּהֲתַחֲלָה – בֹּא רְאֵה, כָּתוּב (שיר ב)
שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרַאשֵׁי וַיִּמְּנוּ תַּחֲבֻקָנִי. הַפְּסוּק הַזֶּה
נֹאמַר עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהִיא שׁוֹרָה בְּאַרְץ
הַקְּדוּשָׁה בְּכָל אוֹתָם שְׁבָעָה יָמִים כָּלֵם בְּשִׁלְמוֹת.
זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא ח) שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֹא אֶת יָדְכֶם,
וְלָכֵן נִקְרָאִים שְׁבַעַת יָמֵי הַמְּלוּאִים דּוֹקָא.

וּמִשָּׁה שֶׁהוּא לוֹי, מַצֵּד זֶה הוּא קָרֵב בַּתַּחֲלָה
לְמִזְבֵּחַ הַזֶּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב שְׁמָאלוֹ תַּחַת
לְרַאשֵׁי. מֵה זֶה רֹאשִׁי? אֵלֹא בְּרֹאשׁ, כְּשֶׁנִּדְבַּקְתָּ
מִזְבֵּחַ הַזֶּה בְּאוֹתָהּ עוֹלָה, שְׁמָאלוֹ הִיא נִקְרָאת
בַּתַּחֲלָה. וְעַם כָּל זֶה הֵעִירוּ הַחֲבֵרִים, בְּחִלּוּק לָבֵן
שְׂאִין בּוֹ אִמְרָא שְׁמֵשׁ, זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ל)
מִחֲשֵׁף הַלָּבֵן אֲשֶׁר עַל הַמְּקִלּוֹת. מִשּׁוֹם שְׂאֵף עַל
גַּב שֶׁהוּא מַצֵּד הַדִּין, הִתְלַבֵּשׁ בְּחֶסֶד וְקָרֵב אֵלָיָהּ,
וְהֵעִיר חֶסֶד עֲלִיוֹן בְּעוֹלָם.

וּמֵה הַקָּרִיב? פֶּר בְּרֹאשׁ תָּמִיד שֶׁל שְׁחַר עוֹלָה
וּדְאִי, וְאַחֵר כֶּךָ הַקָּרִיב פֶּר חֲטָאת, לְתַת

שְׁלוֹם בֵּין אוֹתוֹ פֶּר חֲטָאת וְאַהֲרֹן שִׁחָטָא לָהּ
 כְּשַׁעֲשָׂה עֶגְלָל, וְזוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְהַחֲטָאת הִיא
 כְּנֶגְדָּהּ. וְזֶה פֶּר כֹּהֵן מְשִׁיחַ כְּשֶׁהוּא חֲטָא אֶל
 הַמִּזְבֵּחַ, מֵה שְׂאִין בְּאִישׁ אֲחֵר, אֶלָּא נִקְבָּה
 לַחֲטָאת, וְאַחֵר כֹּךְ מִקְרִיב עוֹלָה אֲלֶיהָ. כִּיּוֹן
 שֶׁהַקִּרְבָּה עוֹלָה לַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה, אִזּוּ מְלוֹאִים הִיא.
 מְלוֹאִים לְמַעַלָּה מְלוֹאִים לְמַטָּה. וְכָל הָעוֹלָמוֹת
 בְּשִׁמְחָה, שֶׁהָרִי הַגְּבִירָה הַתַּחֲבָרָה עִם בַּעֲלָהּ, וְאִזּוּ
 מִקְרִיב לְאוֹתוֹ מִזְבֵּחַ אֵת אֵיל הַמֵּלָאִים.

וְנִזְוִיתָן מֵאוֹתוֹ דָּם עַל תְּנוּפֵךְ אֶזֶן אַהֲרֹן כְּדִי
 שֶׁתִּהְיֶה רִכָּה לְשִׁמְעַ בְּרָכוֹת, וְלֹא בִקְשִׁי.
 וַיִּקְבֹּל דְּבָרֵי תוֹרָה, שֶׁלֹּא לְהַפְרִיד בֵּין תוֹרָה
 שְׂבָעֵל פֶּה מִתּוֹרָה שְׂבָכְתָב, וְלִהְיוֹת שְׁלֵם כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, וְכֵן לְבָנָיו. וְצִוָּה אוֹתָם שֶׁיֵּשְׁבוּ בְּאוֹתוֹ
 הַשְּׁעָר שֶׁל אוֹתוֹ הָאֵהָל, לְשִׁמּוֹר אוֹתוֹ מִקּוֹם שֶׁלֹּא
 יִקְרַב עָרֵל וְטָמֵא, וַיִּשְׁתַּלְּמוּ כָּל שְׂבַעַת הַיָּמִים
 הָעֲלִיּוֹנִים, וַיַּעֲלוּ בְּאוֹתָהּ דְּרָגַת הַחֹסֶד שֶׁהִיא
 שְׂבִיעִי מִמַּטָּה לְמַעַלָּה, שֶׁהָרִי הֵם בְּתַחֲלָה נִדְּבָקוּ
 בְּאוֹתוֹ פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד, וְאַחֵר כֹּךְ הִתְעַלּוּ
 לְמַעַלָּה. וְאַחֵר כֹּךְ מֵה כְּתוּב? וַיִּמְנֹו תַחֲבָקְנִי.
 זֶהוּ שְׂכָתוּב (ויקרא ט) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה
 לְאַהֲרֹן, וְצִוָּה אוֹתוֹ לְקַחַת אוֹתוֹ עֶגְלָל שִׁחָטָא בּוֹ

וַיִּקְרִיבוּ לְאוֹתוֹ מִזְבֵּחַ, וְהוּא הָיָה מִתְבַּיֵּשׁ
לְהִקְרִיב אֵלָיָה, שֶׁפָּחַד מִשְׁלֵהבוֹתֶיהָ.

אָמַר לוֹ מֹשֶׁה (שם), קָרַב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת
חֲטָאתְךָ – בַּתְּחִלָּה, וְתֵן מֵאוֹתוֹ דָּם עַל
אוֹתָם קִרְנוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁחֲטָא בַּתְּחִלָּה אֶצְלָם וּמִנֵּעַ
מֵהֶם בְּרֻכּוֹת, וְאַחֵר כָּךְ (שם) וְאֵת הַדָּם יִצֶק אֶל
יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ, לְצַקֵּת בָּהּ אוֹתוֹ יְסוֹד. מַה זֶה יִצֶק?
כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א ז) וַיַּעַשׂ אֶת הַיָּם מוֹצָק.

וְאַחֵר כָּךְ הִקְרִיב לְאוֹתוֹ מִזְבֵּחַ אוֹתָהּ עוֹלָה,
וַעֲשֵׂה בַּתְּחִלָּה רֹאשׁ, וְאַחֵר כָּךְ רִגְלֵי,
וְאַחֵר הִקְרִיב עַל יִשְׂרָאֵל שְׁעִיר עִזִּים, שֶׁהָרִי
מֵאוֹתוֹ הֵצִד שֶׁל צֵד הָרָע נִדְבְּקוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה.
וְאַחֵר כָּךְ עִגָּל וְכֶבֶשׂ לְעוֹלָה. בֹּא רֵא, בַּהֲתַחֲלָה
עִגָּל לְחֲטָאת. כִּיּוֹן שֶׁהִקְרִיב אוֹתוֹ בְּשִׁלְמוֹת אֶל
אֱמוֹ, אַחֵר כָּךְ הִקְרִיב אוֹתוֹ לְאַבִּיו. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
לְעֹלָה. אַחֵר כָּךְ, שׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים, שֶׁהֵנָּה שְׁלוֹם
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְשׁוֹר זֶה שֶׁל צֵד הַשְּׂמָאל.

וַאֲיֵלֹו שֶׁל יִצְחָק לֹא עוֹשִׂים דִּין אֶלָּא לְשִׁלְמִים,
שְׁלוֹם לְמַעַלָּה שְׁלוֹם לְמַטָּה, אַז הִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא פָּתַח עֲלֵיהֶם, (תהלים קלג) הִנֵּה מַה טוֹב
וּמַה נָּעִים שְׁכֵת אֲחִים גַּם יַחַד. שְׁכֵת אֲחִים – יְמִין

ושמאל, מִשֶּׁה וְאַהֲרֹן. גַּם – לְהַכְלִיל אֶת כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל. יָחִיד – צַדִּיק, הַכֹּל בְּיַחְוֹד שְׁלָם [מְשָׁלָם].
 וְאִזּוּ מַה כָּתוּב? כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל
 הַזָּקֵן. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרוּ זָכָר וּנְקֵבָה שְׁלָם, מְשׁוּם כֶּף
 כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ, בִּהְתַּחֲלָה הָעֵתִיק שֶׁל
 הַכֹּל, רֹאשׁ כָּל הָרֹאשִׁים.

יֵרֵד עַל הַזָּקֵן – זֶה חֶסֶד וּגְבוּרָה וְתַפְאֶרֶת, שְׁכָלָם
 נִקְרָאוּ זָקֵן. (בראשית כד) וְאַבְרָהָם זָקֵן. (שם כז)
 וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק (גְּבוּרָה). (שם מח) וַעֲיִנִּי יִשְׂרָאֵל
 (תַּפְאֶרֶת) כְּבָדוֹ מִזָּקֵן. עַל פִּי מְדוּתָיו – זֶה צַדִּיק,
 וְהוּא פִּי מְדוּתָיו. וְאַחֵר כֶּף, כְּטֹל חֶרְמוֹן שֶׁיֵּרֵד עַל
 הָרִירִי צִיּוֹן – אֵלּוּ שְׁבַעַת הָרִים שֶׁנִּקְרָאוּ הָרִירִי צִיּוֹן.
 כִּי שֵׁם צִיּוֹן ה' אֶת הַבְּרָכָה – כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרוּ.
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם – זֶה עֵץ הַחַיִּים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם.
 וְכָל זֶה מְשׁוּם אוֹתָם קְרִבְנוֹת שְׁמַעוֹרָרִים טוֹב
 לַמַּעֲלָה וּלְמַטָּה.

וְאַחֵר כֶּף הַכְּהֻנִּים שֶׁמֶצֶד הַחֶסֶד קְרִבִּים לְאוֹתוֹ
 מִזִּבְחַת, מַה שָּׂאִין רְשׁוֹת לְאִישׁ אַחֵר לִקְרֹב,
 וּנְשַׁחֲטִים שְׁחִיטַת הַקֹּדֶשִׁים בְּצִפּוֹן הַמִּזְבֵּחַ,
 מְשׁוּם שֶׁבְּצֵד צִפּוֹן שֵׁישׁ בָּהּ כְּשֶׁקְרִבָה גְבוּרָה
 אֵלֶיהָ, עוֹשֶׂה אֶת אוֹתָן נִקְמוֹת, מְשׁוּם כֶּף עוֹשִׂים
 הַכְּהֻנִּים שְׁלוֹם בָּעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִשְׁרֹף הָעוֹלָם

בְּשִׁלְהֵבוֹת הַמִּזְבֵּחַ, וְאִזּוּ יוֹרְדִים חַיִּים לְעוֹלָם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (מלאכי ב) בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם.
מָה הַטַּעַם חַיִּים? מִשּׁוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה שָׁלוֹם.

וְכִהְנִים עוֹשִׂים שָׁלוֹם בְּקֶרֶבָן. מֵהוּ הַקֶּרֶבָן? לְבָן
וְאָדָם, חֶלֶב וְדָם. חֶלֶב כְּנֶגֶד אוֹתָהּ דִּרְגָה
שֶׁל יִפִּי שֶׁל הַכֹּל. חֶלֶב הָאָרֶץ תִּרְגֹּמוּ יִפִּי הָאָרֶץ.
וְדָם כְּנֶגֶד אוֹתָהּ הַדִּרְגָה שֶׁנִּקְרָאת נֶפֶשׁ, שְׁכָתוֹב
(ירמיה נא) נִשְׁבַּע ה' צָבָאוֹת בְּנִפְשׁוֹ (עמוס ו) נִשְׁבַּע
ה' בְּנִפְשׁוֹ. וְכֵן אָדָם, כְּשֶׁמִּקְרִיב דָּם זֶה, כָּאֵלּוּ
מִקְרִיב נֶפֶשׁוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ויקרא יז) כִּי הַדָּם הוּא
בְּנִפְשׁ יִכָּפֵר.

וּמִשּׁוֹם כֵּן הִזְהִירָה אוֹתָם הַתּוֹרָה, מִי שִׁיאֲכַל
מֵאוֹתוֹ חֶלֶב וְדָם שֶׁמִּמֶּנּוּ מִקְרִיבִים
לְמִזְבֵּחַ, יִכָּלֶה מֵהַמִּזְבֵּחַ הַהוּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מֵעַמִּיהָ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם
שֶׁהִיא לוֹ לְהִקְרִיב אֶת אוֹתוֹ חֶלֶב עַל הַמִּזְבֵּחַ,
וְאוֹתוֹ דָּם בִּיסוּד, לְהַכְלִיל מִדַּת יוֹם בְּלִילָה וּמִדַּת
לִילָה בְּיוֹם.

וּבַעֲוֹלֹת הַתָּמִיד שֶׁהִיא כָּלֵלוֹת שֶׁל הַכֹּל, לְכַפֵּר
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא
תַעֲשֵׂה הַנֶּתֶק לַעֲשֵׂה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם

שְׁהֶאֱנִיָּה [מָקוֹם] הַזֶּה דְּרָגָה שֶׁל עוֹלָה עֲשֵׂה הִיא, וְעוֹשִׂים לָהּ מִתְּנוּת לְהַכְלִיל לְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא כֹּל וּלְיִשְׂרָאֵל.

וְלֵאמֹר מָקוֹם נוֹתְנִים אוֹתָן מִתְּנוּת? אַחַת בְּקֶרֶן מְזֻרְחִית צְפוֹנִית לְעוֹרֵר הַמְּזֻרָח, שֶׁהוּא רַחֲמִים. וְלְעוֹרֵר הַצָּפוֹן בְּשִׁמְחָה אֵלָיו שֶׁל הַמְּזֻבָּח הַהוּא, וְאַחֵר כֵּךְ בְּקֶרֶן מְעֻרְבִית דְּרוּמִית, לְהַכְלִיל אוֹתוֹ מְזֻבָּח שֶׁנִּקְרָא מְעֻרָב בְּדָרוֹם שֶׁהוּא חֶסֶד, וְלָכֵן הַכֹּל מִתְּנָה אַחַת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שִׁיר ב) שְׁמֵאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וְיָמִינוֹ תַּחְבֵּקֵנִי. שְׁמֵאלוֹ – שֶׁל מְזֻרָח שֶׁהוּא צָפוֹן. תַּחַת לְרֹאשִׁי – בְּתַחֲלָה. וְאַחֵר כֵּךְ וְיָמִינוֹ תַּחְבֵּקֵנִי – שֶׁהוּא חֶסֶד.

דְּבַר אַחֵר, מָה הַטַּעַם שֶׁלֹּא נוֹתְנִים מִתְּנָה בְּקֶרֶן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית, צְפוֹנִית מְעֻרְבִית? שֶׁהֲרִי אוֹתָהּ קֶרֶן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית הִיא בְּתַחֲלָה, כְּשֶׁעוֹלִים הַכֹּהֲנִים בְּאוֹתוֹ כָּבֵשׁ, שֶׁבְּדָרוֹם הֵצִד וְהִחֲלַק שָׁלָהֶם שֶׁהוּא חֶסֶד. וְאוֹמְרִים, כֹּל פְּנוֹת שְׂאֵתָה פּוֹנֶה, אֵינוֹ אֶלָּא דֶּרֶךְ יָמִין לְמְזֻבָּח, כְּדִי לְחַבֵּר צֵד הַמְּזֻרָח לְאוֹתוֹ מְזֻבָּח, וְהָיָה לוֹ לַכֹּהֵן לָתֵת מִתְּנָה בְּתַחֲלָה בְּאוֹתָהּ קֶרֶן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית, שֶׁהֲרִי הוּא רֹאשׁוֹן לְאוֹתָן דְּרָגוֹת, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁהַתְּעוֹרֵר אֵלֶיהָ חֶסֶד בְּתַחֲלָה. הֲרִי הֵעִירוֹ

החברים ואמרו, משום שכתוב (ויקרא ד) אל יסוד
מזבח העלה – מן יסוד למזבחה של עולם נס"א
עלה]. כלומר, קרב יסוד שהוא צדיק אצלה.
וקרן דרומית מזרחית לא היה לה יסוד.

בא ראה, כתוב ביהודה (בראשית לז) לכו ונמכרנו
לישמעאלים. ובגלל שהוא חטא אל אותו
היסוד והפרידו מאותה ארץ עליונה ונתן עצה
למכור אותו, משום כך באותו חלק שלו לא היה
לו יסוד. וכך שנינו, מה היה חלקו של יהודה?
הר הבית ולשכות ועזרות. ומה היה בחלקו של
בנימין, שהוא צדיק למטה? אולם והיכל ובית
קדש הקדשים. ורצועה יוצאת מחלקו של יהודה
שהיא כלפי מזרח, שהרי גם דגלו היה ממזרח,
ונכנסה לחלקו של בנימין, ועליה נבנה המזבח,
שהרי המזבח חלקו של יהודה היה, כפי שבארנו
(בראשית כט) ותעמד מלדת, שעמד הכסא על
עמודיו, והוא תומך הרביעי (מלכות), כנגד כנסת
ישראל שהיא רביעית, וכתוב בה (תהלים קיח) אבן
מאסו הבונים היתה לראש פנה.

ודוד, בנו אחז באותו מזבח, כמו שבארנו
בסוד האמונה, ובנימין הצדיק מצטער
עליו לקרב אותה אליו. זהו שכתוב (דברים לג)

חופף עליו כל היום. משום כך זכה בנִימין הצדיק למטה, ונעשה מארח לגבורה, זהו שכתוב ובין כתפיו שכן, שהוא חלקו במערב, ועכשו שכינה בין שני צדיקים. צדיק למעלה – יוסף הצדיק, למטה – בנִימין. זהו בעל הגבירה, וזה המארח. לכן כתוב (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית, זה עולם שמתכלה [ס"א שמתגלה], זו שכינה תחתונה שהיא עקרת הבית. עקר העולם הזה רחל בין שני צדיקים למעלה ולמטה.

לִכְן נקרא בית המקדש בית עולמים. המזבח של בית עולמים היה בירשתו של בנִימין, אבל כששרתה שכינה בירשתו של יוסף בשילה, לא קורא לה בית עולמים, שהרי עולם הוד הוא למעלה ולמטה. אם הבנים שמחה – זו שכינה, ולכן הללויה.

בא ראה, כשנמכר אותו צדיק למצרים, בנִימין אחיו היה צדיק למטה, ונטל מקומו שלא להפגם, ולאותם עשרה בנים שהיו לו קרא להם על שמו של אותו צדיק, כמו שפרשו החברים. בלע – על שם שנבלע בין האמות. לכן שנינו, היסוד היה מהלך על פני כל המערב ועל פני כל הצפון, אוכל במזרח חצי אמה ובדרום חצי

אָמָה, מְשׁוּם שְׁחָלְקוּ שֶׁל בְּנֵי־יִמִּין הָיָה בַּמַּעֲרָב,
לְכֵן יֵשׁ לוֹ יִסּוּד, שֶׁהָרִי הוּא הָיָה שְׁלִיט אֶל אוֹתוֹ
צַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם, אָבֵל בַּחֲלָק שֶׁל יְהוּדָה שֶׁהוּא
מְזָרַח, לֹא הָיָה לוֹ יִסּוּד, שֶׁהָרִי הוּא הֶרְחִיקוּ
מִמֶּנּוּ, שֶׁנִּתֵּן עֲצָה לְמַכְרוֹ לַמַּצְרִים.

בא רֵאָה, סֵדֶר הַדְּגָלִים הָרִי הוּא סָבִיב אוֹתוֹ
מִזִּבְחֵי הָעוֹלָה שֶׁנִּקְרָא מִשְׁכָּן. יְהוּדָה
וְהַסְמוּכִים לוֹ בַּמְזָרָח. וּמִי הַסְמוּכִים? יִשְׁשַׁכָּר
שֶׁמִּגֵּן עָלָיו בִּכְחַת הַתּוֹרָה. וְאַחֵר כֶּף זְבוּלוֹן
שֶׁסְמוּךְ לְיִשְׁשַׁכָּר, שֶׁנִּתֵּן לָהֶם מְלֵאֵי וְכַח לְהַתְעַסֵּק
בַּתּוֹרָה. אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וּבְנֵי־יִמִּין לַמַּעֲרָב. רְאוּבֵן
וְהַסְמוּכִים לוֹ בַּדְרוֹם. דָּן וְשֶׁסְמוּכִים לוֹ בַּצָּפוֹן.

ובא וְרֵאָה, כָּתוּב בְּאוֹתוֹ צַדִּיק (בראשית לו) וְהוּא
נֶעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה, וְכָתוּב בְּבָנֵי יֵלָה
וַיִּשְׁנָאוּ אוֹתוֹ. לְכֵן שְׁנִינוּ, הִיִּסּוּד הַזֶּה הָיָה מְהִלָּךְ
עַל פְּנֵי כָּל הַמַּעֲרָב, שֶׁהָרִי חָלַק אָחִיו שֶׁשָּׁמַר אוֹתוֹ
מְקוֹם וְשֶׁל בָּנָיו הָיָה. וְעַל פְּנֵי כָּל הַצָּפוֹן, מְשׁוּם
שֶׁאֵלוּ שֶׁהָיוּ שְׂרוּיִים בַּצָּפוֹן לֹא הָיוּ שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ.
אוֹכֵל בַּמְזָרָח חֲצִי אִמָּה, מְשׁוּם שֶׁיְהוּדָה עָשָׂה
חֲצִי הַצֵּלָה. אָמַר (שם) מָה בָּצַע, וְלֹא הִשְׁאִיר
[אוֹתָם] לְהִרְגֵּם אוֹתוֹ. וּבַדְרוֹם חֲצִי אִמָּה, מְשׁוּם

שְׂרָאוּבֵן אָמַר לְהַצִּיל אוֹתוֹ מִיָּדָם. וְגַם גָּד שֶׁהָיָה
חֲנוּנָה שָׁם, לֹא הָיָה שׁוֹנֵא אוֹתוֹ.

בא רָאָה בַּמָּה עֲקָמִים הֵם בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא
רוֹצִים לְהַשְׁתַּדֵּל בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים שֶׁהוֹרִישׁ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָנָיו, וְהַזְהִיר אוֹתָם עָלֶיהָ
וְאָמַר (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלָה, שְׂאִין לָךְ
רְשׁוֹת לְהַפְרִיד יוֹם מִלַּיְלָה. וְלָכֵן יִהְיֶה, אִף עַל
פִּי שֶׁחֲלָקוֹ וְגוֹרְלוֹ הָיָה מֵעַרְב, שֶׁהוּא לַיְלָה,
כְּשֶׁהָיָה שׁוֹרָה סָבִיב אוֹתוֹ הַמִּשְׁכָּן, נִדְבַק בַּמִּזְרָח
שֶׁהוּא יוֹם. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָמַז לוֹ וְאָמַר
לוֹ (דברים ל) וּבַחֲרַתְּ בַּחַיִּים. שֶׁלֹּא לְהַפְרִיד יוֹם
מִלַּיְלָה. וּמִי שֶׁמִּפְרִיד אוֹתָם גּוֹרֵם לְמוֹת, וּבְאוֹתוֹ
חָטָא מֵתוֹ בְּנָיו, מִשּׁוֹם שֶׁהִשְׁחִיתוּ דִּרְכָם וְלֹא
חִבְּרוּ יוֹם עִם לַיְלָה, מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדְּלוּ
כְּרָאוֹי לַחֲבֵר לְבָן עִם אָדָם כְּדִי לְכַפֵּר אוֹתוֹ
חָטָא שְׁלוֹ, שֶׁהִפְרִידם בַּתַּחֲלָה.

כַּשְׁמֹכַר אֶת אוֹתוֹ צָדִיק שֶׁנִּקְרָא יוֹם, שֶׁהִפְרִידוּ
מִכְנָסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאת לַיְלָה. רָמַז
לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקָרֵב מִזְרָח בְּמֵעַרֵב, וְאָמַר
לוֹ, (במדבר ב) וְהַחֲנִים קִדְמָה מִזְרָחָה דָּגֵל מַחֲנֶה
יִהְיֶה, לְקָרֵב מִזְרָח לְמֵעַרֵב לְתַת לוֹ שֶׁפַּע
בְּרָכוֹת מְלַמְעָלָה.

וּבְנֵי יוֹסֵף וּבְנֵימִין, אָף עַל גַּב שְׂבָנִימִין הָיָה
נִדְבֵק בַּמִּזְרָח, רָמַז לֹו הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לַחֲנוּת בַּמַּעֲרָב לְקָרֵב כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְצַדִּיק הַכֹּל
בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (הוֹשֵׁעַ יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דִּרְכֵי
ה' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם. וְרָאוּבֵן שְׂנִידֵבֵק בְּצַד הַחֲסֵד,
יַחְנֶה בְּדֶרוֹם. וְדָן, כְּדֵי לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ חֲטָא הָעֶגְלָה
שֶׁיִּקְבְּלוּ בָנָיו, וְהוּא מַצֵּד הַצִּפּוֹן, יַחְנֶה בְּצִפּוֹן
לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ חֲטָא.

מִשּׁוֹם כֵּן כָּתוּב בַּיּוֹם שֶׁעָשָׂה שְׁלֵמָה עֲשָׂרָה עַל
עֲשָׂרָה, (מלכים-א ז) וַחֲוֹט שְׁלֹשִׁים בְּאֵמָה
יָסוּב. הַכֹּל בְּסוּד הַחֲכָמָה. כָּתוּב בּוֹ (שם) עֲמִיד עַל
שְׁנֵי עָשָׂר בְּקָר שְׁלֹשָׁה פָּנִים צְפוֹנָה וּשְׁלֹשָׁה פָּנִים
יָמָה וּשְׁלֹשָׁה פָּנִים נֶגְבָּה וּשְׁלֹשָׁה פָּנִים מִזְרָחָה
וְהֵימָּה עֲלֵיהֶם מְלֻמָּעָה. אוֹתוֹ יָם שֶׁל חֲכָמָה
נִתְקַן בָּהֶם.

בֹּא רָאָה, כְּשֶׁהָיוּ עוֹשִׂים הַכֹּהֲנִים אֶת אוֹתָהּ
חֲטָאת, לְכַפֵּר עַל עֲבֻרוֹת שֶׁל לֹא תַעֲשֶׂה
זֶה הָיָה, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כִּרְת. וְעוֹלָה בָּאָה עַל מִי
שֶׁלֹא עוֹשֶׂה מִצְוֹת עֲשֶׂה, וּמֵאוֹתוֹ צֵד בָּאָה
הָעוֹלָה שֶׁהִיא זָכָר, וְכָתוּב (שְׁמוֹת כ) זָכוֹר אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת – מִצְוֹת עֲשֶׂה, וְלִכְן אָנוּ מְקַרִּיבִים בַּשַּׁבָּת
שְׁנֵי כִבָּשִׁים, שֶׁל מוֹסֵף עוֹלָה, מִשּׁוֹם שֶׁבָּאוֹתוֹ

שֶׁל הַיָּמִין נְתוּסָף לְאוֹתוֹ צִדִּיק אֹר מְהַעֲתִיק
הַקָּדוֹשׁ.

בְּשִׁנְדָּבָק עִם כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא שְׁמֹר, לֹא
תַעֲשֶׂה. מִשּׁוּם כֵּן יֵשׁ בְּשַׁבַּת עֲשֵׂה
וְלֹא תַעֲשֶׂה שִׁישׁ בּוֹ כָּרֶת, שֶׁהָרִי מִי שֶׁעוֹשֶׂה פָּגַם
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שִׁנְקָרָא לֹא תַעֲשֶׂה, וּמִפְּרִיד אֶת
הַזְּנוּג שְׁלָהֶם, נִכְרַתֶּת מִשָּׁם נִפְשׁוֹ, וּמִיָּהוּ? מִי
שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים שֶׁל חֵל בְּשַׁבַּת, בִּקְדָשׁ שִׁנְדָּבָק
בְּשַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹן, וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּחֻדָּה בְּאוֹרָה.
אֲבָל מִי שֶׁלֹּא עוֹשֶׂה אֵלָּא בְּשִׁגְגָה, מְקָרִיב חֲטָאֵת
כְּנָגֵד אוֹתָהּ דִּרְגָּת מִזִּבְחָ.

וּבְרֵאשׁ חֲדָשׁ בְּהִתְחַדְּשׁוֹת הַלְּבָנָה אָנוּ מְקָרִיבִים
(במדבר כח) פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם, שֶׁהָרִי
מִצַּד שֶׁל פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה בָּאוּ, וְהֵם לְמַעַלָּה
לְהַשְׁלִים אֶת הַפָּגָם שֶׁלָּהּ וּלְתֵת לָהּ שִׁפְעַת אֶחָד עַל
שְׁנַיִם מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שִׁנְקָרָא עוֹלָה, וְנוֹסָף בְּאוֹתוֹ
זְמַן אֹר לְלִבְנָה. וְאֵיל אֶחָד – לְהַקְרִיב לָהּ אֵילוֹ
שֶׁל יִצְחָק, (שיר ב) שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי, כְּכֹשִׁים
בְּנֵי שָׁנָה שְׁבַעָה, לְחֻבֵּק אוֹתָהּ בְּיָמִין, וְשִׁבְעָה
זְכָרִים נִקְרָבִים עִמָּה, תְּמִימִים שְׁלֵמִים בְּכָל, וְאָנוּ
מְקָרִיבִים שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֲטָאֵת. שְׁחֲטָאֵת הַזֶּה
בָּאָה מִצַּד זֶה שֶׁל פֶּר הַחֲטָאֵת, שְׁכָתוֹב שְׁמֹר,

וְשִׁמּוֹר לֹא תַעֲשֶׂה הוּא, וְאָנוּ מְקַרִּיבִים שְׁעִיר
חַטָּאת שָׁבָא עַל לֹא תַעֲשֶׂה.

בַּמוֹסֵף שְׁלֵה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, שָׁבָא לְכַפֵּרָה עַל
טִמְאַת מִקְדָּשׁ וְקִדְשֵׁיו, שְׁכָתוֹב (יחזקאל
מג) וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁם קִדְשֵׁי, שְׁלֹא
יִתְקַרֵּב לְכַנָּסֶת יִשְׂרָאֵל עָרֵל וְטִמָּא. אָבֵל מוֹסֵף
שֶׁל שַׁבָּת אֵין לְהַקְרִיב, מִשּׁוּם שֶׁהָרִי הִתְגַּלָּה
הַעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ, וַיִּמְאִיר בָּאוֹתוֹ רָצוֹן לְכָל
הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל נִמְצָא בְּהֶאֱרָה, שֶׁהָרִי שַׁבָּת הִיא
בְּלִי דִין כָּלֵל, וְלֹא שׁוֹלֵט הַנֶּחֱשׁ הָעֶקֶם. וְכַהֲנִים
מִצַּד הַחֶסֶד שׁוֹחֲטִים אוֹתוֹ בְּצִפּוֹן הַמְּזֻבַּח,
וְאֶפְלוּ יִשְׂרָאֵל יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת, פָּרֹט לָזֶה שְׂאִין
לָהֶם רִשּׁוֹת לְקָרֵב לְאוֹתוֹ מְזֻבַּח לְהַקְרִיב, אָבֵל
לְשַׁחֵט מִתֵּר.

וּבְצִפּוֹן הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ שְׁעִיר, שֶׁהָרִי
שְׁעִיר יוֹנֵק מִצִּפּוֹן, וְאָנוּ מְקַרִּיבִים דָּם
לְמִזְבֵּחַ, וְעוֹשִׂים אַרְבַּע מִתְּנוֹת עַל אַרְבַּע קֳרָנוֹת
כְּדִי לְהַקְיֵפוּ מִכָּל הַצַּדִּים, שְׁלֹא יִתְקַרֵּב מִי שְׁלֹא
רְאוּי לְקָרֵב לְקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים. וְחַטָּאת זֹו שְׁעוֹשָׂה
מִמֶּנָּה הִיא קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, שְׁלֹא יִתְעוֹרֵר צַד
הַטִּמְאָה מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹלָם.

סדר הלימוד ליום יז תשרי [יום 17 בשנה]

ובא וראה, בעולה שתי מתנות שהן ארבע, סוד היחוד שמת אחד עולה במזבח. אבל חטאת ארבע מתנות, שאינם אלא לשמר ולהקיף אותם גבורים שהם מצד הגבורה, לאותו מטה כסא קדוש, ולהשלים אותו פגם שעשו בה. ומי שגרם לבני אדם לעשות אותו חטא, בא מצד השעיר, לכן חטאת יחיד שעירה, וחטאת נשיא שעיר, וחטאת כהן משיח פר. הכל מצד שמאל.

ולפנמים מקריב יחיד כשבה כנגד כנסת ישראל וכל שאר המצוות. אלא בעבודה זרה של צבור מקריבים פר לעולה ושעיר לחטאת, ואותו חטאת הוא חסר בלי אל"ף, משום שהוא חסרון גדול, שהרי חטאת הוא לשון של חסרון, שכתוב (מלכים א- כא) והייתי אני ובני שלמה חטאים. וכל אחד עז בת שנתו, מצד השמאל. ואותו הפר דורון הוא למעלה לצדיק, שהפרידו אותו ארון מאותה ברית, ושעיר לחטאת כנגד כנסת ישראל שמנעו ממנה ברכות. ועם כל זה, כשיחיד חטא בכל מצוות של לא תעשה שיש בהם כרת, צריך

לְהִקְרִיב שְׁעִירַת עֲזִים לְכַתְחֻלָּהּ, אֲלֵא כְּשֶׁאֵין לוֹ
שִׁיקְרִיב כְּשֶׁבָּה.

וּבֵא וּרְאֵה, כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל הִיא רְבִיעִית לַיָּמִים,
וְלִכֵּן צְרִיכָה אַרְבַּע מִתְּנֹת, וְעוֹלָה אוֹתוֹ
רִיחַ נִיחּוּחַ מֵאוֹתָם כְּבָשִׂים, וְאִזּוּ יֵשׁ נֶחֱת רוּחַ
לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל וְלֹא עוֹשֶׂה נְקֻמּוֹת, שֶׁהָרִי זֶה הָיָה
בְּשׁוּגָג. (במדבר כח) וּבַחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן – שֶׁהוּא
אַרְבָּעָה עַל עֶשֶׂר עוֹשִׂים פֶּסַח, כְּדִי שִׁיְהִיָּה זִכָּר
לָנוּ לְעוֹלָם אוֹתוֹ פֶּסַח שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל. שֶׁהִכָּה אֶת אוֹתוֹ טָלָה, וְהוֹצִיא הַשְּׂכִינָה
וּיִשְׂרָאֵל מִמָּקוֹם טָמֵא, וְהִתְחַבֵּר אַרְבָּעָה עִם
עֶשׂוֹר, כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל הִתְחַבְּרָה בְּעֶשׂוֹר שֶׁהוּא
צִדִּיק, וְרִמּוֹז מְקוֹמוֹ בְּעֶשֶׂר, וְאִזּוּ פֶּסַח לֵה'.

וְלִכֵּן מִי שֶׁהוּא טָהוֹר וְסִלְקָה מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ עֲרָלָה,
וְיִרְאֶה רֶשֶׁם קָדוֹשׁ שֶׁל צִדִּיק, שֶׁהוּא י' בּוּ,
וְלֹא הִקְרִיב פֶּסַח לֵה', כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל לְצִדִּיק,
שֶׁהוּא רָאוּי לְקָרֵב לְמִקְדָּשׁ וְלֹא עֲרַל וְטָמֵא. שְׂאֵם
לֹא הִקְרִיב, יֵשׁ בּוֹ כֶּרֶת. וּמָה הַטַּעַם? שֶׁהָרִי בְּכָל
הַתּוֹרָה אֵין כֶּרֶת אֲלֵא עַל מַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, מָה
[וּמָה] הַטַּעַם בְּפֶסַח וּמִילָה, שֶׁהֵם מַצּוֹת עֲשֵׂה,
יֵשׁ כֶּרֶת? אֲלֵא מִשּׁוֹם שֶׁהַדְּרָגָה גּוֹרֶמֶת שֶׁהִיא
כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא פֶּסַח, וְנִקְרָאת [נִקְרָאת]

מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, צְרִיכָה לְהִתְחַבֵּר עִם עֲשֵׂה
וּלְהַכְלִיל בּוֹ מִדַּת לֵילָה עִם יוֹם.

וּמִיָּהוּ? זֶה צָדִיק, שֶׁהִיא מִילָה וּמִצְוֹת עֲשֵׂה,
וְנִכָּלל בְּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מִדַּת יוֹם
בְּלֵילָה. וְאִם לֹא נִמּוּל בֶּן אָדָם, לֹא רָאוּי לְהִקְרִיב
אוֹתָם, לְכֵן עוֹמְדֵת מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה עָלָיו, וְדָנָה
אוֹתוֹ בְּכֶרֶת, שֶׁלֹּא תִכְנַס נַפְשׁוֹ לְמִקְדָּשׁ. וְכֵן
בְּפֶסַח צְרִיכָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְהִתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ.
וְאִם בֶּן אָדָם לֹא עוֹשֶׂה וְלֹא מִקְרִיב פֶּסַח לֵה', הִיא
עוֹמְדֵת עָלָיו וְדָנָה אוֹתוֹ, וְלֹא מוֹצִיָּאָה אוֹתוֹ
מִתַּחַת יַד פְּרָעָה, וְנִכְרְתֶת נַפְשׁוֹ מִמָּקוֹם קָדוֹשׁ,
וְנִשְׁאַרֶת בְּמָקוֹם טְמֵאָה בְּמִצְרַיִם, שֶׁהִרִי אִם לֹא
עָשׂוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי מִצְוֹת אֵלָיו, לֹא יֵצְאוּ מִשָּׁם.

וְלִכֵּן כָּתוּב (דברים טז) שָׁמֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב
וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לֵה' אֱלֹהֶיךָ. שָׁמֹר – כָּלְלוֹת
שֶׁל נִקְבָּה, לֹא תַעֲשֶׂה. אֶת – כָּלְלוֹת שֶׁל הַכֹּל.
חֹדֶשׁ הָאָבִיב – שֶׁהִרִי בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁעוֹרָה
אָבִיב, וּמִקְרִיבִים מִמֶּנּוּ עֹמֵר עֲשִׂירִית הָאִיפָה
מִמַּחֲרַת הַשָּׁבֶת הִיא, וְסוּפְרִים שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת
שְׁלָמִים לַעֲלוֹת לְמַעְלָה, וּלְקַבֵּל מֵאוֹתָם חֲמִשִּׁים
יָמִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה תוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת
לָחֶם, שֶׁכָּתוּב (משלי ט) לָכוּ לַחֲמוּ בְּלַחְמִי.

וְאֵנּוּ מְקַרְיָבִים בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים שְׁנִתְּנָה בּוֹ תוֹרָה
 שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, תוֹרָה שֶׁבְּכָתָב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל־
 פֶּה, וַיּוֹרֵד חֹסֶד שֶׁל הָעֵתִיק הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הָאֵם
 הָעֲלִיּוֹנָה (בִּינָה) בְּאוֹתָם שִׁבְעָה שְׁבוּעוֹת שְׁלָמִים
 בְּכָל, וְכָל אַחַת מֵאוֹתָן שִׁבְעַת דְּרָגוֹת כְּלוּלָה
 בְּשִׁבְעָה, כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּסוּד הָאֱמוּנָה. לָכֵן שָׁמֹר
 אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶסַח לַה'. הַקָּרֵב אוֹתָם
 בְּיַחְוֹד, שֶׁהָרִי בּוֹ הוּצִיָּאָה מִמִּצְרַיִם לַיְלָה, וְתִשְׁלִים
 אֶת הַדְּרָגָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת לַיִל שְׁמוֹרִים, וְתִקְרִיב
 זָכָר אֵלֶיהָ וְתִקְרָא לַיְלָה שְׁלָם.

וְבֹא תִרְאֶה, נַעֲרָה כְּתוּלָה, עַד שֶׁלֹּא קָרֵב אֵלֶיהָ
 זָכָר, נִקְרָאת נַעֲרָה. אַחֵר כֵּן נִקְרָאת נַעֲרָה.
 זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כב) וְנִתְּנָה לְאָבִי הַנַּעֲרָה, שְׁלָמָה
 דְּוִקָּא. וְזֶהוּ כְּשֶׁנִּמְצְאת שְׁלָמָה, וְלֹא הִתְקָרַב מִי
 [לְמִי] שֶׁלֹּא רָאוּ. אֵף כֵּן, בְּתַחֲלָה לַיִל שְׁמוֹרִים,
 אַחֵר כֵּן הַלֵּילָה הַזֶּה לַה', כְּשֶׁמִּתְקָרֵב זֶה לְזֹאת,
 וְלָכֵן לֹא רָאוּ לְהִתְקָרֵב לְאוֹתוֹ פֶּסַח עָרַל וְטֵמֵא.
וְדָמָה טַעוֹן מִתְּנָה אַחַת דְּוִקָּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר
 1) אַחַת הִיא יוֹנָתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּה.
 הִיא שׁוֹמֶרֶת אֶת בְּנֵיהָ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִתְטַמְּאוּ
 בְּמִנְהַגֵּיהֶם, מִשּׁוּם כֵּן שְׁבִטִי יְהִי יִצְאוּ מִשָּׁם,
 וְהִתְחַבְּרָה יו"ד בַּה"א, וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר, כְּמוֹ

שָׁעָשׂוּ הֵם. אֲבָל כְּשִׁיזְאוּ מִבָּבֶל, נִטְמְאוּ שָׁם וְנִטְמְאוּ הַמִּקְדָּשׁ, מִשּׁוֹם כֶּךָ הִנָּחַשׁ שְׁלֹט בָּהֶם, וְלֹא נִמְצָא שְׁלֹטוֹן לְיִשְׂרָאֵל בָּאוֹתוֹ זְמַן, מִשּׁוֹם שִׁטְמָאוּ אֶת הַמִּקְדָּשׁ בְּנָשִׁים נִכְרִיּוֹת. מִכָּאן, מִי שִׁמְטָמָא אֶת עֲצָמוֹ לְמִטָּה, הוּא טָמֵא לְמַעְלָה. וּמִי שִׁמְקִדָּשׁ עֲצָמוֹ לְמִטָּה, מִקְדָּשׁ לְמַעְלָה. וְעַל כֶּךָ הָיוּ רֵאוּיִים שִׁיעֲשֶׂה לָהֶם גַּם בָּאוֹתָהּ שְׁעָה שִׁיזְאוּ מִבָּבֶל כָּאוֹתָהּ שְׁעָה שִׁיזְאוּ מִמִּצְרַיִם, אֲלֵא שְׁגָרָם הַחֲטָא.

וּבַחֲמִישָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הַחֶלֶק שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְאַחֲזוֹ בְּדֶרֶגַת חֹסֶד, אָנוּ מְקַרִּיבִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵי פָרִים, לְהוֹסִיף שְׁנֵי חֲלָקִים לְדֶרֶגַת חֹסֶד מִהֶעֱתִיק הַקָּדוֹשׁ. אֵיל אֶחָד כְּנָגֵד דֶּרֶגַת יִצְחָק, וְצָרִיךְ אֵיל, לְשׁוֹן שֶׁל תְּקִיפּוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁחֲלָקוֹ חֲזָק הַמַּיִם. וְצָרִיךְ שְׁתַּסְכִּים אוֹתָהּ דֶּרֶגַת הַגְּבוּרָה עִם חֹסֶד עֲלִיוֹן לַעֲשׂוֹת חֹסֶד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל, וְלַהֲפֹרֵעַ מֵאוֹתָם שִׁמְצִיקִים לָהֶם, וְלַהֲקִיפוֹ צֵד הַמַּיִם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית ל) מִחֲשֵׁף הַלָּבָן.

שִׁבְעָה כְּבָשִׂים תְּמִימִים – כְּנָגֵד כָּל הַדֶּרֶגוֹת שִׁישְׁתְּלָמוּ בוֹ. וְכֵן בְּכָל יוֹם וְיוֹם שִׁבְעָה כְּבָשִׂים, בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים

הַעֲלִיּוֹנִים, כָּל אֶחָד נִתְקַן בְּסוּד שֶׁל שֶׁבַע, וַיְהִי
שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמִימוֹת לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר הַעֲלִיּוֹן
שֶׁל הַתּוֹרָה. שְׁעִיר חַטָּאת לְכַפֵּר עַל טְמֵאת
הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא תִהְיֶה רְשׁוּת לְאוֹתוֹ שְׁעִיר לְעֶרְבֹב
וְלֹא לְהִסְטִין עַל יִשְׂרָאֵל.

(במדבר כח) וּבַיּוֹם הַבְּכוּרִים בְּהִקְרִיבְכֶם מִנְחָה
חֲדָשָׁה – כְּנֶגֶד דְּרָגַת יַעֲקֹב, שֶׁהָרִי אֶז נִתְקַן הָעוֹלָם
וַהֲתַחַדְשׁ, וְאָנוּ מוֹנִים שְׁבַעַת שָׁבוּעוֹת כְּדִי לְחַבֵּר
הַכֹּל בַּיּוֹבֵל הַעֲלִיּוֹן, שְׁנוֹתָנָת לִבְּן הַבְּכוֹר הַזֶּה
עֲטָרָה שֶׁל תּוֹרָה שְׁנִכְלָלָת בְּאַרְבָּעִים וְתַשְׁעָה
פָּנִים, וַיִּצָּאָה מִחֻכְמָה הַעֲלִיּוֹנָה בְּאוֹתָם חֲמָשִׁים
שְׁעָרֵי בִינָה, וְנִתְּנָה לִבְּן הַבְּכוֹר הַזֶּה עַל יְדֵי מֹשֶׁה
שְׁאֲחוּז גַּם בְּדִרְגָּה זוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שיר ג) צְאִינָה
וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלָמָה, בְּמֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם
כָּלוּ שְׁלוֹ. [וַהֲרִי] שֶׁהָרִי בְּאַרְנוֹ שְׁדִרְגָּה זוֹ שְׁלָמָה
מִכָּל הַצְּדָדִים, וְשָׁלֵם נִקְרָא בְּסוּד הָאֱמוּנָה,
שְׁכָתוֹב (בראשית כח) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. בַּיּוֹם חֲתָנָתוֹ
– זֶה כְּשֶׁנִּתְּנָה [תּוֹרָה]. וּבַיּוֹם שְׁמִיחַת לְבוֹ –
כְּשֶׁנִּכְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

בא רְאָה, כְּתוּב (שמות יט) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי,
שֶׁהַתַּחֲבֵּרָה דְּרָגָה זוֹ שְׁנִקְרָאת שְׁלִישִׁי
בַּחֲדָשׁ, וְהִיא חֲתָנָתוֹ, עַל זֶה כְּתוּב (שם) וַיַּחֲזֵן שָׁם

יִשְׂרָאֵל נִגְדָה הָהָר. וְדָגָה זֶה הַבֵּן הַבְּכוֹר. נִגְדָה הָהָר – כִּנְגֵד אוֹתוֹ הָר שֶׁנִּדְעָ שֶׁהוּא קָטָן מִכָּל הָהָרִים שְׁלֹמֶעֱלָה, שֶׁהוּא רָם וְנִשָּׂא כְּשֶׁמֶתְחַבֵּר לְמַעְלָה, וְנִקְרָא הָר סִינִי. שְׁהָרִי שֶׁבָּעָה הָרִים וְשֶׁבָּעָה יָמִים וְשֶׁבַע אֲרָצוֹת בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּעֲוֹלָם, שֶׁהֵם כִּנְגֵד שֶׁבָּעָה יָמִים עֲלִיּוֹנִים, וְלֹא בָּחַר מִכָּלֶם לָתֵת תּוֹרָה אֶלָּא בָּהָר סִינִי, שֶׁהוּא הַסּוּד שֶׁל כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל, וְגַם בָּיָם כְּנָרֶת, שֶׁבֹא מִשָּׁם תְּכֵלֶת, שְׂדוּמָה לְכֶסֶּא הַכְּבוֹד. כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל כְּנָרֶת זֶה הַצַּדִּיק, וְזֶהוּ יָם כְּנָרֶת, כְּפִי שֶׁפָּרְשׁוּ הַחֲבָרִים.

כְּבוֹר הָיָה תְּלוּי לְמַעְלָה מִמַּטָּתוֹ שֶׁל דָּוִד, וּבִשְׁעָה שְׂרוּחַ צְפוֹנִית מְנִשְׁבֶּת בּוֹ, מְנַגֵּן מֵאֱלֹי, וְדוֹד קָם לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְהִתְחַבֵּר עִם כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל. וּבְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַשְּׁבִיעִית שֶׁל הַכֹּל, הַנִּקְדָּה הָאֲמֻצָּעִית שֶׁל אֶרֶץ הַתְּחִתּוֹנָה בָּחַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהִיא כִּנְגֵד הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה. מִזֶּה הַטַּעַם בּוֹ בָּהָר סִינִי שְׁלֹמֶעֱלָה לָתֵת בּוֹ תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב, וְסִימָנֶיךָ בְּאֶרֶץ זֶה לָתֵת בּוֹ בְּרִית? מִשּׁוֹם שֶׁבְּאֶרֶץ זֶה מְנַחִים כָּל הַגִּנְזִים הַטּוֹבִים, וְתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב, שֶׁנִּקְרָאת בְּרִית, מְנַחֶת בּוֹ, וְכֹל כְּלֵי הַקָּרֵב שֶׁל הַמֶּלֶךְ נִמְסְרוּ בְּיָדָהּ, וְכֹל

הַעוֹלָמוֹת שְׁלֵמָה יוֹנְקִים מִמֶּנָּה. אִם זָכוּ יִשְׂרָאֵל
 לְשֹׁמֵר הַתּוֹרָה, אָז נוֹתֶנֶת לָהֶם כָּל טוֹב הָעוֹלָם,
 וְאִם לֹא, אָז מֵיִסֶּרֶת אוֹתָם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ויקרא כו)
 וַיִּסְרֹתִי אֶתְכֶם אֲפִי אֲנִי. זו כְּנִסֶּת יִשְׂרָאֵל.
 וּכְשֶׁתַּחֲבֹר בְּ"אֲנִי" דְּל"ת שְׁלֵה, נִקְרָאת אֲדָנִי,
 וְדָן אֶת הָעוֹלָם. לָכֵן כָּתוֹב (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה
 אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה. בְּ"זֹאת" נִתְּנָה תּוֹרָה.

בא רֵאָה, תּוֹרָה שֶׁבְּכָתָב נִקְרָאת צַדִּיק, וּמִנַּחַת
 בְּזֹאת, שְׁבָרִית זוּ מִנַּחַת בּוֹ, שְׁכָתוֹב אַרְוֹן
 הַבְּרִית, מִשּׁוּם שֶׁמִּנַּחַת בּוֹ בְּרִית שֶׁהוּא צַדִּיק.
 וְלָכֵן וְזֹאת הַתּוֹרָה, הַתַּחֲבֹר וְא"ו עִם זֹאת, וְאָז –
 אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה, סֵם הַחַיִּים לָעוֹלָם, שֶׁהָרִי עַץ
 הַחַיִּים נִדְּבַק בָּהּ. וּכְשֶׁמַּעֲשֵׂי בְּנֵי אָדָם אֵינָם
 כְּשֵׁרִים, מִסְתַּלֵּק וְא"ו מִ"זֹּאת", וְאָז כָּתוֹב (ויקרא
 יד) זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמִּצְוָה, וְזֶהוּ חָשׁוֹב כִּמְתָּ.

וְכָתוֹב (במדבר יט) זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת
 בְּאֵהָל. הַסְתַּלְקָה ו' מִזֹּאת, וְעוֹשֶׂה
 הָאֵהָל הַזֶּה נִקְמוֹת. הֵינּוּ מֵה שְׁכָתוֹב (שם) זֹאת
 חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה'. מִשּׁוּם שֶׁלֹּא הַתַּחֲבֹרָה
 ו' עִם ה', גָּרְמוּ שֶׁטֶמְאוּ הַמִּקְדָּשׁ וּגְרָמוּ לָהֶם
 מִיתָה, שֶׁהָרִי מִי שֶׁמִּפְרִידָם גּוֹרֵם מִיתָה לְנַפְשׁוֹ,

עַד שְׁבָאָה פָּרָה וְכִפְרָה עַל בְּנֵהּ, וְעוֹשִׁים מִמֶּנָּה
הַזָּאָה עַל טִמְאֵי מֵתִים.

זאת התורה, שלא התחבר לה וא"ו עד שעשו
הזאה לאותם כלי מדין, ואחר כך (דברים ד)
וזאת התורה אשר שם וגומר. חיים נדבקו בה,
(שם לג) וזאת הברכה. ברכה נדבקה ב"זאת" הזו.
אבל כל מקום שתמצא בתורה "זאת התורה"
בלי וא"ו, זה בגלל חטא. (ויקרא יג) זאת תורת נגע
צרעת. (שם יד) זאת התורה לכל נגע הצרעת. (במדבר
ה) זאת תורת הקנאות. משום שטמאו את עצמם
וטמאו המקדש. (ויקרא ו) זאת תורת העלה, לא
כתוב בו וא"ו, עד שיעשו לה בני אהרן שלמות
לחבר את זאת לבעלה. (שם ו) וזאת תורת המנחה
– לא בא על חטא, שהרי היא נדבה, או שבאה
עם עולה, והעולה הרי עושה שלמות. (שם) זאת
תורת החטאת – בא על חטא שטמאו את "זאת".

(ויקרא ז) וזאת תורת האשם – משום שלא עשו כל
כך פגם, ולכן באה זכר ולא נקבה. (שם) וזאת
תורת זבח השלמים, משום שבאה לשלום,
מתחבר עמה וא"ו. (שם) זאת התורה לעלה
[ו]למנחה ולחטאת – בגלל חטאת שיש בפסוק,

וְחוּטָא אֶחָד יֵאבֹד טוֹבָה הִרְבָּה, זֶה פִּרְשָׁנוּ בְּכָל
מָקוֹם – וְא"ו מוֹסִיף עַל עֲנִיֵּן רֵאשׁוֹן.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם וְגוֹמֵר, מָה הֵטַעַם וְא"ו,
הֲרִי לֹא אָמַר זֹאת בְּתַחֲלָה? לָמָּה כָּתוּב

וְזֹאת? מִשּׁוֹם סֵם הַחַיִּים שֶׁנִּדְבַּק בָּהּ. (דברים לג)

וְזֹאת הַבְּרָכָה – בְּשִׁבִּיל בְּרָכָה, אֵף עַל גַּב שְׁלֹא
כָּתוּב זֹאת בְּתַחֲלָה, אוּ דְבַר עַל מָה שְׁיִבֵּא, אֲבָל

בְּכֻלָּם מָה הֵטַעַם לֹא כָּתוּב וְזֹאת? מִשּׁוֹם שְׁלֹא
נִדְבַּק וְא"ו. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ויקרא ז) וְזֹאת תּוֹרַת

הָאָשִׁם, מִשּׁוֹם שֶׁכָּתוּב לְמַעַלָּה (שם ו) וְזֹאת תּוֹרַת
הַחֻטָּאת, וְא"ו מוֹסִיף עַל עֲנִיֵּן רֵאשׁוֹן, מִשּׁוֹם כִּךְ

נִתְּנָה תּוֹרָה בְּ"זֹאת".

וּמִשּׁוֹם כִּךְ כָּתוּב (שם כו) אֵף אֲנִי אֶעֱשֶׂה זֹאת,
אֶסַּלֵּק מִמֶּנָּה וְא"ו וְתַעֲשֶׂה בָּהֶם נִקְמוֹת,

וְכָל הַקְּרִבְנוֹת בָּאִים לִקְרֹב אֶת הַ"זֹּאת" לְמַעַלָּה
בְּשִׁלְיֵי הִזָּה, וְאֵנוּ מִקְרִיבִים בְּיוֹם זֶה שְׁנֵי פָרִים

בְּמוֹסָף, לְהוֹסִיף לָהּ שְׁנֵי חֲלָקִים. אֵיל אֶחָד לַחֲבֵר
לָהּ הַכַּח שֶׁל גְּבוּרָה, שְׂבָעָה כְּבָשִׂים כְּנָגַד כָּל

הַדְּרָגוֹת שֶׁיִּשְׁמְחוּ בַּהֲלוּלָא הַזֶּה, שְׁעִיר עִזִּים לְכַפֵּר
עַל שְׁטֵמָאוֹ הַמִּקְדָּשׁ הַרְשָׁעִים שֶׁלֹּמָטָה.

וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי (במדבר כט) – כְּנָגַד דְּרָגַת יִצְחָק

שֶׁיִּתְחַבֵּר עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּשְׁנֵי פָרִים.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית ח) וַתֵּנַח הַתִּבָּה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
בַּשְּׁבָעָה עָשָׂר, שֶׁהַתּוֹסֶפֶה כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא
שְׁבִיעִית עַל עָשָׂר סְמוּכָה לַעֲשָׂרָה. מְשׁוּם כִּךָּ פֶּר
אֶחָד, לְהוֹסִיף לוֹ כַּח הָאֲמָא הָעֲלִיּוֹנָה לְדוֹן אֶת
הָעוֹלָם. אָבֵל שְׁנַיִם לֹא, מְשׁוּם שֶׁהָעוֹלָם לֹא יָכוֹל
לְסַבֵּל אֶת הַדִּין הַקָּשָׁה.

אִי אֶחָד – הַגְּבוּרָה שָׁלוּ, לְשׁוֹן שֶׁל תְּקִיפוֹת,
(תהלים כב) אֵילוֹתַי לַעֲזָרְתִּי חוֹשָׁה, וְהָאֵיל
הַזֶּה תִּמְצָא בְּכָל הַמוֹסָפִים, שְׁמוֹסִיפִים כַּח
וּגְבוּרָה עֲלֵיהֶם, פָּרַט לְשַׁבֵּת שֵׁשׁ בָּהּ מְנוּחָה וְאִין
בָּהּ דִּין כָּלֵל, שֶׁמִּתְגַּלֶּה הָעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ שֶׁמִּחָה
וְטוֹבוֹת לְכָל הָעֲלִיּוֹנִים (עוֹלָמִים). (במדבר כח) כְּבָשִׁים
בְּנֵי שָׁנָה – לָתֵת כַּח לְכָל הַדְּרָגוֹת. שְׁעִיר עִזִּים –
שֶׁלֹא תִרְאֶה טְמֵאָה בְּמִקְדָּשׁ בְּיוֹם הַדִּין, וּבְיוֹם זֶה
מִתְחַבֵּרֶת הַגְּבוּרָה הָעֲלִיּוֹנָה בַּדִּין הַתַּחֲתוֹן שֶׁל
רֹאשׁ חֹדֶשׁ לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם.

בֹּא רֹאה, גְּבוּרָה דִּין הַקָּשָׁה, כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל דִּין
הַרְפָּה, אֶךְ חוֹבַת הַיּוֹם פֶּר אֶחָד כְּדִי
שֶׁהָעוֹלָם יוּכַל לְסַבֵּל, וְלִכֵּן בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנֵי
פָּרִים, שֶׁהִיא כִּפְרָה. בַּעֲשָׂרָה לַחֹדֶשׁ כִּנְגֵד דְּרָגַת
מֹשֶׁה. בְּמוֹסָף שָׁלוּ פֶּר בֶּן בֶּקָר אֶחָד, שֶׁלֹא נוֹסֵף
בּוֹ דִּין כָּל כָּךְ, הֵיטָב שְׁאוֹתוֹ יוֹם הוּא שֶׁל כִּפְרָה.

אֵיל אֶחָד תְּקִיף לְשֹׁכֵר אֶת הָרָשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם,
וְצִרִיךְ לַעֲשׂוֹת נֶחֱת לְשֹׁכֵךְ הָרָגֹז. כְּבָשִׁים שְׂבָעָה
לְהוֹסִיף לְכָל הַדְּרָגוֹת. שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד הַתּוֹסֵף
כָּאֵן בְּחוֹבַת הַיּוֹם לְכַפֵּר עַל טְמְאַת הַמִּקְדָּשׁ,
מִשּׁוּם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה יְכַפֵּר עַל הַכֹּל
וְלֹא תִשָּׂאֵר טְמֵאָה בָּעוֹלָם.

מִשּׁוּם כִּךְ אֶחָד בַּיּוֹם, לְכַפֵּר קֹדֶשׁ הַקְדָּשִׁים פַּעַם
אַחַת בַּשָּׁנָה, כְּדִי שֶׁלֹּא תִמָּצֵא שָׁם טְמֵאָה
כָּל כֶּךְ, וְאֶחָד בַּחוּץ לַמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן שֶׁלֹּא תִמָּצֵא
טְמֵאָה בָּעוֹלָם. בַּחֲמִשָּׁה עָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ כְּנֶגֶד דְּרָגַת
אַהֲרֹן שְׂאֵחוֹז בַּהוֹד, וְהַתְּעַלָּה גַם בַּחֲסֵד.

וְלִכֵּן בַּזְמַן זֶה אֶפְלוּ עִם כָּל אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹשֶׁה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲסֵד, מִשּׁוּם שֶׁמִּתּוֹסֵף
חֲסֵד שֶׁל אַהֲרֹן עִם חֲסֵד שֶׁל אַבְרָהָם, וְהֵם
מְקַרִּיבִים בּוֹ בְּשִׁבְעָה יָמִים קָרְבָּנוֹת עוֹלוֹת, כְּדִי
שִׁישְׁמְחוּ כָּל הָעוֹלָם בְּשִׂמְחַת יִשְׂרָאֵל. שְׂבָעִים
פָּרִים כְּנֶגֶד שְׂבָעִים אֲמוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת
הָעוֹלָם, וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן פָּרִים שְׁלֹשָׁה עָשׂוֹר,
לְהִרְאוֹת שְׂאִינָם כְּדָאִים לְהִתְקַיֵּם בָּעוֹלָם אֲלֹא
בְּטוֹבוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁישׁ בּוֹ שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים.

אֵילִים שְׁנַיִם, שֶׁתְּהִיָּה תְּקִיפּוֹת לְאוֹתָהּ דְּרָגָה שֶׁל
חֶסֶד עֲלִיּוֹן עַל אֶחָד שְׁנַיִם מִמָּה
שֶׁמְקַרִּיבִים בְּכָל הַמוֹסָפִים, מִשּׁוּם שֶׁחַג זֶה הוּא
כְּנֻגַּד דְּרָגַת אֶהְרֹן, שֶׁאַחֲזוֹ בְּדְרָגָה שְׁשִׁית. וְנִקְרָא
יוֹם הַשְּׁשִׁי. יוֹמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלֶף
שְׁנַיִם. וּבְאוֹתוֹ יוֹם עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהוֹסִיף עַל כָּל אֶחָד שְׁנַיִם חֶסֶד לְעָמוֹ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת טז) וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְהַכִּינוּ אֶת
אֲשֶׁר יָבִיאוּ, אֲזִי – וְהָיָה מִשְׁנֵה עַל אֲשֶׁר יִלְקֹטוּ יוֹם
יוֹם, וּבְכָל הַדְּרָגוֹת שֶׁלְמַעֲלָה נוֹסְפוֹת בְּרָכוֹת.

וּבְאוֹתוֹ יוֹם יָבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ וַיִּקְרָא חַג
הָאֲסִיף, שֶׁיִּכְנֹס הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹ
הַגָּלוּת שֶׁל עָמוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה יא) וְהָיָה בַּיּוֹם
הַזֶּהוּ יוֹסִיף ה' שְׁנִית יָדוֹ לְקִנּוּת אֶת שְׂאֵר עָמוֹ.
וַיִּקְרָא חַג הַסְּכוּת, שֶׁכָּל שְׁבַע הַדְּרָגוֹת מְכַסּוֹת עַל
יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ סֶכָה, וְלָכֵן כָּל עֲנָנֵי הַכְּבוֹד הוֹלְכִים
עִם יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר בְּזִכּוֹת אֶהְרֹן, וְלָכֵן אֲרַבְּעָה
עָשָׂר כִּבְשִׁים שֶׁבְּכָל יוֹם.

וּבְשִׁבְעָה יָמִים – הָרִי שְׁבַעֲתִים, וַיֹּאִיר שְׁבַעֲתִים
אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִרְחַם
עַל הָעוֹלָם. וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחַטָּאת – לְכַפֵּר עַל
טְמֵאת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁטְמְאוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי

כוכבים ומזלות. ביום השני כנגד דרגת יצחק.
 ביום השלישי כנגד דרגת יעקב. ביום הרביעי
 כנגד דרגת יוסף. ביום החמישי כנגד דרגת
 משה. ביום הששי כנגד דרגת אהרן.

ובא וראה, בחג זה ובחג המצות שבעה ימים
 שכלולים בהם כל הימים שלמעלה, מה
 שאין כן בשאר חגים שמקריבים בהם מוסף,
 אלא הינו מה שפרשנו בסוד האמונה, (בראשית ל)
 מחשף הלבן אשר על המקלות, שלכל אותם
 שבעה שבע דרגות מקיפות אותם בצד החסד,
 החג של המצות כנגד אברהם שבא מחסד, לכן
 כל הדרגות שם, שהרי את כל הדרגות מקיף
 יעקב השלם לצד של חסד. החג הזה כנגד דרגתו
 של אהרן שאחוז בחסד, כלם עמו.

דבר אחר – משום שכל הדרגות וכל הצדיקים,
 כשיצאו ישראל ממצרים, הקדוש ברוך
 הוא התגלה שם בכתרים שלו, ועתיד לעשות כן
 בזמן ביאת המשיח. משום כך כל הכתרים
 רמוזים כאן וכאן, ונוטלים על אחד שנים שבע
 ברכות כאן משם. ושם על אחד שבעה משאר
 המוספים, זהו שכתוב (מיכה ז) כימי צאתך מארץ
 מצרים אראנו נפלאות. כיום צאתך היה לו

לומר! מה זה כימי? שכל הימים העליונים
 הזדמנו לשם והזדמנו לכאן, משום כך נפלאות,
 נ' פלאות, חמשים פלאות, שהרי חמשים שערי
 בינה פתח הקדוש ברוך הוא להוציא אותם
 משם, ולכן מזכרת בתורה חמשים פעמים יציאת
 מצרים, כנגד חמשים שערים, כך יעשה לימות
 המשיח. ומה זה אראנו? אלא אראנו את אותו
 הזקן שראה בראשונה, שכתוב (שמות יד) וַיֵּרָא
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה, ואז עתיד לראות את
 הפרצנות של אדום

דבר אחר – שבשביל שבעת הצדיקים עתיד
 הקדוש ברוך הוא להעביר את כל אמות
 העולם, ולא ישאר בעולם אלא הקדוש ברוך
 הוא לבדו וישראל גוי אחד. משום כך כאן
 שבעה ימים.

בא ראה שמשום כך מתמעטים והולכים, וביום
 השמיני שולטים ישראל לבדם בעולם
 ומקריבים פר אחד, איל אחד, סוד היחוד. שבעה
 כבשים – כנגד שבע דרגות. שעיר עזים – אף על
 גב שבאותו זמן יעבירו הקדוש ברוך הוא מן
 העולם, עם כל זה ישאר ממנו שלא יתבטלו
 מפריה ורבייה. ובאותו זמן יצאו מים חיים

מִחֻכְמָה הָעֲלִיּוֹנָה, חֻצִּים אֶל הַיָּם הַקָּדְמוֹנִי (זכריה יד) –
 – זֶה חֹסֶד עֲלִיּוֹן, וְחֻצִּים אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן – זו
 גְּבוּרָה תַּחְתּוֹנָה וּגְבוּרָה עֲלִיּוֹנָה. בְּקִיץ וּבַחֲרֹף –
 בְּצַד הָאֵשׁ וּבְצַד הַמַּיִם. שְׁלֹא יִשְׁאָר דִּין בְּעוֹלָם,
 אֲלֹא הַכֹּל רַחֲמִים וְחַיִּים וְחֵירוּת בְּעוֹלָם.

וְבֹא רֵאָה, בְּחָג הַזֶּה עוֹשִׂים נְסוּךְ הַמַּיִם, שְׁפַע
 שֶׁל חֹסֶד בְּאוֹתָם שִׁיתִּים מִשְׁשֶׁת יָמֵי
 בְּרֵאשִׁית, וְכָל שִׁבְעַת הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים מְקַבְּלִים
 מֵאוֹתָם מַיִם חַיִּים שִׁיוּצָאִים מִירוּשָׁלַיִם הָעֲלִיּוֹנָה
 הַטְּמִירָה. וּבִאֵיזָה מְקוֹם רָמוּז עַל אוֹתָם מַיִם
 חַיִּים? בְּאוֹתָם שִׁיתִּים, וְחֻסִּידִים וְצַדִּיקִים שְׂמֻחִים
 בַּהֲלוּלָא הַזֶּה, מִשּׁוֹם שְׂרוּמָז לְאוֹתוֹ הַטוֹב שֶׁעֲתִיד
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת כְּשִׁיעֲבִיר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הַטְּמֵאָה מִן הָאָרֶץ, שִׁיִּרְדּוּ אוֹתָם מַיִם
 טְהוֹרִים בְּאוֹתָם הַשִּׁיתִּים בְּאוֹתוֹ מְזַבַּח עֲלִיּוֹן, יָם
 הָאֲחֵרוֹן, וְהֵם שְׁלֹשָׁה לָגִים מַיִם, שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה
 בִּיצִים, כְּנֶגֶד צַדִּיק שֶׁנִּקְרָא חֵי הָעוֹלָמִים, וְעַל יְדוֹ
 הַמַּיִם יוֹרְדִים בְּאוֹתָם שִׁיתִּים.

וְבֹא וְרֵאָה, כְּשֶׁהֲלִל הַזֶּקֶן הָיָה שְׂמֻחַ בַּהֲלוּלָא
 הַזֶּה, אָמַר, אִם אֲנִי כָאֵן – הַכֹּל כָּאֵן, וְאִם
 אֵין אֲנִי כָאֵן – מִי כָאֵן? הָיָה רוּמָז וְאוֹמֵר, אִם
 שְׂכִינָה שֶׁנִּקְרָאת אֲנִי שׁוֹרָה כָּאֵן – הַכֹּל כָּאֵן, אוֹתוֹ

מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא כָּל שְׂכָה לְהַזְדוּג בָּהּ. וְאִם אֵין אֲנִי
כָּאן – מִי כָּאן? שֶׁהָרִי לֹא חָשׁוּב טוֹב שָׁלֵם, מְשׁוּם
שֶׁשְׂכִינָה לֹא שׁוֹרָה בְּאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה. אֲבָל
כְּשִׁישְׁתַּלְמוּ אוֹתָם פָּרִים, אָז כְּתוּב (ישעיה יב)
וּשְׂאֲבָתָם מִים בְּשִׁשּׁוֹן מִמַּעֲיָנִי הִישׁוּעָה. מִי הֵם?
שֶׁשָּׂה מַעֲיָנוֹת שֶׁמְרִיקִים בִּישׁוּעָה הַזֹּאת, וְאִז
הָעוֹלָם כָּלוּ בַּחֲדוּהָ, מְשׁוּם שֶׁשְׂכִינָה יוֹצֵאת מִתּוֹךְ
אוֹתָהּ טַמְאָת שָׂאֵר הָעַמִּים, מְשׁוּם כֵּךְ (במדבר כט)
בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְּהִיָּה לָכֶם.

בֹּא רֵאָה, עֲשֹׂר נְטִיעוֹת, עֲרֵבָה וְנִסְוֹךְ הַמַּיִם –
הִלָּכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינִי, שָׂאֵר הַדְּבָרִים שֶׁל
הַתּוֹרָה – תּוֹרָה, וְכָאן הִלָּכָה. מָה הַטַּעַם? אֵלֹא
מְשׁוּם שֶׁמִּקּוֹם זֶה שֶׁנִּקְרָא הַר סִינִי, תּוֹרָה שֶׁבַעֲל
פֶּה לְמִדָּה אֶת מֹשֶׁה לְקָשֶׁר קִשְׁרֵי הָאֱמוּנָה.

אוֹתָן עֲשֹׂר נְטִיעוֹת שֶׁנִּטְעַ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁאֲחַז אוֹתָן בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא עֲרֵב
שְׂבִיעִית, וַיַּעֲשׂוּ פָרִי בְּאוֹתוֹ בֵּית סָאָה, כְּדִי שְׂיִבֹּא
מְזוֹן לָעוֹלָם בְּשְׂבִיעִית הַזֹּה, שֶׁאֵין לָהֶם מְזוֹן אֵלֹא
מֵאוֹתָהּ שָׁנָה שֶׁשִּׁית שְׁזוֹרְעִים בָּהּ זִרְעִים. זֶהוּ
שְׂכָתוּב (הושע י) זִרְעוּ לָכֶם לְצִדְקָה וְקִצְרוּ לְפִי
חֶסֶד. מֵה שְׁזוֹרְעִים יִהְיֶה לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא

צָדָקָה שְׁלֵמָה, וְאִזּוּ וְקִצְרוּ לְפִי חֶסֶד, אִזּוּ יִהְיֶה טוֹב
הָעֲלִיּוֹן. וּמִי הוּא לְפִי חֶסֶד? זֶה אַבְרָהָם.

בא רֵאָה, לְמַטָּה שְׁבַעַה מַעֲשִׂים יֵשׁ בֵּינֵיהֶם.
זְרִיעָה – כְּנָגֵד הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, זֶהוּ שְׁכָתוֹב

(בראשית מו) הֵא לָם זֶרַע. קִצְרָה – כְּנָגֵד דִּרְגַת
אַבְרָהָם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב [ו]קִצְרוּ לְפִי חֶסֶד. דִּישָׁה
בְּחֶרוֹץ – כְּנָגֵד דִּרְגַת יִצְחָק, שְׁעוֹשֶׂה דִין וּמַפְרִיד
תָּבֵן מֵאוֹתוֹ בָּר. דִּין מַפְרִיד מִמֶּנּוּ, וְעוֹשֶׂה דִין
בְּרָשָׁעֵי הָעוֹלָם, וְאִזּוּ הוּא (תהלים לה) כִּמְצָן לְפָנֵי רוּחַ.

וְרוּחַ הַזֶּה זֶה הַדִּרְגָּה שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁכָתוֹב (בראשית מה)
וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב, וּכְנָגְדוּ זֹרָה. וְאוֹתוֹ הִמְצָן נִתֵּן
לָאֵשׁ לְמֵאֲכָל. טוֹחֵן – כְּנָגֵד דִּרְגַת מֹשֶׁה. לָשׁ –
כְּנָגֵד דִּרְגַת אֶהְרֹן. אוֹפָה – כְּנָגֵד דִּרְגַת צְדִיק,
וְנַעֲשֶׂה לָחֶם בִּידוֹ שֶׁל צְדִיק בְּאוֹתוֹ אוֹר שֵׁישׁ
בְּצִיּוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קלו) נִתֵּן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר.
בַּתְחִלָּה לְ"כָל", וְאַחֵר כֵּךְ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
בָּשָׂר. וּמֵה זֶה לָחֶם? זֶה הַקִּיּוֹם.

ובשנה הַשְּׁבִיעִית הַזֶּה לֹא עוֹשִׂים מְלָאכָה, אֶלָּא
אוֹכְלִים אוֹתוֹ לָחֶם שֶׁנִּתֵּן לָהֶם בַּשָּׁנָה
הַשְּׁשִׁית, וְכָל הָעוֹלָמוֹת נָחִים בְּחֻדּוֹה. וְכָל הָעֲנִיִּים
וְהָעֲשִׁירִים, כָּלָם שְׂוִים בְּמְקוֹם זֶה, שֶׁהָרִי כָּל
הַתַּחְתּוֹנִים נִזְוָנִים מִשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית הַזֶּה. וְאִם אָדָם

עוֹשֶׂה סְחוּרָה בְּאוֹתָם פְּרוֹת, הַמָּקוֹם הַזֶּה שֶׁל
עֲנִיּוֹת מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת, וְלָכֵן מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ
בְּרָכוֹת. וְצָרִיךְ אָדָם לְהִרְאוֹת שְׁלֹאֲרֵץ הַקְדוּשָׁה
הַזֶּה שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵשׁ נַחַת עִם בְּעָלָה,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל הַזֶּה, וְ"כֹל"
לְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא (בראשית ב) בְּשָׂר מִבְּשָׂרִי, וְאֵין
לָהּ אוֹר מִשְׁלָה, אֲלָא אוֹתָם סְפִיחֵי הַשְּׂשִׁית
שֶׁנִּזְרְעוּ בָּהּ מִמִּילָא.

וְצָרִיךְ אָדָם בְּאוֹתוֹ עָרֵב שְׂבִיעִית לַעֲשׂוֹת
מְלָאכַת הָאָרֶץ בְּאוֹתָן עֶשֶׂר נְטִיעוֹת
שֶׁהִשְׁתַּלְּמוּ בָּהּ, שֶׁתִּתְיַחַד הָאָרֶץ הַזֶּה עִמָּהֶם וְלֹא
תִפְרֹד מֵהֶם, וְאֵף הִיא תִקְרָא נְטִיעָה, נְטִיעָה שֶׁנִּטַּע
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּדִּי שְׁלֹא יִמָּנַע מִמֶּנָּה אוֹתוֹ
טוֹב שֶׁיֵּשׁ לָהּ עִם בְּעָלָה מְנוּחָה בְּשְׂבִיעִית. וְלָכֵן
נִבְרָא אָדָם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי, וְהִזְדוּגָה עִמּוֹ בַּת זוּגוֹ
לְהִתְעַנֵּג בְּשַׁבָּת, וְעַכְשָׁיו הִזְדוּגָה צָדֵק עִם שְׂשִׁי
לְתַת אוֹר לְהַר סִינֵי הַזֶּה.

וּבֹא וְרֹא, הֵר חוֹרֵב נִקְרָא כְּשֶׁמִּזְדוּג עִמּוֹ וְא"ו,
וְאִם בְּנֵי אָדָם מִפְּרִידִים וְא"ו מִמֶּנָּה, נִקְרָא
חֶרֶב לָהּ, שֶׁהֵר כְּתוּב חֶרֶב, וְעוֹשֶׂה נִקְמוֹת, לָכֵן
הִלְכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינֵי תוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה, שֶׁיִּכְלָלוּ
אוֹתָהּ עִם אוֹתָם עֶשֶׂר נְטִיעוֹת עָרֵב שְׂבִיעִית, וְיִבֹּא

מִזֶּזֶן לְעוֹלָם בְּשִׁבְעִיטָה, שֶׁהוּא מְקוֹם שְׂאִין לוֹ אוֹר
אֲלֹא מֵה שֶׁנֶּתַן לוֹ מֵאוֹתוֹ וְא"ו.

וּבֵא וּרְאֵה, כְּשֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הָעֶגְלָה, וְהִפְרִידוּ
הַבְּרִכּוֹת מֵהָר חוֹרֵב הַזֶּה, שֶׁהִפְרִידוּ מִמֶּנּוּ
וְא"ו וְקִצְצוּ בְּנִטְיֵעוֹת, בְּאוֹתָן נִטְיֵעוֹת מֵה כָּתוּב?
(שמות לג) וַיִּתְּנֵצְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדִים מֵהָר חוֹרֵב.
אוֹתוֹ תִּכְשִׁיט עֲלִיּוֹן, תִּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ וְזִרְעֵ
שְׁשָׁמִים בְּיַד כֹּהֵן הַסִּירוֹ מֵהֶם, וּמֵאִיזָה מְקוֹם
נֶתַן לָהֶם? מֵהָר חוֹרֵב, כְּשֶׁהִזְדוּג עִמָּה וְא"ו.
וְכַעַתָּה (משלי טז) [ו] נִרְגָּן מִפְּרִיד אֱלוֹף, וְעוֹרְרוּ
עֲלֵיהֶם אֶת הַחֶרֶב.

מִשּׁוּם כֵּן, בְּנֵי לִוִּי שָׁעָשׂוּ לְוִיָּה לְמִקְוֶה זֶה,
נִפְרְעוּ מֵהֶם, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שמות לב) וַיַּעֲמֵד
מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמִּחְנֶה וַיֹּאמֶר מִי לֵה' אֵלֵי, וַיֹּאסְפוּ
אֵלָיו כָּל בְּנֵי לִוִּי. שֶׁהָרִי לֹא עָשׂוּ פְּרוּד, אֲלֹא לְוִיָּה.
וַאֲמַר לָהֶם מֹשֶׁה, כֹּה אָמַר ה' עֲבְרוּ וְשׁוּבוּ מִשַּׁעַר
לְשַׁעַר בְּמִחְנֶה. מִשּׁוּם שֶׁ"כֹּה" הַזֹּאת נִתְּנָה לָהֶם
רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת דִּינִים. וּמִיָּהוּ כֹה? זֶה הָר חוֹרֵב,
וְלִכְן הִרְגוּ מֵהֶם כְּשֶׁלֶּשֶׁת אֲלָפֵי אִישׁ. שְׁלֶשֶׁת לֹא
נֶאֱמַר, אֲלֹא כְּשֶׁלֶּשֶׁת, כִּנְגִיד אוֹתָן שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת
שֶׁהָיוּ מִמֶּלְאוֹת אֶת הַבָּאָר הַזֶּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית

כט) וְהָיָה שֶׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ, מִשּׁוּם שֶׁהֵם גָּרְמוּ שִׁיסְתָּלְקוּ מִמֶּנָּה, וְהָרִי בְּאֶרְוָה.

מִשּׁוּם כִּךְ צִוְּתָה תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה הַזֹּאת אֵת מֹשֶׁה עַל אוֹתָן עֶשֶׂר נְטִיעוֹת וְעֲרָבָה, שִׁיקִיפוּ אֵת הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה עִם אוֹתָם עֲרִבֵי נַחַל, כְּנֶגֶד שְׁתֵּי דְרָגוֹת שְׁמִקִּיפִים לְמַעַלָּה, שֶׁהֵם נִצַּח וְהוֹד, וְאִזְ יַעֲשׂוּ נִסּוּךְ הַמִּים אוֹתָם מִים חַיִּים שְׁבָאִים עַל יְדֵי צַדִּיק, וְלֹא יִמְנְעוּ מִמִּזְבֵּחַ הַזֶּה הַטּוֹב הָעֲלִיוֹן.

וּבֹא וּרְאֵה, כָּל שְׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה עוֹשִׂים בַּמִּזְבֵּחַ הַזֶּה נִסּוּךְ הַיֵּין, רוֹמֵז לְדִין שְׁנִכְנָס בּוֹ לְדוֹן אֵת הָעוֹלָם. אֲבָל בַּחֲג עוֹשִׂים אֵף בְּמִים חַיִּים, שֶׁהָרִי חַיִּים וְאוֹר נוֹסֵף בְּאוֹתוֹ זְמַן, (ישעיה יא) כִּי מִלֵּאָה הָאָרֶץ יַדְעָה אֵת ה' כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים.

עֶשֶׂר פְּעָמִים נִמְנוּ יִשְׂרָאֵל: אַחַת בִּירִידָתָם לְמִצְרַיִם, שְׁכָתוֹב (בראשית מו) כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרִימָה וְגוֹמֵר. וְאַחַת בְּעֲלִיתָם, שְׁכָתוֹב (שמות יב) כָּשֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף. וּשְׁתֵּים בְּחֻמֶּשׁ הַפְּקוּדִים. וּשְׁתֵּים בִּימֵי שָׁאוּל, אַחַת בְּבִזּק וְאַחַת בְּטִלְאִים. וְאַחַת בִּימֵי דָוִד, (שמואל-ב כד) וַיִּתֵּן יוֹאָב אֵת מִסְפָּר מִפְּקָד הָעָם אֶל

הַמֶּלֶךְ. וְאַחַת בִּימֵי עֶזְרָא, (עזרא ב) כָּל הַקָּהָל
כָּאֶחָד. וְאַחַת לַעֲתִיד לָבֹא, (ירמיה לג) עַד תַּעֲבֹרְנָה
הַצֶּאֱזָן עַל יְדֵי מוֹנֶה.

אֲשֶׁרִי אָדָם מֵצֵא חֲכָמָה – זֶה אָדָם הָעֲלִיּוֹן
שֶׁהַשָּׂרָה עָלָיו הַטּוֹב שֶׁל הָעֶתִיק (פֶּתֶר),
אִימָתִי. כְּשֶׁמִּגִּיעָה הַחֲכָמָה, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יח)
מֵצֵא אִשָּׁה מֵצֵא טוֹב וַיִּפֶּק רָצוֹן מֶה'. זֶה הָרָצוֹן
שֶׁל הָעֶתִיק. וּמַהִי הַחֲכָמָה הַזֹּאת? זֶה חֲכָמָה זְעִירָה
שֶׁהִיא גְדוֹלָה בְּהִתְחַבְּרוּת לְמַעְלָה. מֵצֵא, מֶה זֶה
מֵצֵא? כָּמוֹ שֶׁנִּמְצְאָת בְּכָל. וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה –
שֶׁצָּרִיךְ לַעֲיֵן וּלְהִסְתַּכֵּל וּלְהוֹצִיא מִהָעֵמֶק הָעֲלִיּוֹן
תְּבוּנָה לְהַאֲרִיר לַחֲכָמָה הַזֹּאת, וְעַל יְדֵי מִי הִיא
נִאוֹרָה? עַל יְדֵי הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁמִּפִּיק רָצוֹן
מִלְמַעְלָה לְהַאֲרִיר לָהּ:

סדר הלימוד ליום יח תשרי [יום 18 בשנה]

השלמה מההשמטות (סימן לח)

שֶׁבַע צוּרוֹת קְדוּשׁוֹת יֵשׁ לוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא, וְכָלֶן כְּנֻגֵּד בְּאָדָם, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית
א) בְּצֻלָּם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ, זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא
אֹתָם. וְאֵלֹהֵי הַיָּם: שׁוֹק יָמִין וּשְׂמָאל, יָד יָמִין
וּשְׂמָאל, גּוֹף וּבְרִית – הָרִי שֵׁשׁ. וְהָרִי אֲמֵרָת

שָׁבַע? שָׁבַע הֵם בְּאִשְׁתּוֹ, (שם ב) וְהָיוּ לְבָשָׂר
אֶחָד.

מִשָּׁל לְמָה הַדָּבָר דּוּמָה? לְמַלָּךְ שֶׁעָלָה בְּלָבוֹ
לְטַע בְּגִנּוֹ תַשְׁעָה אֵילָנוֹת זְכָרִים, וְהָיוּ
כָּלָם דְּקָלִים. אָמַר, כְּשִׁיְהִיו כָּלָם מִין אֶחָד, אִי
אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם. מָה עָשָׂה? נָטַע אֶתְרוּג בֵּינֵיהֶם,
וְהוּא אֶחָד מֵאוֹתָם הַתַּשְׁעָה שֶׁעָלָה בְּלָבוֹ לְהִיּוֹת
זְכָרִים. וְאֶתְרוּג מָה נִהְיָה? נִקְבָּה, וְהִינוּ שְׂכַתּוֹב
(ויקרא כג) פָּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים:

זָכָר וְנִקְבָּה בְּרָאָם (בראשית ה). אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן?
וְהָרִי כְּתוֹב (שם א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצִלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ וְגוֹמֵר, וְאַחֵר
כֵּן (שם) אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ. וַיִּקַּח אֶחָת
מִצִּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה. אֵלָּא אָמַר,
שְׂכַתּוֹב יִצִּירָה, וְכְתוֹב בָּהֶן עָשִׂיהָ, וְכְתוֹב בָּהֶן
בְּרִיאָה. עָשִׂיהָ, שְׂכַתּוֹב זָכָר וְנִקְבָּה בָּרָא אֹתָם,
בְּעֵת הִרְכִּיב הַנֶּשֶׁמָה עַל הַגּוֹף וְאָסַף הַכֹּל. וּמִנִּין
לָנוּ שִׁיִּצִּירָה זֶה הֵיא לְשׁוֹן אֶסּוּף הוּא שְׂכַתּוֹב
(שם ב) וַיִּצֹר ה' אֱלֹהִים וְגו' כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת
כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל הָאָדָם, וְהִינוּ שְׂכַתּוֹב
עַל הָאָדָם – זָכָר וְנִקְבָּה בָּרָא אֹתָם. וַיִּבְרָךְ אֹתָם.

בְּצִלָּם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ. בְּכָל אֲבָרָיו וּבְכָל
חֲלָקָיו, וְהָרִי אָמַר, וְאִ"ו לָמָּה הוּא
דוֹמָה? (תהלים קד) לְעֵטָה אֹר כְּשִׁלְמָה, וְהָרִי וְאִ"ו
אֵינָהּ אֶלָּא שֵׁשׁ קְצוֹת. אָמַר לוֹ, בְּרִית מִלָּה וְזוּגוֹ
שֶׁל אָדָם חֲשׁוּבִים אֶחָד. שְׁתֵּי יָדָיו שְׁלֹשָׁה. רֹאשׁוֹ
וְגוֹפוֹ חֲמִשָּׁה. שְׁתֵּי שׁוֹקָיו שֵׁשָׁה. וּכְנָגָדָם כְּמוֹתָם
בְּשָׁמַיִם, שְׁכָתוֹב (קהלת ז) גַּם אֵת זֶה לְעֵמֶת זֶה עָשָׂה
הָאֱלֹהִים. וְהֵינּוּ יָמִים, (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
ה' אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, וְלֹא אָמַר בְּשֵׁשֶׁת יָמִים,
מְלִמֵּד שְׁכָל יוֹם יוֹם יֵשׁ לוֹ כָּחוֹ: (ע"כ מזהה שמטות).

השלמה מההשמטות המשך הנ"ל

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ וְגוֹמַר. מְצוּה זֹ
לְהַתְעַסֵּק בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּפָרְיָה וּרְבִיָּה
וּלְעֲשׂוֹת תּוֹלָדוֹת, שְׂתִיפֶשֶׁט הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לְכָל
הַצָּדִידִים, וּלְלַקֵּט רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת, שְׂיִהֶיָּה כְבוֹד
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. שְׁכָל מִי שֶׁלֹּא
מִתְעַסֵּק בְּפָרְיָה וּרְבִיָּה, מִקְטִין אֵת הַדְּמוּת שֶׁל
רְבוּנוֹ שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְגוֹרֵם שֶׁלֹּא תִשָּׁרֶה
שְׂכִינָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. כְּמוֹ שְׁמִתּוּסְפוֹת רוּחוֹת
וּנְשָׁמוֹת, כִּךְ מִתּוֹסֵף לְרֹדֶת [נ"א דְּגָמָא] לְעוֹלָם
הַזֶּה כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ, שְׁכָתוֹב (משלי יד) בָּרַב עִם הַדֶּרֶת
מֶלֶךְ וּבְאַפָּס לֹאִם מַחֲתֵת רְזוּן.

הַדֶּרֶת מֶלֶךְ – זֶה זִיו כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ שֶׁמִּתּוֹסֵף
 לָרֶדֶת לְעוֹלָם הַזֶּה. מִחֲתַת רְזוּן – זֶה
 הַקִּטְנִת דְּמוּת הַמֶּלֶךְ שֶׁמִּקְטִין מִהָעוֹלָם הַזֶּה, כִּף
 מִקְטִין גַּם לְמַעְלָה, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ זִיו לֹא יוֹרֵד,
 וְנִחָשֵׁב עַל אוֹתוֹ אָדָם כְּאִלוֹ שֶׁכֵּף דְּמִים, שֶׁגָּרַע
 הַדְּמוּת שֶׁלִּמְטָה כְּמוֹ שֶׁלִּמְעָלָה, שֶׁכָּתוּב (בראשית
 ט) כִּי בָצַלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. וְהוּא
 מִקְטִין צֶלֶם אֱלֹהִים לְמִטָּה וְהַדְּמוּת וְדִיוֹקָן
 לְמַעְלָה, וְלָכֵן צָרִיךְ אָדָם לְהִתְעַסֵּק בִּפְרִיָּה וּרְבִיָּה
 וְלַעֲשׂוֹת צֶלֶם אֱלֹהִים לְהַגְדִּיל כְּבוֹד ה' בְּכָל
 הַצְדָּדִים: (ע"כ מִהַהֲשִׁמּוֹת).

השלמה מההשמטות (סימן לח)

מִצְוָה זוֹ לְקַיֵּם מִצְוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה לְקַיֵּם בֵּין וּבֵת,
 מְשׁוּם שָׂאֵב שֵׁם י', וְאִם שֵׁם ה', בֵּין שָׁם
 ו', בֵּת שֵׁם ה', וְאִם שֵׁם לָהֶם בֵּין וּבֵת, גַּם
 ה' לֹא שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם. וְכִמוֹ זֶה בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית
 אָמַר (בראשית א) פָּרוּ וּרְבוּ, פָּרוּ מֵצַד הַיָּמִין, וּרְבוּ
 מֵצַד הַשְּׂמָאל, שָׁבוּ בָּרָא אֱלֹהִים הַכֹּל, וּבָרָא זֶה
 עֲמוּד הָאֲמָצִי, אֶת הָאָרֶץ – זוֹ שְׂכִינָה. וְלָמָּה
 צָרִיךְ אַרְבַּע, בָּאֵב וְאִם בֵּין וּבֵת? מְשׁוּם שֶׁהָרִי
 הִתְקַדְּשׁוּ וְהִתְבָּרְכוּ בְּשֵׁלֶשׁ קְדָשׁוֹת וְשִׁבְעַת בְּרָכוֹת
 שֶׁהֵם י', צְרִיכוֹת לִהְיוֹת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שְׁשׁוּרוֹת

עֲלֵיהֶם עֲשֶׂרָה, לִהְיוֹת אָדָם רְשׁוֹת הַיָּחִיד לְאֲדוֹנוֹ,
 שָׂרָחְבוּ אַרְבָּעָה וּגְבָהוּ עֲשֶׂרָה. וּמִי שֶׁמִתְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה בִּירְאָה וּבְאַהֲבַת אֲדוֹנוֹ, בְּמָקוֹם
 יִרְאָה שְׂרוּיָה שָׁם י', בְּמָקוֹם אֶהְבָּה שְׂרוּיָה שָׁם ה',
 בְּמָקוֹם תּוֹרָה שְׂרוּיָה ו', וּבְמָקוֹם מִצְוָה שְׂרוּיָה ה',
 בְּמָקוֹם הַמִּתְשַׁבֵּה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שמואל-ב יט) וְזֹאת
 תּוֹרַת הָאָדָם, כָּלוּל מֵהַכֹּל, שׁוֹרָה בּוֹ יו"ד ה"א
 וְא"ו ה"א, (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׁוֹא
 עֲמָלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ. מַה זֶּה שְׁוֹא עֲמָלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ? אֵלּוֹ
 סמא"ל וְנִחַשׁ: (ע"כ מֵהַשְׁמָטוֹת).

נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוּתֵנוּ – שֶׁנִּכְלָל בְּשֵׁשׁ
 צִדָּדִים כָּלוּל מֵהַכֹּל כִּמוֹ שֶׁלִּמְעָלָה,
 בְּאִיבָרִים מִתְקַנִּים בְּסוּד הַחֲכָמָה כְּרֹאוּי, הַכֹּל
 תִּקּוֹן עָלֵינוּ. נַעֲשֶׂה אָדָם – סוּד שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה,
 הַכֹּל בְּחֲכָמָה קְדוּשָׁה עָלֵינוּ. בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוּתֵנוּ –
 לְהִתְתַּקֵּן זֶה בָּזֶה לִהְיוֹת [אַחָד] הוּא יָחִידִי בָּעוֹלָם
 שְׁלִיט עַל הַכֹּל.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה [ד"א כָּלֵל] וְהִנֵּה
 טוֹב מְאֹד – כָּאֵן נִתְקַן מַה שֶׁלֹּא נֶאֱמַר כִּי
 טוֹב בְּשָׁנִי, מְשׁוּם שֶׁבּוֹ נִבְרָא הַמּוֹת. וְכָאֵן נֶאֱמַר
 וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְהוֹלָכִים כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ הַחֲבֵרִים,
 וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד – זֶה הַמּוֹת.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד,
 וְכִי לֹא רָאָה אוֹתוֹ קֹדֶם? אֲלֹא הַכֹּל רָאָה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמָה שֶׁאָמַר אֶת כָּל – לְרַבּוֹת
 כָּל הַדּוּרוֹת שֶׁיִּבּוֹאוּ אַחֵר כֶּךָ, וְכֵן כָּל מֶה שִׁיתְחַדֵּשׁ
 בְּעוֹלָם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּטָרֵם שֶׁיִּבּוֹאוּ לְעוֹלָם. אֲשֶׁר
 עָשָׂה – זֶה כָּל מַעֲשֵׂי בְּרֵאשִׁית שֶׁשֵּׁם נִבְרָא יְסוֹד
 וְעֵקֶר לְכָל מֶה שֶׁיָּבֵא וְיִתְחַדֵּשׁ בְּעוֹלָם לְאַחֵר מִכֵּן.
 וּמִשּׁוֹם כֶּךָ רָאָה אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁלֹּא
 הָיָה, וְשֵׁם אֶת הַכֹּל בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. יוֹם הַשְּׁשִׁי
 – מֶה שׁוֹנֶה בְּכָל הַיָּמִים שֶׁלֹּא נֶאֱמַר בָּהֶם ה"א?
 אֲלֹא כָּאֵן כֶּאֱשֶׁר נִתְקַן הָעוֹלָם, הַתְּחִבָּרָה הַנִּקְבָּה
 בְּזָכַר בְּחִבּוּר אֶחָד. ה' בְּשֵׁשִׁי [שֶׁהוּא] [יְסוֹד]
 לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. וַיְכַלּוּ – נִתְקַנּוּ הַכֹּל אֶחָד
 [כֶּאֱחָד]. נִתְקַנּוּ מֵהַכֹּל וְהִשְׁתַּלְּמוּ בְּכָל.

וַיִּבְלֹוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם. רַבִּי אֶלְעָזָר
 פָּתַח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְנָתָ
 לִירֵאִיךָ פְּעֻלָּת לַחֲוֹסִים כֶּךָ נִגְדַּר בְּנֵי אָדָם. בֹּא רָאָה,
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אָדָם בְּעוֹלָם וְהִתְקִין אוֹתוֹ
 לְהִיּוֹת שָׁלֵם בְּעִבּוּדָתוֹ וּלְתַקֵּן אֶת דִּרְכּוֹ כְּדִי
 שִׁיִּזְכֶּה לְאוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁגִּנּוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה
 אֱלֹהִים זוּלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ.

השלמה מההשמטות (סימן ט"ל)

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ, מֵה זֶה שָׁאֲנוּ אוֹמְרִים כָּל יוֹם הָעוֹלָם הֵבֵא, וְלֹא יוֹדְעִים מָה אָמַר, הָעוֹלָם הֵבֵא מִתְּרָגֵם עָלְמָא דְאַתִּי (הָעוֹלָם הֵבֵא), מִלְּמַד שֶׁקֹּדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה לִבְרֹא אוֹר גָּדוֹל לְהָאִיר, וְנִבְרָא אוֹר גָּדוֹל שֶׁאֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בּוֹ. צָפָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁאֵינָם יְכוּלִים לְסַבֵּלוֹ, לָקַח שְׁבִיעִי וְשָׁם לָהֶם בְּמִקוּמוֹ, וְהִשְׁאָר גָּנְזוּ לַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא. אָמַר, אִם יִזְכּוּ בְּזֶה הַשְּׁבִיעִי וַיִּשְׁמְרוּהוּ – אֶתֵּן לָהֶם זֶה לְעוֹלָם אַחֲרוֹן, וְהֵינּוּ שֹׁכְתוֹב הָעוֹלָם הֵבֵא, שֶׁכָּכֹר בָּא מִקֹּדֶם שֵׁשֶׁת יָמִי בְּרֵאשִׁית. זֶהוּ שֹׁכְתוֹב (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאָיִךְ פָּעֵלְתָּ לַחֲוֹסִים בְּךָ נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם: (ע"כ מההשמטות).

וּבַמָּוֶה יִזְכֶּה הָאָדָם לְאוֹתוֹ הָאוֹר? בַּתּוֹרָה. שֶׁכָּל מִי שֶׁשִּׁמְשֵׁתִּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, יִזְכֶּה לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הֵבֵא, וַיִּחַשֵּׁב לוֹ כְּאִלּוּ בָנָה עוֹלָמוֹת, שֶׁהָרִי בַּתּוֹרָה נִבְנְהָ הָעוֹלָם וְנִתְקַן. זֶהוּ שֹׁכְתוֹב (משלי ג) ה' בְּחֻכְמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתִבְיוֹנָה, וְכָתוֹב (שם ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ אָמוֹן וְאַהֲיָה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. שֶׁכָּל מִי שֶׁשִּׁמְשֵׁתִּדֵּל בָּהּ, מְתַקֵּן עוֹלָמוֹת וּמְקִיִּים אוֹתָם.

וְבֹא וְרָאָה, בְּרוּחַ עֲשֵׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת
הָעוֹלָם וּבְרוּחַ הוּא עוֹמֵד, רוּחַ שֶׁל אֱלֹ
שֵׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְכָל שָׂכֵן רוּחַ שֶׁל הַבַּל
תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. מָה רַב טוֹבָךְ – זֶה הַטּוֹב
שֶׁנִּגְנָז. לִירְאִיךָ – לְאוֹתָם יֵרָאִי חֹטֵא. פְּעֻלַּת
לְחוּסִים בָּךְ – מָה זֶה פְּעֻלַּת? זֶה מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית.
רַבִּי אַבָּא אָמַר, זֶה גֵּן עֵדֶן, שֶׁהָרִי בְּאִמְנוֹת עֲשֵׂה
אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה,
לְחֹזֵק בּוֹ אֵת הַצְדִּיקִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים לא)
פְּעֻלַּת לְחוּסִים בָּךְ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם. שֶׁהָרִי הוּא נִגְדַּ
[בְּנֵי] אָדָם, וְהָאֲחֵר נִגְדַּ עֲלִיוֹנִים קְדוֹשִׁים. אָמַר
רַבִּי שִׁמְעוֹן, גֵּן הָעֵדֶן לְמַעְלָה וְנִגְדַּ בְּנֵי אָדָם הוּא,
[וְאֶפְלוּ הָאֲחֵר הוּא נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם] לְהִתְכַּנֵּס בּוֹ
צְדִיקִים שְׁעוֹשִׁים רְצוֹן רַבּוֹנָם.

וַיִּכְלֹ – שְׁכָלוּ מַעֲשִׂים שְׁלֹמֶעֱלָה וּמַעֲשִׂים
שְׁלֹמֶטָה. הַשָּׁמַיִם וְהָאֶרֶץ – לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר, מַעֲשֵׂה וְאִמְנוֹת הַתּוֹרָה
שֶׁבְּכֶתֶב וּמַעֲשֵׂה וְאִמְנוֹת תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה. וְכָל
צָבָאָם – אֵלֶּה פְּרִטֵּי הַתּוֹרָה, פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה,
שֶׁבְּעִים פָּנִים לַתּוֹרָה. וַיִּכְלוּ – שֶׁהִתְקִימוּ וְנִתְקַנּוּ זֶה
בְּזֶה. שָׁמַיִם וְאֶרֶץ – פָּרֹט וְכָלָל. וְכָל צָבָאָם – סוּדוֹת
הַתּוֹרָה, טְהוֹרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה וְטִמְאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה.

השלמה מההשמטות (סימן מ')

שְׁמִינִי מה הוא? יש לו לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא צַדִּיק
אֶחָד בְּעוֹלָם וְחָבִיב לוֹ, מִפְּנֵי שְׁמָקִים כָּל
הָעוֹלָם כָּלוּ, וְהוּא יְסוּדוֹ, וְהוּא מְכַלְכְּלוֹ וּמַצְמִיחוֹ
וּמַגְדִּילוֹ וּמְשַׁמְחוֹ, אָהוּב וְחָבִיב לְמַעְלָה, נוֹרָא
וְאֲדִיר לְמַטָּה, מְתַקֵּן וּמְקַבֵּל לְמַעְלָה, מְתַקֵּן
וּמְקַבֵּל לְמַטָּה, וְהוּא יְסוּד הַנִּפְשוֹת כָּלָם.

אֲמַרְתָּ שְׁמִינִי, וְאֲמַרְתָּ יְסוּד הַנִּפְשוֹת כָּלָם, וְהָרִי
כְּתוּב וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֶשׁ? כֵּן
שְׁבִיעִי הוּא אֵלָּא מִשּׁוּם שְׁמִכְרִיעַ בִּינֵיהֶם, וַיִּשְׁנֶם
שָׁלֹשׁ לְמַטָּה וְשָׁלֹשׁ מִמַּעַל, וְהוּא שְׁמִכְרִיעַ
בִּינֵיהֶם. וּמָה הַטַּעַם נִקְרָא שְׁבִיעִי? וְכִי הוּא
בְּשְׁבִיעִי? לֹא, אֵלָּא מִפְּנֵי שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שָׁבַת בְּשָׁבַת בְּאוֹתָהּ הַמָּדָה, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ל"א) כִּי
שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֶשׁ. מְלֻמֵּד שֶׁכָּל יוֹם וַיּוֹם יֵשׁ לוֹ
מֵאֲמָר אֶחָד שֶׁהוּא אָדוֹן לוֹ, לֹא מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִבְרָא
בוֹ, אֵלָּא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פּוֹעֵל בְּעוֹלָם פְּעֻלָּה
הַמְסוּרָה לוֹ בִּידוֹ.

פְּעֻלָּו כָּלָם פְּעֻלָּתָם וְקִימוֹ מַעֲשֵׂיהֶם לְבַד – בָּא
יוֹם הַשְּׁבִיעִי וּפְעֵל פְּעֻלָּתוֹ. שְׁמָחוּ כָּלָם,

אף הקדוש ברוך הוא, ולא עוד אלא שגדלה נשמתו, שכתוב וביום השביעי שבת וינפש. ומהי שביטה זו? שאין בה מלאכה, והיא מנוחה, שכתוב שבת. משל למה הדבר דומה? למלך שהיו לו שבעה גנות, ובגן האמצעי מעין נאה נובע ממקור מים חיים, שלשה מימינו ושלשה משמאלו, ומיד שפועל בעולם אז מתמלא, ושמים כלם ואומרים: לצרכנו הוא מתמלא. והוא משקה אותם ומגדלם, והם ממתינים ושובתים, והוא משקה את השבעה. והרי כתוב (ישעיה מג) ממזרח אביא זרעך, והנה אחד מהם משקה אותו? אלא אמר, הוא משקה את הלב, והלב משקה אחר כן כלם. ומהי מדה שביעית? הוי אומר, זו מדת טובו של הקדוש ברוך הוא.

מה הטעם אמר את שבתתי ולא אמר את שבתתי? משל למה הדבר דומה? למלך שהיה לו פלה נאה, וכל שבוע ושבוע מזמינה יום אחד להיות עמו, והמלך יש לו בנים נאים ואוהבים, אמר להם: הואיל וכן, שמחו אתם גם כן ביום שמחתי, כי אני בשלכם אני משתדל, ואתם גם כן הדרו אותו. ומה זה זכור ושמור?

זְכוּר לְזָכֹר, וְשִׁמּוֹר לְנִקְבָּה. מָה הַטַּעַם (ויקרא יט)
וּמִקֵּדְשֵׁי תִירָאוּ? שִׁמְרוּ עֲצֻמְכֶם מִהֲרָהוּר, כִּי
מִקֵּדְשֵׁי קָדוֹשׁ הוּא. לָמָּה? (שם כ) אֲנִי ה' מִקֵּדְשְׁכֶם,
אֲנִי ה' בְּכָל צַד: (ע"כ מההשמטות).

וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי – זו תורה שֶׁבַעֲל פֶּה
שֶׁהוּא יוֹם שְׁבִיעִי, וְכֵן נִתְקַן הָעוֹלָם שֶׁהוּא
קִיּוֹם שֶׁל הַכֹּל. מִלֹּאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וְלֹא כָל
מִלֹּאכְתּוֹ, שֶׁהָרִי תוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב הוֹצִיָּאָה הַכֹּל
בְּתִקְוָה שֶׁל כְּתָב שִׁיּוּצָא מִחֻכְמָה. שֶׁלֹּש פְּעָמִים
כָּאֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.
וַיִּשְׁבּוֹת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם
הַשְּׁבִיעִי. הָרִי שֶׁלֹּש. וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי –
זו תורה שֶׁבַעֲל פֶּה, שֶׁעַם יוֹם הַשְּׁבִיעִי הִזָּה נִתְקַן
הָעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ.

וַיִּשְׁבּוֹת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי – זֶה יְסוֹד הָעוֹלָם.
בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבִּי יִיבֹא הַזֵּקֵן זֶה יוֹבֵל.
וְעַל כֵּן כְּתוּב כָּאֵן מְכַל מִלֹּאכְתּוֹ, שֶׁהַכֹּל יֵצֵא
מִמֶּנּוּ. וְאֵנוּ זֶה יְסוֹד, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ, שֶׁהָרִי
מְנוּחָה בּוֹ הִתְהַוָּה יוֹתֵר מִהַכֹּל.

וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי – זֶה כֹּהֵן גָּדוֹל
שֶׁמִּבְרָךְ אֶת הַכֹּל וְהוּא נוֹטֵל בְּרָאשׁ,

שְׁשָׁנֵינוּ כֹּהֵן נוֹטֵל בְּרֹאשׁ, וּבּוֹ הַבְּרָכוֹת שׁוֹרוֹת
 לְבָרֶךְ, וְנִקְרָא שְׂבִיעִי. רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן אָמַר,
 הַשָּׁנִים הָלָלוּ – אֶחָד הוּא בִּיסוּד הָעוֹלָם וְאֶחָד
 בְּעֶמּוּד הָאֲמָצְעִי [ד"א אָבֵל שְׁלֹשֶׁת אֵלֶּה – אֶחָד
 בְּעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁל לֵילָה, וְאֶחָד שֶׁל הַיּוֹם, וְאֶחָד שֶׁל
 הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא שַׁבָּת הַגָּדוֹל].

וְכֵן [וַיִּקְדַּשׁ] אֶת־, אֶת מִי? אֶת אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁאוֹת
 הַבְּרִית בּוֹ שׁוֹרָה, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל-ב טו)
 וַהֲרֹאֲנִי אֹתוֹ וְאֶת נָוְהוֹ. וּבְמְקוֹם זֶה שׁוֹרִים כָּל
 הַקְּדוּשִׁים לְמַעַלָּה [שְׁלֹמֶעֱלָה] וַיּוֹצְאִים מִמֶּנּוּ
 לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל לְתֵת לָהּ תַּפְנוּק לֶחֶם עֲנֵג, וְהוֹלִךְ
 זֶה כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מו) מֵאֲשֶׁר שִׁמְנָה לְחֶמֶן
 וְהוּא יִתֵּן מִעֲדָנֵי מֶלֶךְ. מֵאֲשֶׁר – זֶה קִיּוֹם שָׁלֵם.
 שִׁמְנָה לְחֶמֶן – [מֵה] שֶׁהִיָּה [לוֹ] לֶחֶם עֲנִי, חוּזֵר
 לְהִיּוֹת לֶחֶם עֲנֵג. וְהוּא יִתֵּן מִעֲדָנֵי מֶלֶךְ – מִי
 הַמֶּלֶךְ? זֶה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, הוּא נוֹתֵן לָהּ כָּל תַּפְנוּקֵי
 הָעוֹלָם, וְכָל הַקְּדוּשִׁים שְׂיוֹצְאִים מִלְּמַעַלָּה,
 מִהַמְּקוֹם הַזֶּה יוֹצְאִים. וְלָכֵן וַיִּקְדַּשׁ אֹתוֹ, אֹתוֹ –
 אוֹת הַבְּרִית.

כִּי בּוֹ שַׁבָּת – בּוֹ מְנוּחַת הַכֹּל [ד"א בּוֹ מְנוּחָה]
 שְׁלֵעָלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. בּוֹ שַׁבָּת [ד"א בָּאָה]
 לְמְנוּחָה. אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים – מְכַלֵּל שֶׁל זְכוֹר

יוצא שמור להתקין מעשה העולם. לעשות – זה
אמן העולם, לעשות מעשה של הכל. [ס"א אשר
ברא – אמן צריך לעולם וכל המעשה של הכל].

עוד פרש רבי שמעון את הדבר ואמר, כתוב
(דברים ז) שומר הברית והחסד. שומר – זו
כנסת ישראל. הברית – זה יסוד העולם. והחסד
– זה אברהם, שכנסת ישראל היא שומר הברית
והחסד. ונקראת שומר ישראל, זהו שומר הפתח
של הכל, בו תלויים כל מעשי העולם ודאי.
אשר ברא אלהים לעשות – לשכלל להתקין
הכל כל יום ויום ולהוציא רוחות ונשמות,
ואפלו רוחות ושרים.

ואם תאמר שאינם תקון העולם – לא כן! שְהָרִי
הם היו לתקון העולם ולהלקות בהם רשעי
העולם, שהם הולכים כנגדם להוכיח אותם. ומי
שהולך לשמאל, נאחז בצד השמאל כנגדם
[לוקה בהם], לכן הם לתקון.

בא ראה מה כתוב בשלמה, (שמואל-ב ז) והוכחתיו
בשבט אנשים ובנגעי בני אדם. מי הם נגעי
בני אדם? אלה אותם המזיקים. בא ראה, בשעה
שנבראו, התקדש היום ונשארו רוח בלי גוף,

וְאֵלֹהֵי הֵם בְּרִיּוֹת שְׁלֹא נִתְקַנּוּ [וְלֹא הִתְיַסְדּוּ], וּמִצַּד שְׂמֵאל הֵם זְהֵמַת הַזֶּהָב. וְעַל זֶה, מִשּׁוּם שְׁלֹא נִתְקַנּוּ וְהֵם פְּגוּמִים, הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לֹא שׁוֹרָה בָּהֶם וְלֹא נִדְבָקוּ בוֹ, וְהַפֶּחַד שֶׁלָּהֶם הוּא מִהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְזִעִים וּפּוֹחָדִים מִמֶּנּוּ, וְהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לֹא שׁוֹרָה בְּמָקוֹם פְּגוּם.

וּבֵא וְרָאָה, הָאָדָם הַזֶּה שֶׁנִּפְגַּם, שְׁלֹא הִשְׁאִיר בֶּן בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּשִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ, לֹא נִדְבָק בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְלֹא מְכַנִּיסִים אוֹתוֹ לַפְּרָגוֹד, מִשּׁוּם שֶׁהוּא פְּגוּם וְלֹא נִשְׁלָם. וְעַץ שֶׁנֶּעְקַר צְרִיף נְטִיעָה פַּעַם אַחֲרֵת כְּדִי שֶׁהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ יִשְׁלַם בְּכָל הַצְדָדִים, וְחִסְרוֹן לֹא יִדְבֹק בוֹ לְעוֹלָמִים.

וּבֵא וְרָאָה, הַבְּרִיּוֹת הֵלְלוּ פְּגוּמִים הֵם מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה, וְלִכֵּן לֹא נִדְבָקִים לְמַעֲלָה וְלֹא נִדְבָקִים לְמַטָּה. וְאֵלֶּה שֶׁכָּתוּב בָּהֶם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, שְׁלֹא נִשְׁלְמוּ לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי רוּחוֹת הֵם, לָמָּה לֹא נִשְׁלְמוּ לְמַעֲלָה? אֵלֶּה כִּיּוֹן שְׁלֹא נִשְׁלְמוּ לְמַטָּה בְּאַרְץ, לֹא נִשְׁלְמוּ לְמַעֲלָה. וְכֻלָּם בָּאִים מִצַּד שְׂמֵאל וּמְכֻסִּים מֵעֵינֵי בְנֵי אָדָם, וְעוֹמְדִים כְּנֶגְדָם לְהִרְעֵלָהֶם. בְּשִׁלְשׁ הֵם כְּמוֹ מְלֶאכֶי הַשָּׂרֵת, וּבְשִׁלְשׁ הֵם כְּמוֹ בְנֵי אָדָם, וְהֲרִי בְּאֵרוֹהָ.

אַחַר שֶׁנִּכְרְאוּ רוּחוֹת [ד"א נְטֻמָּנוּ], נִשְׁאַרוּ אוֹתָם רוּחוֹת אַחַר הָרַחִים שֶׁל נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה לַיַּל הַשַּׁבָּת וַיּוֹם הַשַּׁבָּת. כִּיּוֹן שִׁינְאָה קִדְשָׁת הַיּוֹם וְלֹא הַשְּׁלֵמוֹ, יֵצְאוּ לְעוֹלָם וּמִשׁוּטָטִים לְכָל הָרוּחוֹת, וְצָרִיךְ הָעוֹלָם לְהִשְׁמַר מֵהֶם, שֶׁהָרִי אֲזִי מִתְעוֹרֵר כָּל צַד שְׂמָאֵל, וְאֵשׁ הַגִּיהֶנֶם לוֹהֶטֶת, וְכָל אוֹתָם שֶׁבְּצַד שְׂמָאֵל הוֹלְכִים וּמִשׁוּטָטִים בְּעוֹלָם. וְרוֹצִים לְהִתְלַבֵּשׁ בַּגּוֹף וְלֹא יְכוּלִים, וְאֲזִי צָרִיכִים לְהִשְׁמַר מֵהֶם, וְהִתְקִינוּ שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים בְּכָל שָׁעָה שֶׁפָּחַד שְׁלָהֶם שָׂרוּי בְּעוֹלָם.

בֵּא רְאֵה, כְּשֶׁמִּתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם בְּעֶרֶב שַׁבָּת, סִכַּת שְׁלוֹם שׁוֹרָה וְנִפְרָסֶת בְּעוֹלָם. מִי זֶה סִכַּת שְׁלוֹם? זֶה שַׁבָּת. וְכָל רוּחוֹת וּסְעָרוֹת וְשָׂדִים וְכָל רוּחוֹת הַטְּמָאָה, כָּלָם נְטֻמָּנִים וְנִכְנָסִים בְּעֵין הָרַחִים שֶׁל נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה. שֶׁהָרִי כִּיּוֹן שִׁמְתְּעוֹרֶרֶת קִדְשָׁה עַל הָעוֹלָם, רוּחַ הַטְּמָאָה לֹא מִתְעוֹרֶרֶת אִתּוֹ, וְזֶה בּוֹרַח מִלִּפְנֵי זֶה.

וְאֲזִי הָעוֹלָם בְּשִׁמְרָה עֲלִיוֹנָה, וְלֹא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל עַל שִׁמְרָה כְּמוֹ שׁוֹמֵר אֶת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד אָמֵן, שֶׁהָרִי זֶה הִתְקַן לַיּוֹם חַל כְּשֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ שִׁמְרָה. אֲבָל בְּשַׁבָּת נִפְרָסֶת

סַכַּת שְׁלוֹם עַל הָעוֹלָם, וְנִשְׁמַר בְּכָל הָרוּחוֹת, וְאַפְלוּ רִשְׁעֵי הַגִּיהֶנֶם שְׁמוּרִים הֵם, וְהַכֹּל נִמְצָאִים בְּשְׁלוֹם – הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. וְלָכֵן בְּקִדּוּשׁ הַיּוֹם מְבָרְכִים הַפּוֹרֵס סַכַּת שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם. לָמָּה עַל יְרוּשָׁלַיִם? אֲלֵא זֶהוּ מְדוּרָה שֶׁל אוֹתָהּ סַכָּה, וְצָרִיךְ לְזַמֵּן אֶת אוֹתָהּ סַכָּה שֶׁנִּפְרָסָה עָלֵינוּ וְלִשְׁרוֹת עִמָּנוּ, לְהִיּוֹת [מְגֻנָּה] עָלֵינוּ כְּמוֹ אִם שְׁשׂוּרָה עַל הַבָּנִים, וְלָכֵן לֹא פוֹחֲדִים מִכָּל הָרוּחוֹת, וְלָכֵן הַפּוֹרֵס סַכַּת שְׁלוֹם עָלֵינוּ.

בא רֵאָה, בְּשַׁעֲהַ שִׁישְׂרָאֵל מְבָרְכִים וּמְזַמִּינִים אֶת סַכַּת הַשְׁלוֹם הַזֹּאת אוֹרַחַת קְדוּשָׁה, וְאוֹמְרִים הַפּוֹרֵס סַכַּת שְׁלוֹם, אִזּוּ קְדֻשָּׁה עָלֵינוּהָ יוֹרֶדֶת וּפּוֹרֶסֶת כְּנִפְיָהּ עַל יִשְׂרָאֵל, וּמְכַסֶּה אוֹתָם כְּמוֹ אִם עַל הַבָּנִים. וְכָל הַמִּינִים הָרַעִים מִתְּכַנְּסִים מִהָעוֹלָם, וְיִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים תַּחַת קְדֻשַׁת רַבּוֹנָם. וְאִזּוּ סַכַּת הַשְׁלוֹם הַזֶּה נּוֹתֶנֶת נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת לְבָנֶיהָ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבָּה שְׁרוּיּוֹת הַנְּשָׁמוֹת [ס"א שְׁאֵז זְמַן הַזְּוִיג, וְנוֹטֶלֶת נְשָׁמוֹת וְהֵן שׁוֹרוֹת בָּהּ] וּמִמֶּנָּה יוֹצְאוֹת. וְכִיּוֹן שְׁשׂוּרָה וּפּוֹרֶסֶת כְּנִפְיָהּ עַל בָּנֶיהָ, מוֹרִיקָה נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַל זֶה שְׁנִינוּ, שַׁבַּת דְּגָמָא
 שֶׁל עוֹלָם הֵבֵא הִיא. כֵּךְ זֶה וְדָאִי. וְעַל זֶה
 שְׁמַטָּה וְיוֹבֵל דְּגָמָא זֶה בְּזֶה. וְשַׁבַּת וְעוֹלָם הֵבֵא
 כֵּךְ הוּא. וְאוֹתָהּ תּוֹסַפֶּת נְשָׂמָה, מִסּוּד שֶׁל זְכוֹר
 הִיא בָּאָה עַל סִכַּת הַשָּׁלוֹם הַזֹּאת שְׁלֹקַחַת
 מִהָעוֹלָם הֵבֵא. וְהַתּוֹסַפֶּת הַזֹּאת נוֹתֶנֶת לָעַם
 הַקָּדוֹשׁ. וּבְאוֹתָהּ תּוֹסַפֶּת הֵם שְׂמִיחִים, וְנִשְׂכָּחִים
 מֵהֵם כָּל דְּבָרֵי הַחֹל, וְכָל צַעַר וְכָל הַצָּרוֹת, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יד) בְּיוֹם הַנִּיחַ ה' לָךְ מַעֲצָבְךָ
 וּמִרְגָּזְךָ וּמִן הָעֵבֶדָה הַקָּשָׁה וְגו'.

וּבַלַּיִל שַׁבַּת צָרִיךְ אָדָם לִטְעֵם מִהַכֹּל כְּדִי
 לְהִירָאוֹת שְׁסִכַּת שָׁלוֹם הַזֹּאת נִכְלָלָה
 מִהַכֹּל, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִפְגֹּם מֵאֶכֶל אֶחָד לְיוֹם, וַיֵּשׁ
 אוֹמְרִים שְׁנַיִם, לְשֵׁנֵי הַסְּעוּדוֹת הָאַחֲרוֹת שֶׁל
 הַיּוֹם, וַיִּפֶּה. וְכָל שָׁכֵן אִם מַעֲלָה יוֹתֵר לְיוֹם וַיִּכּוֹל
 לִטְעֵם מִמֵּאֲכָלִים אֲחֵרִים. וְלִקְטֹנִים בְּשָׁנֵי
 תְּבַשִּׁילִים מִסְּפִיק. וּבְאַרוּהַ הַחֲבֵרִים.

נֵר שֶׁל שַׁבַּת נָתַן לְהַדְלִיקָה לַנִּשְׁוֹת הָעַם הַקָּדוֹשׁ.
 וְהָרִי אָמְרוּ הַחֲבֵרִים, שֶׁהִיא כִּבְתָּה נֵרוֹ שֶׁל
 עוֹלָם וְהַחֲשִׁיכָה אוֹתוֹ וְכו', וַיִּפֶּה. אָבֵל סוּד הַדְּבָר
 – סִכַּת שָׁלוֹם זֶה הִיא גְּבִירַת הָעוֹלָם, וְנִשְׁמוֹת
 שֶׁהֵם נִירוֹת עֲלִיוֹנִים בָּהֶם הֵם שׁוֹרוֹת. וְעַל זֶה

הַגְּבִירָה צְרִיכָה לְהִדְלִיק, שְׁהֵרִי בְּמִקּוֹמָהּ נֶאֱחָזֶת
וְעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה.

וְאִשָּׁה צְרִיכָה בְּחִדּוֹת הַלֵּב וּרְצוֹן לְהִדְלִיק נֵר
שַׁבָּת, שְׁהֵרִי כְבוֹד עֲלִיוֹן הוּא לָהּ,
וְזִכּוֹת גְּדוֹלָה לַעֲצָמָה לְזִכּוֹת לְבָנִים קְדוֹשִׁים
שֶׁיְהִיו נֵר הָעוֹלָם בְּתוֹרָה וּבִירָאָה וְיִרְבּוּ שְׁלוֹם
בְּאָרֶץ, וְנוֹתַנָּה לְבַעֲלָהּ חַיִּים אֲרָכִים. לָכֵן צְרִיכָה
לְהִזָּהֵר בָּהּ.

בא רְאֵה, שַׁבָּת לִילָה וַיּוֹם, זָכוֹר וְשָׁמּוֹר הוּא
כְּאַחַד, וְעַל זֶה כָּתוּב זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
לְקַדְּשׁוֹ, וְכָתוּב שָׁמּוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. זָכוֹר לְזָכוֹר,
שָׁמּוֹר לְנִקְבָּה, וְהַכֵּל אֶחָד. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל חִלְקוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, גּוֹרְלוֹ וִירֻשָּׁתוֹ, עֲלֵיהֶם
כָּתוּב (תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעָם
שֶׁה' אֱלֹהֵיוּ.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ב)

רבי חנינא פֿרשׁ כָּל אֶחָד עַל עֲמָדוֹ. שְׁשׁוֹן –
אֶחָד. שְׁמִיחָה – שְׁתִּים. חֲתָן – שְׁלֹשׁ. כָּלָה
– אַרְבַּע. גִּילָה, דִּיצָה, אֶהְבָּה, אַחֲוָה, שְׁלוֹם
וְרַעוּת – עֶשֶׂר, כְּנָגֵד עֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת שְׁבָהֶם
נִבְרָא הָעוֹלָם: (ע"כ ממההשמטות).

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם
 וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (איוב כח)
 אֱלֹהִים הִבִּין דְּרָכָה וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ. בַּפְּסוּק
 הַזֶּה יֵשׁ גּוֹנִים רַבִּים, אֲלֹא מָה זֶה אֱלֹהִים הִבִּין
 דְּרָכָה? כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע, זֶה
 תוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה שֵׁשׁ בָּהּ דְּרָךְ, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה
 מג) הִנּוֹתֵן בָּיִם דְּרָךְ. מִשּׁוֹם כֵּךְ אֱלֹהִים הִבִּין דְּרָכָה.

וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ, מִי מְקוֹמָהּ? זֶה תוֹרָה
 שֶׁבְּכֶתֶב שֵׁשׁ בָּהּ דַּעַת. [דַּעַת וּתְבוּנָה
 הוֹלְכִים כְּאַחֵד], ה' אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֹא לְהִתְקִין לָהּ
 בְּכָל, וְעַל זֶה נִקְרָא חֲכָמָה וְנִקְרָא בִּינָה, מִשּׁוֹם
 שֶׁהִיא בְּשֵׁם מְלֹא – ה' אֱלֹהִים, בְּכָל בְּשָׁלוֹמוֹת
 בְּשָׁנֵי הַשָּׁמוֹת.

אֶת הַצֵּלַע – זֶה אֶסְפֵּק לִרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה, כָּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לה) וּבְצִלְעֵי שִׁמְחוּ וְנֶאֱסָפוּ.
 אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם – מִשּׁוֹם שֶׁהָרִי מִתוֹרָה
 שֶׁבְּכֶתֶב יֵצְאָה. לְאִשָּׁה – לְהִתְקַשֵּׁר בְּשִׁלְהֶבֶת
 שֶׁל צַד שְׂמָאל, שֶׁהָרִי הַתוֹרָה מְצִד הַגְּבוּרָה
 נִתְּנָה. לְאִשָּׁה – לְהִיּוֹת אִשׁ ה' קְשׁוּרָה כְּאַחֵד.

וַיִּבְרָא אֶל הָאָדָם – מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא צָרִיכָה לְהִמָּצֵא
 לְבִדָּה, אֲלֹא לְהִתְכַּלֵּל וּלְהִתְחַבֵּר בַּתוֹרָה

שְׁבַכְתָּב. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרָה עִמּוֹ, הוּא יִזוֹן אֹתָהּ
וַיִּתֵּן אֹתָהּ וַיִּתֵּן לָהּ מַה שְּׁצָרֶיהָ, הֵינּוּ מַה
שְּׁכָתוּב וְאֵת הָאָרֶץ, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ. מִכָּאֵן לְמַדְנוּ,
שְׁמִי שְׁמַשִּׂיא אֶת בִּתּוֹ, עַד שֶׁלֹּא תִכְנַס לְבַעֲלָהּ,
אָבִיהָ וְאִמָּהּ מִתְקַנִּים אֹתָהּ וְנוֹתְנִים לָהּ כָּל מַה
שְּׁצָרֶיהָ. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרָה בְּבַעֲלָהּ, הוּא יִזוֹן אֹתָהּ
וַיִּתֵּן לָהּ מַה שְּׁצָרֶיהָ.

בא רֵאָה, בְּתַחֲלָה כָּתוּב וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת
הַצֶּלַע, שְׁאָבָא וְאִמָּא הִתְקִינוּ לָהּ [בְּעֶשְׂרִים
וְאַרְבָּעָה קְשׁוּטִים. וַיִּבְאֶהָ בְּגִימָטְרִיא עֶשְׂרִים
וְאַרְבָּע]. וְאַחֵר כֵּן וַיִּבְאֶהָ אֶל הָאָדָם. [וְהַכְּנִיס
אוֹתָהּ בְּחִמְשָׁה קוֹלוֹת: (יִרְמִיָּה כה) קוֹל שֹׁשׁוֹן וְקוֹל
שְׁמִחָה קוֹל חֶתָן וְקוֹל כָּלָה קוֹל מְצַהֲלוֹת חֲתָנִים]
לְהִתְקַשֵּׁר הַכֹּל כְּאַחֵד וּלְהִתְחַבֵּר אֶחָד בְּאַחֵד.
וְהוּא נוֹתֵן [לָהּ] מַה שְּׁצָרֶיהָ.

דבר אַחֵר אֱלֹהִים הִבִּין דְּרָכָה – כְּשֶׁהִבִּת בְּבֵית
אִמָּא, הִיא מְסַתְּכֶלֶת בְּכָל יוֹם בְּכָל מַה
שְּׁבִתָּה צְרִיכָה, שְׁכָתוּב (אִיּוֹב כח) אֱלֹהִים הִבִּין
דְּרָכָה. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרָה בְּבַעֲלָהּ, הוּא נוֹתֵן לָהּ כָּל
מַה שְּׁצָרֶיהָ וַיִּתֵּן מַעֲשִׂיהָ. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְהוּא יָדַע
אֶת מְקוֹמָהּ [וּפְסוּק זֶה נִקְשָׁר בְּסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים]
[ד"א פְּסוּק זֶה נֶאֱמַר עַל חֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה וְנִקְשָׁר

בסודות עליונים, שהרי בנקדה הראשונה אין מי שיוֹדע בה כלל, אבל אלהים הבין דרכה, זה העולם הבא. והו"א זה הטמיר מכל הטמירים, הנסתר שנקרא הו"א ולא ידוע בשם].

כתוב וייצר ה' אלהים את האדם. כאן נתקן הכל בימין ובשמאל, והרי בארנו שנכלל ביצר הטוב, אבל וייצר ה' אלהים – ביצר טוב וייצר רע.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ג)

ס"א יצר טוב וייצר רע שהוא חדוה ומביא אותה אליו, ולמעלה צד הצפון ממש, שהוא חדוה בלי זהמה שהיצר הרע אחוז בו [בה]. בתחלה, שכתוב (שיר ב) שמאלו תחת לראשי, ואחר כך וימינו תחבקני, ונתנת בין ימין לשמאל [ושמאל] [להזון], ולכן וייצר ה' אלהים, שם מלא לגבי שני צדדים אלו. את האדם וכו': (ע"כ מההשמטות).

למה? אלא יצר טוב לו לעצמו, יצר הרע לעורר אליו את נקבתו [ס"א ומצד שמאל מתעורר תמיד לנקבה]. סוד הדבר, מכאן למדנו שצפון מתעורר תמיד לנקבה ונקשר עמה, ולכן נקראת אשה.

ובא וּרְאָה, יֵצֵר טוֹב וַיֵּצֵר הָרַע, מִשּׁוּם שְׁהִנְקָה
 נִתְּנָה בֵּינֵיהֶם [נ"א שְׁנִקָּה נִכְלָלָת בָּהֶם]
 וְהִתְקַשְּׁרָה עִמָּם, וְלֹא מִתְקַשְּׁרֶת עַד שְׁיֵצֵר הָרַע
 מִתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ וּמִתְקַשְּׁרִים זֶה בָּזֶה. וְכִיוֹן
 שְׁמִתְקַשְּׁרִים זֶה בָּזֶה, אָז מִתְעוֹרֵר יֵצֵר הַטּוֹב
 שֶׁהוּא חֲדוּהָ וּמִבִּיא אוֹתָהּ אֵלָיו, [וְאָז נִתְּנָת
 בֵּינֵיהֶם לְתִקּוּן. וְעַל זֶה וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים שֵׁם מָלֵא
 אֵלָיו יֵצֵר טוֹב וַיֵּצֵר רָע] [ד"א וּלְמַעַלָּה צַד הַצָּפוֹן
 מִמֶּשׁ שֶׁהִיא חֲדוּהָ בְּלִי זְהֵמָה, שְׁיֵצֵר הָרַע אוֹחֵז
 בָּהּ בַּתְּחִלָּה, שְׁכָתוֹב (שיר ב) שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי.
 וְאַחֵר כֶּךָ וַיְמִינוּ תַּחֲבִקְנִי, וְנִתְּנָה בֵּין יָמִין וּשְׁמָאל
 לְהִזְוֹן. וְעַל זֶה וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים, שֵׁם מָלֵא לְגִבִּי
 שְׁנֵי הַצְּדָדִים הַלְלוּ].

את הָאָדָם, הָרִי בְּאֲרָנוֹ, אֲבָל זָכָר וּנְקֵבָה כְּאַחֵד,
 [וְלֹא הָיוּ] נִפְרָדִים לְהִיּוֹת פָּנִים בְּפָנִים. מֶה
 כָּתוּב? עֶפֶר מִן הָאָדָמָה. עֲכָשׁוּ עוֹמֵד לְהִתְקִין. בֹּא
 תִּרְאֶה, כְּשֶׁאֲשֶׁה מִתְחַבֶּרֶת בְּבַעֲלָהּ, הִיא נִקְרֵאת
 עַל שֵׁם בַּעֲלָהּ. אִישׁ אֲשֶׁה. צַדִּיק צַדִּיק. הוּא
 עֶפֶר וְהִיא עֶפֶר. [וְאָז] הוּא צָבִי וְהִיא צָבִיָּה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (יחזקאל כ) צָבִי הִיא לְכָל הָאָרְצוֹת.

כְּתוּב (דברים טז) לֹא תִטַּע לָךְ אֲשֶׁרֶה כָּל עֵץ אֲצִל
 מִזֵּבַח ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָּךְ. אֲצִל

מִזְבַּח – וְכִי לְמַעַלָּה מִמֶּנּוּ אוּ בְּמָקוֹם אַחֵר מִי
הַתִּיר? אֲלֹא הָרִי בְּאַרְנוֹ, אֲשֶׁר זֶה בַּעֲלָה,
שֶׁהָאִשָּׁה הִיא נִקְרָאת עַל שֵׁם בַּעֲלָה אֲשֶׁרָה [נ"א
הָרִי הֵם אֲשֶׁר ה"א], וְעַל זֶה כָּתוּב (מלכים-ב כג)
לַבַּעַל וּלְאַשְׁרָה. מִשּׁוֹם כֵּן כָּתוּב לֹא תִטַּע לְךָ
אֲשֶׁרָה כָּל עֵץ אֲצֵל מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ, כִּנְגִיד
הַמָּקוֹם שֶׁל אוֹתוֹ מִזְבַּח ה', שֶׁהָרִי מִזְבַּח ה'
הוּא עוֹמֵד עַל זֶה, וְעַל זֶה כִּנְגִידָה לֹא תִטַּע לְךָ
אֲשֶׁרָה אַחֶרֶת.

בא רֵאָה, בְּכָל מָקוֹם, כָּל אוֹתָם עוֹבְדֵי הַשָּׁמַשׁ
נִקְרָאִים עוֹבְדִים לַבַּעַל, וְאֵלּוּ שְׁעוֹבְדִים
לְלִבְנָה נִקְרָאִים עוֹבְדֵי אֲשֶׁרָה. וְלִכֵּן לַבַּעַל
וּלְאַשְׁרָה. וְאַשְׁרָה נִקְרָאת עַל שֵׁם בַּעֲלָה אִשׁ"ר.
אִם כֵּן, לָמָּה נִתְבַּטַּל הַשֵּׁם הַזֶּה? אֲלֹא אֲשֶׁרָה עַל
שֵׁם שְׁכָתוּב (בראשית ל) בְּאַשְׁרֵי כִי אֲשֶׁרוֹנִי בָנוֹת,
וְהוּא [הָרִי] שֶׁלֹּא אֲשֶׁרוֹנָה שְׁאֵר הָעַמִּים וְעוֹמְדֵת
אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁכָתוּב (איכה א) כָּל
מִכְבְּדֵיהָ הִזְלִינָהּ, וְלִכֵּן [נַעֲבֹד] נִתְבַּטַּל הַשֵּׁם הַזֶּה,
וְכֵדִי שֶׁלֹּא יִתְחַזְּקוּ אוֹתָם שְׁעוֹשִׁים שְׁאֵר עַמִּים
עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְקוֹרְאִים מִזְבַּח שֶׁהוּא
מֵאֲדָמָה, שְׁכָתוּב (שמות כ) מִזְבַּח אֲדָמָה וְגו'. מִשּׁוֹם
כֵּן עָפַר מִן הָאֲדָמָה.

וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשָׁמַת חַיִּים – [דָּבָר נִכְלָל. אָבֵל
וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ] נִכְלָלָה נְשָׁמַת חַיִּים
בְּאוֹתוֹ עֶפֶר, כְּנִקְבָּה שְׁמַת־עֶפֶר מִן הַזָּכֶר,
שֶׁהָיָה מִתְחַבְּרִים וּמִתְמַלֵּא הָעֶפֶר הַזֶּה מֵהַכֹּל,
וּמֵהוּ? רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה
– כָּאֵן הַתִּתְקֵן וְקִיָּם אָדָם לְהַתְקִין וְלִזְוֹן אֶת
הַנֶּפֶשׁ חַיָּה.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ד)

אָמַר לוֹ, לָכֵה דוּדֵי נִצָּא הַשָּׂדֶה, לָכוּ לְקַדּוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְטִיל, וְאֵל אֲשֶׁב תָּמִיד בְּמָקוֹם
אֶחָד. וּמֵה זֶה לֵב? אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, בֶּן זֹמָא
מִבְּחוּץ וְאַתָּה עִמּוֹ. ל"ב הוּא [וְהוּא] שְׁלֹשִׁים
וּשְׁתַּיִם, וְהָיוּ סְתוּמִים וּבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמֵהוּ
ל"ב? אָמַר לוֹ, שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת. מִשָּׁל
לְמַלְךְ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּחִדְרֵי חִדְרִים, וּמִנֵּין הַחִדְרִים
שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם, וְלִכְלֹל אֶחָד מִן הַחִדְרִים יֵשׁ נְתִיב,
נֶאֱדָה לְמַלְךְ זֶה לְהַכְנִס [הַכֹּל] בְּחִדְרוֹ עַל דֶּרֶךְ
נְתִיבוֹת. אָמַר, לֹא נֶאֱדָה לוֹ שְׁלֹא לְגִלּוֹת פְּנִינֵיו
וּמִשְׁכָּנוֹתָיו וּגְנָזָיו וְחִמּוּדוֹתָיו? אָמְרָת לֹא. מֵה
עָשָׂה? נִגַּע בַּבַּת וְכָלֵל בָּהּ כָּל הַנְּתִיבוֹת
וּמִלְבוּשֶׁיהָ, וְהִרְוָצָה לְהַכְנִס [ס"א] לְהַסְתֵּפֵל
בְּעִינֶיהָ [בְּפָנִים, יִסְתַּפֵּל הֵנָּה. וְנִשְׁאַה לְמַלְךְ.

ג נְתַנָּה לוֹ בְּמִתְנָה, וְלִפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ
 בְּאַהֲבָתוֹ [בַּת] אַחוֹתִי, כִּי מִמָּקוֹם אֶחָד
 הָיוּ, וְלִפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ בְּתִי, כִּי בִתּוֹ הִיא,
 וְלִפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ אִמִּי. וְעוֹד, כִּי אֵין דִּין
 אִם אֵין חֲכָמָה, שֶׁהָרִי נֶאֱמָר (מלכים-א ה) וְה' נָתַן
 חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. וְאַחֵר כֶּךָ דִּין אֶת הַדִּין עַל
 מִתְכַּנְּתוֹ, שֶׁכָּתוּב (שם ג) וַיִּשְׁמְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶת
 הַמִּשְׁפָּט וְגוֹמֵר, כִּי רָאוּ כִּי חֲכָמַת אֱלֹהִים
 בְּקִרְבּוֹ וְגוֹמֵר.

וַיְמָה חֲכָמָה נָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁלְמָה?
 שְׁלֵמָה נִשָּׂא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 כִּמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים, כָּל שְׁלֵמָה שֶׁבִּשְׂרֵי הַשִּׁירִים
 קָדַשׁ לְבַד מֵאַחַד. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הוֹאִיל וְשִׁמְךָ כְּשָׁמִי, אֲשִׁיא לְךָ בְּתִי, וְהָרִי
 נִשׁוּאָה הִיא. אָמַר לוֹ, בְּמִתְנָה נְתַנָּה לוֹ הַשֵּׁם,
 וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה, וְלֹא פִּרְשׁ. וְהֵיכֵן פִּרְשׁ?
 לְפָנָיו, כִּי רָאוּ כִּי חֲכָמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת
 מִשְׁפָּט. [וימה זה משפט? אלא כל זמן שאדם
 עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט, חֲכָמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ] וַיְמָה זֶה
 לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט? הָיִי אוֹמֵר, שְׁאוֹתָהּ חֲכָמָה
 שֶׁנְּתַנָּה אֱלֹהִים וְשֶׁהִיא עִמּוֹ בְּחִדְרוֹ, הִיא בְּקִרְבּוֹ.
 זֹאת עוֹזְרָתוֹ וּמְקַרְבָּתוֹ, וְאִם לֹא – מֵרַחֲקָתוֹ,

וְלֹא עוֹד אֶלָּא מִיִּסְרָתוֹ, שְׁכָתוֹב (ויקרא כו) וַיִּסְרָתִי
אֶתְכֶם אֶף אֲנִי: (ע"כ מההשמטות).

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים. אֶף כָּאֵן גַּם כֵּן בְּשֵׁם מְלֵא, שְׁהָרִי
אֲבָא וְאֲמַא הִתְקִינוּ אוֹתָהּ עַד שֶׁלֹּא בָּאָה
לְבַעֲלָהּ. אֶת הַצֵּלַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר א) שְׁחֹרָה
אֲנִי וְנֶאֱוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, אֲסַפְּקֶלְרִיהָ שֶׁלֹּא
מֵאִירָה. אֲבָל אֲבָא וְאֲמַא הִתְקִינוּ לָהּ שְׁתֵּיפִיס
בְּעֵלָה עֲמָה.

וַיִּבְרָא אֶל הָאָדָם, מִכָּאֵן לְמַדְנוּ שְׁצָרִיכִים אֲבָא
וְאֲמַא שֶׁל הַפֶּלֶה לְהַכְנִיסָה בְּרִשּׁוֹתוֹ שֶׁל
הַחֶתֶן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב) אֶת בְּתִי נָתַתִּי לְאִישׁ
הַזֶּה וְגו'. מִכָּאֵן וְאֵילָךְ בְּעֵלָה יָבוֹא אֵלֶיהָ, שְׁהָרִי
הַבֵּית הוּא שְׁלָהּ, שְׁכָתוֹב (בראשית כט) וַיָּבֹא אֵלֶיהָ.
וַיָּבֹא גַם אֶל רָחֵל. בְּהִתְחַלָּה וַיִּבְרָא אֶל הָאָדָם,
שְׁעַד כָּאֵן יֵשׁ לְאֲבָא וְלֹאֲמַא לַעֲשׂוֹת, אַחֵר כֶּף
הוּא יָבֹא אֵלֶיהָ, וְכָל הַבֵּית שְׁלָהּ הוּא, וַיִּטַּל
רִשּׁוֹת מִמֶּנָּה.

וַיַּעַל זֶה הָעָרְנוּ, שְׁכָתוֹב (שם כח) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיִּלָּן
שָׁם, שֶׁנֶּטַל רִשּׁוֹת בְּהִתְחַלָּה. מִכָּאֵן לְמַדְנוּ,
שְׁמִי שְׁמַתְחִבֵּר בְּאֶשְׁתּוֹ, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנָּה
וּלְשַׁמַּח אוֹתָהּ בְּדִבְרִים, וְאִם לֹא – שֶׁלֹּא יִלּוֹן
אֶצְלָהּ, כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה רָצוֹן שְׁלָהֶם כְּאֶחָד בְּלֹא אָנֹס.

וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, לְהִרְאוֹת שְׁאֶסוֹר לוֹ
 לְאָדָם לְשֹׁמֵשׁ מִטָּתוֹ בַּיּוֹם. וַיִּקַּח מֵאֲבִנֵי
 הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרֹאשָׁתוֹ, כָּאֵן לְמִדְּנוֹ שְׁאֶפְלוּ יֵהִיו
 לְמַלְךְ מִטּוֹת זָהָב וְלְבוּשֵׁי כְבוֹד לָלוֹן בָּהֶם,
 וְהַמְלִכָה תִתְקִין לוֹ מִטָּה מְתַקְנַת מֵאֲבָנִים – יַעֲזֹב
 אֶת שָׁלוֹ וְיִלּוֹן בָּמָה שֶׁהִיא תִתְקִין, שְׁכָתוֹב וַיִּשְׁכַּב
 בַּמָּקוֹם הַהוּא.

סדר הלימוד ליום יט תשרי [יום 19 בשנה]

בֹּא רֵאֵה מָה כָּתוּב כָּאן, וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם
 וְגו'. הֵרִי עֲרֵבוֹת שֶׁל הַדְּבָרִים לְהַמְשִׁיךְ עִמָּה
 חֲבִיבוֹת וְלְהַמְשִׁיךְ אוֹתָהּ (עִמָּה) לְרִצּוֹנוֹ לְעוֹרֵר
 עִמָּה אֶהְבָּה. רֵאֵה כִּמָּה עֲרִיבִים אוֹתָם דְּבָרִים,
 כִּמָּה דְּבָרֵי אֶהְבָּה הֵם, עֲצָם מֵעֲצָמִי וּבָשָׂר
 מִבָּשָׂרִי, כְּדִי לְהִרְאוֹת לָהּ שֶׁהֵם אֶחָד וְאֵין פְּרוּד
 בֵּינֵיהֶם בְּכֹל.

עֲבָשׁוּ מִתְחִיל לְשַׁבַּח אוֹתָהּ – לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה.
 זֶה הִיא שְׁלֵא יִמָּצָא כְּמוֹתָהּ, זוֹהִי כְבוֹד
 הַבֵּית, כָּל הַנָּשִׁים לְפָנֶיהָ כְּקוֹף בְּפָנֵי אָדָם. אֲבָל
 לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה – שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. לְזֹאת וְלֹא
 לְאַחֶרֶת. הַכֹּל הוּא דְּבָרֵי אֶהְבָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי
 לא) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאִתָּה עָלִית עַל כָּלָנָה.

על כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק
בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד, הַכֹּל לְהַמְשִׁיכָהּ
בְּאַהֲבָה וּלְהַדְבִּיק עִמָּהּ. כִּיּוֹן שְׁעוֹרֵר אֵלֶיהָ כָּל
הַדְּבָרִים הַלָּלוּ, מַה כָּתוּב? וְהִנָּחֵשׁ הֲיֵה עָרוּם וְגו'.
הָרִי הַתְּעוֹרֵר יֵצֵר הָרַע לְאַחֲזוֹ בָּהּ כְּדִי לְקַשְּׁרָהּ
בְּתַאוֹת הַגּוֹף וּלְעוֹרֵר אֵלֶיהָ דְּבָרִים אַחֲרִים שְׂיֵצֵר
הָרַע מִתְּעַנֵּג בָּהֶם.

עד שְׁלֹאֲחֵר כֶּךָ מַה כָּתוּב, וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי
טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאָוֶה הוּא לְעֵינַיִם,
וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל. קִבְּלָהּ אוֹתוֹ בְּרָצוֹן, וַתִּתֵּן
גַּם לְאִשְׁתָּהּ עִמָּהּ [וַיֹּאכֵל]. הָרִי אָז הִיא
הַתְּעוֹרֶרֶה אֵלָיו בְּתֵאָוֶה לְהַתְּעוֹרֵר [לְתֵת] לוֹ
רָצוֹן וְאַהֲבָה, זֶה דָּבָר לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה לְבָנִי
אָדָם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה.

אמר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֶּךָ, בְּמַה נַּעֲמִיד אוֹתוֹ
לְמַעֲלָה יֵצֵר הָרַע שְׂאוּחִז בְּנִקְבָּה? אָמַר
לוֹ, הָרִי הַתְּעוֹרֵרוֹ אֵלָיו לְמַעֲלָה וְאֵלָיו לְמַטָּה, יֵצֵר
טוֹב וַיֵּצֵר רָע. יֵצֵר טוֹב מִיָּמִין, וַיֵּצֵר רָע מִשְּׂמָאל.
וּשְׂמָאל לְמַעֲלָה אוּחִז בְּנִקְבָּה לְקַשְּׁרָהּ [לְהַתְּקָשֶׁר
בָּהּ] כְּאַחַד בַּגּוֹף, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ב) שְׂמָאלוֹ
תַּחַת לְרֵאשִׁי. וְעַל זֶה דְּבָרִים הַתְּפָרְשׁוּ לְמַעֲלָה
וּלְמַטָּה עַד כָּאן. מִכָּאן וְהִלָּאָה מַלִּים שֶׁל קִטְנוּת

[נ"א בשרף] של זפת לקטנים שבְּעִרְסוֹת לְפָרֶשׁ
הַדָּבָר, וְהָרִי נִתְעוֹרְרוּ בּוֹ הַחֲבָרִים.

רבי שִׁמְעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ לְטַבְרָיָה, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי
יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חֲזִיָּא. בֵּין כֶּךָ רָאוּ
אֶת רַבִּי פִּנְחָס שֶׁהָיָה בָּא. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרוּ כָּאֶחָד,
יָרְדוּ וַיֵּשְׁבוּ תַּחַת אֵילָן אֶחָד מֵאֵילַי הָהָר. אָמַר
רַבִּי פִּנְחָס, הָרִי יִשְׁכְּנוּ, מֵאוֹתָם דְּבָרִים מְעֻלִּים
שָׂאתָה אוֹמֵר בְּכָל יוֹם אָנוּ רוֹצִים לְשִׁמְעַע.

פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וָאֹמַר, (בראשית יג) וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו
מִנֶּגֶב וְעַד בֵּית אֵל עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה
שֵׁם אַהֲלָה בְּתַחֲלָה בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעֵי. וַיֵּלֶךְ
לְמִסְעָיו? לְמִסְעוֹ צָרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה לְמִסְעָיו?
אֵלָּא שְׁנֵי מִסְעוֹת הֵם, אֶחָד שָׁלוֹ וְאֶחָד שֶׁל
הַשְׁכִּינָה, שֶׁהָרִי כָּל בֶּן אָדָם צָרִיף לְהִמָּצֵא זָכָר
וּנְקֵבָה כְּדִי לְחֻזַּק הָאֱמוּנָה, וְאִזּוֹ הַשְׁכִּינָה לֹא
נִפְרֶדֶת מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

וְאֵם תֹּאמַר, מִי שִׁיוָצֵא לְדֶרֶךְ שֶׁלֹּא נִמְצָא זָכָר
וּנְקֵבָה, הַשְׁכִּינָה נִפְרֶדֶת מִמֶּנּוּ? בֹּא רֵאֵה,
מִי שִׁיוָצֵא לְדֶרֶךְ יִסְדֵּר תְּפִלָּה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא כְּדִי לְהִמָּשִׁיךְ עָלָיו שְׁכִינַת רַבּוֹנוֹ עַד שֶׁלֹּא
יֵצֵא לְדֶרֶךְ, בְּזִמְנָן שֶׁנִּמְצָא זָכָר וּנְקֵבָה. כִּיּוֹן שֶׁסִּדֵּר

תִּפְלְתוּ וּשְׁבַחְתּוּ וּשְׁכִינָה שׁוֹרָה עָלֶיךָ – יֵצֵא, שְׁהִי
הַשְׁכִּינָה הַזֵּדוּגָה עִמּוֹ, כְּדֵי שְׁיִמָּצֵא זָכַר וּנְקָבָה.
זָכַר וּנְקָבָה בְּעִיר, זָכַר וּנְקָבָה בַּשָּׂדֶה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(תהלים פה) צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלֵּךְ וַיִּשֶׁם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו.

בא רֵאָה, כָּל זְמַן שֶׁכֵּן אָדָם מִתְעַכֵּב בַּדֶּרֶךְ, [בְּכָל
כַּחוּן] צָרִיךְ לִשְׁמֹר מַעֲשָׂיו כְּדֵי שֶׁהַזְּוֹג
הָעֲלִיּוֹן לֹא יִפְרֹד מִמֶּנּוּ, וַיִּמָּצֵא פָגוּם בְּלִי זָכַר
וּנְקָבָה. בְּעִיר צָרִיךְ כְּשֶׁנִּקְבְּתוּ עִמּוֹ, כָּל שֶׁכֵּן כָּאֵן
שְׁזוּג הָעֲלִיּוֹן נִקְשָׁר בּוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שֶׁהַזְּוֹג
הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה שׁוֹמֵר אוֹתוֹ בַּדֶּרֶךְ וְלֹא נִפְרֹד מִמֶּנּוּ
עַד שִׁישׁוּב לְבֵיתוֹ.

בַּשְּׂעָה שֶׁנִּכְנָס לְבֵיתוֹ צָרִיךְ לִשְׁמַח אֶת אִשְׁתּוֹ
[בֵּיתוֹ], מִשּׁוּם שֶׁאִשְׁתּוֹ גָּרָמָה לוֹ אוֹתוֹ
זוּג עֲלִיּוֹן. כִּיּוֹן שֶׁבָּא אֵלֶיהָ, צָרִיךְ לִשְׁמַח אוֹתָהּ
מִשּׁוּם שְׁנֵי טַעֲמִים. אֶחָד מִשּׁוּם חֲדוּת אוֹתוֹ זוּג,
חֲדוּת הַמִּצְוָה הִיא, וְחֲדוּת הַמִּצְוָה חֲדוּת
הַשְׁכִּינָה הִיא.

וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שֶׁמִּרְבָּה שְׁלוֹם סֵתָם [לְמַטָּה]
[נ"א לְאִשָּׁה]. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (איוב ה) וַיִּדְעַתָּ כִּי
שְׁלוֹם אֶהְלֵךְ וּפְקַדְתָּ נֹךְ וְלֹא תַחֲטָא. וְכִי אִם לֹא
פּוֹקֵד אֶת אִשְׁתּוֹ זֶה חֲטָא? כִּךְ זֶה בּוֹדָאִי! מִשּׁוּם

שְׁגוּרָע כְּבוֹד זְנוּג הָעֲלִיּוֹן שֶׁהִזְדוּגָה בּוֹ וְאַשְׁתּוּ
 גִּרְמָה לוֹ. וְאַחַד – שָׁאם אֲשֶׁתּוּ מִתְעַבֶּרֶת, הַזְנוּג
 הָעֲלִיּוֹן מְרִיק בָּהּ נִשְׁמָה קְדוּשָׁה, שֶׁהָרִי הַבְּרִית
 הַזֶּה נִקְרָאת בְּרִית הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה צָרִיךְ
 לִכְוֹן בְּחֶדְוָה זֹכֵר כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ בְּחֶדְוָת הַשְּׂכֵינָה [שֶׁל
 אוֹתָם חֲכָמִים], שֶׁהוּא זְנוּג הַחֲכָמִים. וְעַל זֶה
 וַיִּדְעַתָּ כִּי שָׁלוֹם אֶהְיֶה, שֶׁהָרִי הַשְּׂכֵינָה בָּאָה עִמָּךְ
 וְשׁוּרָה בְּבֵיתְךָ. וְעַל זֶה (שם) וּפְקַדְתָּ נֶגֶד וְלֹא
 תַּחֲטָא. מַה זֶה וְלֹא תַּחֲטָא? לְשִׁמּוֹשׁ לִפְנֵי הַשְּׂכֵינָה
 חֶדְוַת הַמְּצוּה.

כְּמוֹ זֶה תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁפּוֹרְשִׁים מִנִּשְׁוֹתֵיהֶם
 כָּל אוֹתָם יָמֵי הַשָּׁבוּעַ כְּדֵי לְהִתְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה, הַזְנוּג הָעֲלִיּוֹן נִזְדוּג בָּהֶם וְלֹא נִפְרָד מֵהֶם
 כְּדֵי שִׁימָצֵא זָכָר וּנְקֵבָה. כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנָסֶת שְׂכֵינָה
 צָרִיכִים תִּלְמִידֵי חֲכָמִים לְשִׁמּוֹחַ אֶת נִשְׁוֹתֵיהֶם
 מִשׁוּם כְּבוֹד הַזְנוּג הָעֲלִיּוֹן, וְלִכְוֹן לָבֶם בְּרָצוֹן
 רְבוּנִם כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.

כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁאַשְׁתּוּ בִּימֵי טַמְאָתָהּ וְשׁוּמֵר אוֹתָהּ
 כְּרָאוּי, כָּל אוֹתָם הַיָּמִים הַזְנוּג הָעֲלִיּוֹן
 מִזְדוּג עִמּוֹ שִׁימָצֵא זָכָר וּנְקֵבָה. כִּיּוֹן שֶׁאַשְׁתּוּ
 נִטְהַרֶת, צָרִיךְ לְשִׁמּוֹחַ אוֹתָהּ שֶׁמִּחַת מְצוּה חֶדְוָה
 עֲלִיוֹנָה. וְכָל הַטַּעֲמִים שֶׁאַמְרָנוּ עוֹלָם בְּדִרְגָּה

אחת. סתמו של דבר – כל אותם בני האמונה צריכים לכון לב ורצון בזה.

ואם תאמר, אם כך, שבח הוא של האיש כשיוצא לדרך יותר מאשר בביתו, משום הזנוג העליון שמזדוגת עמו – בא ראה, בזמן שבן אדם הוא בביתו, עקר הבית אשתו, משום ששכינה לא זזה מהבית משום אשתו, כמו ששנינו, שכתוב (בראשית כד) ויבאה יצחק האלה שרה אמו, שגר הדליקה. מה הטעם? משום שהשכינה באה לבית.

סוד הדבר – האם העליונה לא נמצאת אצל הזכר אלא בזמן שנתקן הבית והתחברו זכר ונקבה, ואז האם העליונה מוריקה ברכות כדי לברך אותם. כמו זה האם התחתונה לא נמצאת אצל הזכר אלא בזמן שהתתקן הבית, ובא הזכר לנקבה שלו והתחברו כאחד. אז האם התחתונה מוריקה ברכות לברך אותם.

ועל זה הזכר מתעטר בביתו בשתי נקבות כמו שלמעלה. וזהו סוד הכתוב (שם מט) עד תאות גבעת עולם. הע"ד הזה, תאות של גבעות עולם בו. נקבה עליונה לתקן אותו ולעטר אותו

וּלְבָרְךָ אוֹתוֹ, נִקְבָּה הַתַּחְתּוֹנָה לְהַתְחַבֵּר בּוֹ
וּלְהִזוֹן מִמֶּנּוּ.

וּכְמוֹ זֶה לְמַטָּה, כְּשֶׁזָכַר נִשְׂא, תַּאֲוֹת גְּבֻעוֹת
עוֹלָם אֵלָיו, וּמִתְעַטֵּר בְּשֵׁתֵי נִקְבוֹת – אַחַת
עֲלִיּוֹנָה וְאַחַת תַּחְתּוֹנָה. הָעֲלִיּוֹנָה לְהוֹרִיק עָלָיו
בְּרָכוֹת, וְהַתַּחְתּוֹנָה לְהִזוֹן מִמֶּנּוּ וּלְהַתְחַבֵּר עִמּוֹ.
וּבֵן אָדָם בְּבֵיתוֹ תַּאֲוֹת גְּבֻעוֹת עוֹלָם אֵלָיו
וּמִתְעַטֵּר בָּהֶם.

כְּשִׁיּוֹצֵא לְדֶרֶךְ לֹא כָךְ. הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה מִתְחַבֵּרַת
עִמּוֹ, וְהַתַּחְתּוֹנָה נִשְׁאַרַת. כְּשֶׁשָּׁב
לְבֵיתוֹ, רוֹצֶה לְהַתְעַטֵּר בְּשֵׁתֵי נִקְבוֹת כְּפִי
שְׁאֵמְרָנוּ. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, אֲפִלּוּ בְּקַלְפוֹת בְּקֶשֶׁר
שֶׁל סְפִירִים לֹא פוֹתְחִים פֶּתַח וְלִפְנֵיהָ.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, כְּמוֹ זֶה הַתּוֹרָה עוֹמֶדֶת בֵּין
שְׁנֵי בָתִּים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה ח) לְשֵׁנֵי בָתֵּי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֶחָד נִסְתָּר עֲלִיוֹן, וְאֶחָד גָּלוּי יוֹתֵר.
[הַנִּסְתָּר] הָעֲלִיוֹן [זֶה] קוֹל גָּדוֹל, שֶׁכָּתוּב (דברים ה)
קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יִסָּף. וְהַקוֹל הַפְּנִימִי הַזֶּה הוּא שֶׁלֹּא
נִשְׁמָע וְלֹא מִתְגַּלֶּה. וְזֶהוּ כְּשֶׁנּוֹבֵעַ בֵּית הַגָּרוֹן,
יוֹצֵאת [בוֹ] ה' בַּחֲשָׁאִי, וְתָמִיד נוֹבֵעַ וְלֹא פוֹסֵק.
וְהוּא דַּק פְּנִימִי שֶׁלֹּא נִשְׁמָע לְעוֹלָמִים.

ומכאן יוצאת התורה שהיא קול יעקב. וזה נשמע [שנשמע] שיוצא [יוצא] מאותה שלא נשמעת, ואחר כך הדבור נאחז עמו ויוצא החוצה מכחו ומתקפו. וקול של יעקב שהוא תורה, אוחו בין שתי נקבות. אוחו בפנימי הזה שלא נשמע, ואוחו בזה שבחוץ שנשמע.

שנים הם שלא נשמעים, ושנים שנשמעים. שנים שלא נשמעים זוהי חכמה העליונה הנסתרת שעומדת במחשבה שלא מתגלה ולא נשמעת. אחר כך יוצאת ומתגלה מעט בחשאי, שלא נשמע אותו שנקרא קול גדול, שהוא דק ויוצא בחשאי.

שנים הם שנשמעים, אותם שיוצאים מכאן הקול של יעקב ודבור שנאחז עמו. הקול הגדול הזה שהוא בחשאי שלא נשמע, היא בית לחכמה העליונה, וכל נקבה נקראת בי"ת. והדבור האחרון הזה הוא בית לקול של יעקב שהוא תורה. ועל כן התורה מתחילה בבי"ת, בי"ת ראשית.

פתח ואמר, בראשית ברא אלהים, הינו שכתוב ויבן ה' אלהים את הצלע. את השמים,

הֵינּוּ שְׁכָתוּב וַיִּבְאֶה אֶל הָאָדָם. וְאֵת הָאָרֶץ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר עֲצָם מֵעֲצָמִי. וְדַאי זֹהִי אֶרֶץ הַחַיִּים.

עוֹד פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים ק) נָאִם ה'
לֵאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הַדָּם
לְרַגְלֶיךָ. נָאִם ה' לֵאדֹנִי – הַדְרָגָה הָעֲלִיוֹנָה לְדְרָגָה
הַתַּחְתּוֹנָה אוֹמֶרֶת שֵׁב לִימִינִי, לְקֶשֶׁר מֵעֲרֻבִית
בְּדְרוּמִית, שְׁמַאל בְּיָמִין, כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת כָּחַם שֶׁל
שָׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. נָאִם ה'
לֵאדֹנִי – נָאִם ה' זֶה יַעֲקֹב. לֵאדֹנִי – זֶה (יהושע ג)
אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. דְּבַר אַחֵר נָאִם ה' –
זֶה יוֹבֵל. לֵאדֹנִי – זֶה שְׁמֹטָה, שְׁכָתוּב בָּהּ (שמות כא)
אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנִי. שֵׁב לִימִינִי – שְׁהִי הַיָּמִין
מִתַּחִיל בַּיּוֹבֵל, וּשְׁמֹטָה צָרִיךְ לְקֶשֶׁר בְּיָמִין.

בֵּא רֵאָה, שְׁמֹטָה זוֹ לֹא נִקְשְׁרֶת בְּקִיּוּם שָׁלֵם
בְּיָמִין וּבְשְׁמַאל מִיּוֹם שֶׁנִּבְרְאָתָה. כְּשֶׁרוֹצֶה
לְהִתְקַשֵּׁר, הוֹשִׁיט זְרוּעַ שְׁמַאל כְּנִגְדָּהּ וּבִרְאָתָה
הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבְגִלָּל שֶׁהוּא מַצֵּד שְׁמַאל, אֵין בּוֹ
קִיּוּם עַד הַזְּמַן שֶׁל הָאֱלֹף הַשְּׁבִיעִי, שֶׁבָּאוּתוֹ יוֹם
לְחוּד מִתְקַשֵּׁר אֶז בְּיָמִין. וְאִז תִּהְיֶה בֵּין הַיָּמִין
וְהַשְׁמַאל בְּקִיּוּם שָׁלֵם, וַיִּמָּצְאוּ שְׁמַיִם חֲדָשִׁים
וְאֶרֶץ חֲדָשָׁה, וְאִז לֹא תִזְוֶז מִשָּׁם לְעוֹלָמִים.

אם כן, בַּמָּה נַעֲמִיד שֶׁב לַיְמִינִי? אֲלֹא עַד זְמַן יְדוּעַ, שְׁכָתוֹב עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ, וְלֹא תָמִיד. אֲבָל בְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא תִזְוֶה מִשָּׁם לְעוֹלָמִים, שְׁכָתוֹב (ישעיה נד) כִּי יִמִּין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

בא רֵאָה, אֵת הַשָּׁמַיִם – זֶה שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה (בִּינָה). וְאֵת הָאָרֶץ – זֶה שְׁכִינָה שְׁלֻמָּטָה בְּהַתְּחַבְּרוֹת שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה כְּאַחַד, וְהָרִי נֶאֱמָר כְּמוֹ שֶׁהֶעִירוּ בּוֹ הַחֲבָרִים עַד עַכְשָׁו.

רצו [רָצָה] לָלֶכֶת. קָמוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּבַר כָּאֵן אֲצִלָּנוּ. פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, שְׁנֵי פְּסוּקִים כְּתוּבִים, (דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא, וְכָתוּב שָׁם (שם) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. אֵת הַפְּסוּקִים הִלְלוּ בְּאַרְנוֹ אוֹתָם בְּכֹמָה מְקוֹמוֹת, וְהַחֲבָרִים הֶעִירוּ בָהֶם. בֹּא תִרְאֶה, כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא, הָרִי נֶאֱמָר הַדְּבַר הַזֶּה בְּתוֹךְ הַחֲבָרִים שֵׁשׁ אֵשׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ, [וַיֵּשׁ אֵשׁ] וְאוֹכֶלֶת אוֹתָהּ וּמִשְׁמִידָה אוֹתָהּ, הֵיּוֹת שֵׁשׁ אֵשׁ חֲזָקָה מֵאֵשׁ, וּפְרִשׁוּהָ.

אבל בֹּא רֵאָה, מִי שְׁרוּצָה לְדַעַת חֲכָמַת הַיַּחֲוֹד הַקָּדוֹשׁ, יִסְתַּכֵּל בְּשִׁלְהֶבֶת שְׁעוּלָה מִתּוֹךְ

הַגְחָלָת אוּ מִתּוֹךְ נֵר שְׂדוּלָק. שְׁהָרִי הַשְּׁלֵהֶבֶת לֹא
עוֹלָה אֶלָּא כְּשֶׁנֶּאֱחָזֶת בְּדָבָר גַּם [אַחֵר].

בֵּא רָאָה, בְּשִׁלְהֶבֶת שְׁעוֹלָה יֵשׁ שְׁנֵי אִוְרוֹת. אֶחָד
אוֹר לָבָן שְׁמַאִיר, וְאֶחָד אוֹר שְׁנֶאֱחָז בָּהּ שְׁחַר
אוּ תְכֵלֶת. אוֹתוֹ אוֹר לָבָן הוּא לְמַעְלָה וְעוֹלָה
בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר, וְתַחֲתָיו אוֹתוֹ אוֹר תְּכֵלֶת אוּ שְׁחַר
שֶׁהוּא כֶּסֶף לְאוֹתוֹ לָבָן.

וְאוֹתוֹ אוֹר לָבָן שׁוֹרֶה עָלָיו, וְנֶאֱחָזִים זֶה בָּזֶה
לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. וְאוֹתוֹ אוֹר שְׁחַר אוּ
גֹן תְּכֵלֶת שֶׁהוּא לְמַטָּה הוּא כֶּסֶף כְּבוֹד לְאוֹתוֹ
לָבָן, וְעַל זֶה סוּד הַתְּכֵלֶת. וְכֶסֶף זֶה תְּכֵלֶת שְׁחַר
נֶאֱחָז בְּדָבָר אַחֵר לְהַדְלִיק, שֶׁהוּא מְלֻמָּטָה, וְהֵהוּא
מְעוֹרֵר אוֹתוֹ לְהֶאֱחָז בְּאוֹר הַלָּבָן [הַעֲלִיּוֹן].

וְהַתְּכֵלֶת הַשְּׁחַר הַזֶּה לְפַעֲמִים חוֹזֵר לְהִיּוֹת
אָדָם. וְאוֹתוֹ אוֹר לָבָן שֶׁעָלָיו לֹא
מִשְׁתַּנֶּה לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי הוּא תָמִיד לָבָן, אֲבָל
תְּכֵלֶת זֶה מִשְׁתַּנֶּה לְגוֹנִים הִלְלוּ. לְפַעֲמִים תְּכֵלֶת
אוּ שְׁחַר, וְלְפַעֲמִים אָדָם, וְזֶה נֶאֱחָז לְשְׁנֵי צַדִּידִים.
נֶאֱחָז לְמַעְלָה בְּאוֹתוֹ אוֹר [עֲלִיּוֹן] לָבָן. נֶאֱחָז
לְמַטָּה בְּדָבָר הַהוּא שֶׁתַּחֲתָיו שְׁמִתְקֵן בּוֹ לְהֵאִיר
[דְּבָרִים שְׁשָׁמִים לוֹ לְהַדְלִיק] וְלְהֶאֱחָז בּוֹ.

וְזוֹ אוֹכֵלֶת תָּמִיד וּמִשְׁמִידָה לְאוֹתוֹ דְּבַר שְׁשָׁמִים
 לָהּ. שֶׁהָרִי בְּכָל מָה שְׁנִדְבֵּק בּוֹ לְמִטָּה וְשׁוֹרָה
 עָלָיו, אוֹתוֹ אֹר תִּכְלֶת מִשְׁמִיד אוֹתוֹ וְאוֹכֵל אוֹתוֹ,
 מִשּׁוּם שֶׁדֶּרְכוֹ הִיא לְהַשְׁמִיד וְלִהְיוֹת אוֹכֵל, שֶׁהָרִי
 בּוֹ תְלוּיָהּ הַשְׁמִידֶת הַכֹּל, מָוֶת שֶׁל הַכֹּל. וְלָכֵן הִיא
 אוֹכֵלֶת כָּל מָה שְׁנִדְבֵּק בָּהּ לְמִטָּה.

וְאוֹתוֹ אֹר לָבֵן שְׁשׁוֹרָה עָלָיו לֹא אוֹכֵל וְלֹא
 מִשְׁמִיד לְעוֹלָמִים וְלֹא מִשְׁתַּנָּה אֹרּוֹ,
 וְעַל זֶה אָמַר מֹשֶׁה כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכֶלָה הוּא.
 אֹכֶלָה וְדָאִי. אוֹכֵל וּמִשְׁמִיד כָּל מָה שְׁשׁוֹרָה
 תַּחֲתָיו. וְעַל זֶה אָמַר ה' אֱלֹהֶיךָ וְלֹא אֱלֹהֵינוּ,
 מִשּׁוּם שֶׁמֹּשֶׁה בְּאוֹתוֹ אֹר לָבֵן שֶׁלְמַעֲלָה הִיָּה
 שֶׁלֹּא הַשְׁמִיד וְלֹא אָכַל.

בא וְרָאָה, אֵין לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְהִדָּלֵק הָאֹר
 הַתִּכְלֶת הַזֶּה לְהִתְאַחֵד בְּאֹר לָבֵן אֲלֵא עַל
 יְדֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם נִדְבָקִים בּוֹ תַּחֲתָיו.

ובא וְרָאָה, אֵף עַל פִּי שֶׁדֶּרֶךְ שֶׁל הָאֹר תִּכְלֶת
 וְשׁוֹר הַזֶּה לְהַשְׁמִיד כָּל מָה שְׁנִדְבֵּק בּוֹ
 תַּחֲתָיו, יִשְׂרָאֵל נִדְבָקִים בּוֹ תַּחֲתָיו וְעוֹמְדִים
 בְּקִיּוּם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהּ
 אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים. בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא אֱלֹהֵינוּ [אֲלֵא

בַּה' אֱלֹהֵיכֶם], בָּאוּתוֹ אוֹר תִּכְלֹת שְׁחֹר שְׂאוּכֹל
וּמִשְׁמִיד כָּל מָה שֶׁנִּדְבֵּק בּוֹ תַחֲתָיו, וְאַתֶּם
מִתְדַבְּקִים בּוֹ וְקִימִים, שְׁכָתוֹב חַיִּים כָּלכֶם הַיּוֹם.
וְעַל הָאוֹר הַלָּבֵן שְׂרוּי לְמַעַלָּה אוֹר נִסְתָּר שֶׁמִּקִּיף
אוֹתוֹ, וְסוּד עֲלִיּוֹן כָּאֵן. וְהַכֹּל תִּמְצָא
בִּשְׁלֵהֶבֶת שְׁעוּלָה וְחֻכְמוֹת שֶׁל הָעֲלִיּוֹנִים בַּה'. בָּא
ר' פִּנְחָס וּנְשָׁקוּ. אָמַר, בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שֶׁנִּפְגְּשָׁנוּ
כָּאֵן. הֵלְכוּ עִם רַבִּי פִּנְחָס שְׁלֹשָׁה מִיָּלִין.

חֲזָרוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן וְהַחֲבֵרִים. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן,
זֶה שְׂאֵמְרָנוּ סוּד הַחֻכְמָה הוּא בִּיחּוּד
הַקָּדוֹשׁ שֶׁמִּשּׁוּם כֶּךָ הִ"א אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ הוּא אוֹר תִּכְלֹת שְׁחֹר שֶׁנֶּאֱחָז בִּיה"ו,
שֶׁהוּא אוֹר לָבֵן שְׂמֵאִיר.

בא רֵאָה, לִפְעָמִים הָאוֹר הַתִּכְלֹת ד', וְלִפְעָמִים
ה'. אֵלָּא בְּזִמָּן שֶׁלֹּא נִדְבְּקִים בּוֹ יִשְׂרָאֵל
לְמַטָּה לְהִדְלִיק אוֹתוֹ לְהֶאֱחֹז בְּאוֹר הַלָּבֵן הוּא ד',
וְלִפְעָמִים שִׁמְעוֹרָרִים אוֹתוֹ לְהִתְחַבֵּר עִם הָאוֹר
הַלָּבֵן, אִזּוּ נִקְרָא ה'. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁכָתוֹב (שם כב) כִּי
יְהִיָּה נַעֲרָה בְּתוּלָה. נַעֲרָ כְּתוּב בְּלִי ה', מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁלֹּא הִתְחַבְּרָה בְּזָכֵר, וּבְכָל מְקוֹם
שֶׁלֹּא נִמְצְאִים זָכֵר וְנִקְבָּה, הִ"א לֹא נִמְצְאָת וְעוּלָה
מִשָּׁם, וְנִשְׁאָר ד'.

שְׁהָרִי היא כל זמן שמתחברת באור הלֶבֶן
שְׁמַאִיר נקראת ה', שְׁהָרִי אז הכל
מתחבר כאחד. היא נדבקת באור הלֶבֶן, וישראל
נדבקים בה [למטה] ועומדים תחתיה להדליק
אותה, ואז הכל אחד. וזהו סוד הקרבן, שהעֶשֶׂן
שעולה מעורר אותו לאור התכלת הזה להדליק.
וכשנִדְלָק, מתחבר באור הלֶבֶן, והנר דולק
ביחוד אחד.

ומשום שֶׁדִּרְכוֹ של האור התכלת הזה להשמיד
ולהיות אוכל כל מה שנִדְבֵק בו תחתיו.
כְּשֶׁרָצוֹן נִמְצָא וְנֵר דּוֹלֵק בְּחִבּוּר אֶחָד, אֵז כְּתוּב
(מלכים-א יח) וַתִּפֹּל אֵשׁ ה' וַתֹּאכַל אֶת הָעֵלָה וְגו'.
וְאֵז נִודַע שְׁאוֹתוֹ נֵר דּוֹלֵק בְּחִבּוּר אֶחָד וְקִשֵּׁר
אֶחָד. אור תכלת נדבק באור לבן והוא אחד.
אוכל תחתיו חֲלָבִים ועולות שְׁהָרִי לא אוכל תחתיו,
אֵלָּא בְּזִמָּן שֶׁהוּא עוֹלָה [דולק] והכל נקשר
ומתחבר באור הלֶבֶן, ואז הוא שלום העולמים
כלם, והכל נקשר ביחוד אחד.

ואחר שֶׁסִּים להשמיד תחתיו אור תכלת זה,
מתדבקים בו תחתיו כְּהִנִּים לוֹיִם
וישראל. אלה בְּחִדּוֹת הַשִּׁיר, וְאֵלָּה בְּרָצוֹן הַלֵּב,

וְאַלֶּה בְּתַפְלָה. וְגַר דּוֹלֵק עֲלֵיהֶם. וְנִדְבָקִים
הָאוֹרוֹת כְּאַחַד וּמְאִירִים הָעוֹלָמוֹת, וּמִתְבָּרְכִים
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְאִזּוּ וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם
הַיּוֹם. וְאַתֶּם? אַתֶּם צָרִיךְ לִכְתּוֹב! אֵלָּא ו' –
לְהוֹסִיף עַל חֲלָבִים וְעוֹלוֹת שֶׁהֵם נִדְבָקִים בּוֹ
וְאוֹכְלִים וּמְשֻׁמִּידִים, וְאַתֶּם מִתְדְּבָקִים בּוֹ בְּאוֹתוֹ
אוֹר תְּכַלֶּת שְׁחֹר שְׁאוֹכֶלֶת וְאַתֶּם קִיָּמִים. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם. [ס"א וְתַכְלֶת וְאַרְגָּמָן]
כָּל הַגּוֹנִים טוֹבִים לַחֲלוּם, חוּץ מִתְכַלֶּת שֶׁהוּא
אוֹכֵל וּמְשֻׁמִּיד תָּמִיד, וְהוּא אֵילָן שֶׁבּוֹ מוֹת וְשׁוֹרָה
עַל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. וּמִשּׁוֹם שֶׁהַכֹּל שׁוֹרָה תַּחְתּוֹ,
הוּא אוֹכֵל וּמְשֻׁמִּיד.

וְאֵם תֹּאמַר כֶּן, גַּם שׁוֹרָה בְּשָׂמִים לְמַעַלָּה, וְכַמָּה
צְבָאוֹת הֵם לְמַעַלָּה, וְכָל [מְשֻׁמִּידִים
וְאוֹכְלִים] קִיָּמִים. בֹּא רְאֵה, כָּל אוֹתָם שְׁלֹמֶעֱלָה
בְּאוֹתוֹ אוֹר תְּכַלֶּת נִכְלָלִים, אֲבָל הַתַּחְתּוֹנִים לֹא
כֶּן, שֶׁהֵם דְּבַר גַּם, הָעוֹלָם [נ"א אַחֵר לְמַטָּה עַל
מֶה] שְׁעוֹמֵד וְשׁוֹרָה עָלָיו. וְלִכֵּן אוֹכֵל וּמְשֻׁמִּיד
אוֹתָם. וְאֵין לָהּ דְּבַר אַחֵר לְמַטָּה בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא
יִשְׁמַד, מִשּׁוֹם שֶׁאוֹר הַתְּכַלֶּת מְשֻׁמִּיד כָּל מֶה
שְׁעוֹמֵד עָלָיו.

בְּאֶרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה גִּוְנִים שֶׁל מִינֵי אוֹרוֹת נִחְלָק
הָעוֹלָם. שִׁבְעָה נִחְלָקִים לְשִׁבְעָה
תְּהוֹמוֹת. כָּל אֶחָד מֵכָּה בְּתֵהוּם שָׁלוּ, וְאַבְנִים
מִתְגַּלְגֵּלוֹת בְּתוֹךְ הַתֵּהוּם, וְנִכְנָס אוֹתוֹ אֹר
בְּאוֹתָם אֲבָנִים וְנוֹקֵב אוֹתָם, וּמִים יוֹצְאִים בָּהֶם,
וְשׁוֹקְעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל הַתֵּהוּם וּמִכֶּסֶה
לְשְׁנֵי צַדִּידִים.

יוֹצְאִים מִים בְּאוֹתָם נִקְבִים, וְנִכְנָס אֹר וּמֵכָּה
לְאַרְבַּעַת צַדִּי הַתֵּהוּם. מִתְגַּלְגֵּל הָאֹר
בְּחִבְרָתוֹ, וּפּוֹגְשִׁים בְּאֶחָד, וְנִחְלָקִים הַמִּים,
וְאוֹחֲזִים כָּל אוֹתָם שִׁבְעָה בְּשִׁבְעָה תְּהוֹמוֹת,
וְכוֹרִים [שׁוֹרִים] בְּחֻשְׁכִּים שֶׁל הַתֵּהוּם. וְהַחֻשְׁכִּים
הֵלְלוּ מִתְעַרְבִים בָּהֶם, וְעוֹלִים הַמִּים וְיוֹרְדִים
וּמִתְגַּלְגֵּלִים בְּאוֹתָם מְאוֹרוֹת. וּמִתְעַרְבִים כָּאֶחָד
אוֹרוֹת וְחֻשֶׁךְ וּמִים, וְנַעֲשׂוּ מֵהֶם אוֹרוֹת שֶׁלֹּא
נִרְאִים חֻשׁוֹכִים.

כָּל אֶחָד מֵכָּה בְּחִבְרוֹ, וְנִחְלָקִים לְשִׁבְעָה וַחֲמִשָּׁה
צְנוּרוֹת שֶׁל הַתֵּהוּם, וּבָהֶם זוֹרְמִים מִים. כָּל
צֶנּוּר וְצֶנּוּר עוֹלָה בְּקוֹלוֹ, וְהַתְּהוֹמוֹת מְזִדְעָזְעִים.
וּכְשֵׁאוֹתוֹ קוֹל נִשְׁמָע, כָּל תֵּהוּם קוֹרֵא לְחִבְרוֹ
וְאוֹמֵר: חֵלֶק מִימִיךָ וְאַכְנֶס בִּי. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(תהלים מב) תֵּהוּם אֶל תֵּהוּם קוֹרֵא לְקוֹל צְנוּרִיךָ.

תַּחַת אֵלֶּה שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת [וְשֵׁשִׁים] וּשְׁמוֹנִים
[וּחֲמִשָּׁה] גִּידִים. מֵהֶם לְבָנִים וּמֵהֶם
שְׁחָרִים וּמֵהֶם אֲדָמִים. נִכְלְלוּ זֶה בָּזֶה וְנַעֲשׂוּ גֻּוֹן
אֶחָד. אוֹתָם גִּידִים נִרְקְמוּ בְּשִׁבְעַ עֶשְׂרֵה רִשְׁתוֹת,
וְכָל אַחַת נִקְרְאת רִשֶּׁת גִּידִים. [הִתְקַיְּמוּ] נִרְקְמוּ
זֶה בָּזֶה וַיּוֹרְדִים בְּתַחֲתִית הַתְּהוֹם. תַּחַת אֵלֶּה
עוֹמְדוֹת שְׁתֵּי רִשְׁתוֹת כְּמֵרָאָה הַבְּרֻזָּל, וּשְׁתֵּי
רִשְׁתוֹת אַחֲרוֹת כְּמֵרָאָה הַנְּחָשֶׁת.

שְׁנֵי כִּסְאוֹת עוֹמְדִים עֲלֵיהֶם, אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד
מִשְּׂמָאל. כָּל אוֹתָן רִשְׁתוֹת מַחְבְּרוֹת כְּאֶחָד,
וּמִיָּם יוֹרְדִים מֵאוֹתָם צְנוּרוֹת וְנִכְנָסִים בְּרִשְׁתוֹת
הָאֵלֶּה. אוֹתָם שְׁנֵי כִּסְאוֹת, אֶחָד כֶּסֶּא שֶׁל רְקִיעַ
שְׁחָר, וְאֶחָד כֶּסֶּא שֶׁל רְקִיעַ תַּחַשׁ. שְׁנֵי הַכִּסְאוֹת
הִלְלוּ, כְּשֶׁהֵם עוֹלִים, עוֹלִים [בְּאֶחָד] בְּאוֹתוֹ כֶּסֶּא
שֶׁל הָרְקִיעַ הַשְּׁחָר. וּכְשִׁיּוֹרְדִים, יוֹרְדִים בְּאוֹתוֹ
כֶּסֶּא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ.

שְׁנֵי הַכִּסְאוֹת הִלְלוּ, אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל.
וְאוֹתוֹ כֶּסֶּא שֶׁל הָרְקִיעַ הַשְּׁחָר מִיָּמִין, וְאוֹתוֹ
כֶּסֶּא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ מִשְּׂמָאל. כְּשֶׁעוֹלִים בְּכֶסֶּא
שֶׁל הָרְקִיעַ הַשְּׁחָר, מִנְּמִיד הַכֶּסֶּא שֶׁל רְקִיעַ שְׂמָאל
וַיּוֹרְדִים בּוֹ.

מִתְגַּלְגְּלִים הַכְּסָאוֹת אֶחָד בְּאַחַד, [יִוְרְדִים
 וְלֹקְחִים] לֹקְחִים כָּל אוֹתָן
 הִרְשָׁתוֹת לְתוֹכָם וּמִכְנִיסִים אוֹתָם לְתַחְתִּית
 הַתְּהוֹם הַתַּחְתּוֹנָה. עוֹמֵד כֶּסֶּא אֶחָד וְעוֹלָה
 לְמַעְלָה מִכָּל אוֹתָם הַתְּהוֹמוֹת, וְעוֹמֵד כֶּסֶּא אַחֵר
 לְמַטָּה שֶׁל כָּל הַתְּהוֹמוֹת. בֵּין שְׁנֵי כְּסָאוֹת אֵלוֹ
 מִתְגַּלְגְּלִים כָּל אוֹתָם תְּהוֹמוֹת. וְכָל אוֹתָם צְנוּרוֹת
 נִנְעָצוּ בֵּין שְׁנֵי הַכְּסָאוֹת הָאֵלֶּה.

שְׁבָעִים וַחֲמִשָּׁה [אֲוֵרוֹת] צְנוּרוֹת הֵם. שְׁבָעָה
 הֵם עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַכֹּל, וְכָל אוֹתָם
 אַחֲרִים אֲחוּזִים בָּהֶם, וְכֹלם נְעוּצִים בְּגִלְגְּלֵי
 הַכֶּסֶּא הַזֶּה בְּצַד הַזֶּה, וְנְעוּצִים בְּגִלְגְּלֵי הַכֶּסֶּא
 הַזֶּה בְּצַד הַזֶּה.

בָּהֶם [נ"א בַּתְּהוֹמוֹת] מִים עוֹלִים וְיִוְרְדִים.
 אוֹתָם שְׂיִוְרְדִים כּוֹרִים בַּתְּהוֹמוֹת וּבִוְקָעִים
 אוֹתָם. אוֹתָם שְׁעוֹלִים נִכְנָסִים בְּאוֹתָם נִקְבֵי
 הָאֲבָנִים, וְעוֹלִים וּמִמְלָאִים לְשִׁבְעַת הַיָּמִים. עַד
 כָּאֵן שְׁבָעָה גִּוְנִים שֶׁל אֲוֵרוֹת בְּסוּד עֲלִיוֹן.

שְׁבָעָה אֲוֵרוֹת אַחֲרִים נִחְלָקִים לְשִׁבְעָה יָמִים,
 וַיֵּם אֶחָד כּוֹלֵל אוֹתָם. אוֹתוֹ הַיָּם הָאֶחָד
 הוּא יָם הָעֲלִיוֹן שֶׁכָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים כָּלוּלִים בּוֹ.

שְׁבַעָה אֹרֹת הִלְלוּ נִכְנָסִים לְתוֹךְ אוֹתוֹ הָיִם
 וּמִכֵּים בּוֹ לַיִם [לְשִׁבְעִים] לְשִׁבַּעַה צְדָדִים. וְכָל
 צַד וְצַד נִחְלַק לְשִׁבַּעַה נְחָלִים, כַּפְתּוּב (ישעיה יא)
 וְהִפָּהוּ לְשִׁבַּעַה נְחָלִים וְגו'. וְכָל נַחַל וְנַחַל נִחְלַק
 לְשִׁבַּעַה נְהָרוֹת, וְכָל נְהָר וְנְהָר נִחְלַק לְשִׁבַּע
 דְּרָכִים, וְכָל דֶּרֶךְ וְדֶרֶךְ נִחְלָקֶת לְשִׁבַּעַה שְׁבִילִים,
 וְכָל מִימֵי הָיִם כָּלֶם נִכְנָסִים לְתוֹכָם.

שְׁבַעָה אֹרֹת עוֹלָם וְיוֹרְדִים לְשִׁבַּעַה צְדָדִים.
 שְׁבַעָה אֹרֹת עֲלִיּוֹנִים נִכְנָסִים לְתוֹךְ
 הָיִם. שֵׁשָׁה הֵם, וּמַעְלִיּוֹן אֶחָד יוֹצְאִים. כְּמוֹ
 שְׁנוּטֵל הָיִם, כִּךְ מִחְלִק מִימּוֹ לְכָל אוֹתָם יָמִים,
 לְכָל אוֹתָם נְהָרוֹת. תְּנִין אֶחָד לְמִטָּה בְּצַד
 שְׁמָאל שָׁט בְּכָל אוֹתָם נְהָרוֹת בָּא בְּצַד.
 קִשְׁקָשָׁיו כָּלֶם חֲזָקִים כְּבִרְזֵל, וּמַגִּיעַ לְשָׂאב,
 וְשׂוֹאֵב מְקוֹמָהּ. וְכָל אוֹתָם הָאֹרֹת נִחְשָׁכִים
 לְפָנָיו. פִּיּוּ וּלְשׁוֹנוֹ לוֹהֵטִים אֵשׁ. [חַד לְשׁוֹנוֹ]
 מִחֻדָּת לְשׁוֹנוֹ כְּחֶרֶב חֲזָקָה.

עַד שְׁמַגִּיעַ לְהִכָּנֵס לְמַקְדָּשׁ לְתוֹךְ הָיִם, וְאִז
 מְטַמֵּא אֶת הַמַּקְדָּשׁ וְהָאֹרֹת נִחְשָׁכִים,
 וְאֹרֹת עֲלִיּוֹנִים עוֹלִים מֵהָיִם. וְאִז נִחְלָקִים מִימֵי
 הָיִם בְּצַד שְׁמָאל, וְהָיִם קוֹפֵא וּמִימּוֹ לֹא זוֹרְמִים.
 וְעַל זֶה סוּד הַדְּבָר, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב וְהִנֵּחַשׁ הָיָה עָרוֹם

מכל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹהִים. סוֹד
הַנֶּחֱשׁ הָרַע יוֹרֵד מִלְמָטָה לְמַעְלָה [ס"י מִלְמַעְלָה
לְמָטָה], וְהוּא שָׁט עַל פְּנֵי הַמַּיִם הַמְרִירִים, וַיּוֹרֵד
לְפָתוֹת לְמָטָה עַד שֶׁיִּפְּלוּ לְתוֹךְ רִשְׁתּוֹ.

הַנֶּחֱשׁ הַזֶּה הוּא מָוֶת שֶׁבְּעוֹלָם, וְהוּא נִכְנָס
בְּמַעְיוֹ הַנִּסְתָּרִים שֶׁל הָאָדָם. הוּא לֹצֵד
שְׂמָאל. וַיֵּשׁ נֶחֱשׁ אַחֵר שֶׁל הַחַיִּים בְּצַד יָמִין.
שְׁנֵיהֶם הוֹלְכִים עִם בֶּן הָאָדָם כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹהָ.

מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה, שֶׁהָרִי כָּל שְׂאֵר חַיּוֹת הַשָּׂדֶה
אֵין בָּהֶם חָכָם לְהִרְעֵ כָּמוֹ זֶה, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
זֶהֱמַת הַזֶּהָב. אוֹי לְמִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֲרָיו, שֶׁהוּא
גּוֹרֵם לוֹ מָוֶת וּלְכָל מִי שֶׁהוֹלֵךְ אַחֲרָיו, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹהָ. אָדָם נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו לְמָטָה וַיּוֹרֵד לְדַעַת
בְּכָל מָה שֶׁלְּמָטָה. כָּמוֹ שֶׁיּוֹרֵד, כֵּךְ נִמְשָׁךְ רְצוֹנוֹ
וְדִרְכוֹ אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁמִּגִּיעִים לְנֶחֱשׁ הַזֶּה וְרוֹאִים
תַּאֲוֹת הָעוֹלָם וְדִרְכָּיו שְׁטִים בְּמָקוֹם זֶה. אַז קָם,
וְהוּא נִמְשָׁךְ אַחֵר אָדָם וְאַשְׁתּוֹ וְנִדְבֶּק בָּהֶם, וְגֵרֵם
לָהֶם מָוֶת וּלְכָל הַדּוֹרוֹת שֶׁבָּאוּ אַחֲרָיו. עַד
שֶׁהִגִּיעוּ יִשְׂרָאֵל לְהַר סִינִי, לֹא פָסְקָה זֶהֱמַתּוֹ
מִהָעוֹלָם, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. כִּיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ וְנִדְבְּקוּ בְּעֵץ
שְׁשׂוּרָה בּוֹ מָוֶת לְמָטָה, מָה כָּתוּב? וַיִּשְׁמְעוּ אֶת

קול ה' אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בִּגְנִן. מִתְהַלֵּךְ אֵין כָּתוּב כָּאֵן,
אֶלֶּא מִתְהַלֵּךְ.

בא רֵאָה, עַד שְׁאָדָם לֹא חָטָא, הָיָה עוֹלָה וְעוֹמֵד
בְּחִכְמַת הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן וְלֹא הָיָה נִפְרָד מֵעַץ
הַחַיִּים. כִּיּוֹן שֶׁהִגְדִּיל תְּאֻתּוֹ לְדַעַת וּלְרַדֵּת לְמַטָּה,
נִמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם עַד שֶׁנִּפְרַד מֵעַץ הַחַיִּים, וַיֵּדַע רָע
וְעָזַב הַטּוֹב. וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים ה) כִּי לֹא אֵל חֲפִץ
רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְרֶךְ רָע. מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֲרֵי רָע, אֵין
לוֹ דִּירָה עִם עֵץ הַחַיִּים.

וְעַד שֶׁלֹּא חָטָאוּ, הָיוּ שׁוֹמְעִים קוֹל מְלַמְעָלָה
וְהָיוּ יוֹדְעִים חִכְמָה עֲלִיוֹנָה וְעוֹמְדִים בְּקִיּוֹם
שֶׁל זֶהר הָעֲלִיּוֹן וְלֹא פּוֹחֲדִים. כִּיּוֹן שֶׁחָטָאוּ, אָפְלוּ
קוֹל שֶׁלֹּא מָטָה לֹא יָכְלוּ לַעֲמֹד בּוֹ. כְּמוֹ זֶה, עַד שֶׁלֹּא
חָטָאוּ יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעָה שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינִי
נִתְבַּטְּלָה מֵהֶם זִהְמַת הַנֶּחֱשׁ הַזֶּה, שֶׁהָרִי אָז בְּטוֹל
יֵצֵר הָרָע הָיָה מֵהָעוֹלָם וְדָחוּ אוֹתוֹ מֵהֶם, וְאֵז
נִאָחֲזוּ בְּעֵץ הַחַיִּים וְעָלוּ לְמַעְלָה וְלֹא יָרְדוּ לְמַטָּה.

אז הָיוּ יוֹדְעִים וְרוֹאִים אֶסְפֵּקֵלֵרִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת,
וְעֵינֵיהֶם אוֹרוֹ וְשִׁמְחִים לְדַעַת וְלִשְׂמֹעַ. וְאֵז
חָגַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲגוּרוֹת שֶׁל אוֹתִיּוֹת
שְׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁלֹּא יוֹכֵל לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם הַנֶּחֱשׁ הַזֶּה

וְלֹא יִטְמֵא אוֹתָם כְּמוֹ קֹדֶם. כִּיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ בַּעֲגָל,
בְּטָלוּ מֵהֶם כָּל אוֹתָן דְּרָגוֹת וְאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים,
וּבְטָלוּ מֵהֶם אוֹתָן חֲגוּרוֹת מְזִינּוֹת שֶׁהִתְעַטְרוּ
מִהֶשֶׁם הָעֲלִיּוֹן הַקָּדוֹשׁ, וְהִמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם נֶחֱשׁ
הָרַע כְּמוֹ מִקֵּדָם וְגִרְמוּ מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. וְאַחֵר
כֵּן מָה כָּתוּב? (שמות לד) וַיֵּרָא אֶהְרֶן וְכָל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה קֶרֶן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ
מִגִּשֶׁת אֱלֹהֵי.

בא רֵאָה מָה כָּתוּב בַּתְּחִלָּה [שמות יד], וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה. וְכָלֶם רוֹאִים אוֹרוֹת
עֲלִיוֹנִים וּמְאִירִים בְּאַסְפֵּק לְרִיָּה שְׁמַאיָרָה,
שְׁכָתוּב, (שם כ) וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֶת. וְעַל
הַיָּם הָיוּ רוֹאִים וְלֹא פוֹחֲדִים, שְׁכָתוּב (שם טו) זֶה
אֱלֹהֵי וְאַנְוָהוּ. אַחֵר שֶׁחֲטָאוּ, פָּנָיו הִסְרָסוּר לֹא הָיוּ
יְכוֹלִים לִרְאוֹת, שְׁכָתוּב (שם לד) וַיִּירָאוּ מִגִּשֶׁת אֱלֹהֵי.

בא רֵאָה מָה כָּתוּב בָּהֶם, (שם לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מִהֵר חוֹרֵב, שֶׁבְטָלוּ מֵהֶם
אוֹתָם כְּלֵי זִין [שֶׁהִתְחַבְּרוּ בָהֶם] [שֶׁהִתְחַבְּרוּ
בָהֶם] בָּהֵר סִינֵי כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁלַט בָּהֶם נֶחֱשׁ רָע.
כִּיּוֹן שֶׁבְטָלוּ מֵהֶם מָה כָּתוּב? (שם) וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת
הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמִּחֲנֶה.

אמר רבי אלעזר, מה הפסוק הזה אל זה? אלא כיון שידע משה שבטלו מישראל אותם כלי זין עליונים, אמר, הרי ודאי מכאן והלאה נחש רע יבא לדור ביניהם, ואם יקום כאן מקדש ביניהם – יטמא. מיד – ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. כי ראה משה שהרי אז ישלט נחש רע מה שלא היה מקדם לזה.

וקרא לו אהל מועד, וכי לא היה בהתחלה אהל מועד? אלא בהתחלה אהל סתם, וכעת אהל מועד. מה זה מועד? רבי אלעזר אמר לטוב, ורבי אבא אמר לרע. רבי אלעזר אמר לטוב – מה מועד שהוא יום חדוה של הלכנה שנתוספה בו קדשה. [מה מועד] לא שולטת בו חסרון, גם כאן קרא לה בשם זה, להראות שהרי התרחק [נחש] אהל מביניהם ולא נפגם, ועל זה **וקרא** לו אהל מועד כתוב.

ורבי אבא אמר לרע – שהרי בהתחלה היה אהל סתם, כמו שנאמר (ישעיה לג) אהל בל יצען בל יסע יתדתיו לנצח, ועכשו אהל מועד. בהתחלה לתת חיים ארפים לעולמים שלא ישלט בהם מות, מכאן והלאה אהל מועד, כמו שנאמר

(איוב ל) ובית מועד לכל חי. עכשו נתן בו זמן וחיים קצובים לעולם. בהתחלה לא נפגם, ועכשו נפגם. בהתחלה חברותא וזוג של הלכנה בשמש שלא יסורו, עכשו אהל מועד, הזוג שלהם מזמן לזמן. ולכן קרא לו אהל מועד מה שלא היה קדם.

השלמה מההשמטות (בין סימן מד - מה)

רבי שמעון היה יושב לילה אחד ועוסק בתורה,
והיו יושבים לפניו רבי יהודה ורבי יצחק
ורבי יוסי. אמר רבי יהודה, הרי כתוב (שמות לג)
ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב, ואמרנו
שגרמו מות עליהם מאותו זמן ומעלה, ושולט
בהם אותו נחש רע שהסירו אותו מהם בתחלה.
נניח ישראל, אבל יהושע שלא חטא, בטל
[יתבטל] ממנו אותו כלי זין עליון שקבל עמם
בהר סיני או לא?

אם תאמר שלא בטל ממנו, אם כן, למה מת
כשאר בני אדם? אם תאמר שהוסר ממנו
- למה? והרי לא חטא, שהרי הוא היה עם
משה בשעה שחטאו ישראל? ואם תאמר שלא
קבל אותה עטרה בהר סיני כמו שקבלו
ישראל - למה?

סדר הלימוד ליום כ תשרי [יום 20 בשנה]

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים י) כִּי צַדִּיק ה' צִדְקוֹת אָהֵב
 יֵשֶׁר יַחֲזוּ פְּנֵימוֹ. בַּפֶּסוּק זֶה אָמְרוּ
 הַחֲבֵרִים מֶה שֶׁאָמְרוּ. אֲבָל כִּי צַדִּיק ה', צַדִּיק הוּא
 וְשֵׁמוֹ צַדִּיק, וְלָכֵן צִדְקוֹת אָהֵב. יֵשֶׁר – הוּא יֵשֶׁר,
 כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר צַדִּיק וְיֵשֶׁר. וְעַל זֶה יַחֲזוּ פְּנֵימוֹ, כָּל
 בְּנֵי הָעוֹלָם, וַיִּתְּקֵנוּ דְרָכֵיהֶם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׁרָה
 כְּרֹאוֹי. בֹּא רְאֵה, כְּשֶׁדָּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הָעוֹלָם, אֵינּוּ דָן אוֹתוֹ אֶלָּא לְפִי רֹב בְּנֵי הָאָדָם.

וּבֹא וּרְאֵה, כְּשֶׁחֲטָא אָדָם בְּעֵץ שָׂאֵל מִמֶּנּוּ, גָּרַם
 לְאוֹתוֹ עֵץ שְׁשׁוּרָה בּוֹ הַמּוֹת לְכָל הָעוֹלָם,
 וְגָרַם פָּגַם לְהַפְרִיד אִשָּׁה מִבְּעָלָהּ, וְעָמַד חֲטָא
 הַפָּגַם הַזֶּה בַּלְבָּנָה עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינִי.
 כִּיּוֹן שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינִי, בָּטַל מֵהֶם אוֹתוֹ
 פָּגַם הַלְבָּנָה, וְעָמְדָה לְהַאִיר תָּמִיד.

כִּיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּעֵגֶל, שָׂבָה הַלְבָּנָה
 לְהַפָּגַם כִּמוֹ מִקֶּדֶם, וְשִׁלַּט הַנֶּחֱשׁ הָרַע
 וְאַחֲזָה בָּהּ וּמָשַׁךְ אוֹתָהּ אֵלָיו. וְכִשְׂפִידַע מֹשֶׁה
 שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל וְהוֹסֵר מֵהֶם אוֹתָם כְּלִי זִין
 קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים, יָדַע וַדַּאי שֶׁהָרִי הַנֶּחֱשׁ אָחֲזָה

בְּלִבָּנָה לְהַמְשִׁיכָה אֵלָיו וְנִפְגָּמָה, וְאִזּוּ הוֹצִיא
אוֹתָהּ הַחוּצָה.

וְכִיּוֹן שֶׁעָמְדָה לְהַפְּגֵם, אִף עַל גֵּב שֶׁיְהוֹשֻׁעַ עָמַד
בְּעֵטְרָה שֶׁל כָּלִי הַזֵּין שָׁלוֹ, כִּיּוֹן שֶׁהַפְּגָם
שָׁרָה בָּהּ וְחִזְרָה כָּמוֹ שֶׁנִּפְגָּמָה בַּחֲטָא שֶׁל אָדָם,
לֹא יָכוֹל אָדָם לְהִתְקַיֵּם, פָּרַט לַמָּשָׁה שֶׁהָיָה שׁוֹלֵט
בָּהּ, וּמֹתוֹ הָיָה בְּצַד אַחֵר עָלִיוֹן. וְעַל זֶה לֹא הָיָה
רְשׁוּת בָּהּ לְקַיֵּם אֶת יְהוֹשֻׁעַ תָּמִיד וְלֹא אַחֵר. וְעַל
כֵּן אֶהְיֶה מוֹעֵד קָרָאוּ לוֹ. אֶהְיֶה, שֶׁהָיָה שׁוֹרָה בּוֹ
זְמַן קָצוֹב לְכָל הָעוֹלָם.

וְעַל זֶה סוּד הַדְּבָר – יֵשׁ יָמִין לְמַעְלָה וְיֵשׁ יָמִין
לְמַטָּה. יֵשׁ שְׂמָאל לְמַעְלָה וְיֵשׁ שְׂמָאל
לְמַטָּה. יֵשׁ יָמִין לְמַעְלָה בִּקְדֻשָּׁה עָלְיוֹנָה, וְיֵשׁ
יָמִין לְמַטָּה שֶׁהוּא בְּצַד הָאַחֵר. יֵשׁ שְׂמָאל לְמַעְלָה
שֶׁהוּא בִּקְדֻשָּׁה עָלְיוֹנָה לְעוֹרֵר אֶהְבָּה לְקֶשֶׁר אֶת
הַלִּבָּנָה בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ לְמַעְלָה לְהָאִיר, וְיֵשׁ שְׂמָאל
לְמַטָּה שֶׁמִּפְרִיד אֶהְבָּה שֶׁלְמַעְלָה, וּמִפְרִיד אוֹתָהּ
מִלְּהָאִיר בְּשִׁמְשׁ וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְזֶהוּ צַד שֶׁל
הַנֶּחֱשׁ הָרַע.

שֶׁבְּשִׁשְׁמָאל הַזֶּה שְׂלֵמַטָּה מִתְעוֹרֵר, אִזּוּ מוֹשֶׁךְ
אֶת הַלִּבָּנָה וּמִפְרִיד אוֹתָהּ

מִלְמַעְלָה וְנִחְשָׁף אִוְרָה וְנִדְבַקְתָּ בִּנְחֹשׁ הָרַע, וְאִזְּ
שׁוֹאֲבֵת מָוֶת לְמִטָּה לְכָל וְנִדְבַקְתָּ בִּנְחֹשׁ
וּמִתְרַחֶקֶת מֵעֵץ הַחַיִּים.

וְעַל זֶה גָּרַם מָוֶת לְכָל הָעוֹלָם. וְזֶהוּ שְׂאֵז
נִטְמָא הַמִּקְדָּשׁ עַד זְמַן קָצוֹב שְׁנִתְקַנְהָ
הַלְבָּנָה וְשָׁבָה לְהָאִיר, וְזֶהוּ אֶהֱל מוֹעֵד. וְעַל
זֶה יְהוֹשֻׁעַ לֹא מָת אֶלָּא בְּעֶטְיוֹ שֶׁל הַנְּחֹשׁ הַזֶּה
שֶׁקָּרַב וּפָגַם אֶת הַמִּקְדָּשׁ כְּמוֹ קֶדֶם. וְזֶהוּ סוֹד
הַכְּתוּב (שמות לג) וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן נָעַר לֹא יָמִישׁ
מִתּוֹךְ הָאֹהֶל. שְׂאֵף עַל גִּב שֶׁהוּא נָעַר לְמִטָּה
לְקַבֵּל אוֹר, לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל. כְּמוֹ
שֶׁנִּפְגָּם זֶה – כִּף גַּם נִפְגָּם זֶה, אֵף עַל גִּב
שְׁכָלִי זֵין קָדוֹשׁ הָיָה לוֹ. כִּיּוֹן שֶׁנִּפְגְּמָה
הַלְבָּנָה, כִּף הוּא וְדָאִי לֹא נִצָּל לְבִדּוֹ מִמָּנוּ
מֵאוֹתוֹ גּוֹן מִמֶּשׁ.

בא רָאֵה, כְּמוֹ זֶה, כִּיּוֹן שֶׁחָטָא אָדָם, נָטַל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִמָּנוּ אוֹתָם כְּלִי זֵין, אוֹתִיּוֹת
מְאִירוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁעֲטָר אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְאִזְּ פָּחַדּוּ, וַיִּדְעוּ שֶׁהָרִי הִתְפַּשְׁטוּ מֵהֶם. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב וַיִּדְעוּ כִּי עִירָמָם הֵם. בְּהִתְחַלָּה הָיוּ
מִתְלַבָּשִׁים בְּאוֹתָם כְּתָרֵי כְבוֹד מְזִינִים שֶׁהֵם חֲרוֹת
מֵהַכֵּל. כִּיּוֹן שֶׁחָטְאוּ, הִתְפַּשְׁטוּ מֵהֶם, וְאִזְּ יִדְעוּ

שְׁהָרֵי הַמּוֹת קוֹרָא לָהֶם, וַיֵּדְעוּ שֶׁהַפֶּשֶׁט מִחֲרוֹת
הַכֹּל, וַגִּרְמוּ מוֹת לָהֶם וּלְכָל הָעוֹלָם.

וַיִּתְּפוּרוּ עָלֶיהָ תֵּאֵנָה. הָרִי פִּרְשָׁנוּ שֶׁלְּמִדּוֹ כָּל מִינֵי
כִּשְׁפִּים וּקְסָמִים וְנֶאֱחָזוּ בָּזֶה שְׁלֵמָטָה,
כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִגְרָעָה הַזִּקְיָפוֹת
וְקוֹמַת הָאָדָם מֵאֵה אֲמוֹת. וְאִזְ נַעֲשֶׂה פְּרוּד, וְעַמֵּד
אָדָם בְּדִין וְהִתְקַלְלָה הָאָרֶץ, וְהָרִי בְּאֶרְנוּ.

וַיִּגְרֹשׁ אֶת הָאָדָם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא יִדְעָתִי
מִי עָשָׂה גִירוּשִׁין לָמִי, אִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עָשָׂה גִירוּשִׁים לָאָדָם אִם לֹא. אָבֵל הַדָּבָר
הַתֵּהֱפֹךְ, וַיִּגְרֹשׁ אֶת, אִ"ת דּוֹקָא, וּמִי גִרֹשׁ אֶת?
הָאָדָם. הָאָדָם וְדָאִי גִרֹשׁ אֶת, וְלִכְּן כְּתוּב
וַיִּשְׁלַחֲהוּ ה' אֱלֹהִים מִגֵּן עֵדֶן. לָמָּה וַיִּשְׁלַחֲהוּ?
מִשּׁוּם שֶׁגִּירֹשׁ אָדָם אֶת, כְּפִי שְׂבָאֲרָנוּ. וַיִּשְׁכֵּן –
הוּא הַשָּׂרָה אוֹתָם בְּמָקוֹם זֶה. שֶׁהוּא גִרָם וְסָתָם
דְּרָכִים וּשְׁבִילִים וְהַשָּׂרָה דִּינִים עַל הָעוֹלָם,
וְהַמְּשִׁיךְ קָלִלוֹת מֵאוֹתוֹ יוֹם וּמַעֲלָה.

וְאֵת לֵהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, כָּל אֵלוֹ שְׁשָׁרוּיִים
בְּזוּרְקֵי הַדִּינִים עַל הָעוֹלָם, שְׁמִתְהַפְּכִים
לְגוֹנִים רַבִּים כְּדִי לְהַפְרֹעַ מִהָעוֹלָם. לְפַעֲמִים
אֲנָשִׁים וּלְפַעֲמִים נָשִׁים. לְפַעֲמִים אִשׁ לֹוֶהֱטָה
וּלְפַעֲמִים רוֹחוֹת שָׂאִין מִי שִׁיעָמַד בָּהֶם. וְכָל זֶה

לְשֹׁמֵר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים שֶׁלֹּא יוֹסִיפוּ לְהִרְעַ
כְּמִקְדָּם. לֵהֵט הַחֶרֶב – אֵלּוּ שְׁמִלְחָטִים אֲשֶׁ
וְתִלְיָנִים עַל רָאשֵׁי הָרָשָׁעִים וְהַחוּטָאִים. וְהַגִּנִּים
מִתְהַפְּכִים לְכֶמֶה מִיָּנִים לְפִי דְרָכֵי בְנֵי הָאָדָם, וְעַל
זֶה לֵהֵט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלאכי ג) וְלֵהֵט אֹתָם הַיּוֹם
הַבֹּא וְגו', וְהָרִי נֶאֱמַר. הַחֶרֶב – זֶה חֶרֶב לֵה', כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לד) חֶרֶב לֵה' מְלָאָה דָם וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֵהֵט הַחֶרֶב – [אֶפְלוּ] כָּל אוֹתָם
הַמִּמְנִים שְׁלִמְטָה שְׁמִתְהַפְּכִים מִדְמוֹת
לְדְמוֹת, כָּלָם מִמְנִים עַל הָעוֹלָם לְהִרְעַ וְלִהְסֵטוֹת
אֶת רָשָׁעֵי הָעוֹלָם שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת רַבּוֹנָם.

בֵּא רֵאָה, כִּיּוֹן שֶׁאָדָם חָטָא, הַמְּשִׁיךְ עָלָיו כֶּמֶה
מִיָּנִים רָעִים וְכֶמֶה בְּעָלֵי דִינִים, וּפְחָד מְכָלָם
וְלֹא יָכֹל לַעֲמֹד עֲלֵיהֶם. שְׁלֵמָה יָדַע חֲכָמָה
עֲלִיוֹנָה, וְשֵׁם לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲטָרַת
מַלְכוּת, וְכָל הָעוֹלָם הִיָּה פוֹחַד מִמֶּנּוּ. כִּיּוֹן
שֶׁחָטָא, הַמְּשִׁיךְ עָלָיו כֶּמֶה מִיָּנִים רָעִים וְכֶמֶה
בְּעָלֵי דִינִים, וּפְחָד מְכָלָם, וְאִזּוֹ יָכֹלוּ לְהִרְעַ לוֹ.
וְמָה שֶׁהִיָּה בִידּוֹ לְקַחוֹ מִמֶּנּוּ.

וְעַל זֶה, כֶּמֶה שֶׁהוֹלֵךְ בֶּן אָדָם וּבְאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ
שֶׁנִּדְבֵּק בָּהּ, כֵּךְ מוֹשֵׁךְ עָלָיו כַּח מְמַנָּה

שְׁהוּלָךְ כְּנִגְדּוֹ. כִּף אָדָם הָיָה מוֹשֵׁף עָלָיו כֹּחַ טָמֵא
אֲחֵר שֶׁטֵּמָא אוֹתוֹ וְאֵת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.

בא רֵאָה, כְּשִׁחְטָא אָדָם, מִשֵּׁךְ עָלָיו כֹּחַ טָמֵא
וְטָמֵא אוֹתוֹ וְאֵת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְזֶהוּ נִחְשׁ
הָרַע שֶׁהוּא טָמֵא וּמִטָּמֵא אֶת הָעוֹלָם. שְׁשֻׁנִּינוּ,
כְּשִׁמוּצִיא נִשְׁמוֹת מִבְּנֵי הָאָדָם, נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ גּוּף
טָמֵא, וּמִטָּמֵא אֶת הַבַּיִת וּמִטָּמֵא אֶת כָּל אֱלֹהִים
שְׁמֵת־קָרְבִּים אֵלָיו. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (במדבר יט) הַנִּגְעַ
בְּמֵת וְגו'. וְעַל זֶה, כִּיּוֹן שֶׁהוּא נוֹטֵל נִשְׁמָה
וּמִטָּמֵא אֶת הַגּוּף, אִזּוּ נִתְּנָה רְשׁוּת לְכָל אוֹתָם
צָדִידִים טָמְאִים לְשָׁרוֹת עָלָיו, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ הַגּוּף
נִטָּמֵא מִן הַצָּד שֶׁל אוֹתוֹ הַנִּחְשׁ הָרַע שֶׁשׁוּרָה
עָלָיו. וְעַל זֶה, בְּכָל מָקוֹם שֶׁאוֹתוֹ נִחְשׁ הָרַע
שׁוּרָה, מִטָּמֵא אוֹתוֹ וְנִטָּמֵא.

ובא וְרֵאָה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּשַׁעָה שִׁישְׁנִים עַל
מִטּוֹתֵיהֶם בְּלִילָה, וְהַלִּילָה פּוֹרֵשׁ כְּנַפְיוֹ עַל
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, טוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת. וּמִתּוֹךְ
שְׁטוֹעֲמִים טַעַם מוֹת, רוּחַ הַטָּמֵאָה הַזֶּה שָׁטָה עַל
הָעוֹלָם וּמִטָּמֵאֵת [אֵת] הָעוֹלָם [ד"א בְּתוֹךְ הָאֱלֹהִים
שְׁלוֹ], וְשׁוּרָה עַל יְדֵי הָאִישׁ וְנִטָּמֵא.

ובשְׁמֵת עוֹרָר וְנִשְׁמָתוֹ חוּזְרָת אֵלָיו, בְּכָל מָה
שִׁיקָרֵב בְּיָדוֹ – הַכֹּל נִטָּמֵא, כִּי

שורה עליהם רוח טמאה. ועל זה לא יקח אדם בגדיו ללבש ממי שלא נטל ידיו, שהרי המשיך עליו אותו רוח טמאה ונטמא. ויש רשות לרוח הטמאה הזו לשרות בכל מקום שנמצא רשם מצדו.

וְלִבָּן לא יטל אדם ידיו ממי שלא נטל ידיו, משום שהמשיך עליו אותו רוח טמאה וקבלו זה שנטל מים ממנו, ויש לו רשות לשרות על האדם. לכן צריך אדם להשמר בכל צדדיו מצד הנחש הרע הזה שלא ישלט עליו, ועתיד הקדוש ברוך הוא לעולם הבא לבטלו מן העולם. זהו שכתוב (זכריה יג) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ, ואז כתוב (ישעיה כב) בלע המות לנצח וגו'.

וְהָאָדָם ידע את חוה אשתו וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (קהלת ג) מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. לפסוק הזה יש כמה גוונים, וכן הוא כל דברי התורה יש בכל אחד ואחד כמה גוונים, וכלם נאותים וכוף הם. וכל התורה מתפרשת בשבעים פנים כנגד שבעים צדדים ושבעים ענפים, וכוף הוא בכל דבר ודבר של

התורה. וְכָל מֶה שִׁיוּצָא מִכָּל דָּבָר וְדָבָר, כְּמֵה
אֲפָנִים מִתְפָּרְשִׁים מִמֶּנּוּ לְכָל הַצָּדִידִים.

בא רֵאָה, כְּשֶׁבֶן אָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, הוּא
הוֹלֵךְ לִימִין וּמִמָּשִׁיף עָלָיו רוּחַ קְדוּשָׁה
עֲלִיוֹנָה מְלַמֶּעֱלָה, וְרוּחַ זֶה עוֹלָה בְּרָצוֹן קְדוֹשׁ
לְהֶאֱחֹז לְמַעְלָה וּלְהִדָּבֵק בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה שְׁלֹא
תִּזְוֶה מִמֶּנּוּ. וְכִשְׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ רָעָה וְסוּטָה
בְּדֶרֶכָיו, הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו רוּחַ טְמָאָה שְׁלֹצֵד
שְׂמָאל, וּמְטַמֵּא אוֹתוֹ וְנִטְמָא בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(ויקרא יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם. **בא**
לְהִטְמָא – מִטְמְאִים אוֹתוֹ.

ובא וְרֵאָה, בְּשַׁעֲה שֶׁבֶן אָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת
וּמוֹשֵׁף עָלָיו רוּחַ קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה וְנִדָּבֵק
בָּהּ, הֵבֵן שִׁיּוּלִיד וַיֵּצֵא מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם הוּא מִמָּשִׁיף
עָלָיו קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה וַיְהִיָּה קְדוֹשׁ בְּקִדְשֵׁת רְבוּנוֹ,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם כ) וְהִתְקַדְּשְׁתָּם וְהִיִּיתָם קְדָשִׁים
וְגו'. וְכִשְׁהוּא הוֹלֵךְ בְּצֵד שְׂמָאל וּמִמָּשִׁיף עָלָיו
רוּחַ טְמָאָה וְנִדָּבֵק בּוֹ, הֵבֵן שִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם
הוּא מִמָּשִׁיף עָלָיו רוּחַ טְמָאָה וַיִּטְמָא בְּטִמְאַת
אוֹתוֹ הַצֵּד.

ויעל זֶה כְּתוּב, מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא
לְמַעְלָה. וְכִשְׁהוּא בְּהִדָּבְקוֹת הַיָּמִין, הִיא

עולה למעלה. וכשהוא בהדבקות השמאל, אותו צד שמאל שהוא רוח טמאה יורד מלמעלה למטה, ושם דיורו בבן האדם ולא זו ממנו. והבן [ומה] שהוליד באותה [רוח] טמאה הוא נהיה בנו מאותו רוח הטמאה הוא אותו הבן.

אדם נדבק באותו רוח טמא, ואשתו נדבקה בו בהתחלה, ולקחה וקבלה אותה זהמה ממנה הוליד בן. בן זה הוא בן של רוח הטמאה. ועל זה שני בנים הם – אחד מאותו רוח טמא, ואחד כששב אדם בתשובה. ולכן זה מצד הטמאה, [וזה] וזה מצד הטהרה.

רבי אלעזר אמר, בשעה שהטיל נחש אותה זהמה בחוה, היא קבלה אותו, וכששמש עמה אדם, הולידה שני בנים – אחד מאותו צד טמא, ואחד מצד של אדם. והכל היה דומה בדמות עליונה, וקין בדמות תחתונה, ולכן דרכיהם נפרדו זה מזה. ודאי שקין היה בן של רוח הטמאה שהוא הנחש הרע [והכל בן של אדם] היה. ובגלל שקין בא מצד של מלאך המות, הרג את אחיו, והוא בצדו, וממנו כל המדורים הרעים ומזיקים ושדים ורוחות באים לעולם.

אמר רבי יוסי, קין – קן של מדורים רעים
 שבאו מצד הטמאה לעולם. ואחר כך
 הביאו קרבן. זה הקריב מצד שלו, וזה הקריב
 מצד שלו. זהו שכתוב ויהי מקץ ימים ויבא קין
 מפרי האדמה וגו'. רבי שמעון אמר, ויהי מקץ
 ימים, מה זה מקץ ימים? זהו קץ כל בשר. ומיהו
 זה? מלאך המות. וקין מאותו קץ ימים הביא
 קרבן. דוקא שאמר מקץ ימים ולא אמר מקץ
 ימין. ולכן כתוב בדניאל (דניאל יב) ואתה לך לקץ
 ותנוח ותעמד לגדלך. אמר לו, לקץ הימים או
 לקץ הימין? אמר לו, לקץ הימין. וקין הביא
 מקץ הימים.

ויבא קין מפרי האדמה, כמו שנאמר ומפרי
העץ. אמר רבי אלעזר, מפרי האדמה,
כמו שנאמר (ישעיה ג) אוי לרשע רע כי גמול ידיו
וגו' [כי פרי מעלליהם יאכלו. פרי מעלליהם
יאכלו – זה מלאך המות יאכלו]. [גמול ידיו – זה
מלאך המות. יעשה לו – שנמשך] עליהם וידבק
בהם להרג אותם ולטמא אותם. ועל זה קין
הקריב מצדו.

והביל הביא גם הוא מבכורות – לרבות הצד
העליון שבא מצד הקדשה [מצד קדוש],

וְלִכְן וַיֵּשַׁע ה' אֶל הַבַּל וְאֶל מִנְחָתוֹ וְאֶל קִין וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה. לֹא קִבַּל אוֹתָם [אוֹתוֹ] הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלִכְן וַיִּחַר לְקִין מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו. שֶׁהָרִי לֹא הִתְקַבְּלוּ פָּנָיו, אוֹתָם פָּנִים שֶׁל צֶדֶק, וְקִיבַל אֶת הַבַּל. וְלִכְן כָּתוּב וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה. בַּשָּׂדֶה זֶה הָאֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כב) כִּי בַשָּׂדֶה מִצָּאָהּ. וְקִין קָנָא עַל הַנִּקְבָּה הִיתְרָה שְׁנוּלָדָה עִם הַבַּל, שֶׁכָּתוּב וַתִּסָּף לָלֶדֶת, וְהָרִי נֶאֱמַר.

הָלוֹא אִם תִּיטִיב שְׂאֵת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. אָבִל שְׂאֵת כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי אָבָא, שְׂאֵת תַּעֲלֶה לְמַעַלָּה וְלֹא תֵרֵד לְמַטָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דִּבְרֵי זֶה כָּעֵת נֶאֱמַר וְנָאָה הוּא, אָבִל כֶּף שְׂמִיעָתִי, שְׂאֵת יַעֲלֶה מִמֶּךָ וַיַּעֲזֹב לָךְ הַדְּבָקוֹת זֶה שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה.

וְאִם לֹא – לִפְתַּח חֲטָאֵת רַבִּין. מַה זֶה לִפְתַּח? זֶה הַדִּין הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא הַפְּתַח שֶׁל הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעְרֵי צֶדֶק. חֲטָאֵת רַבִּין – אוֹתוֹ הֵצֵד שֶׁנִּדְבָּקָה בּוֹ וְנִמְשָׁךְ עָלָיָהּ, יִשְׁמַר אוֹתָהּ לְהַפְרֵעַ מִמֶּךָ, כְּתִרְגוּמוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֹּא רֵאָה, בַּשָּׁעָה שֶׁקִּין הָרַג אֶת הַבַּל, לֹא יָדַע אֵיךְ יוֹצִיא [יוֹצֵאת] נִשְׁמָתוֹ

מִמֶּנּוּ, וְהָיָה נוֹשֵׁף אוֹתוֹ בְּשָׁנָיו כְּנֹחַשׁ, וְהָיָה
בְּאֶרְוֶה הַחֲבָרִים. בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה קָלְלוּ הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְהָיָה הוֹלֵךְ לְכָל צַדִּי הָעוֹלָם, וְלֹא
הָיָה מְקוֹם שֶׁמִּקְבֵּל אוֹתוֹ, עַד שֶׁטִּפַּח עַל רֹאשׁוֹ
וַיָּשָׁב לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ, וְהָאֶרֶץ קִבְּלָה אוֹתוֹ בְּמִדּוֹר
הַתַּחְתּוֹן לְמִטָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הָאֶרֶץ קִבְּלָה אוֹתוֹ לְלַכֵּת בָּהּ,
שֶׁכְּתוּב וַיֵּשֶׁם ה' לְקִין אוֹת. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר, לֹא כֵךְ, אֲלֵא לְמִטָּה קִבְּלָה אוֹתוֹ הָאֶרֶץ
בְּמִדּוֹר אֶחָד שֶׁתַּחְתִּיהָ, שֶׁכְּתוּב הֵן גִּרְשַׁת אֹתִי
הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה גִּרַּשׁ,
אֲבָל לְמִטָּה לֹא גִרַּשׁ. וּבֵאִיזָה מְקוֹם קִבְּלָה אוֹתוֹ
הָאֲדָמָה? בְּאֶרְקָא, וְעַל כָּל אֵלֶּה שְׂדֵרִים שֶׁם כְּתוּב
(יִרְמִיָּה י') יֹאבְדוּ מִן הָאֶרֶץ וּמִתַּחַת הַשָּׁמַיִם הָאֵלֶּה.
וְשֵׁם שֶׁם אֶת מִדּוֹרוֹ, וְהֵינּוּ שֶׁכְּתוּב וַיָּשָׁב בְּאֶרֶץ
נֹד קִדְמַת עֵדֶן.

תוספתא

בִּיּוֹן שֶׁאָמַר קִין גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוֹא, מַחֲל לוֹ
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲצִי מֵעֲנָשׁוֹ. מִשּׁוּם
שֶׁגָּזַר עָלָיו בְּהַתְחַלָּה וְאָמַר לוֹ נָע וְנָד תִּהְיֶה
בְּאֶרֶץ, וְעַכְשָׁיו נִשְׁאָר בְּנוֹד בְּלִבְדּוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב

וַיֵּצֵא קִיִּן מִלְפָּנֵי ה' וְגו'. כְּלוּמַר, שְׁכַשְׁיָצָא מִלְפָּנֵי
ה' הָיָה בְּשִׁבִּיל לְהִיּוֹת נָד בְּאַרְץ וְלֹא נָע.

וַעֲזוּד אָמְרוּ, כְּשִׁיָּצָא קִיִּן מִלְפָּנֵי ה', אָמַר לוֹ אָדָם:
בְּנִי, מַה נַּעֲשֶׂה עַל דִּינְךָ? אָמַר לוֹ קִיִּן:
אָבָא, כָּכָר הִתְבַּשְׂרָתִי שְׁמַחֵל לִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּנוּד בְּלִבְדּוֹ. אָמַר לוֹ: הֵיאֵךְ הוּא? אָמַר לוֹ:
מִשּׁוּם שְׁחָטָאתִי וְהוֹדִיתִי לְפָנָיו. אָמַר אָדָם: וְכִי
זֶהוּ גִדֹּל וְחֹזֶק כַּח הַתְּשׁוּבָה וְאֲנִי לֹא יָדַעְתִּי?!
הִתְחִיל לְשַׁבַּח לְרַבּוֹנוֹ וּלְהוֹדוֹת לוֹ.

פֶּתַח וְאָמַר (תהלים צב) מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת
טוֹב לְהוֹדוֹת לֵה'. כְּלוּמַר, טוֹב לְשַׁבַּח
וּלְשׁוֹב וּלְהַתְּנוּדוֹת לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. עַד
כֹּאן הַתּוֹסַפְתָּא.

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאוֹתָהּ שַׁעָה שְׁהָרַג קִיִּן אֶת
הַבָּל, שְׁנִפְרֹד [נִפְרֹד] אָדָם מֵאֲשֵׁתּוֹ, שְׁתֵּי
רוּחוֹת נִקְבוֹת הָיוּ בָּאוֹת וּמִזְדוּגּוֹת עִמּוֹ, וְהוֹלִיד
רוּחוֹת וְשָׂדִים שְׁמִשׁוּטָטִים בְּעוֹלָם. וְזֶה לֹא יִקְשֶׁה
לָךְ, שְׁהָרִי בֶן אָדָם כְּשֶׁהוּא בְּחִלּוּמוֹ, בָּאוֹת רוּחוֹת
נִקְבוֹת וְצוּחִקוֹת עִמּוֹ וּמִתְחַמָּמוֹת מִמֶּנּוּ וּמוֹלִידוֹת
אַחֵר כָּךְ, וְאַלֶּה נִקְרָאִים נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, וְלֹא
מִתְהַפְּכִים אֲלָא לְדַמְיוֹת בְּנֵי אָדָם, וְאֵין לָהֶם

שְׁעָרוֹת בְּרָאשׁ. וְעַל זֶה כָּתוּב בְּשִׁלְמָה (שמואל-ב ז)
וְהוֹכַחְתִּיו בְּשִׁבְט אֲנָשִׁים וּבִנְגְעֵי בְּנֵי אָדָם. וְאָפְלוּ
כְּמוֹ זֶה רוּחוֹת זְכָרִים בָּאִים לְנִשּׁוֹת הָעוֹלָם, וְהֵן
מִתְעַבְּרוֹת מֵהֶם וּמוֹלִידוֹת רוּחוֹת. וְכֻלָּם נִקְרָאִים
נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם.

אַחַר מֵאָה וּשְׁלוּשִׁים שָׁנִים הִתְלַבֵּשׁ אָדָם בְּקִנְיָה
וְהִתְחַבֵּר בְּאִשְׁתּוֹ, וְהוֹלִיד בֶּן וְקָרָא שְׁמוֹ
שׁ"ת. סוּד שֶׁל סוּף הָאוֹתִיּוֹת בְּקִשְׁרִים חֲקוּקִים.
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, סוּד שֶׁל רוּחַ שְׁאוּבָדָת
שְׁמִתְלַבֵּשֶׁת בְּגוֹף [שֶׁל הָאָרֶץ] אַחֵר בְּעוֹלָם, זֶהוּ
שְׁכָתוֹב כִּי שֵׁת לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר תַּחַת הַבֵּל.
וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּתוּב וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ,
מִשְׁמַע שְׁבָנִים אַחֲרִים לֹא הָיוּ [בְּדַמּוֹתוֹ
כְּצִלְמוֹ, וְדָבָר זֶה הוּא] בְּדַמּוֹתוֹ. וְזֶה בְּדַמּוֹתוֹ
כְּצִלְמוֹ, בְּתִקּוּן הַגּוֹף וּבְתִקּוּן הַנֶּפֶשׁ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל.
[נ"א וְדָבָר זֶה הוּא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וְאָמַר רַבִּי אֲבָא
מִשֵּׁם רַבִּי יִיסָא] כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִשֵּׁם
רַבִּי יִיבָא הֲזֵקֵן, בָּנִים אַחֲרִים בְּהִתְדַבְּקוֹת זִהְמַת
הַנֶּחֱשׁ, וְאוֹתוֹ שְׂרוּכָב עָלָיו, שֶׁהוּא סְמָא"ל הָיוּ,
וְלִכְּן לֹא הָיָה בְּדַמּוֹת אָדָם. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי
אָמַרְתָּ שֶׁהֵבֵל הָיָה מִצַּד אַחֵר – כֵּן הוּא! אֲבָל
שְׁנֵיהֶם לֹא הָיוּ בְּדַמּוֹת שְׁלֵמָה.

אמר [לו] **רבי יוסי**, **והרי כתוב וְהָאָדָם יָדַע אֶת חָוָה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן, וְלֹא יָדָא** **אמר** לָהּ כֵּךְ הוּא, **אָבֵל שְׁנִיָּהֶם לֹא הָיוּ בְּדַמּוּתוֹ, שְׁלֹא** **כתוב ויולד את קין. ואֵפֶלּוּ בְּהֶבֶל לֹא כְּתוּב וַיֻּלֵּד, אֲלֵא וַתִּסֹּף לָלֶדֶת אֶת אָחִיו אֶת הֶבֶל. וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר. אָבֵל בָּזָה מֶה כְּתוּב? וַיֻּלֵּד בְּדַמּוּתוֹ כְּצֵלְמוֹ.**

רבי שמעון **אמר**, **מָאָה וּשְׁלוּשִׁים שָׁנִים נִפְרַד אָדָם מֵאִשְׁתּוֹ, וְכָל אוֹתָם מָאָה וּשְׁלוּשִׁים הַשָּׁנִים הָיָה מוֹלִיד רוּחוֹת וְשָׂדִים בְּעוֹלָם בְּגִלְל אוֹתוֹ כִּחַ הַזְּהֵמָה שֶׁהָיָה שָׁאוּב בּוֹ. כִּיּוֹן שֶׁחִסַּל מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ הַזְּהֵמָה, שָׁב וְקָנָא [שְׁעִבֵּר] אֶת אִשְׁתּוֹ וַהּוֹלִיד בֶּן. אַז כְּתוּב וַיֻּלֵּד בְּדַמּוּתוֹ כְּצֵלְמוֹ.**

בא **ראה**, **כָּל בֶּן אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ לְצַד שְׂמָאל וּמִטְמֵא אֶת דְּרָכָיו, כָּל רוּחוֹת הַטְּמֵאָה מוֹשֶׁךְ עַל עֲצָמוֹ, וְרוּחַ טְמֵאָה נִדְבָקֶת בּוֹ וְלֹא זָזָה מִמֶּנּוּ, וְהַתְּדַבְּקוֹת [שְׁלוֹן] שֶׁל אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵא יִהְיֶה בְּאִישׁ הַזֶּה וְלֹא בְּאַחֵר, וְלָכֵן הַתְּדַבְּקוֹתֶם אֵינָה אֲלֵא בְּאֵלֶּה שְׁנֵדְבָקִים בָּהֶם. אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהֵם צְדִיקֵי אֱמֶת, וּבְנֵיהֶם צְדִיקִים בְּעוֹלָם, וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב (משלי ב) **כִּי יִשְׂרִים יִשְׁכְּנוּ אֶרֶץ.****

אמר רבי חייא, מה שכתוב ואחות תוכל קין נעמה, מה קרה כאן שהכתוב אמר ששמה נעמה? אלא משום שטעו בני אדם אחריה ואפלו רוחות ושרים. רבי יצחק אמר, אותם בני האלהים עזא ועזאל טעו אחריה.

רבי שמעון אמר, אמם של השרים היתה שיצאה מצד קין, והיא התמנתה על הלילה [עם לילית] באספרה של תינוקות. אמר לו רבי אבא, והרי אמר מר שהיא התמנתה לצחק בבני אדם? אמר לו, כך הוא ודאי, שהרי היא באה ומצחקת בהם בבני אדם, ולפעמים מולידה רוחות בעולם מהם, ועד עכשו היא עומדת לצחק בבני אדם.

אמר לו רבי אבא, והרי הם מתים בבני אדם, מה הטעם היא עומדת עד עכשו? אמר לו, כך זה! אבל לילית ונעמה ואגרת בת מחלת שיצאה מהצד שלהם, כלן קימות, עד שיבער הקדוש ברוך הוא רוח הטמאה מן העולם, שכתוב (זכריה יג) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ.

אמר רבי שמעון, אוי להם לאותם בני אדם שלא יודעים ולא משגיחים ולא

מִסְתַּכְלִים וְכָלם אֲטוּמִים, שְׁלֹא יוֹדְעִים כְּמָה
מֵלֹא הָעוֹלָם מִבְּרִיּוֹת מְשֻׁנוֹת שְׁלֹא נִרְאוֹת
וּמִדְּבָרִים נִסְתָּרִים. שְׁאֵלְמָלָא [נִתֵּן] נִתְּנָה רְשׁוּת
לַעֲיֵן לִרְאוֹת, יִתְמָהּוּ בְּנֵי אָדָם אֵיךְ יְכוּלִים
לְהִתְקִים בְּעוֹלָם.

בא רֵאָה, נַעֲמָה הַזֶּה, אִם הַשָּׂדִים הֵיחָהּ, וּמִצָּדָה
בָּאִים כָּל אוֹתָם שָׂדִים שְׂמִתְחַמְּמִים בְּבִנְיָ
אָדָם וְלוֹקָחִים מֵהֶם רוּחַ תְּאֻנָּה, וְצוֹחֶקֶת בָּהֶם,
שְׁעוֹשִׂים אוֹתָם בְּעֲלֵי קָרִי. וּבִגְלָל שְׁבַעַל קָרִי בָּא
מִצָּד שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה, צָרִיךְ לִרְחֹץ עַצְמוֹ לְהִטְהָר
מִמֶּנּוּ. וְהָרִי בְּאֶרֶץ הַחִבְרִים:

זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם – לְדַמְיוֹתָיו. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, הִרְאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
דְּמִיוֹת שֶׁל כָּל אוֹתָם דּוֹרוֹת שְׂיָבְאוּ לְעוֹלָם, וְכָל
חֻכְמֵי הָעוֹלָם וּמַלְכֵי הָעוֹלָם שְׁעֵתִידִים לַעֲמֹד עַל
יִשְׂרָאֵל. הִגִּיעַ לִרְאוֹת אֶת דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁנּוֹלַד
וּמֵת. אָמַר לוֹ, [אָמַר] מִהֲשָׁנִים שְׁלִי [אוֹסִיף]
אֲלוֹהֵי לוֹ שְׁבַעִים שָׁנִים. וְגִרְעוּ מֵאָדָם שְׁבַעִים
שָׁנִים וְהִעָלָה אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדָוִד.

וַעֲלֵ זֶה שְׁבַח דָּוִד וְאָמַר, (תהלים צב) כִּי שְׂמַחְתָּנִי
ה' בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׁי יְדֶיךָ אֲרִנֵּן. מִי גֵרָם לִי

חֲדוּהָ בְּעוֹלָם [הַזֶּה]? פְּעֻלָּה, זֶהוּ אָדָם הָרָאוּשׁוֹן
 שֶׁהוּא פִּעְלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא פִּעְלוֹ
 שֶׁל בָּשָׂר וָדָם, מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְלֹא מִבְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה גָּרְעוּ אוֹתָם שְׁבַעִים
 שָׁנִים מֵאָדָם מֵאַלְף שָׁנִים שֶׁהָיוּ לוֹ לְהִתְקַיֵּם
 בָּהֶם. וְהִרְאָה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל חֲכָמֵי
 דוֹר וָדוֹר, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְדוֹרוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא,
 וְרָאָה תוֹרָה שְׁלוֹ וְשִׁמְחָה. רָאָה מִיתָתוֹ וְהִתְעַצֵּב.
 פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלט) וְלִי מָה יִקְרוּ רַעֲיָךְ אֵל מָה
 עֲצָמוֹ רָאשִׁיָּהֶם.

זֶה סֵפֶר – סֵפֶר וּדְאִי. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, כְּשֶׁהָיָה אָדָם
 בְּגֵן עֵדֶן, הוֹרִיד לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא סֵפֶר עַל
 יְדֵי הַמַּלְאָךְ רְזִיאַל הַקְּדוֹשׁ הַמְּמַנֶּה עַל הַסּוּדוֹת
 הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוֹשִׁים, וְבוֹ חֲקוּקִים חֲקִיקוֹת
 עֲלִיוֹנוֹת וְחֲכָמָה קְדוּשָׁה, וְשְׁבַעִים וְשָׁנִים מִיָּנִי
 חֲכָמָה הָיוּ מִתְּפָרְשִׁים מִמֶּנּוּ לִשְׁשׁ מֵאוֹת וְשְׁבַעִים
 חֲקִיקוֹת שֶׁל סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים.

בְּאַמְצֵי הַסֵּפֶר חֲקִיקַת הַחֲכָמָה לְדַעַת אֶלֶף
 וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת מִפְּתָחוֹת שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ
 לְעֲלִיוֹנִים קְדוֹשִׁים, וְכָלֶם נִסְתָּרִים בַּסֵּפֶר, עַד
 שֶׁהִגִּיעַ [לוֹ לְאָדָם. כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ] אֶצֶל אָדָם, מִמֶּנּוּ

הָיוּ מִתְכַּנְּסִים מִלְּאָכִים עֲלִיוֹנִים לְדַעַת וְלִשְׁמַע,
וְהָיוּ אוֹמְרִים (שם נז) רִמְמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִרְמַז אֱלִיו לְהִדְרִינִיא"ל הַמְּלָאךְ
הַקָּדוֹשׁ, וְאָמַר לוֹ: אָדָם, אָדָם, גִּנּוּז
אֶת כְּבוֹד רְבוּנְךָ, שְׁלֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לְעֲלִיוֹנִים
לְדַעַת בְּכָבוֹד רְבוּנְךָ פָּרִט לָךְ. וְהָיָה הַסֵּפֶר הַהוּא
שְׁמוֹר וְגִנּוּז עִמּוֹ עַד שִׁיִּצָּא אָדָם מִגֶּן עֵדֶן. שְׁהָרִי
בַּהֲתַחֲלָה הָיָה מְעִין בּוֹ וּמִשְׁתַּמֵּשׁ כָּל יוֹם בְּגִנּוּזֵי
רְבוּנוֹ, וְהִתְגַּלּוּ לוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים מֵה שְׁלֹא
יָדְעוּ שְׁמָשִׁים עֲלִיוֹנִים. כִּיּוֹן שִׁחַטָּא וְעֵבֶר עַל
מִצּוֹת רְבוּנוֹ, פָּרַח מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ הַסֵּפֶר, וְהָיָה אָדָם
טוֹפֵחַ עַל רֵאשׁוֹ וּבּוֹכָה, וְנִכְנָס בְּמִי גִיחוּן עַד
צִוְּאָרוֹ, וְהַמִּים עוֹשִׂים אֶת גּוֹפּוֹ נִקְבִּים נִקְבִּים
וְהַשְׁתַּנָּה זִיוו.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה רִמְזוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַפְּאֵל,
וְהָשִׁיב לוֹ אוֹתוֹ הַסֵּפֶר, וּבּוֹ הָיָה אָדָם
עוֹסֵק וְהִנִּיחוֹ לְשֵׁת בְּנוֹ, וְכֵן לְכָל אוֹתָם צֶאֱצָאִים,
עַד שֶׁהִגִּיעַ לְאַבְרָהָם, וּבּוֹ הָיָה יוֹדֵעַ לְהִסְתַּכַּל
בְּכָבוֹד רְבוּנוֹ, וְהָרִי נֶאֱמַר. וְכֵן לַחֲנוּךְ נִתֵּן לוֹ
הַסֵּפֶר וְהִסְתַּכַּל מִמֶּנּוּ בְּכָבוֹד הָעֲלִיוֹן.

סְתָרֵי תוֹרָה

השלמה מההשמטות (סימן ט)

וַיִּוְלָד בְּדַמוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת.
לְמַדְנוּ מִכָּאן, שֶׁהָאֲחֵרִים לֹא הָיוּ בְּדַמוֹת
שְׁלוֹ, וְזֶה בְּדַמוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ נַעֲשֶׂה, בְּתִקּוֹן הַגּוֹף
וּבְתִקּוֹן הַנֶּפֶשׁ, בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר כְּרָאוּי.

בֹּא רְאֵה, הַנֶּחֱשׁ הַטִּיל זֶה־מָה בַּחֲוָה, וְאוֹתָהּ
זֶה־מָה הִיתָה מְכַשְׁפֶּשֶׁת בְּמַעֲיָהּ וְלֹא יָכְלָה
לְהִצְטִיר, מִשּׁוּם שֶׁעַד שֶׁלֹּא חָטָא אָדָם, הָיוּ
אוֹתִיּוֹת הָא"ב מְתַקְנִים בּוֹ וּמְצִטְרִים בּוֹ
בַּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹת כ"ף, נִתְקְנוּ
זָכָר וּנְקֵבָה בַּחֲבִיבוֹת בַּגֵּן, וּמִלְאָכִים עֲלִיוֹנִים
לְפָנֶיהֶם. מִיַּד הִרַע לְסַמָּא"ל בְּרָקִיעַ, וַיֵּרֶד וּרְכַב
עַל נֶחֱשׁ חֲזָק וְנִרְאָה לְפָנָיו. מִיַּד הִתְעַרְבוּ
הָאוֹתִיּוֹת, וְאָז הִתְחַבֵּר סַמָּא"ל עִם אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ
וְנַעֲשׂוּ אֶחָד, וְלִקְחוּ אוֹתִיּוֹת, וַעֲשׂוּ מִשֵּׁם
וְהִלָּאָה אֱמֻנוֹת רָעָה בְּאוֹתִיּוֹת צ"ד צי"ד, וְהִינּוּ
צ"ן, וְצָדוּ אוֹתָם בְּפִתּוּי רַע, וַעֲשׂוּ אֱמֻנוֹת
יִתְרָה בְּאוֹתִיּוֹת ק"ר, אֱמֻנוֹת שֶׁל שֶׁקֶר, מִשּׁוּם
שֶׁחֲזָרוּ לְהַפְּךְ אוֹתִיּוֹת בְּאֱמֻנוֹת רָעָה. קו"ף,
שֶׁלֹּא יָכוֹל לַעֲמֹד, שָׁאִין לוֹ רַגְלִים. קוֹף לְפָנֵי
בְּנֵי אָדָם אֵין לוֹ קִיּוֹם.

ר"י"ש, רע אלו התהפכו באמנות רעה עד שנפלו אדם ואשתו, ובאותיות הללו ק"ר הולידו בנים ולא היו בקיום בשביל זהמת הנחש שנשאבה בחנה, מאותה זהמה ממש נולד קין, ולכן נמצא ההרג, משום שאמנות הנחש היא הרג, והתעכבו האותיות עד כאן.

בשעה שאדם שב בתשובה וחזר כמו קדם לשמש עם נקבתו, מה כתוב? ויולד בדמותו כצלמו, זה היה מתקון של רוח וגוף כראוי, ואז כתוב (קהלת ח) יש הבל אשר נעשה על הארץ, וחזרו האותיות בהתחלה של שי"ן ותי"ו, שכתוב (בראשית ד) כי 'שת' לי אלהים זרע אחר תחת הבל. שת הוא בצלם ודמות, שהראשונים לא כף, ומכאן נבנה העולם בגון אחר של אלפא ביתא. קינן ומהללאל ירד, נוסף לתקן סדור העולם בשבעה קשרים.

שבע ארצות הן זו למעלה מזו, כמו שאותם שבעה רקיעים זה למעלה מזה, והם: ארץ, אדמה, ארקא, גיא, נשיה, ציה, תבל. תבל היא למעלה מכלם, שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. כשיצא אדם מגן עדן וגרש משם, הוא נזרק לאותה שנקראת ארץ, והוא מקום

חֲשׂוֹךְ שְׁאִין שֵׁם אֹר כָּלֵל וְלֹא מְשַׁמֵּשׁ כָּלוּם. כִּיּוֹן
שְׂאָדָם נִכְנָס לְשֵׁם, הוּא פָּחַד פָּחַד גָּדוֹל, וְלֵהִט
הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת הִיָּתָה לוֹהֵטָה בְּכָל הַצְדָדִים
בְּכָל הָאָרֶץ.

כִּיּוֹן שְׂיֻצָאָה שְׁבֶת וְהִרְהֵר תְּשׁוּבָה, הוֹצִיא אוֹתוֹ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
אָדָמָה, שְׁכָתוֹב (בראשית ג) לַעֲבֹד אֶת הָאָדָמָה.
בְּזֹאת יֵשׁ אֹר שְׁמַאִיר וּדְמִיּוֹת שֶׁל כּוֹכָבִים
וּמִזְלֹת, וְשֵׁם יוֹם, וְצִיּוּרִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם
עֲלִיּוֹנִים, גְּבָרִים שְׂיֻצָאוּ מֵאָדָם בְּמֵאָה וּשְׁלֹשִׁים
הַשָּׁנִים שֶׁהָיָה מְשַׁמֵּשׁ עִם רוּחוֹת נִקְבוֹת, וְהֵם
תָּמִיד עֲצוּבִים, שְׁאִין בָּהֶם חֲדוּה, וְאֵלָה
מְשׁוּטָטִים וְיוֹצְאִים לְעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְהַפְּכִים לְצַד
רַע, וְחוֹזְרִים לְשֵׁם וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלָּה, וּמִתְיַשְׁבִּים
בְּמְקוֹמָם שֵׁם, וְזוֹרְעִים זֵרְעִים בְּרָחִים וְאוֹכְלִים,
וְאִין שֵׁם חֲטִים. וְלֹא אֶחָד מִז' מִיָּנִי תְבוּאָה.

בְּזֶה הַמְּקוֹם נוֹלְדוּ קִין וְהָבֵל, כִּיּוֹן דְּחָטָא קִין
הוֹרִיד אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתוֹ
מְקוֹם שְׁנִקְרָא אָדָמָה, שְׁכָתוֹב (שם ד) הֵן גִּרְשָׁתָּ
אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם
שְׁנִקְרָא אָדָמָה. וְהִיִּיתִי נֶעַ וְנָד בְּאָרֶץ, מְשׁוּם
שֵׁשׁ נִדְחָה וְגִרָשׁ.

וְהָיָה כָּל מִצְאֵי יִהְיֶה גַּנִּי – אוֹתָהּ לֵהֵט הַחֶרֶב
הַמַּתְהַפֶּכֶת, וְהָיָה פּוֹחֵד, וְהָרַהַר תִּשׁוּבָה,
וְהָעֵלָה אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַרְקָא, וְהָיָה שֵׁם
וְהוֹלִיד בָּנִים בְּאַרְקָא, וּבְאַרְקָא יֵשׁ אוֹר שְׂמַאִיר
מִתּוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ, וְזוֹרְעִים זֶרְעִים וְנוֹטְעִים אֵילָנוֹת,
וְאֵין שֵׁם חֲטִים וְלֹא מֵאוֹתָם שְׂבָעָה מִיְּנֵי תְבוּאָה.
כָּל אוֹתָם שֵׁשׁ הֵם מִתּוֹלְדוֹת קִין, וְהֵם עִם שְׁנֵי
רֵאשִׁים, מֵהֶם גְּבָרִים עֲלִיּוֹנִים וּמֵהֶם גְּבָרִים
קִטְנִים, וְאֵין בָּהֶם דַּעַת שְׁלֵמָה כְּשֶׁאֵר בְּנֵי אָדָם
שְׂכָאן. לִפְעָמִים הֵם צְדִיקִים וְחוֹזְרִים לְצַד הַטּוֹב,
וּלְפְעָמִים חוֹזְרִים לְצַד הָרָע, וּמוֹלִידִים וּמִתִּים
כְּשֶׁאֵר בְּנֵי הָאָדָם.

אָדָם הָיָה בְּאֲדָמָה [וְאַרְקָא], עַד שֶׁהוֹלִיד שֵׁת,
וּמִשָּׁם עָלָה לְמַעְלָה אַרְבַּע דְּרָגוֹת, וְעָלָה
לְמָקוֹם הַזֶּה שְׁנִקְרָא תִּבְל. וְתִבְל זֶה הִיא הָעֲלִיּוֹנָה
שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת. כִּיּוֹן שֶׁעָלָה, עָלָה לְמָקוֹם בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ שְׁנִקְרָא בְּאוֹתָם שְׁמוֹת שְׁדִיּוּרוֹ הָיָה בָּהֶם,
אַרְץ אֲדָמָה כֶּךָ נִקְרָא. דִּלְגָּ אָדָם שְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת
– גִּיא, נְשִׂיָה, צִיָּה. גִּיא הוּא אֲתֵר וּמְקוֹם גָּדוֹל כְּמוֹ
רֹחַב וְאֶרֶץ הַגִּיָּהִנִּם. בְּגִיא וּנְשִׂיָה וְצִיָּה הִתְפַּזְּרוּ
אוֹתָם שְׂכָנוּ מִגְדָּל וְהוֹלִידוּ שֵׁם עַל שֶׁהִרְגִּיזוּ אֶת
הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, לָכֵן זֶה קְרוֹב לְאֵשׁ הַדּוֹלָקֶת.

סדר הלימוד ליום כא תשרי (יום 21 בשנה)

וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם נִכְבָּדִים בְּכָל עֵשָׂר וְעִפְרוֹת זֶהָב
וְאַבְנִים יְקָרוֹת. מִי שֶׁנִּכְנַס לְשֵׁם וְהָיָה
מִתְבַּל, בְּחֻמַּדַּת אוֹתוֹ הָעֵשָׂר נוֹתֵנִין לוֹ, וְלִפְעָמִים
עוֹלָה לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא נִשְׁיָה, מְשׁוּם שֶׁנִּשְׁכַּח שֵׁם.
יורֵד לְגִיּא הַזֶּה וְלֹא יוֹדֵעַ אֶת הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה
מִשָּׁם. גִּיּא הוּא בְּאֻמָּצֵעַ שֶׁל מַעֲלָה וּמַטָּה, וְזֶה
נִקְרָא גִיּא בֶּן הַנֶּסֶם, וּרְצוּעָה אַחַת יוֹצֵאת מִשָּׁם
לְמַעֲלָה לְתֵבֵל הַזֹּאת, וְנִקְרָאת אַף כֵּךְ גִּיּא בֶּן
הַנֶּסֶם, וְשֵׁם פֶּתַח הַגִּיּוֹתִים.

אוֹתָם בְּנֵי אָדָם שֵׁשׁ, כָּלֵם יוֹדְעִים כְּשָׁפִים
וְחֻכְמוֹת נִכְבָּדוֹת, וְשֵׁם זוֹרְעִים וְנוֹטְעִים
עֵצִים, וְאֵין שֵׁם לֹא חֲטִים וְלֹא אֶחָד מְשַׁבְּעַת
הַמִּינִים. בְּנִשְׁיָה יֵשׁ בְּנֵי אָדָם כָּלֵם קְטוּעִים
קְטָנִים, וְאֵין לָהֶם חֲטָמִים, פָּרֹט לִשְׁנֵי נִקְבִּים
שִׁיוֹצֵאת בָּהֶם רוּחַ, וְכָל מֶה שֶׁעוֹשִׂים מִיָּד
שׁוֹכְחִים, וְעַל כֵּךְ נִקְרָאת נִשְׁיָה, וְזוֹרְעִים וְנוֹטְעִים
עֵצִים, וְאֵין שֵׁם חֲטִים וְלֹא מְשַׁבְּעַת הַמִּינִים.

צִי"ה הוּא מָקוֹם כְּשִׁמוֹ, יֵשׁ שֵׁם יִבֶּשׁ שֶׁל הַכֹּל,
וְשֵׁם בְּנֵי אָדָם יָפִים לְמַרְאֶה, וּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא

צִיָּה, כְּשִׁיּוֹדְעִים מָקוֹם שֶׁל מְקוֹר מַיִם נוֹבְעִים, נִכְנָסִים לָשֶׁם, וְלִפְעָמִים שְׁעוּלִים מִתּוֹךְ הַמָּקוֹם שֶׁל הַמַּיִם וְעוּלִים לַתֵּבֶל הַזֶּה, וְהֵם בְּנֵי אָמוֹנָה יוֹתֵר מִבְּנֵי אָדָם אֲחֵרִים, וּבִינֵיהֶם דִּיּוּרִים טוֹבִים וְעֶשֶׂר רַב, וְזוֹרְעִים מְעַט מִתּוֹךְ הַיֶּבֶשׁ שֶׁל שָׁם, וְנוֹטְעִים עֵצִים וְלֹא מַצְלִיחִים, וְתִשְׁוֹקְתָם לְבְנֵי אָדָם שֶׁל כָּאן, וּמִכָּלֵם אֵין אוֹכְלֵי לֶחֶם – כָּמוֹ [רַק] אֵלֶּה שֶׁכָּאן בַּתֵּבֶל, כָּאן מַעַל כָּל אֵלֶּה תֵּבֶל, וְכָתוּב (תהלים ט)

וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֶל בְּצִדִּיק.

כָּמוֹ שֶׁכָּל אֵלֹה הָאָרְצוֹת יֵשׁ בַּתֵּבֶל הַזֹּאת, וְכָל אֵלֶּה הַשָּׁמַיִם יֵשׁ לָהֶם אֵף כֵּךְ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, יֵשׁ כָּאן כָּמוֹ שֶׁל אוֹתָם מְקוֹמוֹת תַּחֲוֹמִים וּמְקוֹמוֹת כָּאן, וְנִקְרָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּמוֹ שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁלֵמֻטָּה, וְכָל אֵלֶּה בְּדִיּוּרִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם מְשֻׁנִּים אֵלֶּה מֵאֵלֶּה, שֶׁכָּתוּב (שם קד) מָה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ מְלָאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ: (ע"כ מההשמטות).

זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים הִתְגַּלּוּ בִּשְׁנֵי הַפְּסוּקִים הַלָּלוּ. זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם לְדַעַת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, סוּד הָאָמוֹנָה, שְׁמִתּוֹךְ סוּד זֶה נִבְרָא אָדָם. בֹּא רְאֵה, בִּסּוּד שֶׁל שָׁמַיִם וָאָרֶץ נִבְרָא אָדָם, בָּהֶם כָּתוּב אֵלֶּה תוֹלְדוֹת

הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ [בְּהִבְרָאָם]. בְּאָדָם כָּתוּב זֶה סֵפֶר
תּוֹלְדֹת אָדָם. בָּהֶם כָּתוּב בְּהִבְרָאָם, וּבְאָדָם כָּתוּב
בְּיוֹם הִבְרָאָם. זָכַר וּנְקֵבָה בְּרָאָם. מִכָּאן, כָּל דְּמוּת
שֶׁלֹא נִמְצָא בָּהּ זָכַר וּנְקֵבָה, אֵינָה דְּמוּת עֲלִיּוֹנָה
כָּרְאוּי, וּבִסּוּד הַמְּשָׁנָה בְּאַרְנוֹ.

בא רֵאָה, בְּכָל מְקוֹם שֶׁלֹא נִמְצָאִים זָכַר וּנְקֵבָה
כְּאַחַד, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שָׁם אֶת מְדוּרָו
בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וְהִבְרָכּוֹת לֹא נִמְצָאוֹת רַק בְּמְקוֹם
שֶׁנִּמְצָאִים זָכַר וּנְקֵבָה, שֶׁכָּתוּב וַיִּבְרָךְ אֹתָם וַיִּקְרָא
אֶת שְׁמֵם אָדָם בְּיוֹם הִבְרָאָם, וְלֹא כָתוּב וַיִּבְרָךְ
אוֹתוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אָדָם. שְׁאַפְלוּ אָדָם לֹא נִקְרָא
אֲלֹא זָכַר וּנְקֵבָה כְּאַחַד.

רבי יְהוּדָה אָמַר, מִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא
נִמְצָאוֹת בְּרָכּוֹת בְּעוֹלָם, וְהֵם אוֹבְדוֹת בְּכָל
יוֹם, שֶׁכָּתוּב (ישעיה נז) הַצִּדִּיק אָבָד. מָה אָבָד? אָבָד
הַבְּרָכּוֹת שֶׁהָיוּ שׁוֹרוֹת בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי י'
בְּרָכּוֹת לְרֹאשׁ צִדִּיק. וְכָתוּב (ירמיה ז) אָבָדָה
הָאֱמוּנָה. כְּמוֹ זֶה כָּתוּב וַיִּבְרָךְ אֹתָם, וְכָתוּב וַיִּבְרָךְ
אֹתָם אֱלֹהִים. מִשְׁׁנֵת הַתִּיחֹסוֹ כָּל דּוֹרוֹת הָעוֹלָם
וְכָל אוֹתָם צִדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁהָיוּ בְּעוֹלָם.

אמר רַבִּי יוֹסִי, הָאוֹתִיּוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת הִלָּלוּ שֶׁהָיוּ
בַּתּוֹרָה [לְהִמְצָא] נִמְצְאוּ אַחֵר שֶׁעָבַר אָדָם

עַל אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כָּלָם [בְּסֵדֶר תִּשְׁר"ק. וְלִכְן
קָרָא לְאוֹתוֹ הֵבֵן שֶׁהוּא כְּדַמוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ ש"ת,
שֶׁהֵם קִיּוֹם הָאוֹתִיּוֹת]. וּבִתְשׁוּבָתוֹ [וּבִתְשׁוּקָתוֹ]
לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ אַחַז בְּשָׁנֵי אֵלֶּה, וּמֵאֵז חֲזָרוּ הָאוֹתִיּוֹת
לְמִפְרָע בְּסֵדֶר תִּשְׁר"ק.

וְלִכְן קָרָא לְאוֹתוֹ בֵּן שְׁנוּלֵד לוֹ שֶׁהוּא בְּדַמוֹתוֹ
בְּצִלְמוֹ ש"ת, שֶׁהֵם סִיּוֹם הָאוֹתִיּוֹת. וְלֹא
נִתְקַנּוּ הָאוֹתִיּוֹת עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי,
וְאֵז חֲזָרוּ הָאוֹתִיּוֹת עַל תְּקוּנָם כִּיּוֹם שְׁנִבְרָאוּ
שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְהִתְבַּסֵּם הָעוֹלָם וְעָמַד עַל קִיּוּמוֹ.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, כִּיּוֹם שֶׁעָבַר אָדָם עַל מִצְוֹת
רַבּוֹנוֹ, רָצוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ [לְהִנָּגֵף] לְהַעֲקֹר
מִמְּקוֹמָם. מָה הִטָּעִם? מִשּׁוֹם שֶׁהֵם לֹא עָמְדוּ רַק
עַל הַבְּרִית, שֶׁכָּתוּב (יִרְמִיָּה לֵג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם
וְלַיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי. וְאָדָם עָבַר
בְּרִית, שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ ו') וְהֵמָּה כָּאָדָם עָבְרוּ בְּרִית.
וְאַלְמָלָא שְׁגָלוּי לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁעֲתִידִים
יִשְׂרָאֵל לַעֲמֹד עַל הַר סִינַי לְקַיֵּם אֶת הַבְּרִית
הַזֹּאת, לֹא הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם [הַזֶּה]. רַבִּי חִזְקִיָּה
אָמַר, כָּל מִי שֶׁמוֹדֶה עַל חֲטָאוֹ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מֵנִיחַ לוֹ וּמוֹחֵל לוֹ עַל חֲטָאוֹ.

בא ראה, כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה בְּרִית זוֹ וְהַעֲמִיד עָלֶיהָ אֶת הָעוֹלָם. מַנִּין לָנוּ? שְׁכָתוּב [בְּרֵאשִׁית], בָּרָא שֵׁית. זוֹ הַבְּרִית שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלֶיהָ. שֵׁית שְׁמֹנֶה שׁוֹפְעִים וְיוֹצְאִים בְּרָכוֹת לָעוֹלָם, וְעָלֶיהָ נִבְרָא הָעוֹלָם. וְאַדָּם עָבַר עַל הַבְּרִית הַזֹּאת וְהַעֲבִירָהּ מִמָּקוֹמָה [ס"א מַעֲמוֹ].

בְּרִית זוֹ נִרְמְזָה בְּאוֹת יו"ד, אוֹת קִטְנָה עֶקֶר וְיִסוּד הָעוֹלָם. כְּשֶׁהוֹלִיד בֵּן, הוֹדָה עַל חֲטָאוֹ וְקָרָא שְׁמוֹ ש"ת, וְלֹא הִזְכִּיר בּוֹ יו"ד לְהִיּוֹת שֵׁית, מִשּׁוּם שֶׁעָבַר עָלָיו. וְלִכְן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא [מִכָּאן] מִמֶּנּוּ שָׁתַל אֶת הָעוֹלָם, וְהִתְיַחֲסוּ כָּל דּוֹרוֹת צְדִיקֵי הָעוֹלָם [מִשָּׁת].

וּבֵא וּרְאֵה, כְּשֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי, נִכְנְסוּ בֵּין שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ סוּד הַבְּרִית, וּמִיָּהוּ? בִּי"ת. וְנִכְנְסוּ בֵּין שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת שְׁנֵשְׂאָרוֹ, וְנָתַן אוֹתָהּ לְיִשְׂרָאֵל. וְכִשְׁנִכְנְסָה בִּי"ת, סוּד הַבְּרִית, בֵּין שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ, שֶׁהֵם שִׁי"ן תִּי"ו, [נִכְנְסוּ] וְנַעֲשׂוּ שַׁבָּת, כְּמוֹ שְׁנֵאֱמַר (שְׁמוֹת לא) וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדוֹרָתָם בְּרִית עוֹלָם. כְּמוֹ שֶׁהָיָה רֵאשִׁית הָעוֹלָם לְהִתְיַחֲסוּ בָּהֶם כָּל דּוֹרוֹת הָעוֹלָם מִשְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת

תיקון הכללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֳדוּנִהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירֹת וּתְשַׁבְּחוֹת שְׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בָּאלוֹ אֲמָרם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְיַעֲמִד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתִיּוֹתֵיהֶם וּנְקֻדּוֹתֵיהֶם
וְטַעֲמֵיהֶם וְהַשְׁמֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מְרָאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוּחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִּים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשָּׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְרַעוּת וּמִשָּׁם יִמָּשֶׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהֲרָנוּ מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסִּלַּחְתָּ לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאָהֳדוּנִהי הָעֶבֶר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנּוֹ עַד
מְלֹאֶת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׁנוּכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יִגַּן עָלֵינוּ וּבְעֶדְנוּ
שֶׁתֹּאֲרִיד אַפָּךְ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנֵּת חֲנֹם חֲנֹנוּ כְּדִכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֶׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּךְ נִזְכָּה לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׂבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת
תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבֻצַּלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
בְּגִילַת וְרֵגֶן כְּבוֹד הַלְבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלֵה:

תְּרִינִי מִזְמָן אֶת פִּי לַהֲדוּת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
לֵשֶׁם יְחֹד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינָתָה בְּדַחִילוֹ
וְרַחֲמֵינוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

תְּרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמָּרִים אֵלַי
לְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּם שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָת קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּה, וּבִפְרֹט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא שְׂגָלָה תִּקְוָן זֶה זְכוּתָם
יִגֵּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ בְּרִנָּה לִיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי נִרְיָעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ:
נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹא: כִּי אֵל
גָּדוֹל יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי וּמִלְךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֹּ « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אָמְרַת
לִיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, אֲדַנִּי אֶתָּה, טוֹבָתִי בַל־עֲלִיד:

ג לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי, כל-חפציהם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יהוה יאהדונהי
 מנת-חלקי וכוסי, אתה תומיד גורלי: ו חבלים נפלו-לי
 בנעמים, אף-נחלת שפרה עלי: ז אברך את-יהוה
 יאהדונהי אשר יעצני, אף-לילות יסרוני כליותי: ח שויתי
 יהוה יאהדונהי לנגדי תמיד, כי מימיני בל-אמוט: ט לכן
 שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישכן לבטח: י כי
 לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך חסידך כ' לראות
 שחת: יא תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את-פניך,
 נעמות בימיך נצח:

לב א לדוד משכיל, אשרי נשוי-פשע, בסוי חטאה:
 ב אשרי-אדם לא יחשב יהוה יאהדונהי לו עון,
 ואין ברוחו רמיה: ג כי-החרשתי בלו עצמי, בשאגתי
 כל-היום: ד כי יומם ולילה תכבד עלי ידך, נהפך
 לשדי, בחרבני קיץ סלה: ה חטאתי אודיעך, ועוני
 לא-כסיתי, אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה יאהדונהי,
 ואתה נשאת עון חטאתי סלה: ו על-זאת יתפלל
 כל-חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים אליו
 לא יגיעו: ז אתה סתר לי, מצר תצרני, רני פלט
 תסובבני סלה: ח אשכילה, ואורך בדרך-זו תלה,

אִיעָצָה עָלַיָּךְ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין,
בְּמַתְג־וֹרְסֵן עֲדִיו לְבָלוּם, בַּל קָרַב אֵלַיָּךְ: י רַבִּים
מִכְּאוּבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶד
יְסוּבְכֵנּוּ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, וְגִילוּ צַדִּיקִים,
וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא * לְמַנְצָח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל,
בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי: ג יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֶהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאָשֶׁר כ' בְּאַרְצֵךְ, וְאֶל־
תַּתְּנֶהוּ בְּנֶפֶשׁ אִיבִיו: ד יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יִסְעֲדֶנּוּ עַל־עֵרֶשׁ
דָּוִי, כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּ בַחֲלִיו: ה אֲנִי־אִמְרָתִי יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ
רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת, שָׂוֵא
יְדַבֵּר, לָבוֹ יִקְבֹּץ־אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלִי
יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׁנְאֵי, עָלִי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־כְּלִיעַל
יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ שְׁלוּמִי
אֲשֶׁר־בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְדִּיל עָלִי עֶקֶב:
יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֹמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חַפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא־יִרְעֶה אִיבִי עָלַי:
יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לִפְנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
אָמֵן וְאָמֵן:

מב » לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קָרַח: ^ב כְּאֵיל תַּעֲרַג
 עַל-אִפְקֵי-מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תַעֲרַג אֱלֹהִים:
^ג צִמְאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֹאֵל חוּ, מְתִי אָבּוֹא וְאַרְאָה
 פָּנַי אֱלֹהִים: ^ד הִיתָה-לִּי דְמַעְתִּי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה,
 בְּאֹמַר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ^ה אֵלֶּה אֲזַכָּרָה
 וְאֶשְׁכָּח עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעֱכָר בְּסֶף, אֲדֹדִם עַד-בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ^ו מִה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נַפְשִׁי וְתִהְיֶה עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ
 יִשְׁוּעוֹת פָּנָיו: ^ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחָח, עַל-בֵּן
 אֲזַכָּרָךְ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מִהַר מְצָעַר: ^ח תִּהְיוּם-
 אֶל-תִּהְיוּם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
 עֲבְרוּ: ^ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יִאֲהַדּוּנֵהִי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָהּ
 שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לֹאֵל חַיִּי: ^י אֲמַרְהָ לֹאֵל סִלְעִי,
 לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אֹיִב: ^{יא} בְּרִצַּח
 בְּעִצְמוֹתַי, חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי, בְּאֹמַרְם אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיזָה
 אֱלֹהֶיךָ: ^{יב} מִה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי, וּמִה-תִּהְיֶה עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ יִשְׁוּעַת, פָּנַי וְאֱלֹהִי:

נב » לְמִנְצַח אֶל-תִּשְׁחַת, לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ^ב הִצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
 מִמִּתְקוֹמְמִי תִשְׁגְּבֵנִי: ^ג הִצִּילֵנִי מִפַּעְלֵי אֹוֹן, וּמֵאֲנָשִׁי
 דְּמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ^ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי, יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעִי וְלֹא-חַטָּאתִי יְהוָה יִאֱהֹדֶנֶה: ה בְּלִי-עוֹן
 יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאָתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יִאֱהֹדֶנֶה אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחֲזֹן כָּל-בְּגָדֵי אֹן סֵלָה: ז יֵשׁוּבוּ לְעֶרְב,
 יִהְיוּ בְּכָלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיו בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יִאֱהֹדֶנֶה
 תִּשְׁחַק-לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי חֲסֵדוֹ כ', יִקְדָּמֵנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרִי: יב אֶל-תַּהֲרִגֶם פֶּן-יִשְׁכְּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּגְנוֹ אֲדָנִי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגָאוֹנָם, וַיִּמְאֲלָה וַיִּמְכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַּחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיֵּשְׁבוּ לְעֶרְב יִהְיוּ בְּכָלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְעִיוֹן יִנְעוֹן כ' לָאֵכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסִדָּךְ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי וּמְנוֹם, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזוּ אֱלֹהֵי
 אֲשֻׁמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמַנְצָחַם עַל-יְדוּתוֹן יִדִּיתוֹן כ' לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
 ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דִרְשָׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תַפּוּג,
 מֵאֲנָה הַנָּחַם נַפְשִׁי: ד אֲזַכֵּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סֵלָה: ^ה אֶחָזֶת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
אֲדַבֵּר: ^ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ^ז אֶזְכְּרָה
נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי:
^ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרָצוֹת עוֹד: ^ט הָאִפֶּס
לְנֹצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וָדֹר: ^י הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל,
אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: ^{יא} וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא, שָׁנוֹת
יָמַי עָלְיוֹן: ^{יב} אֶזְכּוֹר אֲזִכִּיר ^כ מַעֲלִילִיָּהּ, כִּי-אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם
פִּלְאָהּ: ^{יג} וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
^{יד} אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְכָּהּ, מִי־אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: ^{טו} אַתָּה
הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא, הוֹדַעַת בְּעַמִּים עֶזֶךָ: ^{טז} גָּאֻלְתָּ בְּזוֹרַע
עֲמָהּ, בְּגִי־יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה: ^{יז} רָאוּךָ מֵים אֱלֹהִים, רָאוּךָ
מֵים יַחִילוֹ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מֵים עֲבוֹת, קוֹל
נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעֲמָךְ בַּגִּלְגָּל,
הֵאִירוּ בְּרָקִים תִּבֵּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בָּיִם דִּרְכָּהּ,
וַשְׁבִּילָהּ וּשְׁבִילֶיהָ ^כ בְּמֵים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְּעוּ:
^{כא} נָחִיתָ כִּצְאוֹן עֲמָהּ, בִּיד-מִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

צ ^א תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מַעֲזֵן אַתָּה
הֵייתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: ^ב בְּמָרָם הָרִים יִלְדוּ, וַתַּחֲוִילֵל
אָרֶץ וַתִּבֵּל, וּמַעֲזוֹלָם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ^ג תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ
עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: ^ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוֹרָה בַּלִּילָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בפקר כחציר יחלף: ו בפקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כיכלינו באפך, ובחמתך
 נבהלנו: ח שפה שט כ' עונתינו לנגדך, עלמנו למאור
 פניך: ט כי כל-ימינו פנו בעברתך, כלינו שנינו כמו-
 הקה: י ימי-שנותינו בהם שבעים שנה, ואם בגבורת
 שמונים שנה, ורהבם עמל ואון, כִּי־גו חיש ונעפה:
 יא מי־יודע עז אפך, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו
 בן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה־יאהדונהי
 עד־מתי, והנחם על־עבדיך: יד שבענו בפקר חסדך,
 ונרגנה ונשמחה בכל־ימינו: טו שמוחנו כימות עניתנו,
 שנות ראינו רעה: טז יראה אל־עבדיך פעלך, והדרך
 על־בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה
 ידינו בוננה עלינו, ומעשה ידינו בוננהו:

קה א הודו ליהוה־יאהדונהי קראו בשמו, הודיעו
 בעמים עלילותיו: ב שירו־לו זמרו־לו, שיחו
 בכל־נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב
 מבקשי יהוה־יאהדונהי: ד דרשו יהוה־יאהדונהי ועזו,
 בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר־עשה, מפתיו
 ומשפטי־פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו:
 ז הוא יהוה־יאהדונהי אלהינו, בכל־הארץ משפטיו:
 ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר ברת

אֶת־אֲבֹרָהֶם, וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן,
 חֲבֹל נַחֲלָתְכֶם: יב בְּהֵיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר, כְּמַעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתֶּהֱלְכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אֲחֵר:
 יד לֹא־הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל־תִּגְזְעוּ בְּמִשְׁחִי, וּלְנִבְיָאֵי אֶל־תִּרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל־הָאָרֶץ, כָּל־מִטְהַל־לֶחֶם שָׁבַר: יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לַעֲבֹד נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנוּ בְּכָבֵל רִגְלוֹ רַגְלָיו כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד־עַתָּה בֹּא־דְבָרוֹ, אִמְרַת יְהוָה יאהודונהי
 צִרְפָּתָהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, מִשֵּׁל עַמִּים וַיַּפְתִּיחֶהּ:
 כא שָׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשֵּׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לְאַסֹּר שָׂרָיו
 בְּנִפְשׁוֹ, וּזְקִנָיו יַחֲבִם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְּרֹ אֶת־עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ, לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: כו שָׁלַח
 מֹשֶׁה עֲבָדוֹ, אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי
 אֱתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ,
 וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת־מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת־דֹּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֲרָצָם צִפְרֹדְעִים, בְּחֻדְרֵי
 מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עֶרֶב, בָּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גְּשָׁמֵיהֶם בָּרֶד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֱנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיֵּלֶק, וַאֲזַן מִסָּפֶר: ^ל וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
פְּרֵי אֲדָמָתָם: ^{לו} וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
אוֹנָם: ^{לז} וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאֲזַן בְּשִׁבְטָיו כֹּזֵל:
^{לח} שָׂמַח מִצָּרִים בְּצִאתָם, כִּי-נָפַל פֶּחָדָם עֲלֵיהֶם:
^{לט} פָּרַשׁ עֵנָן לְמַסָּךְ, וְאֵשׁ, לְהָאִיר לַיְלָה: ^מ שָׁאֵל וַיָּבֵא
עֲלָיו שְׁלוֹ כ', וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: ^{מא} פָּתַח צוּר, וַיּוֹצִי
מִים, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: ^{מב} כִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קָדְשׁוֹ,
אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: ^{מג} וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה
אֶת-בְּחִירָיו: ^{מד} וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצּוֹת גּוֹזִים, וַעֲמַל לְאֻמִּים
יִירָשׁוּ: ^{מה} בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּהָ:

קלז א על נְהִירוֹת בָּבֶל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-בְּכִינוּ בְּזִכְרָנוּ
אֶת-צִיּוֹן: ^ב עַל-עֲרֻכִּים בְּתוֹכָהּ, תָּלִינוּ בְּנֻרוֹתֵינוּ:
^ג כִּי שָׁם נִשְׁאַלּוּנוּ שׁוֹבֵינֵנוּ דְּבַר-יְשׁוּעָה, וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמִיחָה,
נִשְׁרִי לָנוּ מִנְּשִׁיר צִיּוֹן: ^ד אִיךָ נִשְׁרִי אֶת-שִׁיר-יְהוָה־
יֵאֱהֹדְנֵהּ, עַל אֲדָמַת גִּבֹּר: ^ה אִם-אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם,
תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ^ו תִּדְבֹּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֶזְכְּרֶכָּה,
אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחָתִי: ^ז זָכַר
יְהוָה־יֵאֱהֹדְנֵהּ לִבִּנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֻמִּים
עָרוּ עָרוּ עַד הַיָּסוֹד בָּהּ: ^ח בַּת-בָּבֶל הִשְׁדּוּדָהּ, אֲשֶׁרִי
שִׁישָׁלֶם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָתָ לָנוּ: ^ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
וְנִפֹּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֻזּוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרֹב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבָּל וּבְנוֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַף
 וּמְחוּל, הַלְלוּהוּ בַּמִּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנִּשְׁמָה תְּהִלָּה יְהִי,
 הַלְלוּ-יְהִי:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בָּשׁוּב יְהוָה־יֵי יֵאֱהֲרֹנְהִי
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה־יֵי יֵאֱהֲרֹנְהִי מְעֻזָּם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה־יֵי יֵאֱהֲרֹנְהִי וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבנונו שֶׁל עוֹלָם, עֲלֵת הָעֲלֹת וְסִפַּת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּ
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כָּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנָּךְ, דְּלִית
 מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא בְּךָ כָּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמִרְמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוֹתָךְ אֲדַרְשׁ, אוֹתָךְ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֹר חֲתִירָה דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאֲתָךְ, דְּרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמָקוֹם שְׁאֲנִי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לָךְ, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת, וּבְדֶרֶךְ וּנְתִיב הַזֶּה
 תֹּאִיר עָלַי אוֹרָךְ, לְהַחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַבְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לַחֲשֹׁב בְּמַחֲשַׁבְתִּי שׁוּם מַחֲשַׁבַת חִוִּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדבק במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 רמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושנים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שְׁתּוּלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
יאמר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
בְּדֶרֶךְ, וְתַשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתֵּנּוּ לַחַן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
יֵאָהֲדוּנָהי, שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

ויש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיַּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵם:

ג' פעמים

וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קוִיֹּתִי
יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי:

ג' פעמים

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יֵשָׂא יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

ג' פעמים

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מַלְאָךְ לִפְנֶיךָ לְשֹׁמְרֶךָ בְּדֶרֶךְ וְלִהְבִּיאָךְ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכֵּנִתִּי:

ג' פעמים

חַמְלָאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתֵי, אֲבָרָהם

וַיַּצְחֵק, וַיִּדְּגוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

ג' פעמים

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לכל הישועות.
כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רְבוּנוּ
שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׁאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לָךְ.
וְכֹל מִה שְׁאֲנִי אוֹמֵר יְהִי כֹאֵן וּכְאֶפֶס לַעֲמֹת כְּמִה שְׁאֲנִי
בְּאֻמָּת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.
כִּי הַכֹּל מִמֶּךָ, הַכֹּל נָתַתָּ לִי בָחוּן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִי, תְּמוּכָתָּ בִּי,
הוֹשַׁעְתָּ אוֹתִי הַצַּלְתָּ אוֹתִי, שְׁמַחְתָּ אוֹתִי רִיפֵאתָ אוֹתִי,
שְׂמַרְתָּ עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׁאַתָּה אֶתִּי תָמִיד.

תּוֹדָה שְׁאַתָּה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לָךְ
תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכָל רָגַע וְרָגַע.
תּוֹדָה עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שְׁאֲנִי נוֹשֵׁם/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודע/ת שכל מה
שמוציא ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיוחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדקדקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודע/ת להעריך
את הטוב,

כי רק כשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכתי את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוואה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיה וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוֹי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

חֲרִינִי מִקָּשֶׁר עֲצָמִי בְּלִימוֹד הַקְדוֹשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְדִּיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוֹשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּנוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ
עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' ה') כִּי הָיִיתָ מַחֲסֶה לִּי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגִידָה בְּאַהֲלָךְ עוֹלָמִים אֲחֶסֶה בְּסֶתֶר
בְּנִפְיָךְ סֶלָה. וְאַזְכֶּה שְׁבִלִימוֹדִינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֵינוּ
דּוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שָׁמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פֶּעֶלְךָ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה, וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוֹן הָעוֹלָמִים וְאֲדֹנֵי הָאָדוֹנִים. אָב הַרְחָמִים
וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה
יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוָיָה,
שֶׁקִּרְבָּתָנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתָּ לָנוּ
חֵלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ,
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כְּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ שֶׁתִּמְחַל וְתִסָּלַח לְכָל חַטֹּאתֵינוּ
וְעֲוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהִי עֲזוּתֵינוּ מִבְּדִילִים בֵּינֵינוּ לְבֵינֶךָ.
וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכַוֵּן אֶת לִבֵּנוּ לְיִרְאָתְךָ וְאֶהְבְּתָךְ,
וְתִקְשִׁיב אֹזְנְךָ לְדִבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתָּח לִבֵּנוּ הָעֵרֶל
בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ. וַיְהִיָּה לְמוֹדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כִּסֵּא
כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתִאֲצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נִשְׁמָתָנוּ
בְּכָל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים
אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִיתָ דְּבָרֶיךָ אֱלֹהִי בְּעוֹלָם. וּזְכוֹתָם וּזְכוֹת
אֲבוֹתָם וּזְכוֹת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוֹתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמִד לָנוּ
לְבַל נִפְשַׁל בַּדְּבָרִים אֵלֵינוּ. וּבְזְכוֹתָם תִּתֵּן עֵינֵינוּ בְּמָה
שָׂאֵנוּ לִזְמָדִים. כִּמְאֹמֶר נָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גַּל עֵינֵי
וְאִבִּטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן
לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ צוּרֵי וְגֹאֲלֵי. כִּי יְהוָה

יֵאֱהֹדְנֵהוּ יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּיו דַּעַת וְתִבְנוּנָה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קַדְמָךְ לְאַסְפְּרֵא
מַלִּין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנֵא מְקָרָא שְׁכָתוּב, וְאַנְכִי
אַהֲיָה עִם פִּיד וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
בְּכִסּוּפָא קַדְמָךְ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלֵאִין דְּאוּרִיתָא
מְפּוּמָא דְּרִישָׁא דְּמַתִּיבְתָּא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
אֲמֵן, סְלָה:

וְנִתְהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת-הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבַּעַה רָאשִׁים: וְהַמִּשְׁבָּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
הַרְקִיעַ, וּמִצְדֵּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל-עֵינֵי
וְאַבְיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הֲרִינִי מְקַבֵּל עָלִי מַצּוֹת עֲשֵׂה שָׁל וְאַהֲבָת לְרַעְךָ
כְּמוֹךְ, וְהֲרִינִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהֲרִינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר
הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פ"ב (וְכַאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרַפּוּאָת...]
[יְשׁוּעָת ...] [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזִקְהוּ
[וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרַפּוּאָת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
וּשְׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שָׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאֲרִיךְ יָמָיו
וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וְיִוְשִׁיעָהוּ בְּדַבָּר יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתֵי
שְׂמִינְתֵּינִים בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְגִמְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אָרֶץ",
לְהַעֲלוֹת לְרוּמָם וּלְתַקֵּן הַרְיָסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְׂכִּינָה
הַקְדוּשָׁה לְקִשּׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנוֹ
יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקַיִם בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁכָתוֹב "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָּנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַע־עֶשְׂרִים כְּאֹרֶךְ שְׁבַע־עֶשְׂרֵת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב־י
הַקְדוּשׁ וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמֹד לָנוּ
לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנִבְרָא עַד סוֹפּוֹ כְּרָצוֹנוֹ וּכְרָצוֹן
יִרְאָיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתָנוּ עֲסוּקִים בְּחֲכָמָה הַזֹּאת, עַל יָדָהּ
תִּתְקַרֵּב הַגָּאוּלָּה, וְיִשְׁוַעְתָּהּ מְהֵרָה תַּצְמִיחַ, לְעֵלּוּי
שְׂכִינָתָ עֲזוּנוֹ בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב
"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אֹרֶךְ יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחֲרָ וּשְׁמוֹ
אַחֲרָ, אֲמֵן נִצַּח סֶלָה וְעַד. (נִסְחַת הַתַּפִּלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵי שְׂמִינְתֵּינִי לְלִמּוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ
הַזֶּה וְיִהְיֶה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתַּנָּאִים הַקְדוּשִׁים שְׁלִמְדָנוּ
תּוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וּלְזִרְעֵנוּ וְנִזְכֶּה לְהַבְטָחַת הַנְּבִיא

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג" מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם אֶת־ר יב"ש, וְזֶהוּ נָהָר יַחֲרֹב וַיִּבֶשׁ,
(שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶּשׁ וְהִיא
יִבֶּשֶׁה, צוּחִים הַבָּנִים לְמַטָּה בִּיחּוּד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, וַאֲיֵין קוֹל וַאֲיֵין עוֹנָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי א כח) אֵין
יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נבְּרָא כָּלל בְּעוֹלָם

וְכִךְ מִי שֶׁגִּזְרֵם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבָלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְגִזְרֵם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶן,
וְאוֹמְרִים שְׂאִין אֵלָּא פֶּשֶׁט בִּתּוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדֵאֵי
כְּבָלוֹ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲיָן מֵאוֹתוֹ נָהָר וּמֵאוֹתוֹ גֶּן. אוֹי
לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
שְׁבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבָלוֹ הַחֲזִיר
הָעוֹלָם לְתֹהוּ וּבֹהוּ, וְגִזְרֵם עֲנֵי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום זוה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׁ הָאָרֶץ דְּרָשׁ וְכו' (בראשית א יא),
אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזָר: אָבָא, וְהִירִי קָרָא לוֹ יִבֶּשֶׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה
לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה
המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ,
ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים,
זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לַיַבֶּשֶׁה אֶרֶץ וּלְמִקְנֵה
הַמַּיִם קָרָא יָמִים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב
בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים
ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו
הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו
ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד
הוציא למינהו את כל אחד כראוי. עץ פרי - זה
תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד כראוי
(כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמטו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה
צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה,
שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה
ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו
בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו
החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל
אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את
המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שַׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שֵׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמָר (שְׁמוֹת ל"א): "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פַעַמִּים הַזְכִּיר כָּאן שַׁבָּת, כְּגַד
 הַשְׁכִּינָה הָעֲלִינָה וְהַתְּחַתּוֹנָה. "לְדֹרֹתָם", מֵהוּ
 לְדֹרֹתָם? אֵלֶּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בַּשַּׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמִתְּפַנֶּה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנֵיהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּגַד שְׁתֵּי כָלִיּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד, בָּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סָבָא - עֲמוּד הָאֱמָצְעִי - תְּפֹאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פַּעַמִּים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בְּרֵאשִׁית
 כ"א). וְנִהַר, יֵשׁ נִהַר וַיֵּשׁ נִהַר, יֵשׁ נִהַר הַנִּקְרָא נִהַר פְּלָגִיו,
 וַיֵּשׁ נִהַר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֶן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמָר
 (יִשְׁעִיָּה ס"ד) "עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ", זֶה הַנִּהַר
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאֱמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה, וּמִגֵּיעַ עַד צְדִיק - יְסוֹד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגָגָה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְׂכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְכֵּן
 הוּא מִי שֶׁשׁוּמֵר דִּירָה לְשַׁבָּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמָּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגִּיהֶנֶם,
 שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת ל"ה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שֶׁכָּל מִי
 שֶׁכּוֹעֵם בָּאֵלּוּ מְדַלִּיק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגִּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
 מְלָאכוֹת חֹסֵר אַחַת, הֵן בִּנְגַד אֲרַבְעִים מְלָקִיּוֹת חֹסֵר
 אַחַת בְּשַׁבָּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבִגְלָל זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבָּת, שֶׁאֵלּוּ הַמְּלָאכוֹת הֵן נִחְשָׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל בִּנְגַד מְלָקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת שְׁתֵּים, הֵם
 עֲקִירָה וְהִנָּחָה, שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבֵת אַחַת, מִי שֶׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמַנִּיחַ אוֹתוֹ מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמִרְשׁוֹתוֹ,
 בָּאֵלּוּ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נִכְרִיָּה. מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֻקּוֹר
 נִשְׁמָתוֹ מִרְשׁוֹת שְׁלָה וּמַנִּיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מָרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּעְקְרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וְגָלוּ לְאֶרֶץ נִכְרִיָּה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הָרָבִים, וְכֵן הוּא מִי
 שֶׁמּוֹעֵל בָּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁלּוֹ וּמַעְבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נִכְרִיָּה. שַׁבָּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֶמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמָרָה,
 שַׁבָּתָא"י עָלָיו נֶאֱמַר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נִחְשִׁים וְעֻקְרִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנֵי בָּבֶל, וְהִרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְּבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֵאֲשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מָקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבִרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֵרָתִי אֲנִי בֹרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּיִךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטְנֶפֶךָ שֶׁל טָפָה סְרוּחָה, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמֶרֶת הַשְּׂכִינָה: "פְּשִׁמְתִּי אֶת בִּתְנִיתִי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אֲטַנְּפִים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלִבוֹשִׁים, בְּגָד וּבִמְאָכָלִים, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת, וְכָל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (ותיקון"י תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדור רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישין, שהיא מסגלת

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמֵר. רַבּוֹן הָעוֹלָמִים שְׁאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאֵין מַחְשָׁבָה אוֹ תַּפְסִיסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שֶׁהוֹצֵאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִּים שְׁאֵינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מִתְּכַסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שֶׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיַּחַד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׁאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שֶׁמִּבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נִחְשָׁב לוֹ כְּאֵלּוּ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדָּרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שֶׁמְנַהֵג לָהֶם. וְאֵין מִי שֶׁמְנַהֵג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צֶדֶד שֶׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שִׁמְהֵם פּוֹרְחִים נִשְׁמוֹת לְבַנֵּי אָדָם, וְכַמָּה גּוֹפִים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלִפִּי הַלְבוּשִׁים שֶׁמְכַסִּים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתִקּוֹן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֻגַּד הַגּוֹף. נִצָּח וְהוּד כְּנֻגַּד שְׁנֵי רִגְלָיו. יְסוֹד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻקָּה הִיא הַמַּחֲ, הִיא הַמַּחְשָׁבָה שֶׁבְּפָנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלּוּ שְׁנֵיהֶם [הַחֻקָּה וְהַבִּינָה] נֶאֱמָר, הַנִּסְתָּרוֹת לֹא אֶלְקִינוּ. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמָר מַגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובך אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקופה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידיך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה' ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה' ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרובים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואומרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כך, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חזן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הפה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הפה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לרדף אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.